

Η ΕΡΩΦΙΛΗ

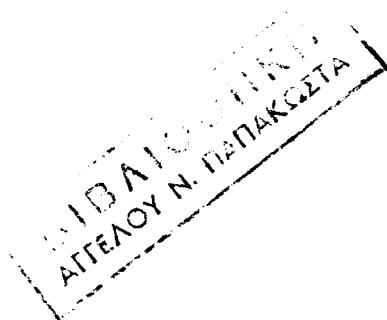
ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΟΡΤΑΤΣΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ὁ π' ὁ

Κ. Ν. ΣΑΘΑ.

ΕΝ ΒΕΝΕΤΙΑ:
ΤΥΠΟΙΣ ΦΟΙΝΙΚΟΣ
1878

24303

Ἡ παροῦσα ὥραία τραγωδία ἐγράφη περὶ τὸ ἔτος 1600 ὑπὸ τοῦ Κρητὸς ἄρχοντος Χορτάση, ἂν καὶ ἄλλοι λέγουσιν ὅτι συνειργάσθη αὐτῷ καὶ ἕτερος Κρῆς ὁ Κατσάρπος. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ποιητοῦ, ὁ ἐκ Κύπρου ἱερεὺς Ματθαῖος Κιγάλας ἐδρὼν τὸ χειρόγραφον τοῦ Χορτάση ἐτόλμησε νὰ τὸ διορθώσῃ, παραφράσας τὸ ποίημα εἰς γλῶσσαν λογίαν· καὶ οὕτω διεφθαρμένη καὶ ἀγνώριστος ἡ ὥραία Ἐρωφίλη ἐδημοσιεύθη, τὸ πρῶτον ἐν Βενετίᾳ τὸ 1637 ὑπὸ τοῦ τυπογράφου Ἀντωνίου Ἰουλιανοῦ· ἀλλ' ἡ Ἐρωφίλη τοῦ παπᾶ Κιγάλα εἰς οὐδένᾳ ἤρρετε διότι, ὡς λέγει, ὁ ὕστερον δημοσιεύσας τὸ ἄληθές· κείμενον Γραδενίγος, συμπατριώτης τοῦ ποιητοῦ καὶ ἔφορος τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἀγίου Μάρκου « ἡ παροῦσα τραγωδία, ὅσον εἶναι μελίρρυτος καὶ γλυκοδιήγητος εἰς τὴν φυσικὴν τῆς γλῶσσας τὴν Κρητικὴν, τόσον εἶναι ἀνοστομιλητὴ καὶ συχαδερὴ εἰς ἐτέραν καὶ ἄλλοδαπὴν ὁμιλίαν... Καὶ ἂν κανεὶς δὲν εὐχαριστεῖται εἰς κίποια λόγια καὶ λέξεις Κρητικαῖς, ὥσπερ ὅπου δὲν εἶναι τοῦ κανόνος, ἢ τῆς ἐγχωρίου ὁμιλίας, ἃς πασχίτῃ νὰ συνθέσῃ καὶ αὐτὸς ποίημα μερικὸν τῆς ὀρεξέως του, καὶ ὅχι νὰ νοθεύῃ τὸ φυσικὸν καὶ γνήσιον ἰδίωμα τοῦ παρόντος ποιήματος μὲ ἀτιμίαν τοῦ ποιητοῦ, ὅστις ἐστάθη εἰς τοῦτο τὸ γένος ὁ κορυφαῖος τῶν ποιητῶν. Πᾶσα γλῶσσα χαίρεται εἰς τοὺς ιδιωτισμοὺς τοὺς ἰδίους, ὅθεν κανεὶς μὴν ἀποκοτᾷ ποτὲ προπετῶς νὰ συγχέῃ τὰς γλώσσας. »

Εἰς τὴν νέαν ταύτην ἐκδοσιν ἔλαβον πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἐν ἔτει 1772 πιστὴν ἀνατύπωσιν τοῦ τελευταίου κειμένου, ὑποσημειώσας, χάριν τῶν φιλολόγων, τὰς διαφόρους γραφὰς ἑλλοῦ τῆς Ἐρωφίλης χειρογράφου τὸ ὁποῖον ἀνεκάλυψεν ὁ ἐν Παρίσιος γνωστὸς ἑλληνιστὴς Λεγράνδιος.

ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Ε Ρ Ω Φ Ι Λ Η

ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΟΡΤΑΤΖΗ.

ΚΡΗΤ. ΘΕΑΤ.

1

124303

ΑΦΙΕΡΩΣΙΣ

Πρὸς τὸν εὐγενέστατον καὶ ἐξοχώτατον κύριον

ΙΩΑΝΝΗΝ ΤΟΝ ΜΟΥΡΜΟΥΡΗΝ

ρήτορα ἀξιώτατον

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ὁ ΧΟΡΤΑΤΖΗΣ.

Καθὼς στολίζου μ' ὄμορφο καὶ λαμπρὸ χρυσάφι
'σὰν ἀποξετελειώσωσι τσ' εἰκόνες οἱ ζωγράφοι,
καὶ τότε 'ς τόπο φανερὸ τσῇ πᾶσι καὶ κρεμοῦσι,
κί ὅλοι ποῦ τσῇ θωρούσινε θαμάζουν κ' ἐπαινοῦσι,
τέτοιαις λογιῇς πᾶσα καιρὸ κ' ἐκεῖνοι ποῦ τελειώσου
τοῦ νοῦ τους κόπο τίβοτας, πρὶν ὅξω τότε δώσου,
μεγάλ' ἀνθρώπου κανενὸς κί ἄξου τότε χαρίζου,
καὶ τόσα μὲ τῇ χάριν του πλεῖστα τότε στολίζου,
π' ὅλοι ποῦ τὸ γροικῆσουσι ποθεῦ νὰ τὸν ἀνοίξου,
τσῇ στίχους του νὰ δούσινε, τὰ λέσι νὰ γροικῆσου·
γιὰ τοῦτο, ἀπῆς τὰ πάθη μου κ' οἱ πόνοι μου οἱ περίσσοι
τούτῃ κ' ἐμένα κάμασι τὸ νοῦ μου νὰ γεννήσῃ
τὴν τραγωδίαν, ἄξιον ποίημα τσῇ τύχῃς μου ν' ἀφήσω,
νᾶδῳγῃ ὅξω δὲν ἠθέλησα, πρίχου τήνε στολίσω
μ' ὄνομα βγενικώτατο κί' ἄξιο, καθὼς τυχαίνει
πᾶσα καιρὸ ἀπὸ λόγου του νὰ στέκῃ βλεπημένη,
κ' ἡ εὐγενιὰ κ' ἡ χάρες του νὰ προσκαλοῦν πᾶς ἕνα
νὰ τῇ θωρῇ μετὰ χαρᾶς, καὶ νὰ κρητῇ δεμέναν
τὰ χεῖλη τῶν κηκόγλωσσων, τὰ σφαίνω νὰ σωποῦσι

5

10

15

- 20 κι' οὐδέναν εἰς ἐφέγωσι λίγο ποτέ νά ποῦτι.
 Κ' ἔτσι ἀπὸ χίλια ἔακουστὰ κορμιὰ χαριτωμένα,
 μὲ γράμματα καὶ μ' ἀρεταῖς καὶ πλούτη στολισμένα,
 ποῦ λάμπου ὡς τ' ἄστρα τ' οὐρανοῦ σὲ μιὰ μεριά κ' εἰς ἄλλη
 τῇ Κρήτης, καὶ τῇ δόξαις τῇ τῇ πρωτιναῖς τῇ πάλι
- 25 τῇ δίδου μὲ τῇ χάρες τῶς, κι' ὡς τὸν καιρὸ ἐκεῖνο
 τιμᾶται ἀποῦ ἔχε ἀφέντη τῇ καὶ βασιλειᾷ τὸν Μίνω,
 σ' ἐδιάλεξα, εὐγενέστατε Μοῦρμουρ' ὕψηλοτάτε,
 ῥήτορ' ἀπ' ὅλαις τὸ ἀρεταῖς καὶ τῇ τιμαῖς γεμάτε,
 μὲ τ' ὄνομά σου τοῦτό μου τὸν πόνο νά στολίσω
- 30 καὶ χάρι ἀπὸ τῇ χάρες σου πλεῖσα νά σοῦ χαρίσω.
 Μὰ τὸ ἔλεν ἡ πεθυμιὰ κ' ἐζήτα γῇ ὀρεξί μου,
 χίλιοι τοῦ νοῦ μου λογισμοὶ πάλι ἀμποδίσασί μου·
 ποῖς μ' ἔλεγε, δὲν πρέπουσι νά στέκου στολισμένοι
 τοῖχοι ἄσκημοι καὶ χαμηλοὶ καὶ κακοσθεμένοι
- 35 φτωχοῦ σπιτιοῦ μ' ὀλόχρυσα πανιά, μηδὲ νιψίδι
 προσώπου κόρης ἄσκημης πλεῖσο κανεῖς νά δίδῃ·
 ποῖς, τέτοιο λίγο χάρισμα νά πέψω νά σοῦ δώσω
 δὲ μ' ἄφινε, τῇ λογισμοὺς γιὰ νά μηδὲν σποδῶσω
 τοῦ νοῦ σου τὰ ὕψηλότατους· ποῖς, πληθὸς ν' ἀνσώσης
- 40 γυρεύεις, μοῦ ἔλεγε συχνά, τῇ θάλασσας τῇ τόσης
 μ' ἓνα θολὸ κι' ἀπομικρὸ ποτάμι π' ἀποφρῶσει
 πρὶ πὰρ' ἀπὸ τὴν βρύσιν του τὴν ἴδια νά κινήσῃ.
 Κ' ἔτσι σὲ δειλοσκόρπισιν ἐστέκουμουν μεγάλην,
 κι' ὁ νοῦς μ' ἐσέρνετο συχνά σὲ μιὰ μεριά κ' εἰς ἄλλη,
- 45 κ' ἔστεκ' ἀρίφνητο καιρὸ δίχως ν' ἀποφασίσω
 νά κάμω τὸ ἔχα πεθυμιὰ, γῇ νά συρθῶ ἔξοπίσω.
 Ποῦρι τὸ θέλ' ἡ ὀρεξί, συγκλίνω νά τῇ δώσω,
 γιὰτὶ ὅσο σὲ θωρῶ, ψηλὰ σὲ βλέπω, κι' ἄλλο τόσο
 μὲ σπλάχνος ἀνεξίλακο κι' ἄμετρη καλωσύνη,
- 50 κ' εἶσαι π' τὴν περηφάνητι μακρὰ τοῦ κόσμου κείνη

τῇ σκοτεινῇ, ποῦ δὲ γεννᾷ λαύρα οὐδὲ φῶς χαρίζει,
μὰ τσίκνα μόνο καὶ καπνὸ τὰ τρίγυρα γεμίζει.

Παρχκαλῶ τὸ λοιπονίς τὴν ἐξοχύτητά σου,

μὲ πρόσωπο πασίχαρο τὰ χερίά τῃ νὰ πιάσου

τοῦτο τ' ὀλίγο χάρισμα, καὶ τ' ὄνομα ν' ἀφήσῃ

55

τὸ βγενικὸ καὶ τ' ἄξιό τῃ στολὴ νὰ τοῦ χάρισῃ.

Κ' εἰς τοῦτο ὁποῦ βάλθηκα τὸ πέλαγος τὸ πλεῖστο

μ' ἔτσι μικρὸ κι' ἀνήμερο καράβι ν' ἀρμενίσω,

γίν' ὁδηγὸς τῇ στράτας μου νὰ φύγω τοῦ χειμῶνα

τὸ ἀνεμικαῖς, κι' ὡς πεθυμῶ ν' ἀράξω 'ς τὸ λιμνῶνα·

60

γιατὶ ὅσαις θέλουν ταρχαῖς κι' ἀνέμοι νὰ 'γερθοῦσι

κι' ὅσα φουσκάσου κύματα, 'ς τὸ βράχος δὲνμποροῦσι

ποτέ τως νὰ μὲ ρίξουσι, γῇ ἄλλιῳ; νὰ μὲ ζημιώσου,

θωρῶντας μόν' ὡς ἄστρο μου λαμπρὸ τὸ πρόσωπό σου.

Κι' ἂν εἶναι κι' ἀποκόπησα χάρισμα νὰ σοῦ δώσω

65

ἄξιο καθὼς ἐτύχαινε καλὰ δὲν εἶναι τόσο,

τῇ τύχης δὸς τὸ φταίσιμο κι' ὄχι τοῦ θελημάτου,

γιατὶ 'ψηλαῖς τῇ πεθυμιαῖς πᾶσα καιρὸν ἐκράτου·

μά' κείνη χάμαι τὸ 'ερριξε, καὶ τὰ φτερά, ποῦ 'σῶνα

'ς ὅρος νὰ μ' ἀναιθάσουσι ψηλὸ 'ποῦ τ' Ἑλικῶνα,

70

μοῦ κόψ' ὄντάν ἀρχίσασι καὶ χμηλοπετοῦσα,

κ' ἡ ὄρεξι μ' ἀπόμεινε μόνο σὰν πρῶτας πλοῦσα·

κι' ἀντὶς τὰ θάρριε κ' ἔλπιζε κ' ἔδειχνε κ' ἔτασέ μου

κ' εἰς τὸ οὐρανὸς συχνότατα τὸν νοῦν ἀνέβαζε μου,

μοῦ κτίζει πύργους 'ς τὸ 'γιαλὸ, περβόλια 'ς τὸν ἀέρα,

75

κι' ὅ, τι τῇ νύκτα μεριμνῶ, χάνονται τὴν ἡμέρα!

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ ΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΕΡΩΦΙΛΗΣ .

Ἀφ' ὅτις ἐσκοτώθη εἰς τὸν πόλεμον Θρασύμαχος ὁ βασιλεὺς τῆς Τζέρτζας, ἔτυχεν εἰς τὰ χέρια Φιλόγονου τοῦ βασιλέως τῆς Μέμφιδος, ἡγουν τῆς Αἰγύπτου, κάποιον ἀνήλικον παιδί τ' ὄνομα Πανάρετος, ὁποῦ μονογενὲς καὶ ὀρφανὸν ἔμεινε μετὰ τὸν σκοτωμὸν τοῦ πατρὸς του. Καὶ μ' ὅλον ὁποῦ δὲν τὸ ἐγνώριζεν ὁ Φιλόγονος διὰ παιδί τοῦ Θρασυμάχου, ὅμως ἐπρόσταξε νὰ συναναστρέφεται ὁμάδι μετὰ τὴν κορασίδα Ἐρωφίλην τὴν θυγατέρα του, μοναγενῆς καὶ αὐτῇ.

Οὗτος ὁ Πανάρετος μετὰ τὴν αὔξησιν τῆς ἡλικίας ἤρξαντο κατὰ πολλὰ εἰς φρόνησιν, εἰς βασιλικά ἤθη καὶ εἰς ἀνδρείαν, ὥστε ὁποῦ ταῦτα βλέπωντας πρὸς τὸν νέον ὁ Φιλόγονος βασιλεὺς ὄχι μόνον τὸν ἐτίμησεν, ἀλλὰ καὶ στρατηγὸν τὸν ἐκτάστεσεν εἰς ὅλα του τὰ φουσάτα. Ὁ ἔρως ὅμως τῆς Ἐρωφίλης ἔσυρε τὸν Πανάρετον νὰ τὴν ἀγαπήσῃ τόσον διὰ τὰ περισσὰ τῆς κάλλη, ὥστε κρυφίως ἀπὸ τὸν πατέρα τῆς νὰ ἐνεργήσῃ τὰ τοῦ γάμου καὶ νὰ κοιμηθῇ μετὰ τοῦ λόγου τῆς. Τοῦτο ἐγένη αἰτία μεγάλου κακοῦ· ἐπεὶ δὴ κἀνώντας ὁ βασιλεὺς νὰ ἀποκεφαλίσουν τὸν Πανάρετον, ὄχι μόνον τὴν κεφαλὴν ἀλλὰ καὶ τὴν κάρδιαν καὶ τὰ χερίά του βάνωντας εἰς ἓνα βατσέλι τὰ ἔδωκε τῇ θυγατρὶ τὸν διὰ κανίσκι· τὰ ὅποια θεωροῦσιν μετὰ μεγάλον τρόμον ἢ Ἐρωφίλη καὶ κρουνηδὸν καταφιλοῦσα ἐλειποφύχῃσεν ἀπὸ τὸν καὶ μὸν τῆς, καὶ εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐσφάγη μετὰ τὸ ἴδιόν τῆς χέρι. Τοῦτο τὸ ἐλεεινὸν θέαμα ἐπροξένησεν εἰς ὅλον τὸ παλάτι ἀπαραμύθητον τὴν θλίψιν καὶ ἀκράτητα τὰ δάκρυα· ὅθεν γυρίζοντας ὁ βασιλεὺς νὰ ἰδῇ τὸ

ἀποθησόμενον, ὁ χορὸς τῶν κορασίδων πρὸς ἐκδίκησιν τῶν ἀδικοσκοτωμένων τὸν ἤρπασεν ἀπὸ τὰ ποδάρια καὶ ῥίχνωντάς τον εἰς τὴν γῆν τὸν ἐθανάτωσαν καταπατώντας. Ἔτσι ἔμεινεν ἔρημον τὸ βασίλειόν του ἐν τῷ ἅμα ἀνελπίστως. Μετὰ ταῦτα φαίνεται ὡς σκιὰ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως καὶ δίδει σημάδι εὐχαριστήσεως διὰ ταύτην τὴν δικαιοτάτην ἐκδίκησιν.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

ΗΓΟΥΝ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ ἀγαφτικός.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ φίλος του.

ΦΙΛΟΓΟΝΟΣ βασιλέας.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ τοῦ βασιλέα.

ΕΡΩΦΙΑΗ βασιλιοπούλα.

ΧΡΥΣΟΝΟΜΗ βάρια τση.

ΨΥΧΗ τ' ἀδερφοῦ τοῦ βασιλέα.

ΧΟΡΟΣ τῶν γυναικῶν.

ΔΑΙΜΟΝΕΣ.

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ.

ΚΟΡΑΣΙΔΕΣ τση βασιλιοπούλας.

Ἡ αὐτὴ τραγωδία παρίσταται καὶ προσφέρεται εἰς τὴν χώραν τῆς Αἰγύπτου.

Τὸν δὲ πρόλογον κάνει ὁ ΧΑΡΟΣ.

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

τὸν ὅποιον κάνει ὁ ΧΑΡΟΣ.

Ἡ ἄγρια κ' ἡ ἀνελύπητη κ' ἡ σκοτεινὴ θωριά μου
καὶ τὸ δραπάν' ὅπου βαστῶ, καὶ τοῦτα τὰ γυμνά μου
κόκκαλα, κ' ἡ πολλαῖς βρονταῖς κ' ἡ ἀστραπαῖς ὁμάδι
ὅπου τὴν γῆν ἀνοίξαι κ' ἐβγῇκ' ἀπὸ τὸν ἄδην,
ποιὸς εἶμαι μοναχάτῳ δέχῳ μιλιὰ μπορούσι 5
νὰ φανερώσου σήμερο 'ς ὅσους μὲ συντηροῦσι.
μ' ὅλον ἐτοῦτο πεθυμῶ γιὰ πλειὰ θράπαυσί μου
ποιὸς εἶμαι νὰ σᾶς δηγηθῶ, καὶ ποιὰ 'ν' ἡ μόρεσί μου.
Ἐγὼ 'μ' ἐκεῖνος τὸ λοιπὸ ἀπ' ὅλοι μὲ μισοῦσι 10
καὶ σκυλοκάρδη καὶ τυφλὸ κί ἄπονο μὲ λαλοῦσι.
ἐγὼ 'μ' ἀπὸ τῇ βασιλείῳ, τῇ μπορεμένους ὅλους,
τῇ πλούσιους καὶ τσ' ἀνήμερους, τσ' ἀφένταις καὶ τῇ δούλους,
τῇ νέους καὶ τῇ γέροντες, μικροὺς καὶ τῇ μεγάλους,
τῇ φρόνιμους καὶ τῇ λωλούς, κί ὅλους τσ' ἀνθρώπους τσ' ἄλλους 15
γιαμιά, γιαμιά, ὄντε μοῦ φανῇ, ῥίχνω καὶ θανατόνω,
κ' εἰς τὸν ἄθῳ τῇ νειότης τῳ τῇ χρόνους τῳ τελειόνω.
λυόνω τῇ δόξαις καὶ τιμαῖς, τὰ 'νόματα μαυρίζω,
τῇ δικησύναις διασκορπῶ καὶ τῇ φιλιαῖς χωρίζω.
τσ' ἄγραις καρδιαῖς καταπονῶ, τῇ λογισμοὺς ἀλλάσσω,
τσ' ὀλπίδες ῥίχνω 'ς μιὰ μερὰ καὶ τσ' ἔγνοιαις κατατάσσω 20
κ' ἐκεῖ 'ποῦ μὲ πολὺ θυμὸ τὰ μάτιά μου στραφοῦσι,
χώρας χαλοῦν ἀλάκαιραις, κόσμοι πολλοὶ βουλοῦσι.
Ποῦ τῶν Ἑλλήνων ἡ βασιλείαις; ποῦ τῶ Ρωμηῶν ἡ τύσαις
πλούσαις καὶ μπορεζάμεναις χώραις; ποῦ τόσαις γνῶσε;

- 25 καὶ τέχναις; ποῦ ἴῃ δόξαις τῶς, ποῦ σήμερον ἐκείναις
 ἔς τ' ἄρματα κ' εἰς τὰ γράμματα ἢ ξακουσταῖς Ἀθήναις;
 Ποῦ ἢ Καρτάγω ἢ δυνατὴ κ' οἱ πολεμάρχοι γιάξοι
 τῇ Ρώμῃς; ποῦ τὰ κέρδητα ποῦ ἔχασιν ἀποτάξει;
 Ποῦ τ' Ἀλεξάνδρου ἢ ἀνδρεῖά κ' ἢ μπόρεσί του πλεῖστα;
 30 ποῦ τῶν Καισάρων ἢ τιμαῖς ἀποῦ τὸν κόσμ' ὥρισα;
 Ὅλα χαλάσαν ἀπὸ μέ, κί ὅλ' ἀπὸ μέ χαθῆκα,
 χῶμα γινῆκ' ἀψήφιστο κ' εἰς λησμονιάν ἐμπῆκα.
 Γιαῦτω; λῶλοι ἔναι ὅποιοι θαρροῦ μέ κόπο γῇ μέ γνῶσι
 νὰ κάμουςι τῇ χέρα μου νὰ μὴ μπορῶ τελειώσῃ
 35 τὰ νόματά τῶς, γράφοντας ἔς τὸν κόσμον παρχαμύθια
 κί ἄλλα πολλὰ καμώματα ψωμκτινὰ κί ἀλήθεια.
 Ἀωλότεροι ὅτοι ἀθάνατοι λογιάζου ν' ἀπομείνουν,
 κέρδη ἔσθ' κάμουςι πολλὰ κί ἀρίφνητα πλουτύνουν.
 τῶνα καὶ τ' ἄλλο ἀπὸ μέ χάνεται καὶ τελειώνει,
 40 τῶνα καὶ τ' ἄλλο οἱ καιροὶ χαλούςινε κ' οἱ χρόνοι.
 Ποῦ τῷ Χιλδαίῳ τὰ γράμματα, ποῦ κείνοι ποῦ λογιάζαν
 νὰ μείνουςιν ἀθάνατοι, γιὰ κείνο ἐσπουδάζαν
 μέ τόσον κόπο τῶν ἄλλῳ νὰ γράφου τῇ πολέμους,
 γῇ κείνοι ποῦ σκορπούσανε τὰ πλοῦτῃ ἔς τοὺς ἀνέμους;
 45 Ποῦ τύση μεγάλότητα, ποῦ ἔναι τὰ πλοῦτῃ τῶρα,
 ποῦ ἔχεν ἐκεῖν' ἢ ἔξακουστὴ καὶ μπορεμένη χώρα
 τῇ Σεμιράμις; πέτε μου, ποῦ κείνοί τ' οἱ μεγάλοι
 σοφοί, ποῦ τόσοι τ' ἄρχοντες καὶ τόσοι δοῦλοί τ' ἄλλοι;
 μ' ἀπῆς ἔς τῇ γῇ δὲ φαίνονται, οὐδ' εἶναι τὰ κορμιά τῶς,
 50 σκιᾶς πέτε μί ἕνα σήμερο ἀποῦ τὰ νόματά τῶς!
 Πέτε μου ποιοὶ κοπιᾶσχι κ' ἐπίσχι τὰ κολόσσι,
 ποιοὶ περμαζῶξι τὰ βουνὰ καὶ μεσοξετελειῶσι
 τὸν πύργον κείνο τῇ Βαβέλ; γῇ ποιοὶ ἔχασιν ἐκάμει
 τοῦταῖς σις τῇ πυράμιδες, μέρα καὶ νύκτ' ἀντάμη
 55 κοπιάζοντα; ἔστ' εὐχίρα; πέτ' ἕνα ἀπὸ κείνα

τὰ ξάκουστά τως νόματα, νά δοῦμι ἂν ἀπομεῖνα
 ὅσιν ἐλογιάζῃ ἀθάνατα; ὅλοι κί αὐτὰ ὁμάδι
 μέ τὰ κορμιά τως βρίσκονται θαμμένα μέσ' τὸν ἄδη.
 Μὰ γιάντα ξένα καὶ παλῆχ' ὡ ἀνθηθάνω τῶρα
 ξόμπλια, μακρὰ ποῦ λείπουνται 'κ τὴν ἐδική μας χώρῃ! 60
 ποῦ ν'χι μοῦ πέτε σήμερο τόσοι ἐδικοὶ ἀκριβοὶ σας,
 ποῦ τόσοι ἀγαπημένοι σας καὶ φίλοι 'μπιστικοὶ σας;
 ποῦ τόσοι νειοὶ τῇ χώρῃ σας; ποῦ τόσοι ποῦ γυρίζαν
 καὶ μοσχοραῖνα 'ς τὰ στενὰ καὶ πόθο ἐμυρίζαν;
 ποῦ ἐκεῖνοι ἀποῦ τὰ χεῖλη τως μέλι ἐκυματοῦσαν, 65
 καὶ νύκτῃ 'μέρα νά γενῇ νά κάμουν ἡμποροῦσαν;
 Φτωχοὶ 'ς τὸ λάκκο κατοικοῦν, βουβοὶ μέ δίχως στόμα,
 ψυχαῖ; ἡδυμναῖς δὲ ξεύρω ποῦ 'ς τὴ γῆ... λιγάκι χῶμα!
 Μ' ὅλον ἐτοῦτο μὴδὲ γεῖς ποτὲ 'ς τὸ νοῦν του βάνει
 πῶ; εἰ; τὸν ἄδη θὰ διαβῇ, πῶ; ἔχει ν' ἀποθάνῃ! 70
 κί ὥσιν τοῦ κόσμου νά 'χασι νά μείνουν κληρονόμοι,
 μὴδὲνα πρᾶμμα μπόρσσε νά τῇ χορτάσῃ ἀκόμη!
 Ὡ πλείσια κακοροίζικοι! καὶ γιάντα δὲ θωροῦσι
 τῇ 'μέραις πῶ; 'λιγαίνουνσι, τῇ χρόνους πῶ; περνοῦσι!
 τὸ ψές ἐδιάβη, τὸ προχθές πλεῖδ' δὲν ἀνιστορᾷται, 75
 σπῖθα μικρὰ τὸ σήμερο 'ς τὰ σκοτεινὰ λογαῖται.
 Σ' ἔναν ἀνοιγοσφάλισμα τῶν ἀμματ' ἀποσώνω
 καὶ δίχως λύπησι καμμιὰ τὸν ἄνθρωπο σκοτόνω·
 τὰ κάλλη σβύνω κί ὁμορφο πρόσωπο δὲ λυποῦμαι,
 τοὺς ταπεινοὺς δὲ 'λεημονῶ, τοὺς ἄγριους δὲ φοβοῦμαι, 80
 τοὺς φεύγουν φτάν' ὀγλήγορα, τοὺς με ζητοῦν μακραίνω,
 καὶ δίχως νά με κρᾶζουσι συχνὰ τῇ γάμους 'μπαίνω
 κί ἀρπῶ νυφάδες καὶ γαμπρούς, γέροντες καὶ κοπέλια,
 καὶ κἄνω 'ξόδια τῇ χαρᾷ καὶ κλάυματα τὰ γέλοια,
 σὲ πρίκα τῇ ξεφάντωσι καὶ κλάυματα γυρίζω 85
 πᾶσα τρυχοῦδι, καὶ ποτὲ λύπησι δὲ γνωρίζω,

- τὴν ἄσπερην σάρκα χῶματα καὶ βρῶμο κατασταίνω,
τὴν ὄψι λυόνω καὶ χαλῶ, καὶ πᾶσα μυρισμένο
στῆθος σκολήκων κατοικικὰ κᾶνω ζημινὶ καὶ βρῶσι,
90 κ' ἡ χέρα μου καθημερνὸ γυρεύγει νὰ τελειώσῃ
σπίτια, γενηαῖς καὶ βασιλειαῖς καὶ κόσμους, 'σάν τυχαίνει
ἡ δικαιοσύνη τοῦ θεοῦ νὰ μείνῃ πλεωμένη.
Μ' ὅλον ἐτοῦτο σήμερο μὴδὲ μὲ φοβηθῆτε
ὅσοι σᾶς ἔκαμεν ἐδῶ ἡ τύχη σας νὰ ῥθῆτε,
95 γιὰτὶ δὲ μ' ἔστειλεν ὁ Ζεὺς τῶρα συναφορμά σας,
μὴδὲ γιὰ τοὺς γονέους σας, μὴδὲ γιὰ τὰ παιδιὰ σας·
γραμμένο εἶναι τὸ οὐρανοὺς χρόνους πολλοὺς νὰ ζῆτε,
τιμαῖς καὶ πλοῦτι νὰ ἔχετε, χρααῖς πολλαῖς νὰ ᾔητε.
Μὰ ῥθα σὲ τοῦτο τὸ ᾤηλὸ κ' εὐγενικὸ παλάτι,
100 π' ὁ κόσμος καλοροῖζικο τόσα περίσσια ἔκρατει,
γιὰ νὰ σκοτώσῃ ὥς θέλτε δεῖ, πρὶν νὰ περάσῃ ἡμέρα
τὸ βασιλεῖο ποῦ στέκει ᾤω καὶ μίαν του θυγατέρα,
νὰ πάψουσιν ἡ δόξαις του, κ' ἡγ ἐπαρχία του ἡ τόση
γιὰ τὰ πολλὰ του κρίματα σὲ χέργι' ἄλλου νὰ δώσῃ,
105 κ' ἓνα Στρατιώτῃ ἀκομή, μόνος κ' αὐτὸς κλωνάρι
ξερριζωμένου βασιλείου 'ς τὸ κόσμ' ἀπομονάρι.
Καθὼς νὰ κάμω μ' ἔστειλε τοῦ Ζεῦ ἡ δικαιοσύνη,
ποῦ κάμωμα ἀπλέρωτο 'ς τὸν κόσμον δὲν ἀφίνει.
Λύπη ἀνημένετε λοιπὸν νὰ πάρει ὅλοι τῶρα,
110 μὲ δάκρυα νὰ γυρίσετε 'ς τὴν ἐδική σας χώρα·
λέγω 'ς τὴ χώρα σας, γιὰτὶ δὲν εἶστε 'σὰ θαρρεῖτε
'ς τὴν Κρήτην πλειό, μὰ τὸ Αἴγυπτος τῶρα 'ς τὴ γῆ πατεῖτε.
Τοῦτ' εἶν' ἡ Μέμφ' ἡ Ξακουστή, τόσα ἵερατισμένη
γιὰ τὸ ἄξιας τσῆ πυράμιδες 'ς ὅλην τὴν οἰκουμένη·
115 κ' ἐδῶ ἔαφνίδια νᾶρθετε σᾶς ἔκαμεν ἡ χάρις
τοῦ Ζεῦ, ξόμπλι πᾶς ἑνὸς σας, γιὰ νὰ μπορῇ νὰ πάρῃ,
τὸ ἔξοδαίς τοῦ Φιλόγονου περίσσια νὰ φοδᾶται,

τ' ἄδικο κί' ὅσο δύνεστε ὅλοι σας νά μισᾶτε,
μεγάλοι ν' ἀπομείνετε μέ τῶν ἄλλῶ τὸν κόπο,
βλέποντας τὴν ἀυστασίᾳ τῇ τύχης τῶν ἀνθρώπων.

120

ὦ λογισμοί πῶς σφάλλετε, ὦ γνώμη τυφλωμένη,
ὦ τῶν ἀνθρώπων ὁλονῶν ἐλπίδα κομπωμένη!

χαρᾶς ἐλπίζει ὁ βσιλειὸς καὶ γάμους λογαριάζει,
καὶ πλείσια καλοροίζικο τὸν ἑμαυτό του κράζει,

125

καὶ κεῖνο πρίγκις καὶ καῦμοι θενά τότε πλκώσουν,
καὶ κορασαῖς ἀνήμποραις θάνατο θά τοῦ δώσουν.

Κι' ἀνέ καὶ τοῦτ' οἱ βσιλαιοὶ ἀποῦ τὸν κόσμ' ὀρίζου
τῇ δύνامي μου τὴν πολλὴ τόσο συχνά γνωρίζου,

ποῖος ἐκ τσ' ἀνθρώπους τῇ μικροῦς νά 'λπίζη πλεῖο τυχαίνει
σέ δόξαις, πλούτη καὶ τιμαῖς, κί' ὀπίσω τῶς νά πηαῖνη;

130

Φτωχοί, τ' ἀρπᾶτε φεύγουσι, τὰ σφίγγετε πετοῦσι,
τὰ περμαζόνετε σκορποῦν, τὰ κτίζετε χαλοῦσι.

σὰ σπῖθα σβύν' ἡ δύξ σας, τὰ πλούτη σας σὰ σκόνι
σκορπούσινε καὶ χάνουνται, καὶ τ' ὄνομά σας λυόνει

σὰν νᾶτον μέ τὸ χέρι σας γραμμένο εἰς περιγιάλι

135

ἔς τὴ διάκρισι τῇ θάλασσας, γῇ χάμαι ἔς τὴν πασπάλη.

Μ' ἀφίνω σας, γιατί θωρῶ τὸ στρατηγὸ καὶ βγαίνει
τοῦτον, ἀποῦ πρικότατο θάνατον ἀνημένει.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΛΟΓΟΥ.

Π Ρ Α Ξ Ι Σ Π Ρ Ω Τ Η .

Σ Κ Η Ν Η Π Ρ Ω Τ Η .

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ μοναχός 'μιλεῖ .

- Τέτοια; λογῆς τὸ λοιπονίς τὰ πάθη μου τὰ τόσα
τὴν πληγωμένη μου καρδιά σήμερον ἐπλακῶσα,
καὶ δὲ ἔμπορεῖ ἔς τόση δροσιὰ χαρὰ νὰ ᾔδῃ καὶ ᾄειν,
μὰ πλειὰ φωτιά καὶ πλειὰ καῦμός παρὰ ποτὲ τὴν κρίνει !
- 5 Πῶς εἶναι ἔμπορεζόμενο κ' ἥλιος λαμπρὸς νὰ δίδῃ
τὸ μεσημέρι τ' ὁμορφο τῶν ἀμματιῶ σκοτειδί ;
ζέστη πῶς εἶναι μπορετὸ τὸ χιόνι νὰ γεννήσῃ,
γῆ μαραμμένα κρῦο νερὸ φύτρα ποτὲ νὰ φύσῃ;
γῆ πότες ἐγροικήθηκε μι' ἀγάπη πλερωμένη
- 10 νὰ κάμῃ ἀγαφτικοῦ καρδιά νὰ στέκῃ πικραμένη;
Σὰ κατατάξ' ἡ θάλασσ κ' ἡ μάχῃ σὰ σκολάσῃ,
τοῦ ναύτου ἡ γ' ἔγνοια σὲ χαρὰ καὶ τοῦ στρατιώτῃ ἀλλάσσει·
κι' ὅποιος ποθεῖ, τοῦ πόθου του σὰν πιάσῃ τὸ βοτάνι,
τοῦ πρίκαις καὶ τὰ βόσκανα κι' ὅλα τὰ πάθη χάνει·
- 15 κ' ἐγὼ γιὰτὶ νὰ μὴ μπορῶ παρὰ ν' ἀνχοστενάζω
μέσα σὲ τόση μου χαρὰ καὶ τ' ὦχ οἶμέ νὰ κράζω;
καὶ ᾄειν ποῦ νὰναι πλειότερο, γιὰτὶ νὰ μὴ πιστεύω
ἔς ποῖο βρίσκομαι παρὰδαισο κ' ἔντα καλ' ἀφεντεύγω;
Ἐπὶ τὸ στῆθος μ' ἔχω θησαυρό, κ' ὥσὰ χαϊμένος νᾶτο,
- 20 μ' ἔγνοια πολλὴ νὰ τὸν εὕρῃ γυρίζ' ἀπάνω κάτω.
Τὸν οὐρανὸ στοχάζομαι καὶ τὸ ὁμορφιαῖ; τοῦ κόσμου,
καὶ σκοτεινὸ κι' ὀλότυφλο μοῦ φαίνεται τὸ φῶς μου.

Κόρη περίσσις εὐγενική κι' ὡμορφοκαμωμένη
 γλυκύτατα τσ' ἀγκάλαις μου σὰν ἐπεθύμου μπαίνει,
 μ' ὅλον ἐτοῦτο τσῇ καρδίᾳς τὸ βάρος δὲ μ' ἀφίνει 25
 σωστά νὰ γνῶθω τὸ καλὸ καὶ τῇ δροσιᾷ αὐτῆνη,
 καὶ στέκομαι δὲ ξεύρω πῶς 'ς ἀγάπη κ' εἰσὲ μάχη,
 καὶ πρίκα ὁ νοῦς μου καὶ χαρὰ 'ς ἕναν καιρὸ σμικτὰ 'χει.
 Μὰ πρέπει μου σὲ βάσανα πάντα μου νὰ γυρίζω,
 γιατί 'ς ποιὸ σφάλμα ἔπεσα 'ς ποιὸν ἐγκρεμνὸ γνωρίζω· 30
 πρέπει μου χίλι' ἀγριώτατα θεριά νὰ κατοικοῦσι
 μέσα 'ς τῇ δόλιᾳ μου καρδίᾳ νὰ τήνε τυραννοῦσι,
 κ' ἡγ' ἴδι' ἀγάπη σὲ πολλὴ νὰ μοῦ γυρίσῃ μάχη
 κι' ὁ λογισμὸς μου βάσανα καὶ βάρη πάντα νὰ 'χῃ...
 Μὰ τὸν Καρπόφορο θωρῶ τὸ συνανάθροφό μου, 35
 τὸ φίλο μου τὸν ἀκριβό, τὸν ἴδιο ἀδερφό μου·
 τὸ πρᾶμμα ποῦ 'χῶνα ἔως ἐδᾶ, σήμερο μετ' αὐτῆνο
 νὰ δηγηθῶ ἀποφάσισα, τὸ νοῦ μου ν' ἀλαφρύνω,
 'ς δ, τι κι' ἂ λάχῃ νὰ μπορῇ μὲ τὴν πολλή τον γνῶσι
 πιστά, σὰν κάνει πάντα του, βοήθει νὰ μοῦ δώσῃ. 40

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ .

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ καὶ ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ .

Κ Α Ρ Π Ο Φ Ο Ρ Ο Σ .

Τῶν ἀρετῶν τὰ 'πωρικά πάντα 'ναι μυρισμένα,
 κι' ὅλοι οἱγ' ἀθρῶποι τᾶχουσι πολλὰ πεθυμισμένα·
 δὲν εἶν' κανεὶς νὰ μὴν ποθῇ νὰ 'χῃ τιμαῖς καὶ πλοῦτη,
 κι' ἀπ' ὅλους μεγαλείτερος νὰ 'ναι 'ς τῇ γῇν ἐτούτη·
 μὰ μόνο μὲ τὴν πεθυμιὰ ποτὲ κανεὶς δὲ φτάνει 45
 'ς τόπο μεγάλο καὶ 'ψηλὸ τὰ πόδιά του νὰ βάνῃ·
 μὰ 'ναι μετίτης τῆς τιμῆς ἢ προθυμιὰ κ' οἱ κόποι,

- κί ὄχι ποτὲ τί ροιζικό, σά θέλουν οἶγ ἀνθρώποι·
 τὸν ἥλιον καὶ τὸν οὐρανόν, τ' ἄστρα καὶ τὸ φεγγάρι,
 50 τῇ γῇ, τ' αἱέρι, τὸ γιαλὸ μᾶς ἔδωκεν ἡ χάρι
 τοῦ Ζεῦ καίνα, κί ὅποιος κοπιᾷ κ' εἰς τὸ καλὸ σπουδάζει
 τὸν ἑμαυτόν του σὲ τιμαῖς καὶ δόξαις ἀναιθάξει·
 καὶ πάλ' ὅπουν' ἀνάμελος, δὲν πρέπει ν' ἀνημένῃ,
 παρὰ ποῦ πάντα σὲ κακὸν ἀπὸ κακὸ νά πηαίνῃ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- 55 Φρόνιμα λόγια τοῦ γροικῶ, γιατίι μὲ δίχω, κόπο
 τὰ νόματα παντοτινά δὲ στέκου τῶν ἀθρώπων.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

- Τοῦτο τὸ λέγω μοναχάς, γιατίι κρατοῦσιν ἄλλοι,
 βλέποντας τὸν Πανάρετο 'ς τόση τιμὴ μεγάλη,
 πῶς μοῖρα τὸν ἐψήλωσε κί ὄχ' ἡ καλὰς του διάξες,
 60 κ' οἱ κόποι του οἱ καθημερνοὶ κ' ἡγ' ἀρεταῖς του ἡγ' ἄξαις·
 'ς τὸ σπίτι τὸν ἐγύρεψα κ' ἔμαθα, πρὶν ἀρχίσῃ
 αὐγερινὸς τσ' Ἀνατολῆς τὰ μέρη νά στολίσῃ,
 μὲ προθυμὴ σ' ἡκώθηκε σάν εἴ' συνειθισμένος
 κ' εἰς τ' ἀφεντὸς τῇ δούλεψιν εἶναι καταιβασμένος.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- 65 Μεγάλαις ἔγνοιαι καὶ σκληριὰ τσ' ἀγάπης πικραμένο,
 κί ὄχι ἄλλο πρᾶμμα, ἔτσι πουρνὸ μ' ἔχει 'δεπᾶ φερμένο.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

- Πῶς εἶναι μπορεζάμενο τοῦ βασιλειοῦ τῇ χάρι
 τῶρα καλλίτερόν ἀπ' αὐτὸ ποτὲ κανεὶς νά πάρῃ;
 Δὲν εἶν' τιμὴ, καθὼς θωρῶ, καὶ νά μηδὲν τὴν 'ξάζῃ,
 70 κί ἄς πάψουν ὅλαις ἡ ζηλιαῖς, κί ὅποιος ἄλλιῶς λογιᾶζει.
 'Εντον' ἐπᾶ!.. Πανάρετε, καλημερίσματά σου.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Χίλις καλῶς ἀπόσωτε, φίλε μου, ἡγ' εὐγενεῖά σου.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Πανάρετς, ἂν ἡγ ὄψις σου μ' ἀλήθεια κ' ἡ θωριά σου
τῶν ἀμματιῶ μου δείχνουσι τὸ βάρος τῇ καρδιάς σου,
κρίνω τὸ πῶς νὰ βρίσκεσαι σὲ σκότῃσι μεγάλη
κ' εἰσὲ περίσσια ταραχὴ παρὰ φορὰ καυμὶ ἄλλη.

75

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Σὲ σκότῃσιν ἀμέτρητη, σὲ βέσανο περίσσιο,
καθὼς μὲ βλέπεις, βρίσκομαι, ἀποῦ νὰ τὸ μετρήσω
δὲ μοῦ 'ναι μπορεζάμενο, κί ἀληθινὰ φοβοῦμαι
μὲ τὸν πρικό μου θάνατο μὴν ἀποχωριστοῦμε.

80

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Τόσο κακὸ μακρὸ ἀπὸ μᾶς, Πανόρετ' ἀδελφέ μου,
τόσο κακὸ μὴ 'δούσινε τ' ἀμμάτιά μου ποτέ μου!
μ' ἀπῆς γιὰ καλοσύνη σου καὶ χάριν ἐδική σου,
(καλὰ κ' ἡ τύχη μου ποτέ μὲ τῇ βασιλικῇ σου
τύχῃ δὲν ἔμοιασε,) ἀδερφὸ καὶ φίλον ἔκκαμές με
καὶ μπιστεμένο ὡς ἐδᾶ λογιάζω 'γνώρισές με,
μὲ θάρρος, μὴν τὸ βαρεθῇς, ἀνέν κί ἀποκοτήσω
τὴν ἀφορμὴ ποῦ σὲ κρατεῖ σὲ βάρος νὰ 'ρωτήσω,
γιὰ νὰ συγκλίνω σὰν καλὸς φίλος σου νὰ σηκώσω
ὅσο μπορῶ 'κ τὰ πάθη σου νὰ σὲ παραλαφρώσω.

85

90

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Καρπόφορε, τῇ χόρες σου καλὰ 'χω γνωρισμένα,
καὶ τὰ κουρφά μου πῶς μποροῦ νὰ στέκου φυλαμμένα
καλλίτερ' ἀπὸ λόγου σου παρ' ἀπ' ἐμὲ κατέχω,
γιὰ τοῦτο τόσα μπιστικὸ φίλο μου πάντα σ' ἔχω·
μ' ὅλον ἐτοῦτο δὲ μπορῶ παρὰ τὰ βάσανά μου
χωσμένα πάντα νὰ κρατῶ 'ς τὴ δόλια τὴν καρδιά μου·
γιατὶ σὲ κάποιο φταίσιμον ἔπες ἀπατός μου,
λογιάζωντάς το μοναχὰς θαυμπόνηται τὸ φῶς μου,

95

ΚΡΗΤ. ΘΕΑΤΡ.

2

- κ' ἤθελα νᾶτο μπορετὸ τσῆ γῆς τὰ βᾶθη κάτω
 100 μὲ τὸ καῦμένο μου κορμὶ θαρμμένο πάντα νᾶτρο!

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Φίλε, τὸ σφάλμα σά γενῆ κι ὀπίσω δὲ γυρίζει,
 τόσα πολλὰ ὅποιος τ' ἔκαμε δὲ θὰ κκοκαρδίξῃ,
 μὰ δίδοντας τοῦ ροιζικοῦ τὸ φταίσιμο, νὰ πιάνη
 παρηγοριά 'ς τὴν πίκραν του νὰ μὴ τὸν ἀποθάνῃ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- 105 Τὸ ροιζικόν του, ὡς ἄκουσα, πᾶς ἕνας μοναχός του
 καλὸ, κακόν, ὡς τοῦ φανῇ, κάμνει συχν' ἀπατός του.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

- Τὸ ροιζικό 'χει δύνامي καὶ μπόρεσι μεγάλη,
 μὰ τοῦτο θέλομε τὸ 'δεῖ 'ς ἄδεια καλλίτερ' ἄλλῃ·
 μ' ἀπῆς τσῆ φίλους τσῆ καλοὺς καὶ τσῆ πιστοὺς κρητοῦσι
 110 σὲ δυὸ κορμιὰ ξεχωριστὰ μὲ μιὰ ψυχὴ πῶς ζιοῦσι,
 παρκαλῶ σ' ὡς φίλος σου κι ὡς δουλευτῆς πιστός σου,
 ὅσο κι' ἂ θέλῃ νᾶν πολὺ, 'πέ μου τὸ φταίσιμό σου·
 καὶ λόγιασαι πῶς δὲ ζητῶ γι' ἄλλο νὰ τὸ γροικῆσω,
 παρὰ γιὰ ναῦρω τίποτας τρόπο νὰ σοῦ βοηθήσω.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- 115 Τὰ λόγιά σου τὰ σπλαγχνικά, τὸ θάρρος κ' ἡ φιλιὰ μας
 ὅποῦν' ἀπῶσταν εἴμεστα παιδιὰ ἀνάμεσά μας,
 μὲ κάμνουσιν ἀντήρητα νὰ σοῦ ξεφανερώσω
 πρᾶμμα μεγάλο, σήμερο τὸν νοῦν μου ν' ἀλαφρώσω·
 καὶ δὲ σοῦ λέγ' ὅσο μπορεῖς νὰ τὸ κρητῆς χωσμένο,
 120 γιὰτὶ πῶς εἶσαι μπιστικὸς καλὰ 'χω γνωρισμένο.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Πρὶν ἔβγῃ ἀπὸ τὰ χεῖλη μου, πρὶ μόνο νὰ λογιᾶσω
 τὸ θές νὰ 'πῃς νὰ 'πῶ ἄλλοῦ, παρκαλῶ νὰ χάσω
 τὴ γλῶσσα καὶ τὴν ἐμιλιά, κ' ἡ γῆ σὲ δυὸ ν' ἀνοίξῃ
 καὶ μὲ θυμὸ 'ς τὰ βᾶθη τσῆ κάτω νὰ μὲ ρουφήξῃ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Γροίκτησαι τώρα τὸ λοιπό.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Μίλιε... γιατί γυρίζεις
τὸ πρόσωπό σου ἐδῶ κ' ἐκεῖ; τ' ἔχεις καὶ δὲν ἀρχίζεις;

125

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Τὰ χεῖλη μου τρομάσουσι ν' ἀρχίσου νὰ μιλοῦσι,
κ' εἰς τέτοι' ἀθιβολὴ βουβᾷ νὰ στέκου πεθυμοῦσι·
γιατὶ τὰ ξύλα, τὸ νερό, ἀσθέστης καὶ τὸ χῶμα
τῶ βασιλειᾶδων ὁλονῶν ἔχουν αὐτιά καὶ στόμα,
κ' ἀπὸ 'δεκεῖ ποῦ δὲ θαρρεῖ τινάς, τ' ἀκοῦσιν ἄλλοι,
κ' ἐξάφνου σὲ κακομοιργιὰ πέφτει πολλὰ μεγάλη.

130

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Ὅσο φοβᾷς ἐσὺ πολλὰ, ἐμὲ πληθαίνει τόσο
ἡ πεθυμιὰ τοῦ φόβου σου τὴν ἀφορμὴ νὰ γνῶτω.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Καρπόφορ' ἀδερφάκι μου, πέντε χρονῶ δὲν ἤμου,
(γιὰ ν' ἀγροικήσης ἀπ' ἀρχῆς τὴν τύχη τῇ δικῇ μου,)
τὴν ὥραν ἀποῦ μ' ἔφερε ἡ χάρις τοῦ θεοῦ μας
'ς τοῦτο τὸ καλορροϊζικὸ παλάτι τοῦ βασιλείου μας,
καὶ τίνος ἤμουνε παιδί μονάχα; μετὰ σένα,
γιατὶ πιστὸ σ' ἐγνώρισα, ἔχ' ὡς ἐδᾶ 'πωμένα.

135

140

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Ξεύρω πῶς εἶσαι βασιλείου παιδί, καθὼς μποροῦσι
'ς ταῖς διόξες κ' εἰς ταῖς πρᾶξιές σου ὅλοι νὰ τὸ θεωροῦσι,
καὶ μέσα μου πολλαῖς φοραῖς σ' ἐπαίνεσα περίσσα,
γιατὶ ἄλλοι ἀποῦ τὰ χεῖλη σου ποτὲ δὲν τὸ 'γροίκητα.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Τοῦτο πᾶς ὥρα μ' ἐσφιγγε νὰ τὸ κρατῶ χωσμένο
ἐκεῖνος ἀποῦ μ' ἔφερε· μ' ἀπῆς τὸ τιμημένο
παλάτι τοῦτο ἔσωσα, σὰν νᾶχά 'σται παιδί του

145

- μ' ἀγάπησεν ὁ βασιλεὺς γιὰ χάριν ἐδική του,
 καὶ μὲ τὴν Ἐρωφίλην του μ' ἔστειλε νὰ περνοῦμε
 150 τὸν κοπελίστικον καιρὸν, ὥστε ν' ἀναθραποῦμε,
 μ' ὅλον ὁποῦ δὲν ἰάτεχε ποιοὶ σάν ποτε οἱ γονεῖ μου,
 ἤξευρε μόν' ἀληθινὰ πῶς ἐκ τὴν Ἰζέτζαν ἤμου.
 Κ' ἡ Ἐρωφίλη, ἀποῦ ἔθελεν ἔχει τσῆ χρόνους ἴσιχ,
 σάν νὰ ἔελά 'στ' ἀδέρφι τση, μ' ἀγάπησε περίσσιχ,
 155 καὶ μετὰ μὲ πᾶσα καιρό, καματερὴ καὶ σκόλη,
 συντροφιασμένη εὐρίσκετο 'ς τὸ σπίτι, 'ς τὸ περβόλι,
 κ' εἰς ὅποια τσ' ἤθελε φανῇ τσῆ χώρας ἄλλα μέρη
 νὰ ἔβγῃ γιὰ περιδιάθασι, δὲν ἤθελ' ἄλλο χέρι
 'ς τὴ στράτα νὰ τινε κρατῆ, μονάχας τὸ δικό μου,
 160 μὲ πρίκα καὶ πολλὴ ζηλιὰ τῷ συναναθροφῷ μου.
 Μ' ἀπῆς ἀναθραφήκαμε καὶ μὲ δίχως σκονάδι
 δὲν ἠμποροῦμα τσῆ τιμῆς νὰ στέκωμεν ὁμάδι,
 μᾶς χώρισεν ὁ βασιλεὺς μὲ πρίκα μας μεγάλη,
 καλὰ καὶ πάντα σμίγαμεν εἰς τὸ παλάτι πάλι.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

- 165 Φρόνιμα τό 'καμε πολλὰ, γιὰτὶ ὦς φωτιά 'ς τὴ ράπη
 πιάνει 'ς τὴν ἀνακάτωσι συχινὰ τῷ νεῖῳ ἡγ ἀγάπη.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Μὰ πρᾶμμα ἀνεπίστευτον, ἐκ τῆ φορὰν ἐκείνη,
 Καρπόφορε, ἡγ ἀγάπη μας πλειότερα νὰ πληθύνῃ.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

- Μὴν τό 'χης γιὰ παράξενο, γιὰτὶ τὸ μποδισμένο.
 170 πρᾶμμ' ἀγαπᾶται πλειότερα καὶ πλειὰ πεθυμισμένο.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Κι' ἄλλιῶς ν' ἀλλάξῃ τὸ ζημιό, κί ἄλλαις νὰ γεννηθοῦσι
 μέσα 'ς τὸ νοῦ μας πεθυμιαῖς κί ἄλλιῶς νὰ μᾶς κρατοῦσι
 τυρχννισμένους καὶ τσῆ δυὸ 'ς μιὰ λόχη, ποῦ ποτέ μας
 δὲν εἴχασι προτῆτερὰ γνωρίσειν ἡ καρδιὰ μας.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Τῶρ ἀρχηνίζω ν' ἀγροικῶ ποῦ θέλει νὰ τελειώσῃ
τούτῃ θαρρῶ ἢ γ' ἀθιβολὴ κ' ἢ ντῆρησί σου ἢ τύση.

175

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Καρπόφορε, 'ς κοντολογιὰ πιάν' ἢ φωτιά τοῦ Πόθου,
τὰ σωθικά μ' ἀρχήσῃ τότες ζημιὸ νὰ γνῶθου,
κ' ἐπάσχισα ὅσο ἔμπόρεσα τὴ λύχη τῇ τὴν τόση
τῶ ἀρχαῖς νὰ σβύσω, πλειότερα πρὶ μέ καταπλακώσῃ·
μᾶτον ὁ κόπος μ' εὐκκιρος, γιατί ἄψε τὴν καρδιά μου
γιαμιὰ γιαμιὰ, δὲ ξεύρω πῶς, κι' ὅλα τὰ λογικά μου
μοῦ πῆρε, κι' ἄλλη ἀνάπαψι νὰ πάρω δὲν ἐμπόρου,
παρὰ τὴν ὥρα μοναχὰς ποῦ τὴν κερά μου ἐθώρου.

180

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Δύσκολον εἶν' ἓνα δεντρὸ κιανεῖς νὰ θ' ἀνασπᾷσῃ
γιαμιὰ, ποῦ [ς] τόπο δροσερὸ φυτρώσῃ καὶ γεράσῃ·
μὰ πλειά' ναι δυσκολώτερο μὲ ἀγάπη ὅπου φυτρώσει
σὲ κοπελίστικη καρδιά κι' ἀδυνατὰ ριζώσῃ
μὲ μάκρυτα πολλοῦ καιροῦ ν' ἀνασπαστῇ, νὰ πέσῃ
δίχως μεγάλη δύναμι· κ' ἔναν ὅπου μωρέσει
τέτοια σκλαβιά νὰ λυτρωθῇ θὰ κρᾶζουσι μεγάλο
'ς τὸν κόσμον, καλορροϊζικο παρὰ κανέναν ἄλλο.

185

Μ' ἀληθινά, Πανάρετε, πάντα προφήτευγάτο
κ' ἴδια καθὼς σοῦ τὸ γροικῶ μέσα μ' ἀνήμενά το,
γιατ' ἢ θωριαῖς ἢ σπλαχνικαῖς τῇ πεθυμιαῖς γεννοῦσι
κ' εἰς τῇ καρδιαῖς συργουλιστὰ τὸν πόθο προσκαλοῦσι,
κ' ἐκεῖνος μόνο μιὰ φορὰ 'ς αὐταῖς νὰ πιάσῃ τόπο,
νὰ τόνε διώξου μπορετὸ δὲν εἶναι τῶν ἀθρώπων.

190

195

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Τοῦτό 'ν' ἀλήθεια ξεύρω το, τῶ ἔξοδαῖς τῶ ἐδिकाῖς μου
σβύνωντας, ἐπληθύνουσιν ἢ λαῦρις κ' ἢ φωτικαῖς μου·

200

- κι' ὁ ζυγωμένος Ἑρωτας μὲ μάνιτα μεγάλη
 'ς τὸν νοῦ μ' ἐξαναγύριζε κ' ἐπλήγονέ με πάλι,
 κ' εἰς τὴν ἀγιάτρευτη πληγὴ δέ μου ὄωκε βοτάνι
 κ' ἤλεγα ἡ τόση παιδωμὴ πῶς θέλει μ' ἀποθάνει.
 205 Μὰ μέσα 'ς τοῦτο τὸν καιρό, σὰ ξεύρεις, ἐσηκώθη
 τῇ Πέρσις ὁ πόλεμος, κ' ἡ ἐξουσιὰ μου ὀδόη
 'ς φουσάτο ἐκ τὸ βσιλειό, κ' ἤτονε χρειά στανιδῶς μου
 νὰ πάγω 'κεῖ ποῦ μ' ὥρισεν ἀφέντης ὁ δικός μου.
 καὶ λόγιασε μὲ ποῖο καῦμό πρὶ νὰ τὴν ἐμιλήσω,
 210 μου 'τονε χρειά τὰ κάλλη τῇ ὀπίσω μου ν' ἀφήσω.
 Ψυχὴ δὲ βγαίνει ἐκ τὸ κορμὶ μὲ τόση λύπη κρίνώ,
 ὡς εἶχα γ' ὄντεν ἄφινα τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο.
 μὴδὲ θαρρῶ, Καρπόφορε, κορμὶ νὰ λικταρίσῃ
 τὴν ὥραν ἀποῦ βγαίνοντας ψυχὴ τ' ἀποχωρήσει,
 215 σὺν ἐλατάρισεν αὐτὴ βλέποντας πῶς μισεύγω
 κ' εἰς τόπους ὀγιά λόγου τῇ τόσα μακρὰ ὀδεύγω,
 καλὰ κι' ἀκόμη νοῦς τ' ἄλλου δὲν εἶχε φανερώσει
 τῶν πληγῶμένω μας καρδιῶ τὴν παιδωμὴ τὴν τόση,
 γιατί μᾶς κράτιε ἡ ντήρησι δειλιὸ πολλὰ τὸ νοῦ μας,
 220 κ' ἐκεῖν' ἀποῦ 'χε ἡ πεθυμιὰ ἔκρυβε νοῦς τ' ἄλλου μας.

.ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

- Δύσκολο πρᾶμμα σοῦ γροικῶ, Πανάρετ' ἀδερφέ μου,
 κι' ἀνέ καὶ 'πῶ κι' ἀπίστευτο 'ς τοῦτο συμπαθήσέ μου,
 γιατί τοῦ Πόθου τῇ φωτιὰ κακὰ κιανεῖς τῇ χώνει,
 ἄμμ' ὅσο πλεῖα σκεπάζει τὴν πλεῖα τήνε φανερόνει.
 225 Πῶς εἶναι μπορεζάμενο ν' ἄφτουν καὶ νὰ λαυρίζουν
 τὰ σωθικά μιᾶς κορσιᾶς, καὶ νὰ μὴδὲ καπνίζουν;
 ποῖος τὸ κρατεῖ γι' ἀπαρθινά, μιὰ κορασίδα νὰ 'χῃ
 'ς τὸ λογισμό τῇ δυνατῇ τῆς ἐρωτιᾶς τῇ μάχῃ,
 καὶ νὰ μποροῦν τὰ χεῖλη τῇ νὰ στέκουν σφελισμένα
 230 δίχως τὸ ἄγάπη; τὸ ἐμιλιαῖς καὶ δίχως τ' ὀμμένα!

Καὶ σένα μπορεζάμενο πῶς ἦτονε τῇ τύτῃ;
φωτιά; ὅπου σέ παίδευε σημάδι νά μὴ δώσης;

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Οἱ φρόνιμοι τὰ πάθη τως κουρφότατα κρατοῦσι,
κὶ ὄντα πονοῦσι 'ς τὴν καρδιά τὰ χεῖλη τως γελοῦσι·
γιὰ 'κεῖνον ἔπασχε κὶ αὐτή, τὸν πόνο τὸν περίσσο 235
τῷ σωθικῷ τῃ, ὡς φρόνιμη, νά μὴν τὸν ἐγροικῇσω.
Κ' ἐγὼ μὲ διχωστάς γιατρεῖά τὰ πάθη μου θωρῶντας,
κὶ ἄς ν' ἀποθάνω ἐλόγιασα πῶς εἶν' καλιὰ σιωπῶντας·
μὰ κεῖνο, ποῦ 'θελε κουρφὸ νά μοῦ κρατῇ, ἐσυντήρου
συχρότατα 'ς τὰ 'μμάτιά τῃ τὰ πλουμιστὰ τριγύρου, 240
λυπητερὰ μ' ἐβλέπασι, γλυκιὰ μ' ἐσυντηροῦσαν
κ' οἱ πόνοι τῃ σοῦ φαίνετο βοτάνι μοῦ ζητοῦσαν·
κ' ἐχαίρουμ' ἀπὸ μιὰ μερὰ κ' ἔλπιζ' ἀπὸ τὴν ἄλλη,
βλέπωντας πῶς μοῦ τύχαινε ν' ἀφήσω τέτοια κάλλη·
κ' ἐλόγιασα χίλιας φοραῖς ναῦρω ἀφορμὴ νά μείνω, 245
γιὰ νά θωρῶ τὸ πρόσωπον τ' ἀγγελικὸν ἐκεῖνο·
καὶ χίλιας πάλι, βλέπωντας τὴ χρειά τοῦ βασιλείου μου,
θάνατον εἶχα πλειὰ καλιὰ νά δώσω τοῦ κορμιοῦ μου,
παρ' ἀπὸ 'κεῖνο νά 'χα βγῇ ποῦ μ' ἤθελεν ὀρίσει·
κ' εἰς τέτοιον τρόπο 'ς ἄμετρην εὐρίσκουμοῦνε κρίσι. 250
'Σ τὸ 'στερον ἐμοιράστηκα, κὶ ἄφηκα τὴν κερά μου
μὲ πρικαμένα σωθικά, τὸν νοῦ καὶ τὴν καρδιά μου,
καὶ τὸ κορμί 'ς τὴ δούλεψι τοῦ βασιλείου μ' ἐπῆρα
μὲ χίλια πάθη καὶ καῦμούς, σάν νά 'θελεν ἡ μοῖρα.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Καθὼς χαρὰ οὐδὲ καμμιὰ δὲ βρίσκεται νά 'μοιάζῃ 255
μὲ τὴν χαρὰν ἀπὸ κανεὶς ἔχει ὄντα δοκιμάζῃ
γλυκιὰ 'ς τὸν κόσμ' ἀντίμεψι· πρίκα δὲν εἶναι πάλι,
σάν ὄντε διαχωρίζουντε ποῦχα φιλιὰ μεγάλη.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- Πρίκα τὸν τέτοιο χωρισμό, Καρπόφορε, μὴν κράζης,
 260 μὰ θάνατο πολλά πικρὺ θές νὰ τὸν ὀνομάζης·
 δὲ φαίνονται 'ς τὸν οὐρανὸ τῇ νύκτα τὴν καθάρια
 τόσ' ἄστρα, μὴδὲ 'ς τὸ γιάλὸ τόσα δὲν εἶναι ψάρια
 μὴδὲ τσῆ κάμπου; λούλουδα τόσα μπορᾶ βρεθοῦσι,
 μὴδὲ ποτὲ τόσα πουλιά 'ς τὰ δάση κατοικοῦσι,
 265 ὡς εἶχ' ἡ δόλια μου καρδιά τότες πουνρὸ καὶ βράδου
 μὲ τόσοις ἀναστεναμμοῦς βάσανα πάντ' ἀμάδι,
 τόσ' ἀποῦ πλειὰ παιδεύουμου καὶ πλειότερ' εἶχα μάχη
 μὲ τὴν ἀγάπη τὴν κουρφή 'ς ὅποια μερὰ 'χα λάχει,
 παρὰ μὲ τσ' ἴδιους μου ἐχθρούς· μὰ τέλος τὸ κορμί μου
 270 νὰ δῶ ποτὲ δὲν ὀλπίζω, γιατί' ἔβανα 'ς τὸ νοῦ μου
 ποιά 'τονε ποῦ μ' ἐπαίδευγε δίχως ἐλπίδα τόση,
 τὸμ πόθο καὶ τὰ πάθη μου νὰ κάμω κιὰς νὰ γνῶση.
 Γιά κεῖνον ἐβουλήθηκα νὰ σκοτωθῶ, γιὰ κεῖνο
 'ς τὸν πόλεμ' ἐλομόναχος νὰ ἔμπω μὴδὲ κρίνω,
 275 γυρεύγωντας τὸ θάνατο· κ' ἡ τύχη βλέπωντάς με
 καὶ στανικῶς μου νικητὴ πάντα γυρίζωντάς με,
 χίλιαις φοραῖς ἐβάλθηκα νὰ βγάλω τὸ σπαθί μου
 κι' ἄπονα μὲ τὰ χερίά μου νὰ πάρω τῇ ζωῇ μου!
 καὶ χίλιαις δὲν ἠθέλησα τροφὴ νὰ δοκιμάσω,
 280 'ς τὸν ἄδη τὸ γοργότερο γιὰ νὰ μπορᾶ περάσω·
 συχνὰ πολλὰ ἀναστέναζα καὶ μὲ περίσσια ζάλη
 τοῦτα τὰ λόγια ἡ γλῶσσά μου τὰ πρικαμένα 'λάλει·
 « ἐλπίδα κάνει τσῆ γιωργοῦς κι' ὀλημερινὲς δουλεύουν
 καρποῦς νὰ σπέρνουσι 'ς τὴ γῆ καὶ δέντρη νὰ φυτεύουν,
 285 ἐλπίδα βάνει 'ς τὸ γιάλὸ τσῆ ναύταις καὶ κοπιοῦσι
 καὶ κιντυνεύουσι συχνὰ μὲ φόβο νὰ πνιγοῦσι,
 ἐλπίδα καὶ τὸ δουλευτὴ κάμνει καὶ παραδέρνει,
 κ' ἐλπίδα καὶ τὸ στρατηγὸ 'ς τὴ μάχη τῖνε φέρνει,

ἐλπίδα κάνει καὶ τῇ νειοῦς τῇ κόραις ν' ἀγαποῦσι,
 πιστὰ νὰ τῷ δουλεύουσι καὶ νὰ τῇ προσκυνοῦσι.
 κ' ἐμὲ ποιά 'λπίδα μὲ κρατεῖ, ποῖο θάρρος 'ς τέτοια κρίσι,
 καὶ δὲν ἀφίνει τῇ φωτιά τοῦ πόθου μου νὰ σβύσῃ; »
 Καὶ τότες βρῦσι 'γίνονταν τ' ἀμμάτια τὰ καυμένα,
 καὶ ζωντανὰ τὰ μέλη μου 'ς τὸν ἄδην ἐκαταβαῖνα.

290

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Πόσους καυμούς καὶ βάσανα χαρίζεις τῶν ἀνθρώπων,
 'πίβουλε πόθε, ὀλημερνὶς μ' ἓνα καὶ μ' ἄλλον τρόπον!

295

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Μ' ἀπῆς ἡ μάχη 'σχόλασε, καὶ μὲ χαρὰ μεγάλη
 'ς τῇ χώρᾳ μας ἐστρέψαμε καὶ τῇ κερᾷ μου πάλι
 τὸ πρόσωπό 'δα τῷμορφο, κ' ἡ σπλαχνικὴ θεωρία τῇ
 μου 'δειχνε πῶς ἐστέρευγε τὸν πόθο ἡ καρδιά τῇ,
 πόσα περίσσια χάρηκα νὰ γνῶσου δὲ μπορούσι
 μόν' ὅσοι μέσα 'ς τὴν καρδιά πόθου φωτιὰ γροικοῦσι.
 Μὰ θέλωντας νὰ μῶ κ' ἐγὼ τότες 'ς τῇ γιόστρᾳ 'κείνη
 ἀπ' ὠρῖσεν ὁ βασιλεῖος 'ς τῇ χώρᾳ μας κ' ἐγίνη,
 (γιατὶ μὲ νίκην ἤρθαμε καὶ μὲ τιμὴ μεγάλη
 καὶ δοξασμένον ὄνομα 'ς τὸν κόσμον εἶχα βγάλει),
 'ς τὴν κάμερά τῇ ἐδιόβηκα κὶ ὁμπρὸς τῇ γονατίζω
 καὶ ταπεινὰ νὰ τῇ μιλῶ τοῦτα τὰ λόγι' ἀρχίζω:
 « βασιλιοποῦλά μ' ἀκριβὴ κὶ ὠμορφοκαμωμένη
 καὶ πλεῖα 'ποῦ τὸ ἄλλαις κορασιαῖς τοῦ κόσμου τιμημένη,
 καθὼς πάντα μου σκλάβος σου καὶ δούλος πιστικὸς σου
 οὐδένα πρᾶμμα ἔκαμα δίχως τὸν ὀρισμόν σου,
 δὲν εἶν' ὑπερὸ μου φαίνεται καὶ τώρα νὰ θελήσω
 νᾶμῶ 'ς τῇ γιόστρᾳ, θέλημα δίχως νὰ σοῦ ζητήσω.
 "Ε-σι, βασιλιοποῦλά μου, πολλὰ παρακαλῶ σε
 θέλημα, καὶ τῇ χέρα σου τὴν ἀκριβὴ μου δῶσε,
 γιατί μὲ δίχως τὸ 'ἐκείνης δὲ μου 'ναι μπορεμένο

300

305

310

315

- πρᾶμμα κανένα ὥστε νά ζιῶ νά κάμω τιμημένο. »
 'Σ τοῦτα τὰ λόγια συντηρῶ δυὸ τρεῖς φοραῖς· κι' ἀλλάσει
 320 τὸ πρόσωπό τῃ τ' ὁμορρο· κι' ἂν εἶδες τὸ θαλάσσι
 τὸ πῶς κτυπᾷ καμμιὰ φορὰ κάτω 'ς τὸ περιγιάλι
 ὄντ' αὖ δίχως ἄνεμο καὶ δίχως πεύρεξ' ἄλλη,
 τέτοι' αὖ λογῆς τὸ στῆθός τῃ τὸ μοσκομουρισμένο
 δυὸ τρεῖς φοραῖς ἐκτύπησε, τοῦ πόθου πληγωμένο.

Κ Α Ρ Π Ο Φ Ο Ρ Ο Σ .

- 325 Καθὼς τὴν θάλασσαν ἄνεμος, δύνεται καὶ φουσκόνει
 καὶ θυμωμένα κύματα γιαμιὰ γιαμιὰ σηκώνει,
 τέτοι' αὖ λογῆς καὶ τὴν καρδιὰ τὰ λόγια, ποῦ 'πρωθοῦσι
 μὲ τάξι ἀπὸ τσ' ἀγχαφτικούς, τῇ κορασιαῖς· κινουσι
 'ς τὸν πόθο πλεῖα παρὰ ποτέ, περίττο πλεῖα· 'πωμένα
 330 νᾶναι μὲ τέχνη κι' ὁμορφιά περισσὶς συνθεμένα.

Π Α Ν Α Ρ Ε Τ Ο Σ .

- Τέχνη δὲν ἔβρινα καμμιὰ, μὰ κεῖνο ἐλάλ' ἡ γλῶσσα
 ποῦ τσ' ἀρμηνεῦγαν μοναχὰς τὰ πάθη μου τὰ τόσα·
 καὶ τότες ἀναστένανε καὶ λέγει· « δὲν τυχαίνει
 τὴν χάρι, ὅπου μιὰ φορὰ, σὰ ξεύρεις, χαρισμένη
 335 σὶ ὅχῳ ἀπωστὰ σ' ἐγνώρισα, νὰ σοῦ ξαναχαρίσω,
 γιὰ τ' ἦθελ' ἦστον ἄπρεπο κάμωμα· καὶ περισσο
 νὰ μ' ἀγαπᾷ, Πανάρεστε, 'ς τοῦ· ἡ τὴν γιόττρην ἄμε
 καὶ κατὰ τὸ συνῆθί σου, νᾶβγῃς μὲ νίκη κάμε. »
 Καὶ λέγοντάς το ἐσίμωσε, κι' ὅκ τὸν λαιμό τῃ βγάνει
 340 τοῦτο τὸ 'γκόλφι ἀπὸ βροτῶ κι' ἀπάνω μου τὸ βάνει.

Κ Α Ρ Π Ο Φ Ο Ρ Ο Σ .

Χάρισμα ἦτον ἀκριβὸς, κι' ἀγάπη πλεῖα μεγάλη
 σὶ δειξ' ἐτότε, σὰ γροικῶ, παρὰ φορὰ καμμι' ἄλλη.

Π Α Ν Α Ρ Ε Τ Ο Σ .

Καθὼς εἰς τ' ἄνδρ' οὐδὲν τὰ φυλλαράκι ἀρχίζουν
 νὰ πυκνοπρασινίζουσι καὶ νὰ μοσκομυρίζουσι

κι' ἄθους νὰ κάμνουν καὶ καρπούς καὶ ῥίζαις νὰ πληθαίνουν 345
 καὶ πρὸς τὰ ὕψη τ' οὐρανοῦ μετὴν κορφή νὰ πηαίνουν,
 σὰν τὸ ποτίσῃ τὸ νερό, τέτοιαις λογῆς τ' ἄζάπη
 ἔς τὸ λογισμὸ μ' ἀρχίνησε κ' ἐμέναν ἡ ἀγάπη,
 γροικῶντας τέτοια εὐγενικὰ λόγια νὰ ξεφρυντύνουν
 κ' εἰς τὴν καρδιά μου τὸ ζημιὸ πλειότερα νὰ ῥιζόνουν. 350
 Κ' ἐπῆγα κ' ἐπολέμησα καὶ νικητὴς ἐβγῆκα,
 κ' ἔδωκα τῶν φιλῶν χρῶν καὶ τῶν ἐχθρῶν μου πρίκα,
 καθὼς θαρρῶ θυμᾶσαι το· μὰ τοῦτο ἄς τ' ἀφήσω,
 γιατί κανεῖς γιὰ λόγου του δὲ θά μιλήῃ περίσσο.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Κατέχω το, πριχοῦ τὸ 'πῆς, γιατί εἶδαμέ σε πλέα 355
 νὰ κάμης, πράμματα φρικτὰ παρὰ τὸν Ἀχιλλέεζ,
 κὶ ὅλοι ἀναθυμηθήκαμε κ' ἐφέρχμε ἔς τὸ νοῦ μας
 τῇ ὥρ' ἀποῦ τὴν χώρα μας ἐζύγωξες τσ' ἐχθροῦ μας.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Μ' ἀπῆς ἡ γιόστρα ἐσκόλασε, ζημιὸ ἐπῆγα πάλι
 κ' ἠῦρηκα τσ' Ἐρωφίλης μου τὰ πλουμισμένα κάλλη, 360
 καὶ λέγω τῇ γονατιστὸς « ἄξια βασίλισσά μου,
 τῇ γιόστρας τὰ χαρίσματα δὲν πρέπει νᾶν' δικά μου,
 μὰ πρέπει σου τῇ χάρις σου μ' ὅλη τῇ δόξ' ἀντάμη,
 γιατί γνωρίζω νικητὴν μόνια πῶς μ' εἶχε κάμει.
 Μ' ἂν ἔναι καὶ δὲν τὰ 'φερα τώρα νὰ σοῦ τὰ δώσω, 365
 καθὼς τυχαίνει, ἀφέντρα μου, τὸ δίκιο νὰ πλερώσω,
 τὸ 'καμα, πράμματα γιατί δὲν εἶναι κορασιδῶ,
 μ' ἀντίς ἐκεῖνα, τῇ ψυχῇ καὶ τὸ κορμί μου δίδω
 τῆς ἀφεντιάς σου χάρισμα, πρόθυμα πάντ' ὁμάδι
 ἔς πᾶσα μικράκη σ' ὀρισμὸ νὰ καταιβῶ ἔς τὸν ἄδη. » 370
 Κ' ἐκεῖνη ἔς τοῦτ' ἀπόκρισι θέλωντας νὰ μοῦ δώσῃ,
 ῥῶδά 'δα μετὸ χέρι του ὁ Πόθος νὰ ἔξαπλώσῃ
 ἔς τὰ χιόνια τοῦ προσώπου τῇ καὶ τότες ἀρχηνίζει.

- 375 με λόγια σπλαχνικώτατα δρόσος νά με ποτίζη
 τὸς' ἀποῦ πλειά παρὰ ποτὲ πασίχαρος μισεύγω,
 καὶ με καινούργιαις πεθυμιαῖς τὰ μέλη μου παιδεύγω,
 κ' ἤλεγα πῶς ἡ μοῖρά μου τούτ' ἄ'χε μοῦ χαρίσει,
 νεκρὸ τ' ὀγληγορέτερο γιὰ νά μπορᾶ μ' ἀρήση.
 Μὰ τὸς' Αφροδίτης τὸ παιδί, τοῦ θέλει καὶ γυρεύγει
 380 τῶν δουλευτάδων τῶν πιστῶν τῶν κόπους ν' ἀντιμεύγη,
 δὲν ἄφηκε τὸν κόπο μου καὶ τῇ ζωῇ νά χάσω
 δίχως τὴν ἄξια πλερωμὴ τὴν ἀγάπης μου νὰ πιάσω.

Κ Α Ρ Π Ο Φ Ο Ρ Ο Σ .

Πρᾶμμα μεγάλο σήμερο φοβοῦμαι μὴ γροικῇσω,
 δυὸ 'ποῦ ποθοῦν νὰ σμίξουσιν κόπο δὲ θέλου πλεῖστο.

Π Α Ν Α Ρ Ε Τ Ο Σ .

- 385 Μακρὰ τὰ λόγια νὰ σοῦ 'πῶ, τοὺς ἔρκους κ' ὅλα τ' ἄλλα
 ἀποῦ τὸ τέλος τ' ἀγαθὸ τὴν ἀγάπης μας ἐβάλα·
 κ' ἐκεῖνο σὲ κοντολογιὰ τὸ πρᾶμμαν ἀποῦ 'γίνη,
 φίλε μ' ἀγαπημένε μου, 'ς ἐμένα κ' εἰς ἐκείνη
 θέλ' ἡ καρδιά νὰ δηγηθῶ, ν' ἀλαφρωθῶ καμπόσο·
 390 μὰ χάνομαι, καὶ δὲ μπορῶ τοῦ λόγου ἀρχὴ νὰ δώσω·
 κ' ἂν ἀρχηνίσω, ἡ λαλιά χάνεται καὶ λιγαίνει,
 κ' ἡ γλώσσά μου βουβαίνεται κ' ὅζω μιλιὰ δὲ βγαίνει.

Ἀπὸ τοῦ στίχου 379 ἀρχεται τὸ δι' ἰταλικῶν χαρακτήρων γεγραμ-
 μένον κείμενον τῆς Ἑρωφίλης, τὸ ὁποῖον ἀπαραλλάκτως ἐδημοσίευσεν
 δ κ. Legrand. Ἐνταῦθα δὲ ὑποσημειοῦνται αἱ πρὸς τὸ ἡμέτερον διαφο-
 ραὶ τοῦτου δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων γραφόμεναι.

Στ. 380. τῶ δουλευτάδω τῶ πιστῶ. 381. δὲ με 'φικε τό. 382.
 ἄξια πλερωμὴ τοῦ πόθου μου. 384. μὲν ποθοῦ... θέλει. 385.
 Μακρὰ εἰ τὰ λόγια. 386. τῇ ἀγάπης. 387. μὲν καίνο... ἐγίνη. 388.
 φίλε μου... σὲ ἐμένα κ' εἰς ἐκείνη. 389. θέλει. 391 κ' ἀναχασκίζω,
 κ' ἡ λαλιά. 392. καὶ ὅζω ἐμιλιά.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Κατὰ τὰ λόγια τοῦ ἑρρικῶ, ἔμεινε πλερωμένος
ὁ πόθος σου, Πανάρετε, ὁ πολυμπιστευμένος.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Τοῦτό 'ν' ἀλήθειαι, φίλε μου, μὰ πρῶτ' ἀνάμεσά μας 395
τὸ δακτυλίδι ἔκαμε κ' οἱ ὅρκοι τὴν παντρειά μας·
μὰ κάτεχε τὸ πῶς ζημιὸν ἀποῦ τὴν ὥρ' ἐκείνη
πρίκα πολλὴ καὶ βάσανο τὸ λογισμό μου κρίνει·
γιατὶ τ' ἄμμάτια τοῦ 'σανε τόσο τυφλὰ 'κ τὸν πόθο
τότε, ζημιὸν ἀνοίξαι, κ' ἀρχήνισα νὰ γνῶθω 400
τὸ πῶς χωστὰ τοῦ βασιλίου δὲν ἔπρεπε νὰ κάμω,
μ' ὅλα τὰ πάθη τοῦ 'γνώθω, μὲ τὸ παιδί του γάμο·
κ' ἔχω τῇ 'μέραι· σκοτειναῖς, τῇ νύκτες βρεμένας,
μὲ δάκρυα κ' ἀναστεναγμούς· πάντα συντροφιασμέναις,
κ' ἐκεῖνον ἀποῦ τύχαινε νὰ μὲ καλοκαρδίξῃ, 405
μεταγνώμους· καὶ βέβαια περισσὶα μοῦ χαρίζει·
κ' ἀληθιν' ἂ δὲν ἔβλαψα τὴν κόρη τὴ δική μου,
μὲ τὸ σπαθὶ μ' ἐτέλειονα μιὰν ὥρα τὴν ζωή μου,
γιατὶ τὸ σφάλμα τοῦ 'καμα χίλι' ἂν ἀνταμωθοῦσι
πρῶτοι τοῦ κόσμου ποταμοὶ νὰ πλύνουν δὲ μπορούσι· 410
κ' ἐκεῖνον ἀποῦ μοῦ πονεῖ πλειά 'ναι γιὰτὶ 'ς τὸ τόσο
σφάλμα δὲ μοῦ 'ναι μπορετὸ τέλος ποτὲ νὰ δώσω·
γιαῦτω, δυὸ πάθη δυνατὰ πάντα βαττῶ συμμμένα,

Στ. 393. τὰ ἑρρικῶ. 394. ὁ πόθος σου. 395. Τοῦτό 'ναι... πρῶτα.
396. δακτυλίδιν... τῇ. 397. ζημιὸν ἀποῦ. 399. ἀποῦ... ἐκ τό. 400.
ἐνοίξαι, καὶ ἐρχήνισα. 401. ἤπρεπε. 402. ἀποῦ. 403. νύκτες πρικαμέ-
ναις. 404. ἀναστεναγμούς. 405. ἀποῦ ἐτύχαινε... καλοκαρδίξῃ. 406.
χαρίσει. 408. μιὰν ὥρα μὲ τὸ χέρι μου ἡπαιρνα τὴ ζωή μου. 409.
ἀποῦ. 410. πλύνου. 411. πονεῖ εἶναι. 412. εἶναι. 413. ἀδυνατά.

- μεταγνώμῃ καὶ ἀμέτρητην ἀγάπην μετ' ἐμένα,
 415 καὶ δίχως νὰ σχολάσουσιν, πάσχουσιν καὶ κοπιοῦσι
 'ς τὴν κόλασιν νὰ μὲ κρατοῦν καὶ νὰ μὲ τυραννοῦσι.
 Θέλ' ἡ γιγαῖα νὰ θωρῶ ποιά κόρη πλουμισμένη,
 ποιά βγενικὴ βασίλισσα, ποὶ ἀφέντρان ἀξιωμένη
 μου χάρισε, καὶ ὀρίζει με τσῆ πίκραις νὰ ξορίσω
 420 καὶ ὅσο μπορῶ νὰ χαίρωμαι καὶ νὰ καλοκαρδίσω,
 καὶ ἀρίφνητος μεταγνώμῃς μὲ κάνει νὰ θυμοῦμαι
 καὶ πῖθουλος νὰ κρᾶζωμαι καὶ ἀπιστος νὰ κρατοῦμαι,
 καὶ ἄμετρο φόβος μου γεννᾷ καθημερινὸ 'ς τὸ νοῦ μου,
 γιὰ ὅτι δὲν εἶναι βάσανος νὰ μοιάζῃ τοῦ δικοῦ μου.
 425 πῶς τὸ μαθαίνει ὁ βασιλεὺς καὶ θέλει μὲ σκοτώσῃ,
 γῆ, ἃ δὲν τὸ μάθῃ, γλήγορα πῶς θέλει τήνε δώσῃ
 τινὸς μεγάλου βασιλικοῦ... στέχω καὶ λοχαριάζω
 καὶ ἀναστενάζω μοναχὰς καὶ ἵ ἀποθάνω κρᾶζω.
 Καρπόφορε, 'ς τὸ δύνεσαι σήμερον βόηθησέ μου,
 430 καὶ εἰς τοῦτά μου τὰ βάσανα πῶς νὰ περάσω 'πέ μου!

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

- Πανάρετε, τὸ ἐγένηκε ἂν ἦτο μπορεμένο
 νὰ μὴδὲν ἦτον ἀπὸ σὲ ποτὲ τοῦ γεναμένου,
 νὰ μὴν τὸ κάμῃς σοῦ 'θελᾷ δώσῃ βουλή, ἀδερφέ μου,
 μὴ ἀπὸ τὸ πρᾶγμα γίνηκε, γιὰτὶ νὰ πλῆσξης 'πέ μου;
 435 δὲ ἔαζον οἱ μεταγνώμοι, τὰ κλάυματα δὲ φτάνουν

Στ. 414. καὶ ἄμετρη... μετὰ μέν. 415. πάσχουσιν. 416. 'ς τῇ...
 κρατοῦ. 417. ἡ ἀγάπη. 418. ἀφέντρان ἀξιωμένη. 419. ἐχάρισε.
 421. μετανωμῇς... μὲ σφίγγει. 422. κρατιοῦμαι. 423. μου μετρή.
 424. μοιάση. 426. ἃ δέ... γλήγορα. 429. βούηθησέ μου. 431. γί-
 νηκε. 432. ἀπὸ ἐσὲ ποτὲ τοῦ καμωμένου. 433. νὰ μή. 434. τὸ σφάλμα
 ἐγένηκε, γιὰντα νὰ κλαίγῃς. 435. δὲ βιάζον... φτάνου.

τὸ πρᾶμμαν ἀποῦ γίνηκε μετὰ μῆς νᾶ λιγάνουν.
 Γιά τοῦτο, φίλε μ' ἀκριβέ, θεῖς νᾶ παρηγοῶσαι
 καί γνωστικὸς σ' ἀνὰ πάντα σου ᾑ; τὴν χρειᾶν ἐτούτῃ νᾶ σαι,
 καί νᾶ λογιᾶσῃς μοναχὰς πῶς οὐρανὸς κ' ἡ μοῖρα
 καί σέ κ' ἐκείνην ἀκομή ᾑς τοῦτο τὸ πρᾶμμα σύρα· 440
 γιὰτὶ μὴδένᾳ γίνεται κάμωμᾳ σὺν αὐτῇν,
 δίχως τὸ θέλημα ἐτουνῶν τῶν δυὸ πραμμάτων κρίνω.
 Τὸ πῶς παιδ' εἶσαι βασιλειοῦ λόγικσε σὺν κ' ἐκείνῃ,
 κ' ἀνὲν κ' ἡ τύχη ἄδικη καμμιὰ φορὰ σοῦ γίνη,
 γιὰ τοῦτο ν' ἀπολπίζεσαι οὐδὲ ποσῶς τυχαίνει, 445
 μὰ πλειότεραις καλομοιργιαῖς παρ' ἄλλο ν' ἀνημένης·
 τὸ ροιζικὸ ν' ἀσύστατο, κ' ὄντας κανεῖς λογιᾶζῃ
 πῶς σέ περίσσιο βάσανο στέκει, τὸν ἀναιδῶζει
 ᾑς ἄμετρῃ καλορροικικά, καθῶς μὲ τὸ δικό σου
 ἔξομπλι καθάρια νᾶ τὸ ᾑδῃς μπορεῖς ᾑς τὸν ἐμαυτό σου· 450
 παιδ' ἥσους νοῦς βασιλειοῦ, σὺν ἔχομε πωμένο,
 κ' ἡ τύχη σέ κατάφερε ᾑς τοῦτο τὸν τόπο ξένο,
 κ' ἀγάλί ἀγάλια σ' ἔκαμε σὰ βρίσκεσαι μεγάλο
 ᾑς τ' ἀφέντῃ μᾶς τὴν ἐπαρχιὰ παρὰ κανέναν ἄλλο,
 κ' ἐκεῖν ἀπ' ὅλαις τσ' ἄλλαις σου καλομοιργιαῖς σφαλίζει, 455
 μὲ τσ' Ἐρωφίλῃς τὴν παντρειά ᾑς τ' ἄστρα κορφή σου γγίζει·
 γιὰὔτως τσῇ πρίκαις ζύγωξε καί σπούδαζε νάλπιζῃς
 καλομοιργιαῖς παντοτιναῖς καί νᾶ καλοκαρδίζῃς·

Στ. 436. ἐγίνηκε... λιγάνου. 437. φίλε μου. 438. ᾑς τούτῃ τῇ χρειᾷ.
 440. ἐσέ... ἐσύρα. 442. ἐτουνῶ τῶ δυὸ πραμμάτω. 444. ἀνέ...
 ἀντιβικῇ... ἐγίνη. 445. μὴδὲ ποσῶς. 446. καλομοιριαῖς. 447. τὸ ροι-
 ζικὸ ἀσύστατο... κ' ἄντα κιανεῖς. 449. ἡ ἄμετρῃ. 453. κ' ἀγάλια.
 454. ᾑς τοῦ ἀφέντῃ... κιανέναν. 455. κ' ἐκεῖνο ὁποῦ... καλομοιριαῖς.
 456. τσῇ... τῇ... ἡ κορφή σου ἀγίζει. 457. νᾶ ὀλπίζῃς.

- κι' ἂν ἔσφαλες, τὰ σφάλματα το ἀθρώπους εἴ' ὀσμένα,
 460 κι' ἀνθρώπο δίχως φταίσιμο δὲ θέλει, βρῆ κινένα,
 περιττοπλειὰς τὰ σφάλματα τοῦ πόθου, ποῦ σηκώνει
 τὸν νοῦ τ' ἀθρώπου τὸ ζημιό, κι' ὅλους μᾶς ἐκομπώνει.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- Γιατὶ κομπώθηκα κ' ἐγώ, περίσσι' ἀναστενάζω
 κ' ἐπίβουλο τ' ἀφέντη μου τὸν ἐμαυτοῦ μου κράζω.
 465 Ὡρου, καὶ ποῖος τὸ σφάμα μου τ' ἄμετρο ν' ἀγροικήση
 κι' ἄτυχης γνώμης καὶ κακῆς νὰ μὴ μὲ νοματίση!

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

- Ὅποιος γνωρίζῃ μὲ καρδιά τοῦ πόθου πληγωμένη
 πόσαις φοραῖς τὴν καίγρυσιν, πῶς εἶν' τυραννισμένη,
 λογιᾶζ', ἂν ἔχῃ διάκρισι, δὲ θέλ' ἀποκοτίσει
 470 λόγο μὴδὲν σὲ κακὸ γιὰ σένα νὰ μιλῇ.
 Ἔτσι μὴδὲ πρκαίνεσαι γιὰ πρᾶμμα χαμωμένο,
 μὰ κότεχε νὰ τὸ κρατῇς, ὅσο μπορείς, χωσμένο.
 ἄφησε σὺν εὐρίσκεται τὸ πρᾶμμα νὰ περάσῃ,
 γιατί ὁ καιρὸς τὰ πράμματα καθημερνὸν ἀλλάσσει.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- 475 Ἐγὼ 'ς τὰ φύλλα τῇ καρδιᾷ, πάντα τὸ θέλω χώνει,
 ἀμμ' ὁ καιρὸς κάθῃ φουρνὸ εἶν' ἀποῦ φανερώνει.
 μ' ἀπῆτις εἶν' ἀσύστατο τὸ ροιζικό, φοβοῦμαι
 νὰ μὴ ζηλέψῃ 'ς τὴν πολλὴ καλομοιργιὰν ἀποῦ 'μαι,
 καὶ ρίξῃ με σὲ βάσανο τόσον, ἀποῦ ποτέ μου

Στ. 459. ἔσφαλες, τὰ σφάλματα 'ς τὸν κόσμον εἶν. 460. κινένα.
 461. πράμματα τοῦ πόθου ἀποῦ σηκώνου. 462. ζημιό, κι' ὅλους νὰ
 τῷ κομπώνου. 463. ἐκομπώθηκα κ' ἐγὼ γιὰ κείνο. 465. σφάλμα.
 468. πόσαις φωτιαῖς... πόσα τ. 469. λογιᾶζω... θέλει. 470. μου-
 δένει. 476. ἀμμὲ ὁ καιρὸς κάθῃ κουργὸ εἶναι. 477. κι' ἀπῆτις εἶναι.

νὰ μὴν πορέσω νὰ γερθῶ, Καρπόφορ' ἀδερφέ μου.

480

ὦ, πόσα καλορροϊζικὸς νὰ κράζεταιται τυχαίνει

γεῖς ἀποῦ μιὰ καλομοιργιὰ δὲν ἔχει γνωρισμένη,
γιατὶ γνωρίζωντάς τηνε 'ς τὸ ἄλλο νὰ τοῦ λείψῃ,
νὰ στέκῃ πλεῖον τοῦ δὲν πορεῖ δίχως καῦμὸ καὶ θλίψι.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Πέ μου νὰ ζῆς, Πανάρετε, πορεῖς νὰ τὴν ἀφήσῃς,
πορεῖς ποτέ σου δίχως τῇ μιᾷ ὥρᾳ πλεῖον νὰ ζήσῃς;

485

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Πῶς εἶναι μπορεζάμενο κορμὶ νὰ ξεχωρίσῃ
ἀποῦ τὴν ἰδιάν του ψυχὴν, καὶ νὰ μπορῇ νὰ ζήσῃ;
χωρὶς ἀέρα τὸ πουλί, χωρὶς νερὸ τὸ ψάρι,
πῶς εἶναι δυνατόν τῶνε νὰ ἔχουσι φύσις χάρι;
κ' ἐμὲ πῶς μοῦ 'ναι μπορετὸ μὲ δίχως τὴν κερά μου
νὰ ζιῶ 'ς τὸν κόσμον, γῆ ποτέ νὰ ἔχω τὴν λευτεργιά μου;
Χίλια κομμάτιζ πλεῖα καλὰ τὰ μέλη μ' ἄς γενοῦσι,
κί ὅχι ποτέ τ' ἀμμάτιά μου νὰ τήνε στερευτοῦσι!

490

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Λοιπὸν ἀνέ καὶ δὲν μπορῆς νὰ τὴν ἀφήσῃς πλεῖον σου,
γιάντῃ νὰ βρασνίζεσαι μὲ τὸ μετὰγνωμό σου;
διῶξε τῇ πρίκαις τὸ ἄκαιρας σοῦ ξαναλέγω πάλι,
κ' ἀνήμενε τὸν οὐρανὸ τέλος καλὸ νὰ βάλῃ
'ς τούτῃ τὴν ἀρχισμένη σου καλομοιργιὰ τὴν τόσῃ,
τόσαις ἀποῦ 'χεις μετὰ σέ χάριτες νὰ πλερώσῃ.

495

500

Στ. 482. ἀποῦ. 484. πλεῖον... πορεῖ... καῦμούς. 486. πορεῖς
μιᾷ ὥρᾳ δίχως τῇ πλεῖᾳ. 487. ἰδιά του. 490. πῶς εἶναι μπορεζάμε-
νο νὰ ἔχουσι ζῆσις χάρι. 491. πῶς εἶναι. 492. τῇ λ. 493. τῇ? μέλῃ
μου. 494. Ὅχι. 495. λοιπὸ ἀπειδὴ καὶ δέ... μπλεῖον. 496. γιατὶ.
497. πρίκαις, διῶξέ τῃ. 500. ἀπ' ἔχεις.

ΚΡΗΤ. ΘΕΑΤ.

3

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Καρπόφορε, τὰ λόγια σου παρηγοριὰ περίσσω
 ἔς τὴ βρεμένη μου καρδιὰ σήμερον ἐχαρίσω,
 καὶ χαίρομαι· πῶς ἄκουσες τὰ ἔχεν ὁ λογισμὸς μου,
 ἔς ὃ, τι μοῦ λάχει νὰ μπορῆς νὰ γίνεσαι βοηθὸς μου.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

505 Τὸν νοῦ μου καὶ τὴ γλῶσσά μου, τὰ χέργισ, τὴ ψυχὴ μου
 καὶ ὃ, τι ἄλλο πρᾶμμα βρίσκεται νὰ ἔχω ἔς τὴ μπόρεσί μου
 σοῦ τάσσω ἔς τούτῃ τὴ δουλιὰ· μὰ λόγια δὲν τυχαίνει
 φίλοι, σὰν εἴμεσθεν ἐμεῖς, μέσα τως νὰ πληθαίνῃ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Πῶς μ' ἀγαπᾷς, Καρπόφορε, καλότερα γνωρίζω,
 510 κ' εἰς τοῦτά μου τὰ βάσανα μόνο ἔς ἐσέν' ὀλπίζω.
 Μὰ ἔς τὰ παθγιόνια πᾶ νὰ ἰδῶ τί κάνουν οἱ στρατιῶταις,
 καὶ ἀπάνω ἔς τοῦτο θέλωμε μιλήσει πάλι ἐτότες.

ΚΑΡΠΟΦΟΡΟΣ.

Πήγαίνε, κ' ἔρχομαι κ' ἐγώ, καὶ πάλι ἐκεῖ μπορούμε
 καλλίτερον ἔς ὃ, τι ἔχομε νὰ κάμωμε νὰ ἴδωμε.

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ καὶ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

515 Ὡς ὁ καλὸς οἰκόνομος μὲ προθυμιά σπουδάζει
 πρὶ τὸ χειμῶνα τῇ καρποῦς σπείρει του νὰ σοδιάζῃ,

Στ. 501. παρηγοριὰ. 504. βοηθός. 507. τυχαῖνον. 508. εἰμέ-
 στανε μέσα μας νὰ πληθαίνου. 509. καλότερα κατέχω. 510. μόνον
 ἐσέναν ἔχω. 514-515. Βασιλέας, Σύμβουλος.

Λείπουν ἐκ τοῦ χειρογράφου οἱ στίχοι 521-566.

καὶ τότε δὲ χρειάζεται τιβοτας, μὰ κοιμᾶται
 μὲ δίχως ἔγνοια καὶ πολλὰ φρόνιμος μαρτυράται,
 τέτοιαις λογῆς κ' οἱ βασιλοὶ πρέπει νὰ διορθῶν
 τὰ πράγματα τὰρχόμενα σὰν καὶ τοῦ ἰδίου χρόνου, 520
 καὶ νὰ σκοποῦσι τὰ ἴστερα σὰν νὰ ἴσαν ὀμπροστί τως,
 γιὰ νὰ ἴναι πάντ' ἀθάνατοι καὶ αὐτοὶ κ' ἡ βασιλεία τως.
 Χιλίους μεγάλους βασιλείους πλούσιους καὶ μπορεμένους
 τὸν περαζόμενο καιρὸν ἔχομε γροικημένους,
 κ' εἶδαι καὶ τὰ ἴμάτιά μας περισσίους, ν' ἀποθαίνου, 525
 κ' ἤγ ἐπρχαῖς τῶνε ζημιὸς τὸν ἀνεμὸ νὰ πηαίνου,
 γιὰτὶ ἔγνοια δὲν τοὺς ἐκοβγε κ' ἐκεῖνα νὰ θωροῦσι
 ἐπίσω τοῦ θανάτου τως ἀπ' ἔχουσι νάρθουσι.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Σύμβουλε, ξέρεις το καλὰ τὸ πῶς παιδί κανένα
 παρὰ τὴν Ἑρωφίην μου δὲν ἔχω καμωμένα, 530
 γιὰ κεῖνο εἶναι πάντα τῇ ἴματί μου καὶ ψυχῇ μου,
 παρηγοριά καὶ θάρρος μου κ' ἐλπίδα μοναχῇ μου.
 καὶ ἂν εἶναι καὶ ὧς τὸ σήμερον δὲν εἶναι παντρεμένη,
 μ' ὅλ' ὅπου τόσοι βασιλεῖοι τὴν ἔχου ζητημένη,
 δὲν εἶν' παρὰ γιὰτὶ πονεῖ καὶ καίγεται ἡ καρδιά μου 535
 νὰ τὴν ἰδοῦν τ' ἀμμάτιά μου πῶς βγίνει ἀπὸ σιμά μου.
 Τῶρ' ἀποῦ σφίγγουσιν ἐμὲ τὰ γερατεῖα, κ' ἐκείνη
 δότομ' οἱ χρόνοι πλειότερα τὴν κάμασι κ' ἐγίνη,
 μοῦ φαίνεται πῶς εἶν' πρεπὸ καὶ δίκηο νὰ γυρέψω
 κανένα ἄξιο βασιλεῖο γοργὸ νὰ τὴν παντρέψω. 540
 Ἔτσι ἐπειδὴ μᾶς ἤρθασι τοῦτ' οἱ προξενητάδες
 πεμπάμεν' ἀπὸ δυὸ ψηλοῦς καὶ πλούσιους βασιλειάδες,
 ὅλοι μου οἱ συμβουλάτοροι θέλω νὰ μαζωκτῆτε
 καὶ μὲ περισσὶα πεθυμιὰ κ' ἐξέτασι νὰ ἴδῃτε
 ποῖος εἶν' ἀποῦ τῇ δυὸ καλιά, γιὰ νὰ μπορῶ νὰ κάμω 545
 μὲ τὴν βουλή σας ὁλονὼν τὸν ἐδικό τῇ γάμο.

Ἵ τοῦτο τὸ μέσος κάμετε τῇ δυὸ προξενιάδες
 νὰ τῇ τιμᾶτε, σύμβουλε, σὺν νὰ 'σαν βασιλείαδες.
 Τώρα τῇ θυγατέρα [μου] πᾶ ναῦρω νὰ τῇ δώσω
 550 λόγο γιὰ τούτῃ τὴν παντρεία, τὴν γνώμη τῇ νὰ γνῶσω·
 πρεπὸ μου φαίνεται κί' αὐτῇ, σύμβουλε, νὰ κατέχῃ
 τοῦτο τὸ πρᾶμμα, παραμπρὸς καὶ νὰ μου 'πῇ ποιὸν ἔχει
 καλλίτερα ἐκ τούς δυὸ τῶνε, καλὰ κ' οἱ δυὸ μεγάλοι
 νὰ 'ναι κ' εὐγενικώτεροι παρὰ 'ς τὸν κόσμον ἄλλοι.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

555 Πρέπό 'ν' ἀφέντη, κί' ἄγωμε κ' ἐμεῖς κ' οἱ ἄλλοι δοῦλοι
 τῇς ἀφεντιάς σου τὸ ταχὺ νὰ μαζωκτοῦμεν οὖλοι,
 καὶ μπιστεμένα, κατὰ πῶς εἴμεστα κρατημένοι,
 θέλομ' ἰδεῖ τὸ πρᾶμμ' αὐτὸ τί μέλλεται νὰ γένη.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ μοναχός.

Ἄνεν κ' οἱ καλορροϊζικοὶ τὸν κύκλον ἐμποροῦσαν
 560 τοῦ ροιζικοῦ μὲ τὰ σχοινιά δεμένο νὰ κρατοῦσαν,
 γί' ἀνέν κ' ἡ τύχη σὺν τροχὸς δὲν ἤθελε γυρίζει
 κ' ἐκείνους ἀποῦ κάθονται 'ψηλὰ νὰ μὴ 'γκρεμνίζῃ,
 σήμερον καλορροϊζικο 'ς τὸν κόσμον πλειὰ μεγάλο
 τὸ βασιλεῖό μας εἶχα 'πεῖ παρὰ κανέναν ἄλλο·
 565 μ' ἀπῆτις κάποιον ροιζικὸν 'ς τὸν κόσμ' ἀνακχτώνει
 καὶ πλούσιους ῥίχνει χαμηλὰ κί' ἀνήμερους σηκώνει,
 δὲν πρέπει, πρίχου 'δεῖ κανεὶς τὸ τέλος, νὰ παινέσῃ
 τὸ ἀρχαῖς ποτὲ καλομοιργιά τ' ἀθρώπου, γῇ 'ς τὴ μέση.
 γιὰτὶ ὅσο πλειὰ τότε θωρεῖς 'ς τὰ ὕψη πῶς καθίζει

Στ. 567. δέ... κιανείς. 568. τῇ. 569. θωρεῖ.

- μάλιος τὰ τόσα βρόχια τὰ ἴδικά σου
 γλυκιά, καὶ μετ' αὐτὰ τόση ἔχου χάρι
 μ' ὅποιο κι' ἂν ἐμπερδέσῃς ὄφραριστᾷ σου,
 κι' ἄγριος, ὡς θέλει νά 'ναι σὰ λειοντάρι,
 595 πᾶσα κιανεὶς συμπέφτει μετὰ σένα,
 καὶ πεθυμᾷ πληγὴ ἀπὸ σέ νά πάρῃ.
 Κι' ὄχι γοῖ ἄθρῳποι μόνο γνωρισμένα
 σ' ἔχουσι τί 'μπορεῖς καὶ πόσο 'ξίζεις,
 600 μὰ τὰ βερτόνια αὐτὰ τὰ χρυσωμένα
 'ς τὸν οὐραν' ὄντα θέλῃς ἀναιβάξεις
 μ' ἀποκοτιά καὶ δύναμι μεγάλη,
 καὶ τὴν καρδίᾳ τοῦ Ζεῦ τὴν ἴδια σφάζεις,
 καὶ τόση παιδωμὴ καὶ τόση ζάλη
 τοῦ δίδεις, ἀπ' ἀφίνει τὸ θρονί του
 605 κ' ἔρχετ' ἐδῶ 'ς τὴ γῇ μὲ πρόσσοφι ἄλλη.
 Γιὰ χάριν σου ὁ γιᾶλὸς μέσ' τὸ καυκὶν του
 στέκει, κ' ἡ γῆς γιὰ σένα δὲ γυρίζει,
 καὶ μιὰν ὁ δ' ὄρφανὸς (sic) κρατεῖ ἴδικήν του.
 Γιὰ σένα πᾶσα φύτρο πρασινίζει,
 610 πᾶσα δεντρὸ πληθαίνει καὶ ξαπλώνει
 κι' ἀθούς κι' ὀπωρικά μᾶς ἐχαρίζει.
 Δάσος τόσ' ἄγριο ζῶ' ποθές δὲ χώνει,
 γῇ ψάρι ὁ γιᾶλός, τὴ δύναμί σου
 νὰ μὴ γροικοῦν κι' αὐτὰ νὰ τὰ πληγώνῃ.

Στ. 591. ὅσα τὰ βρόχια? 592. χίλια; 593. κι' ὅποιο κι' ἂν ἐμπερ-
 δέσου εὐχαριστᾷ σου. 594. ὡσά. 597. κι' ὅλοι οἱ ἄθρῳποι τὸ 'χου γνω-
 ρισμένα. 598. κ' ἔχουσι τό. 599. βελτόνια? 600. ὄντα. 602. Σεῦς.
 601. ἀποῦ. 605. χάρι. 607. κι' οὐδὲ ὄρφανὸς ὀγιά δικήν του. 611. καὶ
 πωρικά. 612. δάσος ποτὲ ὅσο ἄγριο δὲ σοῦ χώνει. 613. 'ς τὸ γιᾶλό.
 614. γροικοῦ.

Ὡς τῷ γυναικῷ τ' ἁμμάτια τὸ θρονί σου 615
 κρῑτεῖς, κί' ὅκ τὰ χιονάτα κί' ὁμορφά τως
 προσώπατα πληθαίν' ἢ μπόρεσίς σου ·
 ὥς τὰ χρυσωμένα κείνα τὰ μαλλιά τως,
 ὥς τὰ δροσερά τως στήθη τ' ἄσημένα,
 ὥς τὰ κοραλένια χεῖλη τὰ γλυκά τως 620
 πέτεσ' ὀλημερνῆς, καὶ μαραμένα
 τὰ μέλη νὰ θωρῆς συχνά σ' ἄρῃσει,
 τ' ἁμμάτια ταπεινά κί' ἀνακλιμένα,
 γιὰ νὰ 'μποροῦσι ὥς τὸ 'στερ' ὅποιοι κλαῖσι
 γιὰ κόρης ὁμορφιά κί' ἀναστενάζουν 625
 περισσ' ἄδικο κριτὴ νὰ σὲ λῃσι,
 καὶ κείνη τῇ χρ' ἀποῦ δοκιμάζουν
 τοῦ πόθου πλειὰ γλυκειὰ καὶ πλειὰ δροσάτη
 καὶ πλειὰ χαριτωμένη νὰ λογιάζουν.
 Γιὰ κείνο τοῦ Πανάρετου γεμάτη 630
 πάντ' ἔχει τὴν καρδιά καῦμούς καὶ βάρη
 καὶ πάντα ταπεινὸς ὥς τῇ γῇ περπάτει ·
 τώρα 'πειδὴ τὸν ἔκαμες νὰ πάρη
 τέτοι' ἄξια πλερωμὴ ὥς τῇ δούλεψίν του,
 τέτοι' ἄξιο θησαυρό, τέτοιο λογάρι, 635
 κάμε παρακαλῶ σε τῇ δικήν του
 κόρη νὰ τοῦ φυλάσσης ὅαν τυχαίνει

Στ. 615. ὥς τῷ βγενικῷ τ' ἁμμάτια εἶν. 617. καὶ τὰ. 619. στήθη,
 ὥς τὰ βαμμένα. 620. καὶ κορ. 622. σοῦ ἄρῃσει. 624. Ὀλόκληρος ὁ
 στίχος λείπει. 626. κριτὸ ἄδικο περισσὰ νὰ σὲ λῃσι. 627. χρὰ πρὶ
 δοκιμάζου. 628. πλειὰ συχνιά. 629. λογιάζου. 631. ἔχεις τὴν καρδιά.
 632. πορπάτει. 633. ἀπειδὴ... ἔκαμες. 634. ἄξα... δούλεψι. 635.
 τέτοιο ἄξιο. 637. σά.

κ' εἰς κίνδυνον μὴ βάλλῃς τὴ ζωὴν τοῦ.
 Τούτῃ τὴν προξενίαν τὴν πρὶ καμμένην
 640 φοβοῦμαι δυνατά, πολλὰ τρομάσω
 καὶ ὅλη γροικῶ ἢ καρδίαν μου καὶ λιγαίνει,
 τὰ μέλη μου χωρίζου, καὶ ὅψι ἀλλάσσω,
 κ' εἰς χίλια μέρη ὁ νοῦς μου δισκορπᾶται
 σὺν νὰ ἔμουν βραδυασμένη ἐς ἄγριο δάσος,
 645 μὴ τὴν ἀποδεχθῆ, μὴν πῇ φοβᾶται
 τὸ βασιλεῖον πῶς θενὰ τὴν πατρίδα,
 γιὰτὶ μεγάλο πρᾶγμα εὐθὺς γεννᾶται.
 Τούτῃ τὴν τύχην, Ἐρωτα, νὰ στρέψῃ
 ἔξοπίσω τὴν κακὴν χάριν τοῦ δῶσε,
 650 καὶ πλεὶς οὐρανὸς καμμία μὴδὲν τοῦ πέψῃ,
 σὰ θέλει, δυσκολία παρακαλῶ σε.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΠΡΑΞΕΙΣ.

Στ. 640. ἀδυνατά. 641. καὶ κρυαίνει. 644. σὰ νὰ ἔμουν. 645. τόν.
 646. θὰ τήνε. 647. αὐτοῦ. 648. τὴ νύκτα. 650. μπελὶ... καμμία
 ἄλλη μὴ του.

Λεῖπει τὸ « Τέλος τῆς πρώτης πράξεως » τεθὲν πρὸ τοῦ Χοροῦ.

INTERMEDIO.

ΔΑΙΜΟΝΕΣ, ΑΡΜΙΝΤΑ, ΠΙΝΑΛΔΟΣ και ΚΟΡΑΣΙΔΕΣ.

Ένας δαίμονας πρὸς τῇ ἄλλους μιλεῖ.

Δ Α Ι Μ Ο Ν Ε Σ .

Πνέματ' ἀποῦ τὸν οὐρανὸν 'ς τὸν ἄδη ἔωρισμένα,
'ς τὴν κόλασι συντρόφοι μου καὶ δούλοι σὰν κ' ἐμένα,
κρίνω πᾶς ἓνας ἀπὸ σᾶς καλότατα θυμᾶται
πῶς μετὰ μένα μιὰ φορὰ μὲ δόξα 'κατοικᾶτε
'ς ὕψη ἀπάνω τ' οὐρανοῦ, καὶ πῶς 'ς τὴ μάχ' ἐκείνη 5
τῇ φοβερῇ ποῦ μετὰ μᾶς καὶ τῶν θεῶν ἐγίνη
τόσα 'χαμεν ἀντίδικη τὴν τύχη, ἀπ' ὅλοι ὁμάδι
κάτω μὲ τόση μας ἔντροπὴ μᾶς ἔρριξε 'ς τὸν ἄδη·
κι' ἀντὶς τὴ μέρα τὴ λαμπρὰ καὶ τὸν καθάριον ἥλιο,
κι' ἀντὶς τὴ λάμψι καὶ τὸ φῶς ὁμορφοῦ ἀστέρω χίλιω, 10
'ς τ' ἄκταφα κάτω στέκομε τ' ἄδη σκοτεινιασμένα
μ' ἄμετραις λόχαις καὶ φωτιαῖς πάντα τυρχνισμένα.
Κ' ἐκεῖν' ἀποῦ 'ναι πλειότερο, δέτε τὴν ὄρεξίν του!
'ς τὸ θάνατο γιὰ λόγου μας ἔδωκε τὸ παιδὶν του,
κ' ἦρθε κ' ἐκρούσεψε ζημιὰ τὸν ἄδη κ' ἔγδυσέ μας 15

Ἰντερμεδίο πρῶτο. Λεῖπousi « ἓνας δαίμονας πρὸς τῇ ἄλλους μιλεῖ. » Δαίμων ἀντὶ Δαίμονες. Στ. 1. πνεύματα... οὐρανό. 2. ὡσά. 3. κρίνω, καθέναν. 4. ἐκατοικᾶτε. 5. 'ς τὴ μάχη. 6. ποῦ μετὰ μᾶς τὴ φοβερή... τῷ. 7. τόσα... τή... ἀπῶ οὔλοι. 8. ἐπέσαμε 'ς τὸν ἄδη. 9. τό. 12. μέ. 13. ἐκεῖνο. 14. ἤπεψε τὸ π. 15. ἡγδυσέ.

καὶ μοναχὰς τῇ κόλῃσις τῇ λόχῃ ἄρηκέ μας,
καὶ νικητῆς ἐγύρισε περίσσια τιμημένος
ἔς τὸν οὐρανὸ καὶ στέκεται πᾶς ὥρα δοξασμένος.

Μὰ γιάντα τῇ παλῆρὺς καὶ τὸν παλῆρό μας πόνο

- 20 τῶρα ξαναθυμίζωντας ἔς ὅλους σας καινουργιόνω!
τὰ περασμέν' ἄς πάψωμε, καὶ κεῖνα ποῦ μᾶς κάνει
τὸ σήμερο πᾶς ἓνας μας ἔς τὸ λογισμόν τ' ἄς βάνη,
πῶς πάσχει καὶ στοχάζεται μ' ἓνα καὶ μ' ἄλλον τρόπο
τὸ πλῆθος ὅλο μετ' αὐτὸ νὰ σύρῃ τῶν ἀθρώπων.
- 25 'Δέτε ἔς τὰ Γεροσόλυμα πῶς εἶναι μαζωμένοι
τόσοι πιστοὶ τοῦ στρατηγοῖ, καὶ πάσχου θυμαμένοι
τῇ φίλους μας τῇ μπιστικούς τῇ Τούρκους ν' ἀφάνισου
κ' ἐλευθεριὰ τῇ χριστιανούς τσ' ἐχθρούς μας νὰ γυρίσου!
κι' ἂν ἔλειπε μιὰ φίλαινα πιστὴ μας κορασίδα,
- 30 καμμιά τῇ 'λευθεριᾷ τῶνε δὲν εἶχασιν ἐλπίδα.
Τούτῃ ἀποῦ τσ' Ἀνατολῆς τὰ μέρη εἶχε σώσει
τῇ λογισμούς τῶν χριστιανῶν μόνον γιὰ νὰ 'ξηλώσῃ,
καὶ πλείσια ἀνκατώματὰ καὶ ταραχὴ μεγάλη
γιὰ τσ' ὁμορφιὰς τῇ τῇ πολλαῖς μέσσα τῶς εἶχε βάλλει.

Στ. 16. τῇ κόλῃσι καὶ λόχῃν. 18. ἔς τοὺς οὐρανοὺς... καθ' ὥρα.
19. τό. π. 20. ὅλους μας φανερώνω. 21. περασμένα... ἐκεῖνα ἀποῦ.
22. τὴν σήμερο καθ' ἓνας μας ἔς τὸ λογισμόν του.

Μεταξὺ τῶν στίχων 24 καὶ 25 τὸ χειρόγραφον τοῦ Λεγρανδίου παρενέει καὶ τοὺς ἐξῆς δύο.

γιαῦτως καθημερνὸ θωροῦ τ' ἀμμάτια τὰ δικὰ μας
ριμμένα κι' ἀνεψήφιστα ἔς τὸ κόσμον τὰ εἰδωλά μας.

Στ. 25. πῶς εἶν' πρεμαζωμένοι. 26. πάσχου. 27. τῇ δούλους μας
τῇ ἐμπιστικούς. 28. ἐλευτεριὰ ἔς τοὺς Χ. τῇ. 30. κιαιμνιὰ... εἶχαν
ἐχῆν ὀλπίδα. 31. 'Ετούτῃ... τῇ 'Α. τὰ μέρη ἐκεῖ εἶχε σώσει. 32.
τοὺς λογισμούς τῶ Χριστιανῶ. 33. γιὰ τῇ.

μαλλιαῖς ἐσηκωθήκασι κ' ὄχθριταις ἐγίνηκα 35
 κ' εἰς σύγχυτες καὶ σκοτωμούς γιὰ λόγου τῇ ἐμπῆκα·
 καὶ μέσα 'ς ὅλα νίκησε μὲ τῇ γλυκεῖᾳ τῇ νειότη
 τὸν πλειά τως δυνατότερο καὶ ἔλαουστὸ στρατιώτῃ·
 γιὰ κεῖνο τὸ 'Ρινάλλδον τως μιλῶ τὸν ἀντρεωμένο,
 τόσχα 'ς τῇ μάχῃ ἐλαουστό, κ' ἔτσι χαριτωμένο, 40
 γιὰ κεῖνον ἀπ' ὀλπίζουσι μόνον καὶ καρτεροῦσι
 μὲ τὴν ἀντρεῖά του τῆς Σιών τὰ τεῖχη πῶς χαλοῦσι,
 γιὰ κεῖν' ἀποὺ τῇ χέραν του χίλι' ἀρφινὰ ἀπομεῖνα,
 κ' ὥσὰ λειοντάρι ἀγριώτατο τὸν τρέμ' ἡ Παλαιστίνη,
 γιὰ κεῖνο σὲ κοντολογία τοῦ μέλλεται νὰ βάλῃ 45
 σταυρὸ 'ς τὰ Γεροσόλυμα μὲ πρίκα μας μεγάλην.
 Μὰ ἐκεῖνη ἀποὺ τὸν πόλεμο τὸν ἔβγαλε κ' ὁμάδι
 'ς τοῦ πόθου τῇ ξεφάντωση στεκού πουργὸ καὶ βράδου·
 κ' ὀγιά νὰ μὴ μποροῦσινε πλειὸ νὰ τῇ τότε πάρου,
 κ' οἱ χριστιανοὶ νὰ χάσουσι τὰ πάσχου μονητάρου, 50
 'ς ἐτούτῃ τῇ μακρὰ ἔξορᾷ μ' ἔκαμε νὰ περάσω
 μαζὶ σας, κ' ἕναν ὁμορφο περβόλι νὰρδινιάσω
 γιὰ νὰ μπορῇ 'ς ἀνάπαψι κ' εἰσὲ χαρὰ μεγάλη
 καὶ μ' ἄλλαις περιδιάθασες τὸ ἀγάπης τὴν ἀγκάλη
 τὴν ἐδική τῇ πάντα τῇ χωσμένο νὰ τὸν ἔχῃ, 55
 δίχως κανεὶς τοῦ βρίσκειται ποτέ του νὰ κατέχῃ.

Στ. 35. μάχαις ἐσηκωθήκασι, ἐχθριταις ἐγίνηκα. 36. καὶ εἰσὲ ζη-
 λιαῖς. 37. ἐνίκησε... γλυκὴ τῇ νειότη. 38. τό. 39. τὸ 'Ρ... ἀντρεω-
 μένο. 41. ἀποὺ ἐλπίζουσι μόνο. 42. ἀντρεῖά του τῇ πολλῇ τὰ τεῖχη.
 43. κεῖνο τοῦ ἐκ τῇ... χίλια κρῖμα? ἐπομεῖνα. 44. λειοντάριν ἄγριο
 τὸν τρέμει. 47. ἐκεῖνη... τὸ πόλεμο τὸν ἔβγαλε. 49. καὶ γιὰ νὰ μὴ
 μπορέσουσι πλειά. 50. τὰ πάσχουσι νὰ χάσου μονοτάρου. 51. ὁξορία.
 52. νὰ ὀρδινιάσω. 54. μὲ πλείσταις περιδιάθασες τῇ... 'ς τὴν. 56.
 κινεῖς.

- Ἔτσι, ὡς θεωρεῖτε, τὸ ζημιὸν ἐκτίστη τὸ περβόλι,
καὶ τῇ θεωρίᾳ ν' ἀλλάξωμε, συντρόφοι κάμετ' ὅλοι·
θεργιὰ γενῆτε μερτικὸ νὰ βλέπωμε τὸν τόπο,
60 νὰ μὴν τότε πατήσουσι πόδι' ἄλλωνῶν ἀθρώπων·
ἄλλοι ἄς γενοῦσινε πουλιὰ γλυκὰ νὰ κηλαδοῦσι,
σὲ πλείσια περιδιάβασι πάντα νὰ τὸν κρατοῦσι·
κι' ἄλλοι κοράσια ἄς γενοῦ, καὶ τακτικ' ἄς γυρεύγουν
'ς ἐκεῖνον ὅσον ἤμποροῦν πάντα νὰ τῷ δουλεύουν.
65 Κι' ὅσαις ἔμπορεῖτε γαλλουφιαῖς, χοροὺς, παιγνίδι' ἀντάμην
μὴ λείψῃ οὐδένας ἀπὸ σᾶς σὰν ἔρθῃ νὰ τοῦ κάμῃ.
Μὰ νέφαλο ἓνα συντηρῶ κ' ἐπῶδας καταβαίνει·
τούτ' εἶν' ἡ κόρη, κ' ἔρχεται τώρα συντροφιασμένη
μὲ τὸ 'Ρινάλδο. Γλήγορ σὲ μιὰ μερ' ἄς σερθοῦμε,
70 τὴν πρόσσοψι ν' ἀλλάξωμε νὰ τοὺς ἀποδεκτοῦμε.
(Σὲ τοῦτο καταβαίνει ἓνα νέφαλο, καὶ βγαίνει ἡ Ἀρμίντα
μὲ τὸ 'Ρινάλδο· κ' οἱ Δαίμονες φεύγουν· Ἡ Ἀρμίντα μιλεῖ).

A P M I N T A .

Τοῦτ' εἶν' οἱ τόπ' οἱ ὁμορφοί, ψυχὴ μου καὶ καρδιά μου,
τοῦτό 'ναι τὸ περβόλι μου, τοῦτ' εἶν' ἡ βασιλείᾳ μου!
κόσμοι ἀγαθοὶ καὶ σιγανοὶ κ' οἱ μυριχαπημένοι

Στ. 57. θεωρεῖτε σήμερον. 58. κ' ἔδ᾿ θεωρίαν νὰ ἄλ. 59. ἄς γενοῦμε.
60. μή... πόδια. 62. τοὺς. 63. ἄς δείκτουσι καὶ τακτικὰ ἄς γυ-
ρεύγου. 64. ἀποὺ δύνουνται... δουλεύου. 65. κι' ὅσαις περὶ σῶσαις γα-
λλουφιαῖς. 66. ἔσ᾿. 67. ἐπῶδες. 68. τοῦτ' εἶναι... θαρρῶ, συντρ. 69.
μνιὰ μερὰ ἄς σερθοῦμε. 70. τὸ πρόσωπο... ἀποδεχτοῦμε.

70-71. 'Σ ἐτοῦτο φεύγου οἱ Δαίμονες, καὶ καταβαίνει ἓνα νέφαλο
μέσα ἀπὸ τ' ὁποῖο ἐβαίνει ὁ 'Ρινάλδος μὲ τὴν Ἀρμίντα.

Στ. 71. εἶναι οἱ τόποι. 72. εἶναι· ἡ β. 73. καὶ μέρη ἀχαπημένα.

κι' ἀπὸ μαλλιαῖς καὶ σύγχυτες περίσαι ἀναπαυμένοι,
 παντοτεινὴ παρὰδεις; πᾶσα λογῆς ἀθρώπου, 75
 ξεκούρασι τοῦ λογισμοῦ κι' ἀνάπαψι τοῦ κόσμου,
 τοῦ πόθου περιδιάθασις, τσ' ἀγάπης περιβόλι,
 τῶν κορασιῶ ξεφάντωσι καὶ τῷ Νεράιδῳ σκόλη.
 'Σ τοῦτα, 'Ρινάλδο μ' ἀκριβέ, 'ς τοῦτα λοιπὸ τὰ μέρη
 περίσαι καλοροῖζικος χειμῶνα καλοκαῖρι 80
 θέλω νὰ στέκης σὲ πολλὴ κι' ἀμέτρητη γλυκότη,
 μακρ' ἀποῦ τσ' ἔγνοιας τσ' ὀφκαιρὰς ἀποῦ χαλοῦν τῇ νειότη·
 κι' ὡς ἤσουνε πᾶσα καιρό, φῶς, μάτια καὶ ψυχὴ μου
 καὶ τσῇ καρδιᾷ μ' ἀνάπαψι κι' ὀλπίδα μοναχὴ μου,
 θές εἶσαι πάλι, ἀφέντη μου, τώρα καὶ βασιλειός μου, 85
 κ' ἐτοῦτος ὅλος ὁμορφος ὁ τόπος ὁ δικός μου
 πάντα σὲ θέλει προσκυνᾷ, καὶ νόμον ἀπὸ σένα
 θέλει ἀνημένει ταπεινὰ πᾶσα κειρὸ κἀνένα.

P I N A Λ Δ Ο Σ .

'Αρμίντα μ' ὁμορφότητη, σκλάβος καὶ δουλευτῆς σου
 στέκωντας 'σάν εὐρίσκομαι 'ς τῇ χάρι τῇ δική σου, 90
 δὲν εἶχ' ἀλλάξει ροιζικό, δὲν εἶχα πεθυμήσει
 κορώνα 'ς τὸ κεφάλι μου ποτὲ νὰ τὸ στολίσῃ·
 τὰ πλούτη καὶ τσ' ἀνάπαψες καὶ τσῇ δροσιαῖς τοῦ κόσμου
 'ς τὸ σπλαχνικό σου πρόσωπο πάντα θωρεῖ τὸ φῶς μου,
 κι' ἀποῦ τῇ μυρισμένη σου καὶ δροσερῇ σ' ἀγκάλη 95
 πᾶσα χαρὰ 'χει τὴν αὐγή, πᾶσα δροσιὰ μεγάλῃ.

Στ. 74. περίσαι ἀναπαυμένοι. 76. ξεκούρασις. 77. περιδιάθασι τσῇ.
 78. τῷ κορ. 79. 'Ρινάλδο μου. 81. θέλωμε στέκει. 82. τσῇ ἔγνοιας
 καὶ ἔδεκε; 84. μου. 85. ἀφέντης μου. 88. 'ς κάθα κειρὸ κἀνένα. 89.
 μου. 91. εἶχα. 92. κορώννα τό. 95. καὶ σπλαχνική σου ἀγκάλη. 96.
 κάθα χαρὰ 'χει τὴν ἀρχή.

- 'Σ πᾶσα γλυκὺ καὶ νόστιμο φιλὶ ἀπὸ σένα πιάνω
 τὰ μέλη 'ς τὴν παράδειστο μοῦ φαίνεται καὶ βάνω,
 τοῦ Ζεῦ κρατοῦμαι σύντροφος, κι' ὅλη τὴ κτίσι ὀρίζω
 100 τοῦ κόσμου, 'ς τ' ὁμορφότατο στήθος ὄντα σοῦ 'γγίζω·
 κι' ὄντ' ἀγροικῶ τὰ λόγια σου τὰ γλυκοσυθεμένα,
 κανένα καλορροϊζικο δὲ ξεύρω σὰν ἐμένα.
 Γιαῦτως γλυκὺς σ' ἀγαφτικὸς καὶ μπιστεμένος· δουλος
 τῇ ὀρισμούς σου σ' ἀφέντρα μου, θέλω 'σαι, κόρη μ', οὔλος,
 105 κι' ὄχι ποτέ μ' ἀφέντης σου, ψυχὴ μου, σὰ μὲ κράζεις,
 κ' ἔτσι, νεράϊδά μ' ἀκριβή, κάμε νὰ μ' ἐξοδιάζῃς.

A P M I N T A .

- Χίλιας, 'Ρινάλδο μου, δροσιαῖς περνοῦν ἀπὸ τ' αὐτιά μου
 καὶ μέσα μοῦ ποτίζουνσι καὶ θρέφου τὴν καρδιά μου·
 τοῦτα τὰ λόγια τὰ γλυκὰ μοῦ ξανακαινουργόουν
 110 τῇ λογισμούς καὶ πλειότερα 'ς τὸν πόθο μὲ σκλαβόουν.
 Μὰ τὰ 'χει ὁ νοῦς μου πεθυμιὰ τὰ χεῖλη δὲν μποροῦσι
 σὰ θελ' ἢ πληγωμένη μου καρδιά νὰ δηγηθοῦσι·
 γιαῦτως σωπῶ, μὰ 'ς τοῦτά μου τ' ἀμμάτια καρφικτὴ σου
 πόση λακτάρ' καὶ φωτιά μοῦ δίδ' ἢ πρόσσοψίς σου!
 (Εἰς τοῦτο τότε φιλεῖ καὶ λέγει).
 115 'Ρινάλδο μου, τ' ἀμμάτιά σου παράδεις μοῦ τάσσου
 καὶ ζάχαρι τὰ χεῖλη σου 'ς τὰ σωθικά μου στάσου.

Μεταξὺ τῶν στίχων 96 καὶ 97 φέρεται «'ς ἐτοῦτο τήνε φιλεῖ.»

97. 'Σ κάθα... καὶ ὀνόστιμο. 98. τῇ. 99. Σεῦς κρατιοῦμαι κι' ὅλο
 τὸν κόσμο ὀρίζω. 100. τῇ κτίσις τ' ὁμορφότατο... ἀγγίζω. 101.
 ὄντ'... γλυκοσυθεμένοι. 102. κανένα... ὡσάν. 103. γλυκὺς σου καὶ
 πιστεμένος. 104. 'ς τοὺς ὀρισμούς σου πάντα μου... κόρη μου. 105.
 ποτέ σου... νὰ μέ. 110. λογισμούς μου... σκλαβόον. 111. καὶ τὰ
 'χει... πεθυμιὰ. 112. θέλει ἢ. 114. δίδει ἢ. — 'Σ ἐτοῦτο τότε φιλεῖ.

Μὰ τῇ νεράϊδι μου θωρῶ πασίχρησις περίσσια,
γιατ' ἤρθαμε ὡς θέλομε· κρίνω πῶς ὅσον ἦτα
᾿ς τοῦτο τὸν τόπο δίχως μου κλιταῖς καὶ πρικυμέναις,
τόσό' ναι ᾿δ᾿ περίχρησις καὶ καλοκαρδισμέναις.

120

(Εἰς τοῦτο ἔρχονται οἱ Δαίμονες μετασχηματισμένοι ὡτὰν χορααῖδες, καὶ λέγει ἡ μία τῶς πρὸς τὴν Ἀρμίντα).
 Χαριτωμένη μας κερά, πολλ' ἀναζητημένη,
 τόσ' ἀπὸ μᾶς τῇ δούλαις σου πλείσις πεθυμισμένη,
 ποῦρι ἔφταξες τῇ τόπους σου, ποῦρι ἔσωσες, κερά μας,
 παρηγοριὰ τῶν ἀμματιῶν καὶ δρόσος τῇ καρδιᾷ μας
 νὰ δώσης πάλι κατὰ πῶς μᾶς εἶχες μαθημέναις,
 γιὰτ' ἤμεστάνε δίγῳ σου περίσσια πρικαμέναις.

125

(Εἰς τοῦτο σκύφουσι καὶ τῇ φιλοῦσι τὰ πόδια καὶ ἡ Ἄρ-
μίντα λέγει).

Περὶ σῖα εἶχα πεθυμῖα, κορὰ σῖα μ' ἀκριβὰ μου,
νὰ σᾶς ἐδοῦσι ὅλαις σῖς τ' ἀμμάτια τὰ δικά μου·
μὰ δυνατὸ δὲ μοῦ 'τὸνε παρὰ πολλὰ ν' ἀργήσω,
γιατ' ἤθελα μὲ θησαυρὸ μεγάλο νὰ γυρίσω.

Νὰ πάρω, κορὰ σῖδες μου, δὲ μοῦ 'τὸνε δοσμένο
τοῦτο τὸ νειὸ τὸν ἀκριβὸ καὶ τὸ χάριτωμένο,
παρὰ μὲ μάχηρητα καιροῦ, νὰ ῥίξῃ ἐσᾶς καὶ μένα

130

Στ. 117. περίσσια. 118. ἤρθαμεν ὡς θέλαμε.... ἦσχ. 119. τό·
120. τοσά' ναι ἐδᾶ χαιράμεναις.

Ἵς ἐτοῦτο ἔρχονται Δαίμονες εἰς πρότωψι κορασίδω, καὶ λέγει τῇ Ἀρμίντας. — Κορασίδες.

121. πολλά. 122. τόσα... πλείστα. 123. ἔς τῃ... ἐρταξες, κερὰ
μας. 124. ἀμματιῶ. 126. περίσσα.

Εἰς τοῦτο τῇ φιλοῦσι τὰ πόδιά τῃ. — Ἀρμίντα.

127. περίσση... χοράσσα μου. 130. γιατί. 131.. δὲ μοῦ 'το μπορε-
μένο. 132. νὲ ὄν. 133. δριζή.

καὶ νὰ κρατῇ τὰ πλούτη σας πάντοτε βλεπημένα.

- 135 Κι' ἄς βρῇ συμπάθειο ἡ ἄργιτα, γιὰ τὸ περίσσιο πλοῦτος
καὶ κέρδος ποῦ μᾶς χάρισε· καὶ ξεύρετε πῶς τοῦτος
ὁ νεὶδς μᾶς ῥίξει σήμερο, κ' ἔτσι σιμώσετέ του
κι' ὡς βασιλαιοῦ τὰ πόδιά του κλιτὰ φιλήσετέ του,
καὶ μ' ὅσας δύνεστε τιμαῖς ὅλκας τότε δεκτῆτε
140 κι' ἀπ' ὅ, τι ὀρίσει κάμετε ποτὲ νὰ μὴν ἐβγῆτε.

Κ Ο Ρ Α Σ Ι Δ Ε Σ .

- Ἦ πόση ἄμετρη χαρὰ, ταῖρι ἄξιο τῇ κεφαλῇ μας,
πόσαις γλυκαῖς παρηγοργιαῖς μέσα γροικᾷ ἡ καρδιά μας!
γιατὶ 'ς αὐτὸ τὸ πρόσωπο τ' ὁμορφοκαμωμένο
τῆς Ἀφροδίτης τὸ παιδί στέκει σγουραγισμένο,
145 κι' ἀνάπαφες παντοτειναῖς τοῦ λογισμοῦ μας τάσσει
κ' εἰσὲ χαρὰ τὴν ἔγνοιά μας τὴν περασμένη ἀλλάσσει·
γιὰ τοῦτ' ὡς ἄξιου βασιλαιοῦ κι' ἀφέντη μνόγομέ σου
δούλεψι μπιστικώτατη, κι' ἀντάμη δίδομέ σου
τοῦ λογισμοῦ μας τὰ κλειδιά, κι' ὅσο κλιτὰ μπορούμε
150 τὰ πόδιά σου τὰ βγενικά σκύφτομε καὶ φιλοῦμε.
(Εἰς τοῦτο φιλοῦσι τὰ πόδιά του, καὶ ὁ Ῥινάλδος λέγει).

Ρ Ι Ν Α Λ Δ Ο Σ .

Δουλὸς σας, κορασίδες μου, σκλάβος καὶ δουλευτῆς σας
πάντα θέλω 'σται [ὡς] νὰ ζῶ, κ' εἰς τούτη φχαριστῶ σας
τὴν τιμημένη ἀποδοχή, κ' εἰς τοῦτο τὸ περίσσο

Στ. 134. πλούτη μας περίσσα. 135. γιατί περίσσο. 136. κέρδος μᾶς
ἐχάρισε. 139. δύνεστε. 140. κι' ἀπὸ ὅ, τι. 141. πότην... ἄξιο. 143.
σγουραγισμένο. 146. τὴ πρίκα μας τῇ. 147. τοῦτο ὡς ἄξου. 150.
βιενικά.

Εἰς τοῦτο τοῦ φιλοῦσι τὰ πόδια.

151. καὶ ἀδερφός σας. 152. θελώ 'σται ὥστε νὰ ζῶ, κ' εἰς τούτη
εὐχαριστῶ.

σπλάγχνος ἀποῦ μ' ἐκάμετε σιμά σας νά γνωρίσω,
 κι' ἀντίμεψι τὸ λογισμό, τὸν νοῦ καὶ τὴ ψυχὴ μου
 κι' ἐκεῖνη τὴν ἐμπόρεσι τὴ λίγη τὴ δική μου
 τάσσω τῇ καλοσύνης σας κι' ὀρεξίς τῇ καλῆς σας
 προθυμερὰ 'ς τὴ δούλεψι πάντα τὴν ἐδική σας.

155

ΑΡΜΙΝΤΑ.

Τ' ἄρματα' αὐτάν' ἀφέντη μου, μπόρεῖς νά βγάλῃς τώρα,
 γιατί μαλλιαῖς δὲ γίνονται 'ς τὴν ἐδική μας, χώρα
 γάμοι καὶ περιδιάβασες, ξεφάντωσες καὶ σκόλαις
 γίνονται 'ς τούτους τ' ὁμορφους τόπους τῇ βέραις ὄλαις.
 Γλήγορα, κορασιδες μου, τ' ἄρματα βγάλετέ τ' αὐ
 καὶ φορεσιὰ ξεφάντωσις, κι' ἀγάπης βάλετέ του.

160

(Εἰς τοῦτο τοῦ φέρουσι μορσεσκάντο μίξ καδέγλα καὶ κα-
 θίζει, καὶ ξαρματώνουν τονε, κι' ἀπέκεις φέρουσι μίξ φορεσιὰ
 λασίβη καὶ γιρλάντα καὶ στολίζουν τονε, καὶ ὅλα μορσεσκάντο.
 Καὶ γδύνοντας καὶ ἐνδύνοντάς τονε γροικοῦνται ἀπὸ μέσα τοῦ-
 τα τὰ βέρσα μὲ συνάρε).

Περίσσια καλορροϊζικοι, πλείσια χαριτωμένοι
 'ς τοῦτο τὸν κόσμον 'κεῖν' οἱ νειοὶ νά κρίζουνται τυχαίνει
 ὁποῦ βροῦν ἐκ τὴν τύχην τως χάρι νά λυτρωθοῦσι
 τὰ πάθη ἀποῦ τῇ λογισμοῦς πάντα τως τυρχνοῦσι,

165

Στ. 157. ὀρεξίς. 159. αὐτάνα. 162. τῇ ὁμ. 163. ἐδγάλετε. 164.
 φορεσαῖς... φερέτέ του.

Εἰς τοῦτο φέρνουσι ἢ κορασιδες χορευοντας μίξ καδέγλα, καὶ κα-
 θίζει, καὶ ξαρματώνουν τονε καὶ βάνουσίν του μινὶ φορεσὰ λασίβη καὶ
 μὴ ζόγια 'ς τὴ κεφαλῇ, καὶ εἰς τοῦτο τὸ καιρὸ γροικοῦνται ἐτοῦτα
 τὰ τραγούδια.

165. περίσσα... πλείστα. 166. τὸ κόσμον ἐκεῖνοι.

Μετὰ τὴν πρώτην λέξιν τοῦ στίχου 167 τὸ χειρόγραφον Λεγγρανδίου
 διακόπτεται μέχρι τοῦ στίχου 42 τῆς δευτέρας πρᾶξεως.

ΚΡΗΤ. ΘΕΑΤ.

- 170 κ' εἰς τῇ χαρτῇ κ' εἰς τῇ δροσιαῖς, τὸ ἀνάπαψες, κ' εἰς ἄλλαις
καλομοιργιαῖς, δοθούσινε τὸ ἀγάπης τῇ μεγάλαις,
καὶ κορασιδὲν ὁμορρῇ φιλοῦσι καὶ φιλοῦνται,
καὶ ὡς μπιστεμένοι ποθητοὶ πιστότατα ποθοῦνται,
γιατὶ οὐδεμιὰ δὲ βρίσκεται καλομοιργιά μεγάλη
ἴσ' εἶν' τῇ κόρης τὸ φιλὶ κ' ἡ σπλαχνικὴ τῇ ἀγκάλη.

(Εἰς τοῦτο ἔρχονται καὶ ἄλλαις κορασιδὲς μορεσκάντο
μὲ πωρικὰ καὶ νερό καὶ κρασί, καὶ λέγει ἡ Ἀρμίντα).

- 175 Ὡς τούτην τῇ στράτα τῇ μακρὰ θές νὰ ἔχῃς διψασμένα,
καὶ πιε καμπὸς ἀφέντῃ μου, ὁμάδι μετ' ἐμένα
δροσέρεψε τὰ χεῖλῃ σου.

P I N A Λ Δ Ο Σ .

Περίσσια διψασμένος,

μὰ τὴν ἀλήθεια, βρίσκομαι καὶ πολυκουρασμένος.

(Εἰς τοῦτο πιάνουσι καὶ οἱ δύο πωρικὰ καὶ τρώσι καὶ πί-
νουσι· καὶ τότες γρικοῦνται τοῦτα τὰ τραγούδια ἀπὸ μέσα).

Ποι' ἄλλη ἔς τὸν κόσμον βρίσκεται καλομοιργιά τὸ ἀθρώπους

- 180 ἴσ' ἀ δίχως βάσανα πολλὰ, δίχως περισσίους κόπους,
νὰ ἔχῃ κανεῖς μιᾷς κορασιᾶς τὸν πόθο κερδαιμένο
καὶ μετὰ κείνη νὰ περνᾷ καιρὸ χαριτωμένο;

A P M I N T A .

Χορεύοντας, νεράιδές μου, ὅλοι ἄς διαβοῦμ' ὁμάδι

ἔς τὰ σπῖτιά μου, μὴ μᾶς εὐρῇ κάτω δεπᾶ τὸ βράδυ.

K O P A Σ I Δ E Σ .

- 185 Συντρόφισσάίς μου, γλήγορα τ' ὥρισεν ἡ κερά μας
μετὰ χαρᾶς ἄς κάμωμε καὶ μ' ὅλη τὴν καρδιά μας.

(Εἰς τοῦτο μορεσκάντο μισεύγουσι, καὶ τελειώνει τὸ πρῶτο
ιντερμέδιο).

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΗ.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ μοναχός 'μιλεϊ.

Μὰ τὴν ἀλήθεια ἐγὼ θωρῶ, κί' ὅποιος παιδί δὲν ἔχει
ποιὰ 'ν' ἡ ἀγάπ' ἡ καρδιακὴ ποτέ του δὲν κατέχει·
τὰ δάκρυα τσ' Ἐρωφίλης μου τὰ σπλαχνικὰ περίσσα
δάκρυα μοῦ κάμτσι κ' ἐμέ τ' ἀμμάτιά μου καὶ χῦσα.
ὦ θυγατέρα μ' ἀκριβὴ κί' ὁμορφοκκωμένη,
τόσ' ἀπὸ μένα μὲ πολὺ δίκρον ἀγαπημένη,
τοὺς θησαυροὺς μου δὲ ψηφῶ καὶ τὴν πλουσιότητά μου,
μηδὲ σιμά σου τίβοτας κρατῶ τῇ βασιλείᾳ μου·
μόνιά σου, θυγατέρα μου, μόνιά σου, θυγατέρα,
νὰ στέχωμαι χαϊράμενος μὲ κάμνεις πᾶσα 'μέρα!
Πόσο μ' ἐπαρακάλεσε νὰ μὴν τῇ ξεχωρίσω
μιὰν ὥρ' ἀποὺ τὸ πλάγι μου 'ς ὅσον καιρὸ κί' ἂ ζήσω·
μὰ 'ναί μου χρειὰ τὸ γάμο τση νὰ 'δῶ πρίχ' ἀποθάνω
καὶ τσ' ἔγνοιαις τσῇ περισσιαίς μου καμπόσο νὰ λιγάνω.
Μ' ἀπῆτις μὲ κκλὴν καρδιά στέκεται, θὰ τσῇ στείλω
σήμερο τὸν Πανάρετο, τὸν πιστικὸ μας φίλο
καὶ τὸν καλὸ μας δουλευτή, κί' αὐτὸς ἀποῦ κατέχει
πᾶσ' ἕναν ἐκ τοὺς βασιλειοὺς μπόρεσι πόσην ἔχει
βρῇ θέλει τρόπον ὁμορφο νὰ 'δῇ νὰ τσῇ 'μιλήσῃ
τὸν ἐν' ἀποὺ τσῇ δυό τανε νὰ πάρῃ ὅποι' ὀρίσει,
σὲ τοῦτο διαφορὰ καμμιά δὲ θέλω νὰ τσῇβάλω,
γιατὶ καλιά δὲν εἶν' ὁ γεῖς τίβοτση ἀπὸ τὸν ἄλλο.

5

10

15

20

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ.

ΕΡΩΦΙΑΗ καὶ ΝΕΝΑ.

Ν Ε Ν Α.

- Βασιλιοπούλα μ' ἀκριβή, καλὰ ἔχεις γροικημένο
τὸ πρᾶμ' ἀποῦ σου μίλησα, γιὰ καίνο δὲν ἐμπαίνω
25 τῶρα σὲ λόγια πλειότερα, μόνο παρχαλῶ σε
τέλος τὸ γληγορῆτερο τοῦ λογισμοῦ σου δῶσε.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

- Νένα, δὲν εἶναι μπορετὸ νὰ ξαναρχίσω κρίνω
νὰ δηγηθῶ ποιαὶς ἀφορμαὶς καλιὰ νὰ πάρ' ἐκεῖνο
γιὰ ταῖρί μου μ' ἐκάμασι, παρ' ἄθρωπο κανένα,
30 γιὰτὶ καλὰ τὸ γροίκησες σήμερον ἀπὸ ἐμένα·
κί ἂ τ' ἄκουσες καὶ ξεύρης τση, πολλὰ παρχαλῶ σε
γὴ θάνατο πρικότατο, γὴ ἄλλη βουλή μου δῶσε.

Ν Ε Ν Α.

- Βουλή σου δίδ' ἀφέντρα μου, πρὶ ὁ κόσμος τὸ γροικῆση
σὰ σπῖθα δίχως δόναμι ν' ἀφήσετε νὰ σῶσῃ·
35 γιὰτὶ ἂν τὸ μάθ' ὁ βασιλειός, ξεῦρε πῶς δὲν μπορούσι
μὴδ' ὅσοι στέκου τ' οὐρανοὺς βοηθοί σας νὰ γενοῦσι.
Ὅλοι οἱγ ἄθρῶποι σφκίνουσι, μὰ ὁ φρόνιμος; σὰ σράλλη
τὸ σφάλμα μὲ τὴ γνῶσίν του θωρεῖ νὰ σιάσῃ πάλι.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

- Σφάλμα ποτὲ δὲν ἔκαμα, μὲ τέτοιο νεῖον ἀντάμη
40 παντρεῖά νὰ κάμω, νένα μου· μὰ σφάλμα θέλω κάμει
τὸ πρᾶμ' καίνο ποῦ ἔ' ἀξιὰ μὲν ὄρα νὰ χαρίσω,
σὺν πελελὴ καὶ ἀσύστατη πάλι νὰ πάρ' ὀπίσω.

N E N A.

Τὸ πρᾶμμα κείνο τοῦ 'ταξες δὲν ἦτονε τσ' ἀξιᾶς σου,
 γιατί σ' ὀρίζ' ὁ κύρης σου κι' ὄχι τὸ θέλημά σου·
 κι' ἔτσι, κερά μου, νὰ συρθῆς μορεῖς μὲ τὴν τιμή σου, 45
 γιατί δὲν εἶναι κατὰ πῶς τὸ θάρριες ἐμκυτῆ σου,
 κι' ἄδικον εἶναι καὶ κακὰ περισσὶς καμωμένο
 νὰ τάξης καὶ νὰ θές ἄλλου νὰ δώσης πρᾶμμα ξένο.

ΕΡΩΦΙΛΗ.

ὦφου, κακό μου ροιζικό, κ' ἰντά 'θελα τὰ πλούτη;
 κ' ἰντά 'θελα νὰ γεννηθῶ 'ς τὴν ἀφεντιὰν ἐτούτη; 50
 τί με 'φελοῦν ἡ ὁμορφιάς, τί με 'φελοῦν τὰ πᾶλλη,
 καὶ τσ' ὄρεξις μου τὰ κλειδιά νὰ τὰ κρατοῦσιν ἄλλοι;
 Χώραις νὰ ρίξω ἀρίφνηταις, τόπους πολλοὺς καὶ δούλους,
 καὶ νὰ τιμοῦμαι σὰ θεᾶ ἀπὸ τσ' ἀθρώπους οὐλους...
 ποιὰν ἀπὸ τούτη δύνεται χαρὰ νὰ 'δ' ἡ καρδιά μου 55
 δίχως σὰ θέλω μετὰ μὲ νὰ 'χω τὴ λευτεργιά μου;
 Πᾶσα φτωχή κι' ἀνήμερη, καθὼς θωρῶ, τυχαίνει
 νὰ 'ναι ἀπὸ μένα σήμερο περισσὶς ζηλεμένη,
 γιατί' ἀνισῶς κι' ὀρίζουσιν ἄλλοι τὴν ἐμαυτῆ μου,
 τὴ βασιλειὰ σκλαβιά κρατῶ, τὴν ἀφεντιὰ φλακὴ μου. 60

N E N A.

Νὰ ρίξῃ ὁ κύρης τὸ παιδί 'ς ὄλους μας εἰ' δοςμένο,
 κι' ὅποιο παιδί τὸ θέλει ἄλλιῶς εἶν' καταδικασμένο.
 Ἔτσι, κερά μου, λόγικσαι λιγάκι γιὰ καλό σου,

Χειρ. Α. Στ. 43. ἐκεῖνο ἀποῦ... ἐξᾶς σου. 44. ὀρίζει. 46. εἶσαι...
 θάρρις ἡ ἐμαυτῆ σου. — Οἱ στίχοι 51 καὶ 52 τίθενται ἐν τέλει τοῦ
 παρόντος λόγου τῆς Ἐρωφίλης. Στ. 51 φελοῦσι... φελοῦ. 52. καὶ
 τῆς ἐξᾶς μου. 53. ὀρίζω. 55. ποιὸν ὀγίχ τοῦτο... νὰ δῇ ἡ. 57. κάθα
 φτωχή... περισσῶς. 59. γιατί ἂν ὀρίζουσι. 61. ὀρίζῃ... εἶν. 63. καλὸ.

- πῶς ἡ ἀγάπη σου κρατεῖ τυφλὸ τὸ λογισμό σου·
 65 μ' ἂν ἀναβλέψης, θεέ, ἰδεῖ τὸ πῶς δὲν εἶν' τιμὴ σου
 νὰ θέλῃς ἓνα γι' ἄντρον σου ὅπου 'ναι δουλευτὴς σου.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

- Ποτὲ δὲν εἶναι μπορετό, μὴδ' εἶναι 'ς τὴν ἀξιά μου
 γιὰ μεγαλειότερη ἀφορμὴ νὰ τὸν ἀρήσω πλειά μου·
 κ' ἔτσι, ἂν ἔν' καὶ πεθυμᾷς καὶ θέλῃς τὴ ζωὴ μου,
 70 μὴν ἦσαι 'ς τούτῃ τῇ δουλειᾷ ποσῶς ἀντίδική μου.

N E N A.

Ὡφου, τὴν κακορροϊζικη, καὶ πῶς μὲ θανατόνεις
 μὲ τῇ δουλειᾷς ἀπ' ἄρχισες. νὰ μοῦ ξεφανερώνης!
 μὰ κάμε με καλλίτερα τὸ πρᾶμμα ν' ἀγροικήσω
 γιὰ νὰ γυρέψω 'ς τὸ 'μπορῶ σκιᾷ νὰ σᾷς ἐβοηθήσω.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

- 75 Φτάνει σε τοῦτο π' ἄκουσες νὰ κάμῃ νὰ γνωρίσης
 πῶς βρίσκομαι, μὲ διχωστάς πρᾶμμ' ἄλλο ν' ἀγροικήσης,
 γιὰτὶ τὸ στόμα νὰ τὸ πῇ καὶ ὁ νοῦς νὰ τὸ λογιᾷση
 ντρέπεται τῇ βαργειόμοιρῃς φοδᾶται καὶ τρομάσει.

N E N A.

- Ὡ, μοῖρα πρικαμένη μου, ὦ μοῖρ' ἀσβολωμένη,
 80 καὶ γιάντα στέκω ζωντανὴ 'ς τὸν κόσμον ἢ καῦμένη!

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Νέγχ, τὰ κλάῦματ' ἄφης τα κ' ἰδὲ νὰ μοῦ βοηθήσης,
 τῇ πρικαμέναις προξενειαῖς γύρεψε νὰ μποδίσης.

Στ. 66. ἔπου. 67. Δὲν εἶναι μπορετὸ ποτέ... ἐξί. 69. κ' ἐσὺ ἂν ἴσως.
 71. τή. 72. ἔπου ἤρχισες. 73. τὸ τέλος. 74. τὰ... βοηθήσω. 75.
 ποῦ ἤκουσες νὰ κάμῃς νὰ γροικήσης. 76. πρᾶμμα ἄλλο νὰ γνωρίσης.
 79. μοῖρα ἀτῶ. 81. κλάῦματα... βοηθήσης.

N E N A.

Τὸν οὐρανὸ παρακαλῶ βοήθεια νὰ σοῦ δώσῃ
καὶ τσ' ὀφθαλμοὺς τοῦ βασιλείου 'ς ἐτοῦτο νὰ τυφλώσῃ,
γιατὶ φοβοῦμαι καὶ δειλιῶ, κι' ὁ νοῦς μου χωρὶς ἄλλο
μοῦ λέγει τίβοτας κακὸ πῶς θὰ μ' εὕρῃ μεγάλο.

85

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Παρακαλῶ τονε κ' ἐγώ, νένα μου, σὲν καὶ σένα,
γιατὶ δὲ ξεύρω ἴντά 'χουσι κ' ἐμένα τὰ καῦμένα
τὰ σωθικά καὶ σφάζονται, κι' ὁ πόθος ἀρχηνίζει
'ς ἄμετρο φόβο καὶ πολλή τρομάρα νὰ γυρίζῃ.

90

N E N A.

'Σ τὰ γεναμένα πράγματα μὴδὲ κανεὶς τυχαίνει
λόγια καὶ καταδίκασες περίσσιαι νὰ πληθαίνῃ,
μὰ θὰ γυρέψῃ τοῦ κακοῦ γιατρεῖα καμμιὰ νὰ δώσῃ,
πρὶν ἄλλῃ μεγαλείτερη κακομοιργιὰ πλακώσῃ.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Μέσα σου, νένα, τί μιλεῖς; μὴ με καταδικάζῃς,
γιὰτὶ μὲ δίχως ὄφελος τὰ σωθικά μου σφάζεις·
σώνει τὰ πάθη ποῦ 'χουσι τὴ δόλια τὴν καρδιά μου
τριγυρισμένη, σώνουσι, νένα, τὰ κλάῦματά μου,
σώνει ἄμετρός μου κι' ὁ πολὺς φόβος νὰ μὲ σκοτώσῃ,
δίχως κ' ἡ καταδίκη σου δύναμι νὰ τοῦ δώσῃ.

95

100

N E N A.

Φόβοι τσ' ἀγάπης τσ' ἄπρεπης πάντα τσῇ συντροφιᾷ σου,
κ' εὐκαιρὰ μεταγνώματα ξοπίσω τῶς σπουδάζου.

Στ. 85. δίχως ἄλλο. 88. καὶ μέσα. 89. σωθικά μου... πόθος μου.
91. γενομένα... οὐδὲ κιανεὶς. 92. περίσσιαι. 94. πρέχου ἄλλῃ κακομοι-
ριά. 97. σώνου... ἀποῦ ἔχουσι. 100. δίχως κ' ἡ καταδίκαις σου. 101.
τῇ συντρ. 102. κι' ἄκιερκ.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

- Λόγιασαι, τοῦ Πηνάρετου τὸν πόθο ἀταίργιαστό μου
 δὲ θέλω κρᾶζει ὥστε νὰ ζῶ, μὴδὲ τὸ λογισμό μου
 105 μεταγνώμῃς δὲν πολεμᾷ, οὐδὲ ποτέ μου κρίνω
 δὲ θέλω πεῖ κακὰ ἄκαμα νὰ σμίξω μετὰ κεῖνο·
 γιὰτ' ἀνισῶς, κ' ἡ χάρις τοῦ 'ς τὴ γῆ δὲν ἔχου ταῖρι,
 πῶς, θές, μεταγνώμῃ ποτέ τὸ ἄκαμα νὰ μοῦ φέρῃ;

ΝΕΝΑ.

- Ποῦ ἄλλη ἀφορμὴ τὸ λοιπονίς σὲ κάμνει τώρα νὰ 'σαι
 110 τόσα κλιτὴ καὶ ταπεινὴ, καὶ τόσα νὰ φοβάσαι;

ΕΡΩΦΙΑΗ.

- Φοβοῦμ' ἀσικίτς, τρέμ' ὄνειρα, δειλιῶ... σημάδια πλείσια,
 χίλιας φοβέρας τ' οὐρανοῦ με τυραννοῦσιν ἴσια,
 χίλια παρὰτηρήματα παλῆα καὶ νειὰ 'ς τὸν ἄδην
 με βασανίζουν, κι' ἄμετρα πάθη μοῦ διδ' ὁμάδι·
 115 τοῦ ροιζικ' ἀπονέματα χίλια με φοβερίζου,
 καὶ δάκρυα κι' ἀναστεναγμοὺς τὸ στήθος μου γεμίζου,
 κι' ἄγρια τὴ νύκτα μ' ἐξυπνοῦν χίλιας θωριάς, καὶ τούτῃ
 τὴ βαρεμένη μου καρδιὰ σκίζου καὶ σφάζου μου τὴ.
 Πῶς παίρνουσι τὸ ταῖρί μου μεσ' ἀπὸ τὴν ἀγκάλη
 120 τούτῃ, συχνὰ μοῦ φαίνεται, καὶ μ' ἀπονιὰ μεγάλη
 τὸ ρίχνουσι τῷ λειονταριῶν... πῶς μιὰ σκοτεινισμένη
 στρατὰ θωρῶ, κ' εὐρίσκουμου σήμερο σφαλισμένη
 σὲ δέντρῃ, δάσκα πυκνερά, κι' ἄγρια με τριγυρίζουν

Στ. 104. ζῶ. 105. μὴδὲ ποτέ. 106. ἄκαμα. 108. μεταγνώμῃ. 109.
 γιὰτ' ἄλλη. 111. Φοβοῦμαι... τρέμω... πλείσια. 112. τοῦ οὐρανοῦ...
 ἴτα. 114. με βάνουσι... διδοὺ ὁμάδι. 115. ροιζικοῦ. 116. καὶ πάθη.
 117. ἐξυπνοῦ. 119. μέσα. 121. λειονταριῶν. 122. μόνιά μου σφ. 123.
 σὲ δέντρῃ, δάσκα πυκνερά, κι' ἄγρια [προτιμηθὲν τοῦ: καὶ δ. ἄγρια π.
 δάση].

θεργιά, καὶ πῶς μὲ τρώσινε τάχα μὲ φοβερίζουν!
 καὶ ὥραις θωρῶ πῶς ὀρώνουσιν αἵματ' αὖ μὲ μεγάλη 125
 τρομάρα τοῦτα τὰ τειχιά σὲ μιὰ μεριά κ' εἰς ἄλλη,
 καὶ λαντουροῦν καὶ ᾠγαίνουσι με καὶ ἀνεμουρδόνουσί με,
 κ' ἡ κορασίδες φεύγουσι ζημιὸ καὶ ἀφίνουσί με.

Κι' ὥραις πῶς εἶμαι μοναχὴ μέσα ἔς καρὰν ἓνα
 μοῦ φαίνεται καὶ διώχνου με κύματ' αὖ θυμωμένα, 130
 καὶ ὄντα λογιᾶζω καὶ θωρῶ πῶς θέλω νὰ βουλῆσω,
 γῆ ἔς τὴ χαράκ' αὖ πῶς σκορπῶ, ξυπνῶ μὲ φόβ' αὖ πλεῖστο.

Κι' ὥραις ἀπὸ τὰ μνήματ' αὖ κοίτουνται θαμμένοι
 τῇ χώρᾳ μας οἱ βασιλῆοι μοῦ φαίνεται καὶ βγαίνει
 μιὰ κάποι' αὖ σκιά, καὶ ὅσο μπορεῖ μὲ μάνιτ' αὖ μεγάλη 135
 σὲ σπῆλ' αὖ σκοτεινότητ' αὖ μὲ σέρνει νὰ μὲ βάλῃ...

N E N A.

Φόβοι ἄκαυτοι, Ἐρωφίλ' αὖ μου, φόβ' ἄκαυτ' εἶν' αὖ τῆνοι,
 καὶ ὁ νοῦς σου νὰ σὲ πολεμοῦν δὲν πρέπει νὰ τ' ἀφίνη,
 γιὰτὶ ὄνειρά 'ναι τὸ ὅστερ', καὶ ἡ ἔγνοιας τὰ γεννοῦσι
 συχινὰ ἔς τὸν κουρασμένο νοῦ καὶ ἔξυπνο τυραννοῦσι, 140
 καὶ ὥραις καλὰ τοῦ δείχνουσι, καὶ ὥραις κακὰ περίσσια,
 κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔχουσι, γῆ τὴν ἐλπίδ' αὖ ἴσια.

ΕΡΩΦΙΛΗ.

Καὶ τ' ὄνειρα πολλὰς φορὰς ἔς ἓνα ἀπὸ παιδεύου
 πρίκις καὶ πάθ' αὖ τοῦ ἔχουσι νὰ τῶρθ' αὖ σημάδεύου.

Στ. 126. μιὰ. 127. λαντουροῦ καὶ ᾠαίνουσι? καὶ ἀνεμουρδόνουσι.
 128. καὶ ἡ κορασίς μου. Οἱ στίχοι 129-132 εὑρηνται ἐν τέλει λόγου
 Ἐρωφίλης. 129. καρὰν, νένα. 131. ὄντε... θαρρῶ. 132. πῶς κτυπῶ.
 135. μιὰ. 136. παίρνει. 137. Φόβοι ἄκαυτοι εἶναι. 138. νὰ τὸν πο-
 λεμοῦ δέ. 139. ὄνειρά 'ναι τὰ ὄνειρα. 140. τοῦ ξύπνου. 141. τὰ...
 περίσσια. 142. κατὰ τὸ φόβ' αὖ τοῦ ἔχουσι γιὰ τὴν ἐλπίδ' αὖ ἴσα. 143.
 τὰ... ἓνα. 144. τοῦ ἔχουσι νῆρθ' αὖ.

- 145 καὶ γροίκησ' ἓνα 'ποῦ 'χα δεῖ τούτῃ τὴν περασμένη
 νύκτα, νὰ μείνης μετὰ μὲ περίσσια πρικαμένη.
 Δυὸ περιστέργια πλουμιστὰ μοῦ 'φαίνεταιόνε, νένα,
 'ς ἓνα 'ψηλότατο δεντρὸ κ' ἐθώρου φωλεμένα,
 κ' ἐσμίγασι κανακιστὰ καὶ σπλαχνικὰ φιλοῦσα,
 150 κ' ἓνα τ' ἄλλοῦ τὰ πάθη τως σοῦ φαίνεταιο 'μιλοῦσα·
 μ' ἀπάνω τσῇ χαράϊς τῶνε γεῖς λούπης πεινασμένος
 σώνει 'ς τὴ μέση καὶ τῷ δυό, περίσσια θυμωμένος,
 κὶ ἄρπαξε τό 'να ξαφνικὰ τ' ἄλλοῦ ἀπὸ τὴν ἀγκάλη
 κ' ἐξέσκισέ το κ' ἔφαν το μ' ἄχορταγιά μεγάλη·
 155 κ' ἐκεῖνο ἀπ' ἀπόμεινε τόσα πολλὰ λυπήθη,
 ἀποῦ κ' ἐκεῖνο νὰ μὴ ζῇ μιὰν ὥραν ἐβουλήθη,
 καὶ τὸ ζημιὸ τὴ μούρην του πρὸς τσῇ καρδιάς τὰ μέρη
 μπήχει κὶ αὐτὸ καὶ σφάζεται γιὰ τ' ἀκριδὸν του ταῖρι.
 Κεῖ ἀλύπητα μ' ἐξῶπνησε περίσσια ξαγριεμένη...
 160 κὶ ὀλημέρνης νὰ στέκωμαι μὲ κάνει πρικαμένη·
 λούπης μὴν εἶν' ὁ κύρης μου τρομάσω καὶ φοβοῦμαι
 κ' ἐμεῖς τὰ περιστέργι' αὐτὰ κὶ ὁμάδι σκοτωθοῦμε!

N E N A.

- Μηδὲν τ' ὀρίση γεῖς θεὸς ποτέ, χρυσοκερά μου,
 τόσο κακὸ μὴ 'δούσινε τ' ἀμμάτια τὰ δικά μου!
 165 Μ' ἀνέν καὶ θέλου οἱ οὐρανοὶ νὰ βλάψου τὸ κορμὶ σου,
 'ς ἐμένα τὸ θυμόν τῶνε παρχαλῶ νὰ σβύσου.

Στ. 145. ἀποῦ... τή. 146. περίσσι. 149. ἐφιλοῦσα. Λεῖπει ὁ στί-
 χος 150. Στ. 151. μὰ ἀπ. 152. τῶν ἰδυό... περίσσι. 153. ἤρπαξε
 τὸ ἓνα... ἀπού. 154. ἐξέσκισέν το, κ' ἤφάν το μέ. 155. καὶ τ' ἄλλου
 ἀποῦ ἐπόμεινε... ἐλυπήθη. 156. ὥρα μπλειό. 158. μπήσαι. 159·
 περισσ. 161. εἶνχι. 162. περιστέργια κὶ ἀμάδι. 163. Μηδέ. 164.
 νὰ δούσινε. 165. μὰ ἀνέ.

Κί ἀπῆς τὸ πρᾶμμα γίνηκε, μὴ στέκεσαι σὲ θλίψι,
 γιὰτὶ σὲ τούτῃ τῇ δουλειᾷ γιατρεῖα δὲ θέλει λείψει·
 κί ἄλλα ὅσ' αὐτὰ γίνησιν καὶ φυάστησιν μὲ γνῶσι,
 κ' ἢ γνῶσι ὅς τοῦτο δύναται τέλος καλὸν νὰ δώσῃ.

170

Φρόνιμο τὸν Πανάρετο κί ἀδυνατὸ γινωρίζω,
 γι' αὐτὸς πῶς βρίσκει σήμερον στράτα καλὴν ὀλπίζω
 νὰ ἔξηλωθοῦν ἢ προξενεῖαίς τούταις γιὰ δᾶ, καὶ πάλι
 βοηθήσει θέλωμ' ὅλοι μ' αὐτὰς πᾶσά σ' αὐτὰς χρεῖν ἔλλη·
 κ' ἔτσι τὴν πρίκκ ζύγωξεν καὶ τὰ περισσὰ βάρη,
 κ' ἢ πληγωμένη σου καρδιὰ παρηγοριὰν ἄς πάρῃ.

175

ΕΡΩΦΙΛΗ.

Μὲ τέτοια σπλαχνικὴ ἔμιλι κάμε νὰ ξεύρῃς, νένα,
 πῶς μοῦ ἔγιανεν τὰ σωθικὰ τὰ πολυπληγωμένα,
 τώρα τὸν νοῦ μου ἐσύστεψες, τώρα καλὰ κατέχω
 πῶς τόπο μάννας ἀκριβοῦς δίκηα περισσὰ σ' ἔχω.

180

Γύρεψε τὸν Πανάρετο λοιπό, κί ἀπ' ὀνομά μου
 τοῦ ἔπε πῶς τότε καρτερῶ μέσα ὅς τὴν κάμερά μου,
 γιὰ νὰ μπορέσωμε μαζὶ στράτα καμμιὰ νὰ βροῦμε,
 πρὶ μᾶς πλακώσῃ πλειότερη ζάλη, νὰ βοηθηθοῦμε.

Στ. 167. μ' ἀπῆς τὸ σφάλμα ἐγίνηκε. 168. κ' εἰς τούτῃ. 169. σά... ἐγίνησιν μὲ φυάστησιν ὅς τὴ γνῶσι. 171. τό. 172. καλιά. 173. ἐδᾶ. 174. βοηθήσει θέλωμε ὅς κάθ' αὐτὰς. 175. περισσὰ. 177. ἐμιλιά. 178. πολὺ πρὶκαμένα. 180. ὅς τόπο... ἀκριβοῦς μὲ πλεῖστο δίκηο. 181. τό. 183. καμμιὰ. 184. βοηθηθοῦμε.

Σ Κ Η Ν Η Τ Ρ Ι Τ Η .

Ν Ε Ν Α μοναχὴ μιλεῖ.

Ν Ε Ν Α .

- 185 Χρειά μου 'ν, ἀνέν καὶ πεθυμῶ νὰ μὴ σφαγῇ, ν' ἀφήσω
 τῇ καταδίκαις ἔς μιὰ μερὰ, χρειά μου 'ναι νὰ βοηθήσω
 νὰ ξηλωθοῦν ἡ προξενεῖαις, γιὰτ' ἡ φωτιά ἡ μεγάλη,
 ὄντε πετᾷ τῇ λόχαις τῇ σὲ μιὰ μερὰ κ' εἰς ἄλλη,
 τόσα δὲ σβύνετ' εὐκόλα· κί ὁ πόθος σὺν πληθύνει
- 190 μέσα σὲ κανενὸς καρδιά καὶ βασιλείος τῇ μένει,
 δὲν εἶναι μπορεζάμενο νὰ τόνε ξεριζώσῃ
 μ' ὅσαις φοβέραις καὶ βουλαῖς μπορεῖ κανεὶς νὰ δώτῃ.
 Ὡ πράμματα τὸ σήμερο τοῦ κόσμου πῶς περνᾶτε!
 κρίνω τὸ πῶς, κάλλιά 'τονε κανεὶς νὰ μὴ γεννᾶται,
- 195 γιὰτί δὲν εἶναι μπορετὸ μηδένας νὰ περάσῃ
 ἔς τὸν ἄλλον κόσμον, διχωστάς πάθη νὰ δοκιμάσῃ.
 Πλοῦσοι καὶ μπορεζάμενοι, φτωχοί, μικροὶ καὶ δοῦλοι,
 τῇ τύχῃς ἀποκατωθιὸ βλέπω πῶς στέκουν οὐλοί,
 κ' ἡ τύχη σὺν ἀσύστατῃ μηδένα δὲν ἀφίνει,
- 200 παρ' ὅσο τσ' εἶναι μπορετὸ τόσο νὰ τόνε κρίνῃ·
 μὲ πλεῖα παρ' ἄλλους συντηρῶ πῶς πάντα τῇ γυρεύγει
 τῇ βασιλείους ἔς τὸ δύνεταί πᾶς ὥρα νὰ παιδεύγῃ.
 Ὡφου, καὶ πόσοι λογισμοὶ καὶ πόσα βᾶσαν ἄλλα
 μέσα ἔς τὸ νοῦν τῶς κατοικοῦν, πόσα κακὰ μεγάλα
- 205 σφαλίζουν τῇ καρδιᾷ τῶνε... πόσα κρατοῦ χωσμένα

πᾶθ' με τὰ φορέματα τὰ παραχρυσωμένα,
 κι' ἄλλοι πῶς δὲ λογιάζουσι ποσῶς τὰ βάσινά τω,
 κι' εἰς πόση στέκει ὀλημερνῆς τρομάρην ἡ καρδιά τω,
 περίσσια καλορροϊζικούς, τῇ κράζουσιν καὶ μεγάλους
 'ς τοῦτο τὸν κόσμον οἱ λωλοὶ παρὰ τσ' ἀνθρώπους, τσ' ἄλλους! 210
 μ' ἂν ἔναι καὶ κανεὶς καλὰ 'ς τὸ λογισμόν του βάλλει
 τσ' ἔγνοιαι, ἀποῦ τῇ τυραννοῦ, κάλλιὰ 'χε' πεῖ πᾶς ἄλλη
 τύχη παρὰ τὴν τύχην τω, καὶ με περισσιὸν κόπο
 χειρότερος ἀπ' ὅλονω τῶν ἄλλονων ἀνθρώπων
 'πεῖν ἤθελε, νὰ πορπατῇ νὰ βγάνῃ τὸ ψωμὶν του 215
 παρὰ με τὴν ζωὴν τω, ν' ἀλλάξῃ τὴν δικὴν του.
 Κι' ἀπῶχει λάθος 'ς τὰ 'μιλῶ, τ' ἀμμάτιά τ' ἄς γυρίσῃ
 καὶ τοῦ δικοῦ μας βασιλαιοῦ τὴν τύχην ἄς συντηρήσῃ,
 καὶ θέλει δεῖ με ποιὸν καὶ ποιοὺς ἔχει ὡς 'δᾶ φερμένη
 τὴν πρικαμένη του ζωὴ, κι' ἀποῦ τὴν περσμένη 220
 τσ' ἐρχόμεναι, ἀνάπαψες, μπορεῖ νὰ λογαργιάσῃ
 καὶ 'ξόμπλιν ἀπὸ λόγου του γιὰ τσ' ἄλλους τω, νὰ πιάσῃ·
 μάχαι, καὶ πρίκαι, καὶ ζηλιαῖς, πολέμοι καὶ θανάτοι
 τὴν πρικαμένην του καρδιά πάντ' ἄσιν γεμάτη,
 καὶ τῶρ ἀποῦ λογαργιάξῃ πῶς εἶν' ἀναπαυμένοι, 225
 'ς ἴντα κατάρθε σήμερον βλέπετ' ὁ πικραμένος!
 Ὡ κύρη κακορροϊζικε, καὶ πῶς νὰ τὸ γροικῇς;
 τὸ σφάλμα τσ' Ἐρωφίλης σου, καὶ νὰ μπορῇς νὰ ζήσῃς!
 γιὰτὶ δὲν τό'χω μέσα μου ποτὲ γιὰ μπορεμένο
 τοῦτο τὸ πρᾶμμα πάντα του νὰ στέκεται χωσμένο· 230
 τὸ πρᾶμμεν ὅπου μιὰ φορὰ τοῦ 'λιου γῆ ἀκτίνες, δοῦσι,
 κουρφεὶ ἀνημπόρετο ποτὲ δὲν εἶν' νὰ τὸ κρατοῦσι,
 κι' ἐκεῖνον ἀπ' ἐργάζεται πᾶσα κανεὶς, νὰ γῶν

Στ. 233. ἀποῦ . . . κάθ'α κιανείς.

τὸ κρῖμα μόνο 'ς τὸ 'στερο 'ς ὅλους ξερχνερόνει.

- 235 Μά, τὸν Πανάρστο θωρῶ καὶ μὲ τὴν ὥρα 'μπαίνει,
κ' ἔχει κλιτὸ τὸ πρόσωπο, τὴν ὄψιν τ' ἀλλαμμένη...

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ καὶ NENA.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- Κρίνω τὴ σκόνι τὴ ψιλὴ-μι' ἀνεμικὴ μεγάλη
νὰ διασκορπίσῃ δὲν μπορεῖ σὲ μιὰ μερὰ κ' εἰς ἄλλη,
καθὼς μπορεῖ τὸ ροϊζικὸ δίχως περισσιὸν κόπο
240 καὶ δισκορπᾷ, ὄντε τοῦ φανῇ, τσ' ἐλπίδες τῶν ἀθρώπων
τὴν Ἑρωφίλῃ τ' ἄπονο μ' ἔκαμνε ν' ἀγαπήσω
καὶ τσ' ὕστεραις καλομοιργιαῖς τοῦ Πόθου νὰ γνωρίσω,
καὶ τώρα ξάφνου ἑγύρισε καὶ θε νὰ μοῦ τὴν πάρῃ,
γιὰ νὰ μ' ἀζώσῃ βάσκανα, πάθη, καὶ μού; καὶ βάρη!
245 μὰ σφαίνει, ἂν ἦναι καὶ θαρρεῖ πλείσιο καιρὸ νὰ τὸ 'χω,
γιατὶ νὰ πάρω θάνατο πρὶκώτατο κάλλιό 'χω,
'ς τὸν ἄδην ἔχω πλειὰ καλλιὰ πάντα νὰ τυραννοῦμαι,
παρὰ 'ς τὸν κόσμο ζωντανὸς δίχως τση νὰ κρατοῦμαι.

N E N A.

- Δὲν τοῦ γροικῶ τὸ τί 'μιλεῖ, καὶ θὰ παρσιμώσω,
250 τὸ λογισμὸν τ' ἂν ἤμπορῶ πῶς στέκεται νὰ γνῶσω.

Στ. 234. τό... ἐμπαίνει. 236. ὄψιν ἀλλαμμένη. — Πανάρστος Νένα.
237. μιὰ. 238. μιὰ. 239. περισσο. 240. τσῆ. 242. καλομοιριαῖς.
243. ἀξίφνου ἐγύρισε. 244. μοῦ ἀζώσῃ πλείοτερα πάθη. 245. σφά-
νει... πλείσο... νὰ τὰ 'χω. 247. ἐγὼ πλειὰ. 248. 'ς τό... κρα-
τοῦμαι. 249. Δέ. 250. του.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Δυὸ προξενεαῖς γιὰ λόγου τῆς δυὸ βασιλειῶν μεγάλων
καὶ μπορεμένων ἦρθας, κ' ὡς λέσι χωρὶς ἄλλο
τοῦ 'νοῦ τως θέλει ὁ βασιλεὺς γυναῖκα νὰ τὴν δώσῃ,
καὶ θέλει τὸν καλλίτερον ἀπὸ τῆς δυὸ νὰ γνῶσῃ·
γιαῦτως μὲ βιά μου μῆνυσε νᾶρθω νὰ μ' ἐρωτήσῃ,
καὶ μπιστεμένη ὡς πάντα του βουλή νὰ μου ζητήσῃ.

255

ΝΕΝΑ.

Τῇ προξενεαῖς ἐγροίκησε, γιὰ κεῖνο πρικαμένο
τόσα πολλὰ τότε θωρῶ 'ς τὴν ὄψιν ἀλλαμμένο.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

ὦ μοῖρά μου πρικώτατη κ' ἄπονο ροιζικό μου,
κ' ἔντα γοργὸ τὴν πλερωμὴ βρίσκω 'ς τὸ φταίσιμό μου!
καλὰ καὶ φταίσιμό ποτε γῆ κρῖμα δὲμποροῦσι
ὅσοι κ' ἂν τὸ γροικῆσουσι μὲ δίκη νὰ τὸ ποῦσι.
Χρυσάφι δὲ μ' ἐκόμπωσε, δὲν μ' ἐνικῆσ' ἀνθρώποι,
δὲ μ' ἐπλανέσαν βασιλειῶν χαρίσματα, οὐδὲ τόποι,
μὰ σπλάχνος κόρης ὁμορφῆς καὶ κάλλη πλουμισμένα
τόση φωτιά 'ς τὰ σωθικά μου ῥέξαν τὰ καυμένα,
κ' ἔσφαλ', ἂν ἔναι καὶ 'μπορῶ σφάλμα νὰ νοματίσω
τούτην τὴν ἄξιά μου παντρεῖά μὲ δίχως πόνον πλείσιο.
Τυφλὸς τυχαίνει πάντα του νὰ 'ν' ὤτινος μισοῦσι
τ' ἀμμάτιά του μιᾶς κορασῖᾶς τὰ κάλλη νὰ θωροῦσι,
κ' ὅποιος τὰ βλέπει καὶ ζημιὸ δὲν ἄφτ' ἡ πεθυμιά του.

260

265

270

Στ. 251. βασιλειῶν μεγάλων. 252. μπορουμένων... δίχως ἄλλο. 253.
τῇ. 254. τὸ καλλίτερο. 261. γῆ σφάλμ. 263. χρυσάφι... νικῆσα.
264. μὲ πλανέσα βασιλειῶν. 266. ῥέξαν, δχ οἰμένα. 267. κ' ἔσφαλα.
268. ἄξια... δίχως κρῖμα. 269. νὰ 'ναι. 270. μιᾶς κορασῖᾶς. 271.
ἄφτει.

νὰ τὰ χαρῆ, τότε κρατῶ δίχως τὰ λογικά του·
 μὰ πλεία παρ' ἄλλο πελελὸ καὶ δίχως γνῶσι κρίνω
 καὶ ὀλοτενιάς μὲ δίχως νοῦ τὸν ἄνθρωπον ἐκείνο
 275 ἀποῦ 'μπορεῖ μὲ τσ' ὁμορφιάς μιᾶς κόρης νὰ χαρίσῃ
 παράδεισο 'ς τὰ μέλη του, καὶ κείνος τὴν ἀφήσῃ.

N E N A.

Κόλασι καὶ κακομοιργιὰ τυχαίνει νὰ τὴν κρᾶζῃς,
 καὶ ὅχι ποτὲ παράδεισο τὸν πόθο νὰ λογιάζῃς!

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Τὴν ἐμιλιάν ἐγροίκεσα τσῇ νένας τσῇ κεραῖ μου,
 280 καὶ ὅλα σιγοτρομάξασι τὰ φύλλα τσῇ καρδιᾶς μου.

N E N A.

'Η Ἐρωφίλη μ' ἔστειλε νάρθω νὰ σὲ ξεδράμω,
 Πανάρετε, καὶ ὅσο μπορῶ γλήγορα νὰ σὲ κάμω
 'ς τὴν κάμερά τση νὰ βρεθῇς, ποῖος ἐκ τοῦς βασιλειάδες
 γιὰ νὰ τσ' εἰπῇς εἶναι καλλιὰ, 'ποῦ τσῇ προξενητάδες
 285 τσῇ πέψασι, γιὰ νὰ μπορῇ τὸ κάλλιό τως νὰ πάρῃ
 μὲ τὴν εὐκὴ μας καὶ τῶν δυὸ καὶ τοῦ θεοῦ τὴ χάρι.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Γύρισαι 'πὲς τση κ' ἔρχομαι μετὰ χαρᾶς· μὰ τώρα
 ἐκ τὰ παθιώνια ποῦ 'μουνε νάρθω δεπᾶ 'ς τὴ χώρα
 μοῦ μήνυσεν ὁ βασιλεῖος, καὶ πάγω νὰ γροικήσω
 290 τὸν ὀρισμὸν του βιαστικά· μὰ, τῶμου καὶ γυρίσω
 θέλω βρεθῇ ὅσο μπορῶ γλήγορα μετὰ κείνη,
 τὸν λογισμὸν μου νὰ τσ' εἰπῶ μὲ πλείσις πιστισσύνη.

Στ. 274. δλότενα... ἄνθρωπον. 275. τσῇ... μιᾶς. 277. κακομοι-
 ριά... τόν. 278. νὰ ὀνομάζῃς. 280. ἐσιγοτρομάξασι. 282. 'ς τῇ.
 285. τὸ κάλλιόν τως. 286. εὐκὴ μας δλονῶ. 288. ἐδεπᾶ. 292. τὸ λ...
 πλείσις ἐμπιστοσύνη.

Μὰ πῶς τὸ ἄρεστος ἢ προξενεὺς, πῶς δείχνῃ ἢ γῶρεζι τση;
 πρικαίνεται ἢ χίρεται; τάχα πονεῖ ψυχὴ τση
 νὰ μᾶς ἀφήσῃ;

N E N A.

Ελέπω τη καὶ συχαναστενάζει, 295
 καὶ βαρεμένη καθεται καὶ μοναχὰς λογιάζεται,
 γιαῦτως λογιάζω πῶς πονεῖ νὰ μᾶς ἐξεχωρίσῃ ·
 μὰ τὸν κουρφό ττη λογισμὸ ποιοῖς; ἤμπορᾷ γνωρίσῃ;
 Συνήθεια εἶν' τῶν κορασιῶν, Πανάρετε, νὰ κλαῖσι
 ὄντα τση προξενεύουσι, κί ὄχι ὁλονῶ νὰ λείσι, 300
 μὰ ᾿ς τὸ ἄτερο συβάζονται κ' εἶναι φχαριστημέναις
 τση τύχης τwane τση καλῆς; πῶς εἶναι παντρεμέναις.
 Μὰ πάγω τὴν ἀπόφασιν ἀποῦ ᾿πες νὰ τση δώσω.

. ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Πήγαίνε, κί ἄς μὲ καρτερεῖ σὰν εἶπα σὲ καμπόσο.

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ μοναχὸς μιλεῖ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Γεῖς ἀποῦ τὴν πλουτότητα δὲν ἔχει γνωρισμένη 305
 μὲ τὴν φτωχιά περνᾷ ζωὴ καλὴ κί ἀναπαύμενη ·
 γεῖς ἀποῦ γεννηθῇ τυφλὸς δὲν ἔχει χρειὰ τὸν ἥλιο
 ᾿ς τὸ λαμπυρὸ νὰ κάθεται, γὴ εἰς μαυρισμένο σπήλῃο ·
 γεῖς ἀποῦ δρόσος, κρυοῦ νεροῦ ποτέ του δὲ γνωρίζει

Στ. 293. δείχναι ἢ ὀρεζί τση. 294. ἢ ψυχὴ. 295. συχναὶ καὶ ἀνα-
 στενάζει. 297. ἀποχωρίσῃ. 299. συνῆθι εἶν' τῶ κορασιῶ. 300. κί ὄντε...
 ὄχι. 302. γιὰτ' εἶναι. 303. ἀπόκρισι. — Λεῖπει τὸ μιλεῖ. 305. τὴ
 πλουσιότητα. 306. καλῇ, χαριτωμένη.

- 310 δὲν τὸ ζητᾷ 'ς τὴν δίψαν του μηδὲ ποσῶς τὸ χρήζει·
καὶ γεῖς ἀποῦ δὲν εἶχε ἔμπῃ 'ς μιᾶς κορασίδας χάρι,
πρίνα νὰ πιάσῃ δὲ μπορεῖ, νειὸν ἄλλο ἂν καὶ πάρη.
Μὰ ποιὸς νὰ πέσῃ σὲ φτωχιά 'ς τὰ πλούτη μαθημένος
καὶ νὰ μὴν ἔχῃ βάσανα πᾶσα καιρ' ὁ καυμένος;
- 315 ποιὸς μὲ τὸ φῶς τῶν ἀμματαῖων 'ς τὴ γῇ ποτὲ γεννᾶται
κί ὥστε νὰ ζῇ, σὰν τυφλωθῇ, νὰ μὴ μοιρολογᾶται;
ποιὸς μὲ γλυκὺ καὶ κρυὸ νερὸ τὴν δίψαν του νὰ σβύσῃ
καὶ νὰ τοῦ λείψῃ 'ς τὸ ἴστερο καὶ νὰ μπορῇ νὰ ζήσῃ;
γῇ ποιὸς μιᾶς κόρης ὁμορφῆς φιλιὰ κί ἀγάπῃ χάνει
- 320 καὶ νὰ μὴν ἔχῃ πεθυμιὰ πάραυτας ν' ἀποθάνῃ;
Πλουσιοφραμένος τὴν δροσιὰ καὶ χορτασμένος ἡμου
καὶ πλείσια καλορροΐζικον ἐκράτου τὸ κορμί μου,
βρῦσι χιονάτῃ κρυότατο νερὸν ἐπότιζέ με,
τὰ σωθικά μου γιάτρευγε κί ὅλον ἐδρόσιζέ με·
- 325 δυὸ ἥλιοι 'ς ἓνα κούτελο βαλμένοι φῶς μοῦ δίδα
καὶ φωτεραῖς τῇ νύκτες μου σὰ μεσημέριν εἶδα·
μιὰ κορασίδα εὐγενικὴ παρὰ γυναῖκιν ἄλλῃ
μὲ δίχως ἑταῖρι τσ' ὁμορφιάς κ' εἰς τὰ περίσσια κάλλῃ
τσ' ἐλπίδες τσ' εἶχεν εἰς ἐμέ κί ὅλη τῇ τὴν ἀγάπῃ
- 330 κί ὅλημερνῆς πασίχαρο μ' ἐκράτιε τὸν ἀζάπῃ·
κ' ἐδᾶ σὲ πόσο κίντυνο στέκομαι καὶ τρομάσω
νὰ μὴν ἀλλάξ' ἡ τύχη μου κί ὅλα ζημιὸ τὰ χάσω,
φτωχὸς νὰ μείνω τὸ ζημιό, τυρλὸς καὶ διψασμένος
καὶ διχωστάς τὴν κόρη μου τὴν ὁμορφὴν ὁ καυμένος!..

Στ. 311. ἀποῦ... ἐμπῇ. 312. νὰ πάρη. 314. κίθα καιρό. 315. ἀμματαῖω. 316. σὰ τυφλωθῇ νὰ μὴ παραπονᾶται. 320. πεθυμιὰ. 321. πλούσιος φραμένος. 324. ἐγιάτρευγε. 325. εἶδα. 327. μινί. 332. γυρίτῃ... γιαμινί.

μ' ἂν ἔναι κ' ἤτονέ ποτε τοῦτο μελετικό μου 335
 καλλιὰ 'το νᾶχα γεννηθῇ δίχως τῶν ἀμματαῶ μου,
 καλλιὰ 'το νά 'χά 'σθαι τυφλός, καλλιὰ 'το διασπασμένος
 μέρα καὶ νύκτα τὸ νερὸ νά τὸ ζῆτ' ὁ καυμένος,
 καλλιὰ 'το τσῆ σαῖταις του νά 'θελε φαρμακέψει 340
 ὄντ' ἐβάλλη ὁ Ἑρωτας νά 'ρθῇ νά με δοξέψῃ,
 νά 'χα 'ποθάνει τὸ ζημιό, καλλιὰ 'τονε νά βάλλῃ
 'ς τόσῃν περισσίαν ὄργητα καὶ κάκητα μεγάλη
 τὴν κόρη μου τὴν ὁμορρῇ θάνατο νά μοῦ δώσῃ
 καὶ τσῆ καυμένης μου καρδιᾶς τὰ πάθη νά τελειώσῃ, 345
 παρὰ περισσία σπλαχνικός νά θε νά μοῦ χάρισῃ
 πλειὰ παρ' ἀπ' ἀποκότησεν ἡ γλῶσσα νά ζητήσῃ,
 κ' ἐδᾶ νά θέλῃ ἀλύπητος τὰ μῶχει χαρισμένα,
 ἀπῆτις τὴν γλυκότητ' ἔχω δοκιμασμένα,
 ν' ἀφήσῃ νά μοῦ πάρουσι, νά βρυαυαστενάζω
 κι ὀλημερνῆς θυμῶντάς το τὸν θάνατο νά κράζω. 350
 Ποτέ, τὴν σπλαχνικὴ θωριά, ποτέ τὰ ἦθη 'κεῖνα
 ἀποῦ ποτέ νά στέκωμι σὲ πρίκα δὲν ἀρίνα,
 ποτέ, τὰ λόγια τὰ γλυκὰ ὅπου 'χασίνε χάρι
 'ς τὸν οὐρανὸ νά κάμουσι τὸν ἥλιο νά σταλάρῃ,
 ποτέ, τὸ γέλοιο τ' ὁμορρο τὸ τρυκτικό ποῦ 'κράτει 355
 χαρὰ τὴν δόλιά μου καρδιὰ πᾶσα καιρὸ γεμάτη,
 ποτέ, ἐκεῖνο τὸ φιλὶ ἀπ' ἀνοιγοσφαλίζει
 τσῆ πόρταις τσῆ παρὰδειςος καὶ τσῆ καρδιᾶς δροσίζει,

Στ. 335. ἦναι. 336. χωρίς. 337. νά 'μουννα τυφλός. 338. ζῆτ' δ.
 345. περισσία. 346. πλειὰ ποῦ ποκότησεν. 348. τὴ γλυκότητ' ὡς ἔχω
 δοκιμασμένα. 349. βρυαυαστενάζω. 351. τὰ κάλλη ἐκεῖνα. 352. δὲ
 μ' ἀρίνα. 353. ἀποῦ ἐχουσίνε. 355. ἀποῦ. 356. κάθη καιρό. 358. τὴ
 πόρτα.

- νά θυμηθῶ πῶς ἔχασα καὶ νά μὴδὲν ἀρπάξω
 360 μαχαίρι τὴν καυμένη μου καρδιά ζημιὸ νά σφάξω!
 Θεέ μου, τέτοια παιδωμὴ μὴ δώσης ἔς τὸ κορμί μου,
 μὰ πρῶτας μὲ τὸν θάνατο τέλειωσες τὴ ζωὴ μου.
 Μὰ δῶ θωρῶ τὸ βασιλεῖόν... ὦφου, καρδιά καυμένη,
 κ' ἔντα μαχαίρι καὶ φωτιά σήμερο σ' ἀνημένει!

Σ Κ Η Ν Η Ε Κ Τ Η .

ΒΑΣΙΛΕΑΣ καὶ ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

- 365 Τόσα μὲ σφίγγει ἡ πεθυμιὰ κ' ἡ ὄρεξι νά κάμω
 τοῦτ' ἀπὸ μένα τὸν πολλὰ πεθυμημένο γάμο,
 ἀποῦ καμμιᾶν ἀνάπαψι δὲν ἤμπορῶ νά δώσω
 οὐδὲ τοῦ νοῦ, οὐδὲ τοῦ κορμιοῦ, παρὰ νά τὸν τελειώσω·
 370 γιὰῦτως πᾶς ἄλλη μου δουλειὰ σὲ μιὰ μερὰ θ' ἀφήσω,
 καὶ τσ' ἔγνοιας μόνον ἐτουνῆς θεὸ ἀκλουθῶ ξοπίσω.
 Μὰ τὸν Πανάρετο θωρῶ σὰν ἔχα μνηυμένα...
 στρατιῶτη πλειὰ προθυμερὸν δὲν ἔχω γνωρισμένα!

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

ὦ τιμημένε βασιλειέ, τὴν ὑψηλότητά σου
 χίλια καλῶς τὴν ἡύρηκα...

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

- 375 Νάρθης ἐμήνυσά σου,
 Πανάρετε, ν' ἀφουκραστῆς τὸ πῶς τὸ ροιζικὸ μου
 χίλιας χαραῖς καθημερὸν δίδει τῶν γερατειῶ μου.

Στ. 359. ἔχασα. 360. τή. 364. ἰδῶ. -- Βασιλέας, Πανάρετος. 366.
 τοῦτο.... τό. 368. τό. 369. θά. 370. μοναχὰς τουνῆς. 371. τό.
 376. τῶ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Τσῇ φρόνιμους τὸ ροιζικὸ κ' ὅλους τσῇ προκομμένους
 πάντα χαιράμενους κρατεῖ καὶ καλοκαρδισμένους ·
 κ' ἡ ἀφεντιά σου ἀνάμελος δὲν κερτερεῖ νὰ πάρῃ
 ἀπ' ὧστ' ἂν ἐγεννήθηκε καμμιὰ 'πὸ κεῖνο χάρι,
 μὰ μὲ τσῇ στράταις τσ' ἀρετῆς τὸ κάμνεις καὶ γυρεύγει
 τσῇ κόπους σου τσ' εὐγενικοὺς δίκῃ νὰ σ' ἀντιμεύγῃ.

380

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Πόσους πολέμους καὶ μαλλικίς μὲ τὸν Πέρσῳ 'χα κάμει
 καὶ πέρα τῆς 'Ανατολῆς τῷ βασιλειῶν ἀντάμῃ,
 καὶ πόσοι ἀπὸ τῇ μιὰ μερὰ κ' ἄλλην ἐσκοτωθῆκαν,
 καὶ πόσοι τόποι ῥήμαξαν, πόσαις ἐχαλαστῆκαν
 χώρῃς ἐμένα κ' ἐκεινῶν, κανεὶς καλλίτερά σου
 νὰ τὸ κατέχῃ δὲ μπορεῖ, γιατί 'ς αὐταῖς πάντ' ἄ σου
 πρῶτος ἐκ τὰ φουσάτα μου, κ' ἐσ' εἰς ἀπὸ τῇ χώρα
 τούτῃ νὰ φύγουν τσ' ἔκχμες δίκῃς τιμὴ μιὰν ὥρῃ.

385

390

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Κατέχω το, θυμοῦμαί το, καὶ χαίρομαι περίσσα
 γιατί πῶς ἔχεις 'μπόρεσι τσ' ἔκαμα κ' ἐγνωρίσα
 καὶ τρέμουν καὶ φοβοῦνταί σε, καὶ δὲν ἀποκοτοῦσι
 ἔξ' ἀπὸ τσ' ἐπαρχιαῖς τῶνε σὰν πρῶτας πλεῖο νὰ βγοῦσι
 νᾶρθου νὰ μᾶς πειράζουσι... μάλιστα αὐτοὶ ἀνημένου
 πόλεμον ἀπὸ λόγου μας, κ' ὡσὰν τοῦ περσμένου

395

Στ. 380. ἀπὸ ὅταν... κ' καμμιὰ ἀπὸ. 381. κανεὶς. 382. σοῦ. 383.
 Πέρσο εἶχα. 384. μὲ τῷ βασιλειῶ τσῇ 'Ανατολῆς. 385. πόσοιν ἀπ'
 τῇ μιὰ... ἄλλῃ. 386. ἐρμάξασι... ἐχαλαστῆκα. 387. ἐκεινῶ, κ' α-
 νείς. 389. εἰς τὰ... ἐσὺ 'σου ἀπὸ ἐκ τῇ. 390. φύγου.... μινάν.
 392 ἔχεις δύνάμεις. 393. τρέμου. 394. ὅζω ὅπου... σά... μ' πλεῖο.
 395. μάλιστα. 396. ὥσα.

τῇ Πέρσῃ· τρέμουν δυνατὰ νὰ μὴ τὸν πάθουν πάλι
καὶ πάντα· τὼς σὲ σκότισι στέκουν πολλὰ μεγάλη.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

- Τούτα λοιπὸν τὰ βάσανα καὶ ἡ μαλλιαῖς νὰ πάθουν
400 γλήγορ' ἐλπίζω, διχωστάς μέσα μας πλεῖδ νὰ ἑξάψουν,
γιατὶ καὶ οἱ δυὸ συβαστικοὶ ξεύρω μηνύσασι μου
τοῦ 'νοῦς ἀπὸ τῶν δυό τῳ νὰ δώσω τὸ παιδί μου
γυναῖκά του καὶ 'ταῖρίν του, καθὼς οἱ νόμοι ὀρίζουν,
καὶ τότες φίλον καὶ ἐδικὸν καλὸ νὰ με γνωρίζουν.
405 Κ' ἔτσ' οἱ προξενητάδες τῳ σὲ τούτῃ μας τῇ χώρα
στέκουν γιὰ τὴν ἀπόκρισιν τὴν ἐδική μου τώρα·
καὶ ἄλλοιῳ νὰ κάμω δὲ μπορῶ, περὶ νὰ τήνε δώσω
τοῦ 'νοῦς τῳ, νὰ λαφρωθῶ 'ς τὰ γέρα μου καμπόσο·
καὶ ἔτσι τῇ τῶπα σήμερον, καὶ αὐτὴ ἄρχιτε νὰ κλαίγῃ
410 καὶ ἀπὸ τὸ πλάγι μου ποτὲ δὲ θέλει νὰ βῇ, λέγει,
γιὰ νὰ 'ναι σὰν παιδί καλὸ πάντα 'ς τὴ δούλεψί μου,
ὥστε νὰ στέκῃ ζωντανὸ 'ς τὸν κόσμον τὸ κορμί μου.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- Κάμνει σὰν εἶναι τὰ παιδιὰ νὰ κάμνουν κρατημένα,
περιττοπλεῖας γιὰτὶ ποτὲ δὲν ἔχει γνωρισμένα
415 μάννα, καὶ τὴν ἀγάπη τῇ μόνον 'ς ἐσένα ἔχει
καὶ φάνεται τῇ βαρετὸ μακρὸ ἀπὸ σὲ ν' ἀπέχῃ.

Στ. 397. τρέμου... τὸ πάθου. 398. στέκου. 399. καὶ ἡ ἐχθρῖταις
νὰ πάψου. 400. γλήγορα ὀλπίζω μέσα μας, με δίχως μπλεῖδ νὰ ἑξά-
ψου. 401. ξεύρω ἐμηνύσασι. 403. ὀρίζου. 404. φίλον καὶ ἐδικό... γνω-
ρίζου. 405. καὶ οἱ προξ. 406. στέκου. γιὰ τὴν ἀπόφασιν... μας. 410.
πλάϊ. 411. σά. 412. ὥστε ἀπὸ νὰ 'ναι. 413. κάμου. 415. ἐσέναν.
416. πάντα ἀπὸ.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Ναίσκε, μὰ νά'χη ἀπομονή κι' αὐτὴ κ' ἐγὼ τυχαίνει,
γιατὶ μὲ τέτοιους βασιλαιοὺς καλὰ 'ναι παντρεμένη.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Δὲ βλέπω χρειὰ μηδὲ καμμιά νὰ σφίγγῃ τὸ παιδί σου
ν' ἀφῆσαις νὰ τὸ κάμουσι ταῖρί τως οἱ ἐχθροί σου·
μικρότερ' εἶναι παρὰ σέ, φοβοῦνται, τρέμουσί σε,
γιὰ τοῦτ', ἀφέντη, γιὰ δικὸ ξεῦρε γυρεύουσί σε.

420

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Σώνει... δὲ σ' ἐκραξά δεπᾶ γιὰ νά'χω τὴν βουλή σου,
μὰ θέλω μόνο σήμερο τούτῃ τῇ δούλεψί σου·
τὴν θυγατέρα μ' ἄγωμε νὰ βρῆς νὰ τσῇ μιλήσης,
κι' ὅσο μπορέσεις γύρεψαι νὰ τήνε συργουλίσης
νὰ συβαστῇ νὰ παντρευτῇ μ' ὅποιο ἀπ' αὐτοὺς θελήσει
καὶ στανικῶς τσῇ νὰ γενῇ τὸ πρᾶμμα μὴν ἀφήσῃ.

425

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Χρειὰ 'ναι τ' ὀρίζεις νὰ γενῇ μ' ἓνα ἓνα καὶ μ' ἄλλο τρόπο...
ὦ κακορροϊζικώταται, ἐλπίδες τῶν ἀθρώπων!

430

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ μοναχὸς 'μιλεῖ.

Ὡ ἄδη καὶ τσῇ κόλασις, τσῇ σκοτεινῆς καυμέναις
ψυχαῖς, μὲ λόχαις καὶ φωτιαῖς πάντα τυραννισμέναις,

Στ. 417. κ' ἐγὼ κι' αὐτή.

Λείπουν οἱ στίχοι 419-464.

- καινούργι' ἀκούσετε φωτιά καὶ λόχη πλειά μεγάλη
καὶ παιδωμὴ χειρότερη παρὰ ποτὲ καμμί' ἄλλη!
- 435 Τὴν Ἐρωφίλῃ ἀφέντης μου θέλωντας νὰ παντρέψῃ,
προξενητὴ ἄλλο σήμερο δὲν ἤυρε νὰ τοῇ πέψῃ
μόνον ἐμέ, τὸν ἄντρα τοῦ, γιὰ νὰ μπορᾷ γνωρίσω
πρικύ κι' ἀδέξιο θάνατο δίχως νὰ ξεψυχήσω!
Βασανισμένη μου καρδιά, νοῦ μου διασκορπισμένε,
- 440 τυρχνισμένε λογισμὲ καὶ κατακουρασμένε,
ποιά μέλλετε νὰ πιάσωμε στράτ' ἐρμηνέψετε με,
κ' εἰς τὸ μικρότερο γκρεμὸν νὰ πέσω δεῖξετέ μου!
τὸ βασιλεῖο ἔγροικήσετε τ' ἔχει ἀποφασισμένα,
καὶ νὰ τὸν κάμῃ δὲ μπορεῖ πρᾶμμι ποτὲ κανένα
- 445 ν' ἀλλάξῃ γνώμην, ἢ καιρὸ νὰ βάλλῃ κιὰς 'ς τὴ μέσῃ·
κ' εἰς μιὰ κλωστή μπημπακερὴ κρέμομαι ὅαν τὸ λέσι,
γιατὶ ἄλλη ἐλπίδα, σὰ θωρῶ, δὲν ἔχω τοῇ ζωῆς μου
παρὰ τὸν πόθο μοναχὰς τοῇ κόρης τῷ ὁμορφῆς μου.
Μ' ἀνὲν κι' ὁ φόβος τοῦ κυροῦ τὴν κάμει νὰ θελήσῃ
- 450 μ' ἐν' ἀπ' αὐτοῦς νὰ 'παντρευτῇ καὶ μένα νὰ μ' ἀφήσῃ,
ποῖ ἄλλο παρὰ τὸ θάνατο βοηθό μου πλεῖο τυχαίνει
'ς τούτην νὰ κρᾶζω τὴ δουλειὰ τὴν πολυπικραμένη;
Τὰ παρκαλία δὲ χωροῦν, τὰ δάκρυα δὲ φελοῦσι,
δρυσὶά δὲ ξίζουν τίποτας, κι' ἄρματα δὲ μποροῦσι
- 455 νὰ κάμουνι καθῶς ζητᾷ καὶ θέλ' ἡ πεθυμιά μου,
νὰ στέχωμέσθα ὡς ἡμεστα ταῖρι μὲ τὴν κερά μου·
θάνατος μόνον τὸ λοιπόν... τοῦτ', ἂν ἴσως καὶ λάχῃ,
νὰ δώσῃ τέλος 'ς τοῇ καρδιάς μπορεῖ μόνο τὴ μάχῃ·
κι' ὁ θάνατος τὰ πάθη μου πῶς νὰ τελειώσῃ τάσσω,
- 460 γιατὶ ἂν ἴσως κ' οἱ οὐρανοὶ κ' ἡ μοῖρά μου νὰ χάσω
μ' ἀφήσουσι τὴν κόρη μου, δὲν εἶν' παρὰ καλλιὰ μου
νὰ πάψῃ κιὰς ὁ θάνατος ζημιὸ τὰ βάσανά μου·
τούτῃ ἔχω τὴν ἀπόφασιν 'ς τὸ νοῦ μου κημωμένη!

Μὰ ναῦρ' ὀμπρὸς τὴν κόρη μου τὴν ὁμορφὴν τυχαίνει,
 πῶς βρίσκομαι 'ς τὴ χάρι τῇ καλλίτερᾳ νὰ γνῶσω,
 κ' ὕστερ' αὖτ' ἀποφάσισα 'ς τὸ νοῦ μου νὰ τελειώσω.

465

Χ Ο Ρ Ο Σ .

᾽Ω πλείσι'α καλορροΐζικη καὶ πλείσα
 χαριτωμένη τύχη τῶν ἀνθρώπων,
 ὁποῦ 'ς τὸν κόσμ' ἐτοῦτο ἀλλότες ἦσα,
 τότες ὄνταν ἡ γῆ με δίχως κόπον, 470
 με διχωστάς πληγὴ νὰ γνῶθ' ἀκόμη,
 τὰ πωρικά τσ' ἐγέννα 'ς κάθα τόπον·
 καὶ τόσοι βασιλεῖάδες, τόσοι νόμοι,
 τόσ' ἄρματα δὲν ἦσανε σιμά τως,
 τόσ' ἄδικοι πολέμοι, τόσοι τρόμοι. 475
 Κοινὴ 'χασι τὴν γῆν ἀνάμεσά τως,
 καὶ τόσην ἀναγάλλισι γροικοῦσαν,
 κ' ἐτ' ἦτονε πολλ' ἡ καλομοιργιά τως,
 ποῦ τὸν καιρὸν ἐκεῖν' ὠνοματοῦσαν
 Χρυσὸ με πᾶσα δίκη, κ' ὅλοι ὁμάδι 480
 συχνὰ τὸν οὐρανὸν εὐχαριστοῦσαν·
 γιατί δὲν ἦτον τότες ἐκ τὸν ἄδη
 'ς τὸν κόσμ' ἡ Περηφάνεια ἐρθωμένη,
 βλάψιμο τσ' ἴδις φύσις καὶ σκονάδι!

Στ. 466. 'ς τὰ ἐποφάσισα. Τέλος τῇ δεύτερῃ πράξει.

467. πλείσα. 468. 'ς τὴ γῇ χαριτωμένη τῶν ἀνθρώπων. 469. εἰς τὸν
 κόσμον. 470. ὄνταν ἡ γῆς... κόπον. 472. τόπο. 474. ἦσανε. 475.
 τόσοι. 476. εἰχάδι τῇ. 477. ἀναγάλλισι ἐγροικοῦσα. 478. πολλή.
 479. ἐκεῖνο ἐνοματοῦσα. 481. συχνὰ εὐχαριστοῦσα. 482. ἦτο ἐτότες.
 483. περηφάνει· ἐρθωμένη.

- 485 Πόση καλομοιργιά δοκιμασμένη,
 πόση πολλή χαρά, πόση γλυκύτη
 'ς τὴν γῆ 'χαν οἱ ἄθροῦποι γνωρισμένη,
 χαρὰ 'ς τὰ γερατειά, χαρὰ 'ς τὴ νειότη,
 δίχως τὴν ἐρθωμένη αὐτὴ τὴν τόση
 490 γεμάτη ἀπὸ φαρμάκια καὶ πικρότη.
 Χαρὰ 'ς τὴν κόρη 'κείνη ποῦ 'χε σώσει
 χαριτωμένου νειοῦ τὸ λογισμό τση
 καὶ τσῆ καρδιάς τση τὰ κλειδιά νὰ δώση,
 495 γιατί μὲ δίχως φόβο τοῦ κυροῦ τση,
 λεύτερη καὶ λυτὴ ἀπὸ πᾶσα δέσι,
 ταῖρι ἔμενε ζῆμιό τ' ἀγαφτικοῦ τση.
 Τό 'θελε πᾶσα εἷς, τό 'χε τ' ἀρέσει
 πᾶσα καρδιάς τὸ 'ζήτα, κ' εἶχε χάρι
 νὰ 'χη, δίχως καιρὸς νὰ 'μπῇ 'ς τὴ μέση,
 500 δίχως περισσίους κόπους, δίχως βάρη,
 μ' ἀπὸ δροσιᾶς κι' ἀνάπαφες γεμάτο
 πάντ' ἄτονε τοῦ Πόθου τὸ δοξάρι.
 Μ' ἀπῆς ἀποῦ τὸν ἄδη βγῆκε κάτω
 τούτ' ἢ Περηφανεῖα ἢ ἀσβολωμένη,
 505 βρύσες τ' ἀμμάτια ἐμεῖνα τῶν κλαυμάτω,
 γιατί μὲ τσῆ τιμῆς περιντυμένη
 τ' ὄνομα πορπατεῖ, καὶ βρασνίζει
 πλεῖς 'πὸ θανατικὸ τὴν οἰκουμένη.

Στ. 485. δικιμασμένη. 486. πόση καλὴ καρδιά. 487. τὴ γῆ εἶχαν. 488. δροσὰ 'ς τὴ νειότη. 489. ἐχθρωμένη... τὴ φθόσι? 491. τή... ἐκείνη ἀποῦ εἶχε. 492. τοῦ λογισμοῦ. 494. χωρὶς. 495. κ' ἐλυτὴ ἀπὸ κάθ. 496. ζῆμιό τοῦ. 497. γὰρ, τό 'χε ἀρέσει. 498. καρδιά. 499. ἐμπῇ. 500. περισσίους. 502. ἐβγῆκε. 505. τῶ. 508. ἀπὸ... 'ς τὴν.

τὴν θάλασσαν περνᾷ, τὴν γῆν χωρίζει,
 ἔς τ' ἀθρόπους διαφοραῖς καὶ μάχαις φέρνει, 510
 καὶ ὅλο τὸν κόσμ' ὁμάδι ἀναμυγίζει·
 τῇ λευτερίᾳ σκλαβώνει, καὶ ὅλαις παίρνει
 τ' ἀνάπαις τοῦ Πόθου, καὶ ὅπου βάλλει
 τὰ πόδια τῇ ζηλιαῖς καὶ πάθη σπέρνει.
 Τούτῃ, καθὼς θωρῶ, πολλὰ μεγάλη 515
 σύγχυσι θὰ σκορπίσῃ ἀνάμεσά μας,
 καὶ ἀναμυγὴ καὶ πρίκα πάλι,
 γιὰτὶ τὸν νοῦ κρατεῖ τοῦ βασιλεῖᾶ μας
 τόσα περιπλεμμένο, ἀποῦ στανιῶς τῇ
 ἑνοῦς βασιλείου θὰ δώσῃ τὴν κερά μας. 520
 Καὶ ἂν οὐρανὸς τὸ σήμερον βοηθός τῇ
 γιὰ χάριν τοῦ δὲ θέλει τ' ἀπομείνῃ,
 τυφλὸ καὶ σκοτεινὸ θωρῶ τὸ φῶς τῇ.
 Ζεῦ, τ' ὀφθαλμούς σου γύρισαι ἔς ἐκείνην,
 ἔδὲ τὴν λυπητερά, παρακαλῶ σε, 525
 καὶ κεῖνον ἀποῦ ταῖρί τῇ ἐγίνῃ,
 χάρι νὰ μὴ τῇ βλάψουσι τῇ δῶσε.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΠΡΑΞΕΩΣ.

Στ. 509. τή... τῇ γῇ. 511. κόσμος. 514. φέρνει. 516. σύχουσι.
 517. ἀναμυγὴ πολλή. 518. βασιλείου. 521. τὴν σήμερον βοηθός. 523.
 φῶς τῇ. 524. Σεῦς. 525. τῇ. 526. ὁποῦ.

INTERMEDIΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ .

Μία κορασίδα καὶ σημαδεύγει τὴν Φορτοῦνα. Δύο καβαλλιέροι, Ἀρμίντα, Ῥινάλδος καὶ δύο κορασίδες. — Φορτοῦνα μιλεῖ.

Φ Ο Ρ Τ Ο Υ Ν Α .

- Ἵς τοῦτο τὸν τόπο, στρατηγοί, μὲ τὴν Ἀρμίντ' ὁμάδι
στέκει ὁ Ῥινάλδος μὲ χαρὰ 'πού τὸ ταχύ ὡς τὸ βράδυ,
καὶ τὸν ἀθὼ τσῆ νειότης του δὲν τοῦ πονεῖ πῶς χάνει
σὲ πλείσiais περιδιάβασες ἀπ' ὅλημέρα πιάνει,
5 γιὰτὶ τὰ μάγια τοῦ κρατοῦν τὸν νοῦ καδενωμένον
καὶ νὰ λογιάσῃ δὲ μπορεῖ κάμωμα τιμημένον.
Κ' ἔτσι ἐπειδὴ ἐκ τὸν οὐρανὸν ἐδόθη τῶν ἰδυό σας
μακρὰ ἐκ τὸν τόπο νᾶρθετε τόσα τὸν ἐδικό σας,
μόνο γιὰ νὰ τὸν κάμετε ποῦ στέκει νὰ γνωρίσῃ
10 κ' εἰς τὰ φουσατά τὸ ζημιὸ μαζί σας νὰ γυρίσῃ,
μὴδὲ κανένα κάμετε πρᾶμμα νὰ φοβηθῇτε
ἀπ' ὅλα ἐκεῖν' ἀπῶχτε σήμερο ἐδῶ νὰ ἰδῇτε,
γιατ' εἶναι ψεύτικαις θωριαῖς ὅλαις τως τῶν δαιμόνων

Ἵντερμέδιο δεῦτερο . Τὸ Ῥοιζικὸ εἰς πρόσοφι κορασίδας . Κάρλος, Οὐ-
βίλδος, στρατηγοὶ πεμπάμενοι ἀπὸ τὸ Γοφρέδο νὰ γυρεύουσι τὸ Ῥι-
νάλδο, Ἀρμίντα, Ῥινάλδος, δύο Δαίμονες εἰς πρόσοφι κορασίδω . Τὸ
Ῥοιζικὸ μιλεῖ τῶν ἰδυὸ στρατηγῶ .

Στ. 1. τό . 2. ἀπὸ ταχύ . 4. πλείσiais ὁποῦ . 5. κρατοῦ τό . . καδενω-
μένο . 6. τιμημένο . 7. Καὶ ἐπειδὴ . 8. τὸ τόπο . 9. τό . . πῶς . 10.
ζημιὸν μαζί . 11. κιενέν . 12. καῖνα . . . δῆτε . 13. τῶ δαιμόνων .

ἀπὸ τὰ δυνατώτατα μάγια τὸ Ἀρμίντας μόνον,
τὰ ποιά ἔχει χάρι τὸ ῥαβδί τοῦτο τὸ χρουσῶμενον 15
νὰ κάμῃ ἀνήμπορα ζημιό, ὅταν ἔχῃ ἀκουσμένο.
Μ' ἀπάνω ἔς ὅλα βλέπετε, νερό, μὴδὲ κανένα
φαγὶ νὰ δοκιμάσετε, γιὰτ' εἶν' φαρμακεμένα,
κι' ὡς τὸ Ῥινάλλο τὸ ζημιό θέλουσι σᾶ; σκληρώσει,
καὶ τὸ ῥαβδί δὲ δύναται πλεῖο νὰ σᾶ; γλυτώσῃ. 20

ΚΑΒΑΛΙΕΡΟΙ.

Κόρη εὐγενικώτατη, καλὰ γροικήσαμέ σου
καὶ γνωστικοὶ ἔς τούτῃ τῇ χρειᾷ νὰ μεστα τάσσομέ σου.
Τώρα ἔς τῇ βάρκα γύρισαι, καὶ νάρθωμεν ὁμάδι
μὲ τὸ Ῥινάλλο ἀνήμενε πρίχου διαβῇ τὸ βράδυ.

ΦΟΡΤΟΥΝΑ.

Τὸ Ῥοικικόν, ὡς βλέπετε, καὶ Τύχη μ' ὀνομάζου, 25
κι' ὅποι' μὲ χάσουν μιὰ φορὰ παντὰ ἔφκαιρα μὲ κρίζουν.

(Εἰς τοῦτο χάνεται ἀπ' ὀμπρὸς τῶνε, καὶ ἀράυτας γροικοῦν-
ται τοῦτα τὰ τραγούδια ἀπὸ μέσον).

Το' ἐγνοιαις τυχαίνει ἔς μιὰ μερὰ ν' ἀφῇς ὅποιος λογιᾶσει
σὲ τοῦτο τ' ὁμορφότατο περβόλι νὰ περάσῃ,
καὶ νάρδινιάσῃ τὴν καρδιά νὰ πιάνῃ ἀπὸ τῇ χέρῃ
τοῦ Πόθου περιδιάβασες περισσιαις κάθα ἡμέρα. 30

(Εἰς τοῦτο ἔρχονται δύο δαίμονες εἰς πρόσοψιν Κορσιδῶν
ὀμπρὸς τῇ καθαλλιέρους, καὶ λέγει ἡ μία).

Ὡ καλορροϊκώτατοι στρατιῶταις τιμημένοι,
ὅπου ὅστε ἔς τοῦτο σήμερον τὸν τόπον ἐρθωμένοι
ποῦ τῇ καρδιαῖς πᾶσα χαρὰ κι' ἀνάπαψι χαρίζει
κί ὅλα σὲ περιδιάβασες τὰ βράσκη κυρίζει.

Στ. 14. ψευτικώτατα. 15. ὁποῖα ἔχει. 16. ζημιό... ἔχετε.
Λείπουσιν οἱ στίχοι 17-60.

- 35 τ' ἄρματα σᾶς ἐκάμασι χρειᾶ μόνον ἐδῶ νάρθητε,
 μὰ τῶρα νὰ τὰ ρίξετε σὲ μιὰ μερὰ 'μπορεῖτε,
 γιατί τσ' ἀγάπης στρατηγοὶ καὶ μπιστεμένοι δοῦλοι
 τοῦ Πόθου ὅς' ἔρθουσιν ἐδῶ πάραυτας γράφουνται οὔλοι,
 κ' εἰς τοῦτα τὰ 'μορφώτατα χόρτ', ἀποῦ πάντ' ἀθοῦσι,
 40 χίλιαις γλυκειαῖς παρηγοριαῖς τὰ μέλη τως γροικοῦσι,
 καὶ τὸν ἀλλοτινὸν καιρό, 'ποῦ Χρυσάφει' ὅλοι κρᾶζουν,
 'ς τοῦτο τὸν τόπο μοναχὰς ὅλοι τὸ δοκιμάζουν.

Ἡ ἄλλη Κορασίδα λέγει.

- Βασιλοπούλα ὁμορφη, πλειὰ ἔλακουστή 'ς τὰ κάλλη
 κ' εἰς τῇ περισίαις ὁμοφιαῖς παρὰ γυναῖκαν ἄλλη,
 45 τοῦτο τὸν τόπο σήμερο τὸν ὁμορφον ὀρίζει
 καὶ χίλιαις περιδιάβασες πᾶσα καρδιά· χαρίζει·
 λοιπὸ ἐπειδὴ σᾶς ἔφερεν ἡ μοῦρά σας σιμά μας,
 μὴ βαρεθῆτε νάρθετε νὰ πᾶμε τῇ κερᾶ μας,
 νὰ σᾶς ἐδώσῃ τῇ χαραῖς, κί' ὅλαις ἐκείναις τσ' ἄλλαις
 50 τοῦ Πόθου τῇ γλυκότηταις ἀποῦ μπορεῖ μεγάλαις.
 Μὰ πρῶτας, ἂν ὀρίσετε, στρ' τιῶταίς μου, νάρθητε,
 'ς τούτῃ τῇ βρύσι σκύψετε τῇ δροσερῇ νὰ πῆτε,
 καὶ πιάσετ' ἐκ τὰ 'πωρικὰ φάγετ' ἐκ τὸ περβόλι,
 τὴν κούρασι τῇ στράτας σας νὰ λησμονήσετ' ὅλοι.

Οἱ Καβαλλιέροι λέσι.

- 55 Τοῦτα τὰ λόγια τὰ γλυκὰ κ' ἡ ψεύτικη θωριά σας
 δὲ μᾶς ἐχώνουν, δαίμονες, ποσῶς τὴν ἀτυχιά σας·
 καὶ μὲ τὴν δύναμιν κεινοῦ ἀπ' ὅλοι σας φοβᾶστε
 καὶ ξωρισμένους 'ς τ' ἄκταφα τ' ἄδη σᾶς κάμνει νὰ 'στε,
 τοῦτο τὸν τόπο ἀδειάζετε, καὶ καταβῆτε ὁμάδι
 60 μὲ τσ' ἄλλους σας, νὰ κρίνεστε παντοτινὰ 'ς τὸν ἄδη!

Μετὰ τὸν στίχον 60 ἐπανερχομένον τὸ χειρόγραφον Λεγραν-

(Εἰς τοῦτο φεύγουσιν οἱ δαίμονες, καὶ ἔρχονται ἄλλοι ἔς τὴν ἰδιάν τῶνε θωριάν, καὶ οἱ καὶ αλλιέροι μορεσκάντο τσῆ ζυγώνουσι, καὶ λέγει ὁ ἕνας).

Ω τ' ἔδη καὶ τσῆ κόλασις δύναμι, μ' ἔντα τρόπο
πολλαῖς φοραῖς κομπόνουνται τὰ ἀμμάτια τῶν ἀθρώπων!

(Εἰς τοῦτο ἐβγαίνουσιν ἕξη κορασίδες, καὶ ἡ μία βαστᾷ ἕνα ταπέδο κ' ἡ ἄλλη προσκεφαλὰδια, καὶ ξαπλόνουν τα μορεσκάντο εἰς τὴν σένα, κ' ἡ ἄλλαι σκορποῦσιν ἀθούς, κ' ἀπέκεις γιγέρνουσι μορεσκάντο. Καὶ τότε βγαίνει ἡ Ἀρμίντα μὲ τὸ Ῥινάλλδο, καὶ λέγει ἡ Ἀρμίντα).

Α Ρ Μ Ι Ν Τ Α .

Ῥινάλλδο ἀγαπημένε μου, ψυχὴ μου καὶ καρδιά μου,
ἔς τοῦτο τὸν τόπο δὲ μπορῶ, ὅαν εἶν' ἡ πεθυμιά μου,
νὰ θέσω ν' ἀποκοιμηθῶ τώρα ἔς τὴν ἀγκαλιά σου,
νὰ δροσιθοῦν τὰ μέλη μου, γλυκὰ ν' ἀναγαλλιάσου,
γιατὶ ἐκ τσῆ κορασίδες μου μιὰ μοῦ ἔθελε μηνύσει
πῶς ἀρρωστεῖ καὶ στέκεται τώρα νὰ ξεψυχήσω,
κ' εἶναί μου χρειά, καρδοῦλά μου, στανιῶς μου νὰ σ' ἀφήσω
κ' ὅσο μπορῶ κ' ὀγλήγορα νὰ πᾶ νὰ τσῆ βοηθήσω.
Θέσαι κοιμήσου τὸ λοιπό, κ' ἐγὼ μὲ βιὰ μεγάλη
σοῦ τάσσω νᾶρθω γλήγορα νὰ σὲ ξυπνήσω πάλι.

65

70

δίου φέρι: Εἰς τοῦτο φεύγουσιν ἐτοῦταις καὶ ἔρχονται ἄλλαι· καὶ οἱ στρατηγοὶ ξεσπαθώνουσι καὶ ζυγώνουσι μορεσκάντο, καὶ φεύγουσι.

Κάρλος — στ. 61. ἔδη ἀδυνατώτατη δ. -- Μετὰ στίχον 62: Εἰς τοῦτο βιαινουσι ἕξη κορασίδες, καὶ βαστοῦσι ἕνα ταπέδο καὶ προσκεφαλὰδια, καὶ ξαπλόνουν τα ὁμπρὸς εἰς τὴ βρύσι, καὶ ἐχτουσι ἀπάνω ἀθούς, χορεύοντας πάντα· κ' ἀπέκεις μπαίνουσι μέσῃ, καὶ βγαίνει ἡ Ἀρμίντα μὲ τὸ Ῥινάλλδο. στ. 65. νὰ πέσω. 66. δροσιστοῦ. 68. ἔς ὥρα. 70. γοργότερο... βουηθήσω.

P I N A Λ Δ Ο Σ .

Κάμε καθὼς σοῦ φαίνεται, καρδιά μου καὶ ψυχὴ μου,
καλὰ καὶ μένει δίχως σου ἔς τὴ λόχη τὸ κορμί μου.

(Εἰς τοῦτο μισεύγει ἡ Ἀρμίντα, καὶ ὁ Ῥινάλδος θέτει καὶ
κοιμᾶται· καὶ τότες γροικοῦνται τοῦτα τὰ τρυχούδιχ ἀπὸ
μέσα μὲ σονάρε).

- 75 Για δὲ τὸ ρόδο τὸ ταχὺ πῶς δροσερὸν ἀρχίζει
νὰ φαίνεται ἔς τ' ἀγκάθι του καὶ νὰ μοσκομυρίζει,
κί ὁμορφο δείχνει τὸ κορμί κι' ἀμάλαχο περίσσιχ,
σάν ἓνα εὐγενικώτατο μικρὸ κοράσιον ἴσιχ·
κί ὅσον ἡ ἕρα πορπατεῖ κ' εἰς τὸ βραδὺ σιμόνει
80 τὰ φύλλα του ξαπλόνουσι κι' ἀρχίζει νὰ φουντόνη,
κι' ἀγάλι ἀγάλι ψύγεται καὶ τὴν θωριάν του χάνει
κι' ἀχαρτικὸς δὲν τὸ ψηφᾷ, κοράσιον δὲν τὸ πιάνει·
ἔτσι καὶ τ' ἄθη σθύνουσι τσὴ νειότης καὶ χαλοῦσι
καὶ νὰ ξαναγαγείρουσι τσ' ἀθρώπου; δὲ μπορούσι.
85 Λοιπὸν τὸ ρόδο πᾶσχ μιᾶς ἡμέρας, πρὶν ἐρθῇ βράδυ,
τὸ μυρισμένο βιάζεσθε νὰ πιάνετ' ὅλοι ὁμάδι.
Πιᾶσθε τὸ ρόδο τσὴ φιλιᾷ; κί ἀχαρτικοὶ λογαῶσθε,
δντ' ἀγαπῶντας μπιστικὰ κ' ἐσεῖς ποῦρ' ἀγαπᾶσθε.

Οἱ Καβαλλιέροι λέσι.

- Τί στεκομέσθα πλειότερα, ποιὸν ἄλλον καρτεροῦμε;
90 σύντροφε, γιάντα γλήγορα κ' οἱ δύο μας δὲν κινουῦμε
νὰ πᾶ νὰ τὸν ξυπνήσωμε;

Πρὸ τοῦ στίχου 75. λείπουσιν ἐν Α. « ἀπὸ μέσα μὲ σονάρε. »

Στ. 75. Δέτε. 77. ἔς τὸ κορμί... περίσσιχ. 78. κοράσιον ἴσιχ. 79.
ἡμέρα πλειότερα πρὸς τὸ βραδύ. 80. φουντόνουσι τὰ φύλλα του κι' ἀ-
νοίγει καὶ ξαπλόνει. 81. ἀγάλιχ ἀγάλιχ. 82. δέ... κοράσιον δέ. 85.
Λοιπὸν... τὸ βράδυ. 86. πιάνετε. 87. Πιᾶστε. 88. δντε... μπορᾷ ἀγ.
Ἀντὶ « οἱ Καβαλλιέροι λέσι » Α. « Κάρλος. » 91. πᾶ τότες.

ΚΑΒΑΛΛΙΕΡΗΣ.

Πάγαινε κι' ἀκλουθῶ σου.

Μὰ δυὸ θεργιὰ προβάλλουσι γιὰ νὰ μᾶς ἐσποδῶσου·
ἀς πηαίνωμεν ἀπάνω τως μὲ δίχως φόβ' ἀντάμη,
κομμάτι' ἐλπίζω καὶ τὰ δυὸ πῶς θέλομεν τὰ κάμει.

(Εἰς τοῦτο οἱ καθαλλιέροι μορσεσκάντο μαλλόνουν μὲ τὰ
θηρία, καὶ δὲ μπορῶντας νὰ τὰ νικήσουν, λέγει ὁ ἑνὺς τ'
ἄλλου).

Σύντροφε, τοῦτα δαίμονες εἶναι, καθὼς θωροῦμε,
καὶ νὰ τὰ βλάψωμε ποτὲ μ' ἄρματα δὲ μποροῦμε·
καὶ ἡγγίξε τως μὲ τὸ ῥαβδί πάρχυτας νὰ φοφήσουν,
γῆ τὸ ζημιὸ νὰ φύγουσι, μόνους νὰ μᾶς ἀφήσουν.

95

(Εἰς τοῦτο τῶν ἐγγίξει μὲ τὸ ῥαβδί, καὶ ζημιὸ πέφτουν
φοφισμένα, καὶ οἱ καθαλλιέροι σιμόνουν πρὸς τὸ 'Ρινάλλδο
καὶ λέσι).

Δέτε τὰ μάγια μπόρεσι πόσ' ἔχουσι τσ' ἀθρώπους!
τοῦτος ἀποῦ 'τον μοναχὸς δοσμένος 'ς ἄξιους κόπους
κι' ὁ κόσμος τὸν ἐτρόμαξε, 'ς ποιὰν ἐζοργιὰ κοιμᾶται,
σκλάβος τοῦ Πόθου, κι' οὐδὲ κιὰς ποιὺς εἶν' ἀναστορᾶται!

100

'Αντὶ «Καθαλιέροι» Α. «Οὐβάλλδος. — Πήγαινε. 92. ἐπροβάλασι.
93. πάμενε. 94. κομμάτια ἐλπίζω.

Πρὸ στίχου 95 «Εἰς τοῦτο βιαίνουσι δυὸ θηρία βγάνοντας φωτιὰ
ἀποῦ τὸ στόμα, καὶ οἱ στρατηγοὶ μαλλόνουν μετὰ καίνα, καὶ δὲ μπο-
ρῶντας νὰ τὰ νικήσουσι, λέγει ὁ Κάρλος.» 95. τοῦτοι. 96. νὰ τσῆ...
ποσῶς. 97. μὲ ἡγγ... νὰ πέτου νὰ φοφήτου. 98. ἀρήσου.

Πρὸ τοῦ στίχου 99. «Τότες τῶς ἐγγίξει μὲ τὸ ῥαβδί, καὶ τὸ ζη-
μιὸ πέφτουσι φοφισμένα, καὶ οἱ στρατηγοὶ σιμόνουσι πρὸς τὸ 'Ρινάλλδο,
καὶ λέγει ὁ Οὐβίλλδος.» — Οὐβάλλδος.

Στ. 100. ἦτο μοναχός. 101. εὐκχεριά. 102. σκιὰς... εἶναι.

ΚΡΗΤ. ΘΕΑΤ.

6

Ξύπνα, 'Ρινάλλδο, γλήγορα, διώξε τὸν ὕπν' αὐτόνο
 τοῦ τὸ κορμί σου ἐχάλασε μὲ τόσα μάγια μόνο!
 (Εἰς τοῦτο ξύπνα ὁ 'Ρινάλλδος· καὶ λέγει).

ΡΙΝΑΛΛΔΟΣ.

- 105 Ποῦ βρίσκουμουν! τὸ τί θωρῶ; ὁῦμέν' ὡς τώρα ποῦ 'μουν!
 'ς ποιὸν ἄδην ἤμουν ζωντανός, 'ς ποιὰ λησμονιά ἐκοιμούμουν;

ΚΑΒΑΛΛΙΕΡΟΙ.

- Ἵσοι πιστεύουν 'ς τὸ Χριστὸν κί ὅσοι τὸν προσκυνοῦσι
 τώρα 'ς τὰ Γεροσόλυμα γιὰ κεῖνο πολεμοῦσι·
 καὶ σύ, 'Ρινάλλδο, κείτεσαι 'ς ἀνάπαψι μεγάλη
 110 'ς τοῦτο τὸν τόπο τῶν χορτῶ, 'ς τσ' Ἀρμίντας τὴν ἀγκάλη·
 κ' οἱ κόσμοι, ἀπ' ὅλοι 'ς τ' ἔρματα μούγουνται καὶ τρομάσου,
 νὰ σὲ σκαλέφουν δὲ μποροῦν... στρατιώτη, 'νοὺς κοράσου
 ποιὰ λησμονιά σ' ἐπλάκωσε, ποιὰ μάγια σ' ἐσκοτίσα,
 ποτ' φόβοι τόση δύναμι σὲ τρόμον ἐγυρίσα;
 115 Γείρου, καὶ τὰ φουσατά μας νῆρθης σὲ προσκαλοῦσι,
 καὶ τοῦ Γοφρέδω νὰ σὲ δοῦν τὰ 'μάτια πεθυμοῦσι·
 τύχη ἀγαθὴ σὲ καρτερεῖ, καὶ μάχη σ' ἀνημένει
 νὰ τελειωθῇ ἀπὸ λόγου σου 'σάν ἦτον ἀρχισμένη,
 καὶ κείνη τὴν ἀψήφιστη πίστιν ὀλοχαλάσης,
 120 κί' ὡς θέλουσιν οἱ οὐρανοὶ νίκη 'ς αὐτὴ νὰ πιάσης.

Πρὸ στίχου 103 «Τότες τοῦ ἀγγίζει μὲ τὸ βαδίδι, κί' ἀπόκεις λέγει.» 103. ὀγλήγορα... ὕπνο.

Λεῖπουσι τὰ πρὸ τοῦ στίχου 105 «εἰς τοῦτο κλπ.

Στ. 105. βρίσκομαι... οἰμέ... ποῦ 'μου. 106. ἔδη ἤμου... ἐκοι-
 μούμου. Ἀντὶ «Καβαλλιέροι», «Κάρλος.» 107. πιστεύγου... Χριστό.
 110. τὸ χωστά, τσ'. 111. κόσμοι ὅλοι... σὲ ἀκοῦσι καὶ τρ. 112. σα-
 λέφου... μποροῦ. 114. τόσα ἀδυνατοί?... σ' ἐγυρίσθ. 116. ὅδῶ.
 117. κ' ἡ μάχη. 119. νὰ ὀλοχάσης.

(Εἰς τοῦτο ὁ Ῥινάλδος γδύνεται καὶ ῥίχνει τὰ ροῦχα τῷ Ἀρμίντας καὶ ξεσχίζει τῇ τζόγιας καὶ τὰ ροῦχα, καὶ ἀπέ-
κει; λέγει).

Τῆς ἐντροπῆς φορέματα, στολὴ καταραμένη,
ῥίχνω, πατῶ σας, σκίζω σας, καθὼς σᾶς ἐτυχαίνει·
γλυκὰ παραπονέματα καὶ τακτικὰ περίσσια
ζυγώματτ, καὶ ὠρχιόταταις μαλλιαῖς καὶ ἀγάπαις ἴσαι,
μεσοβγαλμένοι ἀναστεναγμοί, δάκρυα πικροχυμένα, 125
λόγια καὶ γέλοια καὶ φιλιὰ ζαχαροζυμωμένα
μιᾶς κόρης ὁμορρότατης καὶ μαγικὰ μεγάλα
᾿ς ἐτούτῃ ἀποῦ μὲ ἐβλέπετε τὴν ἐρημιὰ μὲ ἐβάλα!
Τώρα δοξάζω τὸν θεὸν πῶς λεύτερος γυρίζω,
καὶ εἰς ἴστα σφάλμαν ἄμτρο ἐστέκουμον γνωρίζω... 130
καὶ ἐσᾶς περίσσιχ ᾿φχαριστῶ, ᾿πειδὴ μὲ τόσον κόπο
᾿ς τοῦτο γιὰ μένιν ἤθετε ᾿ς τὸν ξωρισμένον τόπο.
Καὶ ἄς φύγωμεν ἀπὸ δεπᾶ νὰ μὴ μᾶς ἐγροικήσῃ
τούτῃ ποῦ μὲ εἶχε σκλάβο τση, τὸ φύγει νὰ μποδίσῃ.

ΚΑΒΑΛΛΙΕΡΟΙ.

Νὰ πηαίνωμε σπουδακτικὰ καὶ ἐμεῖς σοῦ τὸ ᾿παινοῦμε, 133
μὰ μπόδιστον ἀπὸ λόγου τση νᾶχωμε δὲ μποροῦμε,
γιατὶ ἄλλῃ μεγαλείτερῃ δύναι, παρὰ κείνη,
τὸ μαγικὸ τση βλάψιμο νᾶχωμεν δὲν ἀφίνει.

... σηκώνεται καὶ σκίζει καὶ ῥίχνει τῇ τζόγιας καὶ τὰ ροῦχα ἀποῦ
ἐφόργει καὶ ἀπόκει;...

Στ. 123. γλυκιά. 124. λόγια, γλυκόταταις θωριαῖς, μάχαις. 125.
στεναγμοί... γλυκοχυμένα. 127. μιᾶς. 128. ᾿ς τούτῃ... ἐρημιὰ.
130. σφάλμα ἀμέτρητον ἐβρίσκουμου. 131. τόσο. 132. τὸ ᾿ξωρισμένο
τόπο. 133. Μὲ ἄς. 134. ἀποῦ μὲ ἔχει. Ἀντὶ «Καβαλλίεροι», «Οὐ-
βίλδος.» 136. μπόδιτρο. 136. ἐκείνη.

(Εἰς τοῦτο μισεύγουν οἱ καθαλλιέροι μὲ τὸ 'Ρινάλλδο, κί ἁ-
πόκεις ἔρχεται ἡ 'Αρμίντα καὶ λέγει).

- Σπουδακτικά ὅσο μπορῶ, μὲ πεθυμιὰ μεγάλη
 140 γυρίζω 'ς τοῦ 'Ρινάλλδου μου τὴ μυρισμένη ἀγκάλη,
 χίλιας φορὰς τὰ νόστιμα χεῖλη νὰ τοῦ φιλήσω,
 χίλιας φορὰς 'ς τὰ μέλη μου τοῦ Πόθου νὰ γροικῇσω.
 Μὰ ποιά 'ναι τοῦτα ποῦ θωρῶ χάμαι τὰ ξεσκισμένα
 ροῦχα; καὶ τοῦτα τὰ θεργιά ποῖς τᾶχει σκοτωμένα;
 145 τὰ ροῦχα τοῦ 'Ρινάλλδου μου τοῦτα πῶς εἶν' γνωρίζω
 καὶ κρίνω νὰ 'φυγε ἀποδῶ, κί ὅλη νὰ τρέμω ἀρχίζω.
 Μὰ τοῦτ' ἂν ἦσαν πνέματα καὶ τῷ θεργιῶ κρατοῦσαν
 θωριά, νὰ σκοτωθούσινε πῶς κί ἀπὸ ποῖο μποροῦσαν;
 δύναμι μεγαλειότερη παρὰ τὸ μαγικό μου
 150 τὰ σκότωσε κ' ἐπέτασι· κ' ἐμὲ τὸ θησαυρό μου
 μοῦ πῆρε, ὅιμέ, κ' ἐμίσεψε, μ' ὅλο ποῦ 'ς τέτοιον τρόπο
 τόσα χωστὰ τὸν ἔβλεπα μακρ' ἀπὸ τῶν ἀθρώπων.
 Ὡφου, 'Ρινάλλδο ἀνέγνωρε καὶ ἄπνε μετὰ μένα,
 ποῖδ σου 'καμά ποτε κακό, ποιά 'χεις δοκιμασμένα
 155 πάθη ποτέ, γῆ βάσανα σιμά μου, κί' ἀφηκὲς με
 τόσα κουρπὰ κ' ἐμίσεψες, κ' εἰς τὴν καρδιὰ ἔσφαξές με;
 Μὰ τάσσω σου ὅπου βρίσκεσαι νῆρθω νὰ σὲ γυρέψω,
 κ' ἵντα μπορεῖ μιά μάνιτα δίκηα νὰ σ' ἀρμηνέψω.
 Τοῦτα τὰ κάλλη χάρισμα κ' ἡ βασιλεία μου ἡ τόση

Τότες μεσεύγουσι οἱ στρατηγοὶ μὲ τὸ 'Ρινάλλδο κ' ἔρχεται ἡ 'Αρμίντα
 καὶ λέγει. -- 'Αρμίντα.

Στ. 139. ὅσον ἡμπορῶ... πεθυμιὰ. 140. 'Ρινάλλδο. 142. δροσὶς...
 γνωρίζω. 143. ἀποῦ... τὰ καταξεσχισμένα. 144. θεριά. 147. τοῦτα
 ἀποῦ ἦσα... τὰ θεργιά ἐκρατοῦσα. 148. θεριά... πῶς ἀπὸ... ἐμ-
 ποροῦσα. 151. τέτοιον τόπο. 152. ἔβλεπα μακρά. 154. δικιμασμένα.
 156. ἔσφαξες. 158. ἀντιμέψω.

θέλουσιν εἶσται ἐκείνου ποῦ φέρνει νὰ μοῦ δώσῃ
 κομμένο τὸ κεφάλι σου! Μὰ γιάντ' ἀργῶ νὰ σώσω
 ἔς τόσο μεγάλο φταίσιμο παίδεψι νὰ σοῦ δώσω;
 Δαίμονες τ' ἄδῃ σκοτεινοὶ ποῦ τοῦτο τὸ περβόλι
 γι' ἀνάπαψί μου ἔκτισε, τρέξετε γλήγορα ὅλοι
 χαλάσετε τὸ κ' ἔρημο τοῦτο τὸν τόπ' ἀφήτε,
 κ' ἐμέν' ἀρπάξετ' ἀποδῶ, ξοπίσω του διαβῆτε!

160

165

(Εἰς τοῦτο πετοῦνται οἱ δαίμονες μὲ φωτιαῖς καὶ στρέπιτα
 καὶ χαλοῦσι τὸ περβόλι, καὶ σηκώνουν τὴν Ἀρμίντα καὶ φεύ-
 γουν· καὶ τελειώνει τὸ δεύτερο Ἰντερμέδιο).

Στ. 160. εἶσταιν ... φέρει. 161. Μὰ ἂ στέκω ἀργῶ. 164. ἐκτίσε-
 τε, τρέξετε ὅλοι καὶ ὅλοι. 165. τόπο. 166. ἐμένα ἀρπάξετε.

.... ἀρποῦσι τὴν Ἀρμίντα καὶ φεύγου· καὶ φινίρει τὸ Ἰντερμέδιο.

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

ΕΡΩΦΙΛΗ μιλεῖ.

- Τὰ γέλοια μὲ τὰ κλάυματα, μὲ τὴν χαρὰν ἢ πρίκα
μιὰν ὥραν ἐσπαρθήκασι, κί ὁμάδι ἐγεννηθῆκα,
γιαῦτως μαζί γυρίζουσι καὶ τῶνα τ' ἄλλο ἀλλάσσει,
κί ὅποιος ἐγέλα τὸ ταχύ, κλαίγει πρίχου βραδυάση.
- 5 Γιὰ κείνο βλέπω τὴ χαρὰ κ' ἐγὼ τὴν ἐδική μου
πῶς θὰ γυρίσῃ 'ς ἄμετρῃ πρίκα καὶ παιδωμή μου·
καὶ στέκομαι τρεμάμενη, σάν νᾶχα νά περάσω
μιὰ θυμωμένη θάλασσα, γὴ ἄγριο κανένα δάσο...
- Μοῖρα κακὴ κί ἀντίδικη, τυραννισμένη μοῖρα,
- 10 ποιά πάθη ἀποῦ τὸν Ἔρωτα, ποιαῖς πρίκαις δὲν ἐπῆρα;
πότες τσῆ ἀναστεναγμούς, γὴ πότες τ' ὠχοῖμένα
τὰ χεῖλῃ μου ἐσκολάσασι τὰ πολυπρικαμένα;
πότες κ' ἐμὲ τὰ μάτιά μου μιὰν ὥραν ἐστεγνώσα,
πότες γλυκὰ τὰ σφάλισα, κί ἀνάπαψι μοῦ δῶσα;
- 15 'Σ τὴ δούλεψι κ' εἰς τσῆ καῦμους μικρὴ περίσσια ἐμπῆκα
τσ' ἀγάπης, κί ὅλα τὰ κακὰ κ' ἡ παιδωμιαῖς μ' εὗρηκα·
μόνια μου μὲ τὸν Ἔρωτα πᾶς ὥραν ἐπολέμου,

Ἐρωφίλῃ μοναχῇ. στ. 2. μιάν... ἁμάδι. 8. μιὰ... κιάνένα. 11.
ἀναστεναγμούς. 13. μιάν. 14. ἐδῶσα. 15. καὶ τσῆ. 16. ἀγάπη; ὅλα.
17. καθ' ὥραν.

καὶ κανενὸς δὲν ἔδειχνα τὰ πάθη μου ποτέ μου·
 χίλιαις φοραῖς μ' ἐδόξεψε, χίλιαις νὰ πιάνη τόπο
 'ς τὸ νοῦ μου δὲν τὸν ἄρινα, μ' ἓνα γῆ μ' ἄλλον τρόπο· 20
 χίλιαις τ' αὐτιά ἐμολύβονα, γιὰ νὰ μὴδὲ γροικοῦσι
 τῇ συργουλιαῖς του τῇ γλυκαῖς τὰ μέλη νὰ πονοῦσι·
 χίλιαις μὲ τὴν πορπατηζιά, χίλιαις μὲ μιὰ καὶ μ' ἄλλη
 στράτα τὴν θέρμην του ἔσθυνα 'ς τὸ νοῦ μου τῇ μεγάλῃ.
 Μὰ κεῖνος μάστορας καλὸς γιὰτ' ἦτον τοῦ πολέμου, 25
 μέρα καὶ νύκτα δυνατὸ πόλεμον ἔδιδέ μου,
 καὶ ὥραις μὲ τ' ἄρματα ὧς ἐχθρό, καὶ ὥραις ξαπλωμένο
 τὸν ἔβλεπα, σὰ φίλο μου περισσὶ ἀγαπημένο,
 καὶ ὥραις γλυκὺς μοῦ φαίνετο, καὶ ὥραις πρὶνὺς περισσὶα,
 καὶ ὥραις στρατιώτης δυνατός, καὶ ὥραις παιδάκιν ἴσια, 30
 καὶ ὥραις μ' ἐπαίδευε ἄπονα, καὶ ὥραις πολλὰς μ' ἐκράτει
 γλυκότηταις παρηγοριαῖς καὶ συργουλιαῖς γεμάτῃ.
 Χίλι' ἀκριβὰ τασσίματα μῶτασε πᾶσα 'μέρα,
 καὶ χίλιζ μῶκτιζε ὁμορφα περβολικὰ 'ς τὸν ἀέρα·
 χίλιαις ζουγουράφιζε χραῖς μέσα 'ς τὸ λογισμό μου, 35
 καὶ χίλιαις ἔδειχ' ὁμορφαῖς πάντα τῶν ἀμματαῶ μου,
 τῇ δυσκολιαῖς μοῦ σήκονε καὶ ἀπόκοτη ἔκανέ με,
 μιλιαῖς γλυκαῖς μ' ἀρμήνευγε καὶ ἐδιδασκάζευσέ με,
 τόσον ἀποῦ μ' ἐνίκησε, καὶ δούλη ἀπόμεινά του
 καὶ τῇ καὶ μὲνής μου καρδιάς τὴν ἐξουσιὰ 'δωκά του... 40

Στ. 18. κανενὸς τὰ πάθη μου δὲν ἔδειξα. 19. ἐδόξευγε.... πιάση.
 20. ἄλλο. 22. πολλὰς. 23. τῇ... μινιά. 25. γιὰτ' ἦτον. 26. ἀδου-
 νατό... ἤδιδέ. 28. ἤβλεπα... περίτσα ἐμπιστευμένο. 30. ἴσα. 33. χί-
 λια... μοῦ. 34. μοῦ... παλάτια. 35. σγουράφιζε. 36. ἔδειχνε....
 μέσα. 37. ἐσήκονε... ἤκανέ με. 38. μοῦ ἐρμήνευγε. 39. 'ς τόσον...
 ἐπόμεινά. 40. ἔδωκα.

- Κ' ἐδᾶ ποῦ καλορροϊζικη παρ' ἄλλην ἐκρατιούμου,
καὶ χίλιαις ἔτασσα χαραῖς κι' ἀνάπαψες τοῦ νοῦ μου,
τόνε θωρῶ τὸν 'πίβουλο, καὶ τὴν ἀγάπη ἀρχίζει
τὴν ψεύτικη ποῦ μοῦ 'δειχνε σὲ μάχη νὰ γυρίζει...
45 Μὰ τὸν Πανάρετο θωρῶ κ' ἔρχεται σὰ θλιμμένο,
καὶ τὸ μαντάτο τὸ πρικὺ θὲ νᾶχῃ μαθημένο.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ καὶ ΕΡΩΦΙΛΗ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- Ὅντεν ἀστράφτη καὶ βροντᾷ, κι' ἀνεμικαῖς φυσοῦσι,
κ' εἰς τὸ γιὰλὸ τὰ κύματ' αὐθιγὰ σκουῖσι
καὶ τὸ καράβι ἀμπώθουσι σὲ μιὰ μερὰ κ' εἰς ἄλλη
5) τῇ φουσκωμένης θάλασσας μὲ ταραχὴ μεγάλη,
τότε γινώριζετ' ὁ καλὸς ναύκληρος, μόνον τότες
τιμοῦνται οἱ κατεχάμενοι κι' ἀδυνατοὶ ποδοῦται,
γιατὶ μὲ τέχνη κι' ὁ γιὰλὸς πολλὰς φορὰς νικᾶται,
κ' ἐκεῖνος ἀποῦ κυβερνᾷ ψηλόνει καὶ τιμᾶται.
55 γι' αὐτὸς κ' ἐγὼ τῇ τύχῃ μου τὴν ταραχὴν τὴν τόση,
ἀπῆλτσι ξάφνου μ' ἤρρηκε γιὰ νὰ μὲ θανατώσῃ,
δὲ θὲ ν' ἀφήσω νὰ χαθῶ, δίχως νὰ δοκιμάσω
ς τὸ δύνομαι νὰ βοηθηθῶ, πρὶν τὴ ζωὴ μου χάσω.

Στ. 41. ἀποῦ... ἐκρατιούμου. 42. ἔτασσε. 43. τὸ π. 44. τή....
ἀποῦ μοῦ 'δωκε. 45. τό.... ὥσά... 46. θέλει ἔχει γροικημένο.

Πανάρετος, Ἐρωφίλη. 51. γινώριζεται... ναύκληρος.... ἐτότες. 54.
κι' αὐτὸς ἀποῦ τό. 55. ταραχὴ. 56. ἀποῦ ἔτσι ἀξάφνου μ' εἴρηκε.
57. θέλω ἀφήσει... παρὰ νὰ δικιμάω. 58. βοηθητῶ, πρί.

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η .

Ὅϊμένα, κ' ἴντα τοῦ γροικῶ! τάχα καινούργια πάλι
καχομοιργιά ἀπόσωσε νὰ σμίξῃ μὲ τὴν ἄλλη;

60

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ .

Μὰ τὴν κερά μου συντηρῶ κ' ἔρχεται πρὸς ἐμένα,
κ' ἔχει τὸ πρόσωπο κλιτό, τ' ἀμμάτια θαμπωμένα...

Ερώτα, μ' ὅσα βάσανα μὲ κάνεις νὰ γροικῆσω,
τοῦ δύνاميς σου δὲ μπορῶ πυχὰ νὰ φχρηστήσω,
γιατὶ μὲ μιὰ γλυκειά θωριὰ πλερόνει πᾶσα κρίσι
τούτη ὅπ' ὡς ἥλιος δύνεται τὸν κόσμον νὰ στολίσῃ.

65

Τὰ περιστέρια τοῦ βρονταῖς καὶ τὰ νερά γροικουσι
κ' ἀπὸ τοῦ κάμπους μὲ σπουδὴ πρὸς τοῦ φωλιαῖς πετοῦσι,
καὶ σὺ κερά, 'ς τὴν ταρχὴ τοῦ τόσης κακοσύνης
τοῦ τύχη μας, γιὰ ποιά 'φορμὴ τὴν κάμερά σ' ἀφίνεις,
κ' ἔρχεσαι 'ς τούτη τὴ μερά, κ' ἡ θαμπωμένη σ' ὄψι
δύνεται τὴν καυμένη μου καρδιά σὲ δυὸ νὰ κόψῃ;

70

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η .

Ἵ πᾶσα πολὺ μου βάσανο καὶ πρίκα μου μεγάλη,
παρηγοριά, Πανάρετε, ποτὲ δὲν νύρηκ' ἄλλη,
παρὰ τὸ βγενικώτατο πρόσωπο τὸ δικό σου,
καθὼς θωρῶ πολλὰ καλὰ τὸ ξεύρεις ἀπατός σου·
διὰ τοῦτο ἦρθα ὡς ἐπᾶ, μόνο γιὰ νὰ σὲ δοῦσι
τ' ἀμμάτιά μου τοῦ ταπεινῆς, νὰ παραλαφρωθοῦσι.

75

Στ. 59. καμμιὰ λογιᾶζω π. 60. καχομοιργιὰν ἐπόσωσε. 61. τή. 63.
ἐκαμες. 65. θωργιά. 66. τό. 67. ἔντε νερό καὶ ταρχή. 68. (λεῖπει
κί'). 70. τὴ κ. 71. σου. 73. Ἵ κάθα. 77. τοῦτον... ὡς ἔδεπᾶ. 78.
παρηγορηθοῦσι.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- Βασιλοπούλ' ἀφέντρα μου, θάρρος κι' ἀπαντοχή μου,
 80 τὴν πρίκαν ὅπου πλάκωσε σήμερο τὸ κορμί μου
 γλῶσσα λογιᾶζω μὴδεμιὰ μπορεῖ νὰ τὴ μιλήσῃ,
 μὴδ' ἄλλο πρᾶμμα δύνεται νὰ τὴν παρηγορήσῃ,
 παρὰ ἡ θωριά σου μοναχάς· κι' ὥσάν τὸ δίψασμένο
 λάφι γλακᾶ 'ς τὸν ποταμὸ πλείσια πεθυμισμένο
 85 νὰ πῇ νερὸ νὰ δροσισθῇ, τέτοιας λογῆς, κερά μου,
 γιὰ νὰ σὲ δοῦν ἐτρέχασι τ' ἀμμάτια τὰ δικά μου,
 νὰ μοῦ ζυγῶξῃς τσῇ καρδιάς· τὸ βάρος τὸ περίσσο,
 κι' ἀπὸ δεπᾶ πασίχαρος περίσσια νὰ γυρίσω.
 Μὰ πρίχου σώσ', ὁ βασιλεὺς μοῦ μήνυσε νὰ δράμω
 90 νὰ πᾶ τὸν εὖρω, κ' ἤτονε χρειαῖ μου ζημιὸ νὰ κάμω
 τὸν ὀρισμὸ τ' ἀφέντη μου, γιὰ κεῖνο μετὰ σένα
 δὲν εἴμ' ἀπῶστε μ' ἠῦρηκεν ἡ ἀκριβὴ σου νένα.

ΕΡΩΦΙΑΝ.

Κ' ἔντά' θελες μὲ τόση βιά;

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Τρέμουνσι καὶ δειλιούσι

- τὰ χεῖλῃ μου ν' ἀνοίξουσιν νὰ σοῦ τὸ δηγηθοῦσι·
 95 δυὸ προξενεαῖς γιὰ λόγου σου τοῦ φέρασιν, κερά μου,
 κι' ὡς μοῦ 'πεν ἀποφάσισεν (ᾧφου, ᾧχοίμῃ ἡ καρδιά μου!)
 νὰ σὲ παντρέψῃ· κι' ὅγιατί σάν κακοκαρδισμένη
 λέγει πῶς σ' εἶδε ὡς τ' ἄκουσες, ψυχὴ μ' ἀγαπημένη,

Στ. 79. βασιλοπούλκ. 80. τή... ἰποῦ. 81. μὴδὲ μινά. 82. νὰ μὲ παρ.
 83. ὡσά. 84. τό... πολλὰ πεθ. 85. πῇ. 86. δοῦσι τρέχουσιν... ἐδι-
 κά. 90. χρειαῖ ζημιό. 91. ὀρισμόν του, ἀφέντρκ μου. 92. εἴμαι ἀποῦ-
 στα μ' εὔρηκε. 93. ἔντά' θελε. 95. τοῦ φέρασιν γιὰ λόγου σου. 96. ἐπο-
 χάτισε. 97. καὶ γιὰτὶ σά. 98. εἶδε.

μὲ λόγια καὶ μὲ συργουλιαῖς μ' ἔστειλε νὰ σὲ κάμω
 νὰ συδαστῇς νὰ κάμετε τὸν πρικομένον γάμον. 100
 κ' ἀπώστε τοῦτο γροίκησα, λόγιας' ἐσὺ κερά μου,
 πόσαις φωτιαῖς μοῦ κίγουσι τῇ δόλια τὴν καρδιά μου!
 Τὸ θάνατο, καὶ τῇ σπλαγιά τόσα πρικοῖα δὲν κράζω,
 σὰν εἶν' πρικοῦ τὸ βάσανο ποῦ τώρα δοκιμάζω.
 τῶν' ἀπ' αὐτάνα τῇ καὶμοὺς τελειώνει, κ' εἰς τὴν ἄλλη 105
 μὲ τὸν καιρὸν ἡ λευτεριά τέλος μπορεῖ νὰ βάλλῃ.
 μὰ κείνον ὁποῦ μοῦ κρατεῖ τὸ νοῦ μου πρικομένον
 'ς τοῦτο τὸν κόσμον ζωντανό, στὸν ἔδῃ ἀποθαμένον
 πάντα μὲ θέλει πολεμᾶ, δίχως καιρὸ νὰ δώσῃ
 τέλος ποτέ, γῇ ἀλάφρωσι 'ς τὴν κρίσι μου τὴν τόση. 110

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Πᾶσα κανεῖς ἀπ' ἀγαπᾶ δικήν' ἔχει νὰ φοβᾶται
 μὲ πᾶσα λίγην ἀφορμή, μὰ νὰ παρηγορᾶται
 πάλιν τυχαίνει, ὄντ' ἄρα τὴν κόρη τῇ δικήν του
 πῶς μιὰ ψυχ' εἶναι μετ' αὐτό, κ' ἓνα μὲ τὸ κορμὶν του.
 Πῶς σ' ἀγαπᾶ κατέχεις το, γνωρίζεις πῶς μηδὲνα 115
 θάρρος δὲν πρέπει νάχω πλεῖδ' 'ς τὸν κόσμον, παρὰ σένα.
 'ς τὴν εὐγενειά σου τὴν πολλήν, 'ς τὴ χάρι σου τὴν τόση,
 'ς τὴ δύναμι, τῇ διάξες σου, κ' εἰς τὴν πολλή σου γνῶσι
 τὸν πόθον μ' ἐθεμέλιωσα, πλεῖδ' ἀπὸ κτίσμαν ἄλλο

Στ. 100. τό. 101. ἀποῦστα. 102. καίσινε. 103. δέ. 104. δικιμάζω.
 105. τὸ ἓνα. 106. τό. 107. ἀποῦ. 108. μέσα 'ς τὸν ἔδῃ ζωντανό, 'ς
 τὸν κόσμον. 109. δίχως ποτέ νά. 110. τέλος γῇ ἄλ. κιαμνιά 'ς τὴν πρ-
 κα. 111. κίανεις ἀποῦ... ἔχει. 112. κάθα λίγο τίβοτας. 113. πάλι...
 τῇ... δική. 114. μινὴ ψυχῇ. 115. ξεύρεις τὸ πῶς. 116. δέ....
 πλεῖδ'... ἐσένα. 117. εὐγενειὰ τῇ πολλή. 118. 'ς τῇ δ. καὶ 'ς τὴ
 περίσση γ. 119. μου.

- 120 μέσα 'ς τὰ φύλλα τῆς καρδιάς τὸν ἑκαμὰ μεγάλο·
 γιὰ τοῦτο μόν' ὁ θάνατος μπορεῖ νὰ τὸν χαλάσῃ
 'ς τοῦτο τὸν κόσμον· κ' ἡ ψυχᾷς πάλι 'ς τὸν ἄδην ἅς πᾶσι
 πῶς θέλου σμιῖζει κ' ἔδεκεῖ μὲ πλειάν ἀγάπην ἐλπίζω,
 γιὰτι κ' ἐσὺ πιστότατα πῶς μ' ἀγαπᾷς γνωρίζω.
- 125 Ὅϊμέ, κιὰς μοῦ 'το μπορετὸ τὸ στῆθός μου ν' ἀνοίξω
 καὶ φυτεμένο στὴν καρδιά πῶς σ' ἔχω νὰ σοῦ δείξω,
 γιὰ νᾶχες πῆς, Πανόρετε, — χωρὶς τὸ θάνατό μου
 ν' ἀνασπαστῶ, Ἐρωφίλη μου, δὲν εἶναι μπορετό μου!

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- Τοῦτα τὰ μάτια, φέντρα μου, καλὰ καὶ δὲ θωροῦσι
- 130 πῶς 'ς τὴν καρδιά σου βρίσκομαι, τοῦ νοῦ τὸ συντηροῦσι
 τ' ἀμμάτ' ὀπᾶχου νὰ θωροῦν χάρι σγουραφισμένο
 τὸ πρᾶμμα ὁποῦ βρίσκεται 'ς τὸν ὀφθαλμὸ χωσμένο·
 μὰ δὲ μπορ' ἡ καυμένη μου καρδιά νὰ μὴ τρομάσῃ,
 τὸ πρᾶμμ' ἐκεῖν' ἀπ' ἀγαπᾶ τόσα πολλὰ μὴ χάσῃ...
- 135 κ' εἶμαι σὰν ἕναν ἀκριδόν, πῶχει τῇ θησαυροῦς του
 χωσμένους 'ς τόπ' ἀδυνατό, μ' ὅλον ἐτοῦτ' ὁ νοῦς του
 στέκει μὲ χίλιους λογισμούς, μ' ἔγνωι πολλὰ μεγάλη,
 μὴ λάχῃ νὰ τῇ βρούσινε καὶ πάρουσίν τους ἄλλοι.
 Ὅϊμέ, κι' ἂν ἄλλος δὲ μπορῇ γι' ἀψήφιστο λογάρι
- 140 σωστὴ 'ς τὸν κόσμ' ἀνάπαψι ποτὲ καμμιὰ νὰ πάρῃ,
 πῶς θὲς νὰ μὴ φοβοῦμ' ἐγώ, πῶς θὲς νὰ μὴ τρομάσω,

Στ. 120. τόνε κρατῶ μ. 121. μόνο. 122. τό... ἄδην πᾶσι. 123. ἐτμῖζει.... πλεῖστα ἀγάπην ἐλπίζω. 124. πῶς μ' ἀγαπᾷς πιστότατα. 127. νὰ μοῦ πῆς... 'ς τό. 130. εὐρίσκομαι, 'ς τὸ νοῦ. 131. ἀμμάτια ἀποῦ ἔχου νὰ θωροῦ κάλλη σγουραφισμένα. 132. τὰ πρᾶγματα ἀποῦ στέκουνται 'ς τὸν ὀφθαλμόν; χωσμένα. 133. μπορεῖ. 134. πρᾶγμα ἐκεῖνο. 135. ποῦ ἔχει. 136. τόπο.... ἐτοῦτο. 138. τῇ 'δούσινε. 139. γιὰ. 140. κόσμος... κιὰμμιὰ.

τὰ κάλλη σου τ' ἀρίφνητα καμμιὰ φορὰ μὴ χῶσω;
 'ς τὸν ἥλιον ἔχω 'ντήρησι, κ' εἰς τ' ἄστρα ποῦ περνοῦσι
 καὶ τῇ μορφαῖς σ', ἀφέντρ' μου, κάτω 'ς τὴ γῇ θωροῦσι,
 μηδὲ χυθοῦν κι' ἀρπάξου σε, καὶ μένα τὸν καυμένο
 παρ' ἄλλον κακορροϊζικὸν ἀφήσουν πρικαμένο!

145

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Τόσαις δὲν εἶν' ἡ γιομορφαῖς, τόσα δὲν εἶν' τὰ κάλλη,
 μὰ τοῦτο ἐκ τὴν ἀγάπῃ σου γεννᾶται τὴν μεγάλη·
 μὰ, γῇ ὁμορφ' εἶμι, γῇ ἄσκημῃ, Πανάρετε, ψυχὴ μου,
 γιὰ σένα ἐγεννήθηκε 'ς τὸν κόσμον τὸ κορμὶ μου.

150

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Νερὸ δὲν ἔσβυσε φωτιά ποτέ, βασίλισσά μου,
 καθὼς τὰ λόγια ποῦ γροικῶ σβύνουσι τὴν πικριά μου·
 μ' ὄλον ἐτοῦτ' ἀφέντρ' μου, μὰ τὴν ἀγάπῃ κείνῃ
 ποῦ μὰς ἀνέθρεψε μικρά, καὶ πλειὰ μεγάλη 'γίνῃ
 πιστὴ καὶ δυνατώτατῃ 'ς ἐμένα κ' εἰς ἐσένα,
 καὶ τὰ κορμιὰ μας 'ς ἄμετρον πόθο κρατοῦν δεμένα,
 περίσσια σὲ παρακαλῶ, ποτέ νὰ μὴν ἀρήσῃς
 νὰ σὲ νικήσῃ ὁ βασιλεὺς, νὰ μ' ἀπολησμονήσῃς...

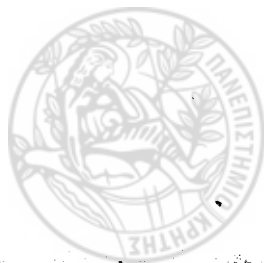
155

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Ὅτιμένα, ναῦρω δὲ μπορῶ ποιᾶν ἀφορμὴ ποτέ μου
 σοῦ ὄωκα 'ς τὴν ἀγάπῃ μου, φόβο, Πανάρετέ μου,
 νὰ πιάνῃς τόσα δυνατὰ, 'σάν νὰ μηδὲ γνωρίζῃς

160

Στ. 142. καμμιὰ. 143. ἐντηρήρησι?... ἀποῦ. 144. ὁμορφαῖς. 145. χυθοῦ... τό. 146. ἄλλον ἄθροπο 'ς τὴ γῇ ν' ἀφήσου. 147. εἶναι ἡ ὁμορφαῖς. 148. τῇ μ. 150. σέναν.... 'ς τό. 151. ἔσβυσε ποτέ φ. 152. τὰ γρ.... πικριά. 153. ἐτοῦτο.... ἐκείνη. 154. ἐνέθρεψε.... ἐγίνῃ. 155. κι' ἀδυνατώτατῃ. 156. μ' ἄμετρο... κρατεῖ. 157. περίσσια. 158. καὶ μὲ νὰ λησμονήσῃς. 160. σ' ἔκαμε. 161. τόσ' ἀδυνατό.

- τὸ πῶς τὸ νοῦ καὶ τῇ ψυχῇ καὶ τὴν καρδίᾳ μ' ὀρίζεις.
 "Ερωτ', ἀπῆς τ' ἀφέντη μου τ' ἀμμάτις δὲ μπορούσι
 τόσα πιστὰ καὶ καρδιακὰ τὸν ἀγαπῶ νὰ 'δοῦσι,
 165 μιὰν ἀπὸ τσῆ σαγίταις σου φαρμάκωψαι, καὶ ρίξαι
 μέσα 'ς τὰ φυλλοκάρδια μου, καὶ φανερά τοῦ δεῖξε
 μὲ τὸν πρικό μου θάνατο, πῶς τῆρὶν τ' ἀπομένω,
 καὶ μόνο πῶς γιὰ λόγου του 'ς τὸν ἄδη καταβαίνω.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- Τοῦτ' ἄς γενῇ 'ς ἐμὲν ὀμπρός, φόβο κανέν' ἂν ἔχω
 170 'ς τὸν πόθο σου, νεράϊδά μου, γῇ ἀνέν καὶ δὲν κατέχω
 πῶς μὴδ' ὁ θάνατος μπορεῖ νὰ κάμῃ νὰ σηκώσῃ
 τὸν πόθο σ' ἀπὸ λόγου μου, κί' ἄλλου νὰ τότε δώσῃ.
 Μὰ δὲν κατέχω, ποιά 'φορμὴ μὲ κάνει καὶ τρομάσω
 τὴ πρᾶμμα ποῦ 'ς τὸ χέρι μου κρατῶ σφικτὰ μὴ χάσω,
 175 καὶ κεῖνο ποῦ παρηγοριὰ πρέπει νὰ μοῦ χαρίσῃ,
 τσ' ἐλπίδες ποῦ μ' ἐζούσανε σὲ φόβο μοῦ γυρίσῃ.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

- Τοῦτό 'ναι ποῦ τὸ ξαφνικὸ μαντάτο ποῦ μᾶς δῶσα
 νὰ μὴν πρικοινομέσθανε, Πανάρετέ μου, τόσα,
 γιὰτὶ οὐρανὸς ἀποῦ 'καμε κ' ἐσμίξαμεν ἀντάμῃ,
 180 παντοτινὰ νὰ στέκωμε ταίργια μᾶς θέλει κάμει.
 τὸν οὐρανό, τὴ θάλασσαν, τὴ γῇ, καὶ τὸν ἀέρα,
 τ' ἄστρα, τὸν ἥλιο τὸ λαμπρό, τὴν νύκτα, τὴν ἡμέρα,

Στ. 162. καὶ τῇ καρδίᾳ καὶ τῇ ψυχῇ μου. 164. πόσα... σπλαχνικά... 165. μιάν... σαίταις. 167. τό... του ἀποθάνω. 169. Τοῦτο ἄς γίνῃ ὀμπρός 'ς ἐμέ... κιάνένα ἂν ἔχω. 170. τό... γῇ ἂν ᾔν' καὶ δέ. 172. τό. 173. ἀφορμή. 174. ἀποῦ. 175. κ' ἐκείνη ἀποῦ... χαρίζου. 176. τσῇ ἐλπίδες μου τσῇ ἀμέτρηταις σὲ φόβο μοῦ γυρίζου. 177. ἀποῦ. 178. μή. 180. νὰ στέκωμε παντοτινὰ.

παρακαλῶ ν' ἀρμυτωθοῦ, νᾶρθουν ἀντίδικά μου
 τὴν ὥρ' ἀπ' ἄλλος θέλει μ' πῆ πόθος εἰς τὴν καρδίᾳ μου.
 Μ' ἀπῆτις νὰ μιλοῦμ' ἐδῶ πλείυτερα δὲ μπορούμε,
 'ς τὴν κάμερά μου ἔλα βρέ με, στράτα καμμιὰ νὰ βροῦμε,
 νὰ κάμωμε τσῆ προξενειαῖς τούταις νὰ ξηλωθοῦσι,
 κ' ὕστερα τ' ἄλλα πλεία φκολα δύνουνται νὰ 'σιασθοῦσι.
 Πάγω, καὶ μὴν ἀργῆς λοιπό.

185

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Ἄς πηκιν' ἡ ἀφεντιά σου,
 γιὰτι κ' ἐγὼ ῥχομαι ζημιό κατὰ τὸ θέλημά σου.

190

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ μοναχὸς μιλεῖ.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

Τόπο μὴδένα σκοτεινὸ 'ς τὸν κόσμον δὲν ἀφίνει
 ὁ ἥλιος ὁ λαμπρότατος, 'σάν τὸν ἀπομακρύνῃ,
 καθὼς μ' ἀφίνει σκοτεινὴ καὶ μαύρη τὴν καρδιά μου,
 τούτ' ἡ νεράϊδα ἡ ὁμορφὴ 'σὰ λείψῃ ἀπὸ σιμά μου.
 μὴδ' ὁ χειμῶνας νέφαλα τόσα μπορᾷ σηκῶσῃ
 μὲ ταραχὴ καὶ ἀνεμικὴ τὸν ἥλιο νὰ θαμπώσῃ,
 ὅσοι 'ς τὸ νοῦ μου λογισμοὶ γεννοῦνται καὶ κοπιοῦσι
 'ς ἐλπίδα ὁμάδι κ' εἰς πολὺ φόβο νὰ μέ κρατοῦσι,

195

Στ. 184. ὦρα ἀποῦ... ἐμπῆ... τῇ. 186. εὔρε... κιὰμμιὰ. 188.
 πλεία εὐκολα.... σταθοῦσι. 189. Πάγω λοιπὸ καὶ μὴν ἀργῆς. 190.
 ῥχομαι. -- λείπει μιλεῖ. 191. Τόπον... σκοτεινὸ ὁ ἥλιος δὲν ἀφ. 192.
 'ς τὸν κόσμον ὁ λαμπρότατος, σά. 193. καθὼς ἀφίνει... τῇ. 195. μὴδέ.
 198. ὀλπιδα.

- καὶ συχναλλάσσουν, κι' οὐδὲ γεῖς ρίζα μπορεῖ νὰ κάμῃ,
 200 μὰ 'σάν ἀνέμ' ἀλλήλως τως μάχονται πάντ' ἀντάμῃ·
 τσῇ κόρης μου μοῦ δείχν' ὁ γεῖς τὸ μπιστεμένο πόθο,
 καὶ χίλιους ἀναγαλλιασμούς· κάνει ζημιὸ καὶ γνώθω,
 ἄλλος τῷ γυναικ' ὀλονῶ τὸ νοῦ μοῦ φανερόνει
 πῶς εἶν' περίσσ' ἀσύστατος, κ' εὐθὺς μὲ θανατόνει·
 205 θέλει ἄλλος τὸν ἀφέντη μου περίσσια νὰ τρομάσω,
 νὰ μὴ γροικήσῃ τό 'καμα, καὶ τῇ ζωῇ μου χάσω·
 ἄλλος ζητᾷ τὸ θάρρος μου πάντα 'ς τὴ δούλεψί μου
 νὰ βάνω, καὶ τὴν κόρη μου μοῦ τάσσει ἀντίμεψί μου·
 κι' ἄλλος περίσσι' ἀπόκοτος, 'ς τοῦτο τὸ χέρι ἀπάνω
 210 μοῦ λέγει τὴν ἐλπίδα μου πᾶσα καιρὸ νὰ βάνω·
 χίλιοι μοῦ λέν' « φύγ' ἀπ' ἐδῶ, » χίλιοι μοῦ λέσι, « στάσου! »
 κι' ἀπόφασε· γιαμιὰ γιαμιὰ χίλιας 'ς τὸ νοῦ μ' ἀλλάσσου.
 Γιαῦτως τὸ πρᾶμμ' ὅπου κανεὶς δὲν ἔπαθε λογιάζω
 μόνος μὲ τόσο μου καῦμὸ 'ς τὸν κόσμῳ δοκιμάζω·
 215 τὸ φῶς σκοτάδι μοῦ γεννᾷ, τὸ πλοῦτος μὲ φτωχαίνει,
 πρίκα μοῦ προξενᾷ χαρά, τὸ δρόσος μὲ ξεραίνει·
 'σάν πύργος στέλ' ἀδυνατός, καὶ τρέμω σάν καλάμι,
 δειλιῶ κι' ἀποκοτῶ γιαμιὰ, γελῶ καὶ κλαίγ' ἀντάμῃ·
 σ' ὄργῃ περβόλι βρίσκομαι, κ' εἰς φυλακὴ κρατοῦμαι,
 220 μέσα 'ς λιμιῶναν ἄραξα, κι' ἄγριο καιρὸ φοβοῦμαι·
 'ς τὸ ψῆλος τοῦ τροχοῦ πατῶ τσῇ τύχῃ, καὶ τὰ βάθη

Στ. 199. ἀλλάσσου. 200. ἀνέμοι... πάντα. 201. δείχνει... πι-
 στεμένο. 203. γυναικῶ. 204. περίσσα... εὐτός. 207. τὰ θάρρη. 209.
 περίσσα. 210. ἐλπιδᾷ. 211. λέου... ἀπὸ 'δῶ. 212. μου. 213. ἀποῦ
 κιάνεις... ἔπαθε... λογιάσω? 214. μόνιος... τό... δικιμάζω. 215.
 σκοτεῖδι. 216. ἡ χαρά. 217. σά... στέχω .. σά. 218. κλαίγω. 219.
 εὐρίσκομαι... κρατιοῦμαι. 220. ἄραξ.

βλέπω τσῇ καχορροϊζικιάς, κ' ἔχω περίσσια πάθη.
 καὶ κείνο ποῦ 'ναι πλειότερο, μὲ παιδωμὴ καὶ ζάλη
 'ς τοῦ παραδείσου κατοικῶ τῇ δόξᾳ τῇ μεγάλῃ!
 "ὦφου, κακὸ μου ροϊζικό, βασανισμένο, γιάντα 225
 σ' ἀρέσει νὰ μὲ τυραννᾷς σὲ τέτοιο τρόπο πάντα;
 "Ερωτα, μὲ τὸ ξίμπλι μου μηδένας μὴν ἐλπίζῃ
 πολὺ καιρὸ πασίχαρος μὲ σένα νὰ γυρίζῃ,
 γιὰτὶ δολόνεις τσῇ χαράϊ; μὲ δάκρυα καὶ μὲ κρίσες,
 κ' εἰς τσῇ δροσιᾷς τσ' ἀρίφνηταις σμίγεις φωτιαῖς περισσιαις. 230
 Κ' ἐσύ, Ἀφροδίτῃ μου θεά, ὅπου μικρὸ παιδάκι
 μ' ἐπότισεν ἡ χάρις σου τοῦ γυιοῦ σου τὸ φαρμάκι,
 μὲ τόση γλύκα καὶ δροσιὰ μαζὶ ἀνακατωμένο
 ποῦ λέγα τ' οὐρανοῦ πιετὸ πίνω χαριτωμένο,
 στράφου 'ς ἐμέ λυπητερά, καὶ τύστεψαι τὸ νοῦ μου, 235
 δὸς τσῇ καρδιάς μου δύναμι, γνῶσι τοῦ λογισμοῦ μου,
 γιὰ ναῦρω στράταν εὐκολη, καὶ τρόπο νὰ γλυτώσω
 τούταις, ἀποῦ μὲ τυραννοῦ τὸ νοῦ μου νὰ σποδῶσω
 τσῇ προξενιαῖς, κὶ ἀμπόδιστο μὴ λάχῃ πλειὸ κανένα
 πρίκα 'ς τὴν Ἐρωφίλῃ μου νὰ δώσῃ κ' εἰς ἐμένα· 240
 κιᾶν ἔσφαλα τ' ἀφέντη μου, 'δὲ τὴν ἐμπόρεσί σου
 καὶ τσῇ κερᾷς μου τσ' ὁμορφιαῖς, καὶ τότες μὲ λυπήσου...

Στ. 223. ἀποῦ. 224. 'ς τῇ δ. 227. ἐλπίζῃ. 228. μετὰ σου. 229. θο-
 λόνεις. 230. καὶ 'ς τσῇ δροσιᾷς. 231. ἀποῦ. 233. ἀνακατωμένο. 235.
 σύστεσαι. 236. καρδιάς μου ἄνεσι. 238. κ' ἐτοῦταις ἀποῦ τυραννοῦ.
 239. ἀμπόδιτρο... κιάνένα. 241. ἔσφαλα. 242. τσῇ ὁμ.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΣΚΙΑ τοῦ Ἀδελφοῦ τοῦ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ μιλεῖ.

Σ Κ Ι Α.

- Ἀποὺ τὸν ἄδη τὸ σκληρὸ καὶ τὸ σκοτεινιασμένο,
 μὲ θέλημα τοῦ Πλούτωνα, τούτῃ τὴν ὥρα βγαίνω
 245 ἔς τὸ φῶς τσ' ἡμέρας τὸ λαμπρό, καὶ τοῦ καθάριου κόσμου
 τὰ κάλλη ἀκόμη δὲ μπορεῖ καλὰ νὰ δῇ τὸ φῶς μου,
 γιατί' τ' ἄμμάτια ποῦ ἔσανε ἔς τὸ σκότος μαθημένα,
 ἔς τὴ λάψι τώρα στέκουσι τοῦ ἡλίου θαμπωμένα·
 μὰ τοῦτ' ἀνέν καὶ δὲ μποροῦ νὰ δοῦσι τὴν ἡμέρα,
 250 τσῇ γῆς τὴ μυρωδιὰ γροικῶ καὶ τὸν γλυκὺν ἀέρα.
 Ὡ κόσμε καλορροίζικε, τόπτε χαριτωμένε,
 τῶ ζωντανῶ παράδεισος, δίκῃ ἀναζητημένε
 ἀπ' ὅσους κι' ἂ σ' ἐχάσαμε, κι' ὀγιάντα δὲ μπορούμε
 κ' εἰς πᾶσα χρόνο μιὰ φορὰ πάλι νὰ σὲ θωροῦμε!
 255 Μ' ἀνέν καὶ δὲ κομπώνωμαι, τὰ μάτια μου ἀρχηνοῦσι
 τοῦ ἡλίου τοῦ λαμπρότατου τὴ λάψι νὰ θωροῦσι·
 βουνὰ καὶ κάμπους συντηρῶ, καθάρια βλέπω τώρα
 τὴ Μέμφι τὴν ἐξακουστὴ καὶ μπορεμένη χώρα...
 σκαμνὶ τοῦ δόλιου μου κυροῦ, κλερονομιὰ δική μου,
 260 καὶ μόνῃ αἰτίᾳ τοῦ σκοτωμοῦ πὸν ἄλβε τὸ κορμί μου!

Ἀποὺ τὸν ἄδη ἀδερφὸς τοῦ βασιλέα.

Στ. 245. τὸ φ. 246. νὰ δῇ καλὰ. 247. ἀποῦ. 248. λάψι. 249. ἐτοῦτα ἀν ἦν. 250. τὴ μυρωδιὰ τσῇ γῆς... τό. 251. κόσμοι καλορροίζικοι, τόποι χαριτωμένοι. 252. ἀναζητημένοι. 253. καὶ γιάντα. 254. σκιᾶς π... μινί. 255. Μὲ ἀνέ. 256. λάψι. 259. ἐδική. 260. μόνο.

'Σ τοῦτο τὸ σπῖτι τὸ ψηλόν, 'ς τοῦτο τὸ τιμημένο
 παλάτιν ἐγεννήθηκα, 'ς τοῦτο ἀνχθρεμμένο
 μικρὸ παιδί 'ς ἀνάπαψες κ' εἰσὲ τιμαῖς μεγάλαις
 κ' εἰς πλείσιναις καλορροϊζικιαῖς πάντα περίσσαις ἄλλαις,
 'ς τούτη τὴν γῆν ἐπάτησα, 'ς τούταις ἐμπαινοβόγηκα 265
 τσῇ πόρταις, 'ς τούτα τὰ θρονιά τ' αὐτιά μ' ἀφουκρασθῆκα
 πολλῶ λογιῶ παινέματα, 'σάν εἶν συνειθισμένοι
 νᾶν ἐκ τὸν κόσμον οἱ βασιλοὶ πάντα τως τιμημένοι...
 'Ω ψευτικώταταις θωριαῖς, κί' ἀσύστατή μου μοῖρα,
 'ς τοῦτον τὸν τόπον ἀκομή τὸ θάνατό μου ἐπῆρα 270
 κ' ἐγὼ καὶ τὰ παιδάκια μου, κί' ὄχι ποτὲ ἀπ' ἐχθρό μου,
 μ' ἀπὸν τὸν ἀπονώτατον τὸν ἴδιον ἀδερφό μου
 τοῦτον ποῦ στέκει ἀνέγνοιχστα καὶ βασιλεύγει τώρα
 τούτη τὴν ἀξιαζόμενη καὶ μπορεμένη χώρα.
 Μιᾶς μάννας εἴμεσταν παιδιά, εἰς κύρης ἔσπειρέ μας, 275
 μιὰ χώρα κ' ἓνα μοναχὸ παλάτι ἀνάθρεψέ μας·
 μ' ἀπῆς συνήθεια ἦτονς πάντα τσῇ βασιλειᾷ μας,
 'σάν ἀποθάνῃ ὁ κύρης μας, τ' ἀδερφια τὰ δικά μας
 νὰ θανατόνωμεν γιαμιὰ, τοῦ πρώτου ν' ἀπομένη 280
 μὲ δίχως ἔγνοια ἢ βασιλειᾷ περισσ' ἀναπαῦμένη,
 τοῦτο ἐγὼ δὲν ἔκαμα 'σάν πρῶτος ἀπ' αὐτόνο,
 μὰ ζωντανὸ τὸν ἄφηκα, καὶ τὸ συνῆθι λυόνῳ,
 κί' ὥσάν καὶ μένα ὠρίζε, κί' ὅλου μου τοῦ φουτάτου
 'σάν ἀδερφοῦ μου μπιστικοῦ τὴν ἐξουσιὰ ἴδωκά του·

Στ. 262. τοῦτό μ' κί' ἄν. 264. παρὰ περ. 265. τῇ. 266. ἐφουκρασθῆκα.
 268. νᾶν κί' τὸ κ. 269. χραῖς κί' ἀσύστατή. 270. τοῦτο... θάνατον
 ἐπῆρα. 272. μί. 273. τοῦτο. 275. Μιᾶς... εἴμεστα... ἔσπειρε·
 276. μιὰ. 277. συνῆθιν... βασιλειᾷ. 278. ἐδικά. 279. θανατόνωμε...
 281. ἔκαμα σά. 282. ἄφηκα. 283. ὥτ' ἐμέναν. 284. καρδιακοῦ τὴν
 ἐξουσιὰ ἴδωκά.

- 285 κ' ἔλπιζα καὶ λογάργιζα 'ς τὸ νοῦ μου ν' ἀπομείνω
 'ς ὅλο τὸν κόσμον, ὁ λωλός, μονάρχης μετ' αὐτῆνο!
 ὦ τῶν ἀθρώπων λογισμοὶ καὶ θάρρη κομπωμένα,
 καὶ γιάντα ξόμπλι σήμερο δὲν παίρνειτ' ἀπὸ μένα;
 νὰ μεγαλώσω ἐλόγιασθ, καὶ νὰ πληθύνω πλοῦτος,
- 290 μὰ λίγος ἦτονε γιὰ μὲ ὅλος ὁ κόσμος τοῦτο;
 μὰ κεῖν' ὁποῦ δὲν ἔφθανε ὅλη τοῦ κόσμου ἡ κτίσι
 ξάρνου σὲ λίγ' ὁ θάνατος τόπό 'θελε σφαλίσει!
 γιὰτὶ ἀδερφός μ' ἀνέγνωρος σὲ τοῦτο μὴν ἡμέρα
 'ς τὸ σπῖτι μ' ἐθανάτωσε μὲ τῇ δικῇ του χέρῃ,
- 295 δίχως κάμμιᾶς λογῆς αἰτιά, μόνο γιὰ νὰ μοῦ πάρῃ
 τῇ βασιλείᾳ ποῦ μῶδωκε μόνο τοῦ Ζεῦ ἡ χάρι·
 καὶ δυὸ μικράκια μου παιδιὰ πολλά μ' ἀγαπημένα
 'ς τὸν ἄδῃ τότες τὸ ζῆμιδ ἔπεψε μετὰ μένα·
 καὶ κεῖν' ἀπ' ἔχω πλειότερο, καὶ πλειὰ παρὰ μαχαίρει
- 300 μῶδωκε πόνο 'ς τὴν καρδιά, παντοτινὸ τοῦ ταῖρι
 ἔκαμε τῇ γυναῖκά μου· ὦ θεέ, καὶ πῶς ἐμπόρειες
 τόσαις μεγάλαις ἀπονιαῖς κάτω 'ς τῇ γῇ καὶ θώρειες!
 καὶ μετὰ κείνην ἔκαμε μιὰ θυγατέρα μόνον,
 γιὰ νὰ γροικῇσῃ σήμερο πρίκα πολλὴ καὶ πόνο,
- 305 καθὼς ὀρίζου οἱ οὐρανοὶ καὶ θέλ' ἡ δικηροσύνη
 τοῦ Ζεῦ, ἀπ' ἀνεκδίκηωτα κρίματα δὲν ἀφίνει,
 μ' ἀνὲν κι' ἀργῇ κάμμιᾶ φορὰ τὴν παιδωμὴ νὰ δώσῃ,

Στ. 285. ἔλπιζα. 286. τό... μονάρχης. 287. ἀθρώπων. 289. ἐλόγιαζα. 290. ἐλίγος. 291. καὶ ἐκεῖνο ὁποῦ δὲν ἦφτανε ὅλου. 293. μινιάν. 294. τὸ σπ. 295. κιὰμμιᾶς. 296. ὁποῦ... τοῦ Ζεῦς. 297. ἔδῃ μόνο... πὰ 'πεψε. 299. ὁποῦ. 301. ἔκαμε... ὦ θε. 302. θώρειες. 303. μόνο. 304. γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ 'ς τῇ καρδίᾳ πλεῖστο καὶ πόνο καὶ π. 306. Ζεῦς ὁποῦ ἀνεκδίκηωτα. 307. μὰ ἀνέ... κιὰμμιᾶ... τῇ.

γιὰ νάχη ὁ φταίστης τίβοτας· καιρὸ νὰ μεταγνώση,
 πάλι θυμᾶται κ' ἔρχεται μὲ δύναμι μεγάλη
 τὴν ὥρα ποῦ λιγώτερα τὴν καρτεροῦσιν ἄλλοι· 310
 γιὰ τοῦτο τοῦ Φιλόγονου τὴν ἀτυχιά τὴν τόση
 μὲ θάνατο πρικότατο σήμερο θὰ τελειώση!
 Σήμερα ποῦ λογάργιαζε πῶς στέλει ἀναπαυμένος
 καὶ πλεῖα παρ' ἄλλο βασιλεῖδ' ἔς τὸν κόσμον τιμημένος,
 κι' ὅγιά νὰ πάρῃ πλείοτερο μαχαῖριν ἢ καρδιά του, 315
 τῇ θυγατέρα του θὰ ἴδωσιν τ' ἀμμάτια τὰ δικά του
 μ' ἀγαφτικὸ ν' ἀγκαλισθῇ, βρχειὰ ν' ἀναστενάξῃ
 καὶ πλείσια κηκοροίζικη τὴν τύχην του νὰ κράξῃ·
 κι' ὁ θάνατος τοῦ νεοῦ αὐτηνοῦ θάνατος ἔς τὸ παιδὶν του
 θὰ φέρῃ σὲ λιγώτατην ὥρα, κ' εἰς τὸ κορμὶν του... 320
 Τοῦτ' ἀποφάσισεν ὁ Ζεὺς ἔς αὐτοὺς νὰ κάμῃ ὁμάδι,
 καὶ τοῦτο ἐγροικήθηκε ἔς ὅλους ζῆμιδ' ἔς τὸν ἄδην,
 καὶ τόση μῶδωκε χαρὰ κ' ἔτσι πολλ' ἄρεσέ μου,
 ποῦ τ' ἄδ' ἡ παιδωμὴ γιαιμιὰ μῶλειψε φαίνεται μου·
 κι' ὁ Πλούτωνας, πῶς χαίρομαι δίκῃα γνωρίζωντάς το, 325
 ἔς τοῦτο τὸν κόσμον ν' ἀναιβῶ μ' ὤρισ' ἀποὺ τὸν κάτω,
 γιὰ νὰ μποροῦσι σήμερο τ' ἀμμάτιά μου νὰ δοῦσι
 τὸ σκοτωμὸν του τὸν πρικό, πλείοτερα νὰ χαροῦσι.
 Ἔντον' ἐδῶ ποῦ πρόβαλε... νὰ τὸν ἐδῶ φοβοῦμαι!
 καὶ τὴν πληγὴ ποῦ μῶκαμε ἔς τὸ στηθός μου ἵν' τηροῦμαι 330

Στ. 308. δίδει τοῦ φτ... μετανοιώση. 309 μὲ μάνιτα μ. 310. ἀποῦ
 γοργότερα. 311. τῇ. 313. ἐλογάργιαζε. 315. καὶ γιὰ. 316. δοῦ. 317.
 ἀγκαλιαστῇ, βαρά. 319. τοῦ ἀγαφτικοῦ θ. 321. ἐλιγούτσικην... κορ-
 μί. 321. Τοῦτο ἐποφάσισεν. 322. ἐτοῦτον... γιαιμιὰ ἔς τόν. 323.
 μοῦ ἴδωκε... τόσα πολλὰ ἤρσε. 324. μοῦ ἴεψε, ἐφάνηκέ μου. 326.
 τό. 328. τὸ πρ.

μή ξανανοίξῃ νὰ γενῇ κ' ἐδᾶ σὺν τότες βρύσι,
καὶ τούτους ὅλους αἵματα τῇ τόπους νὰ γεμίσῃ.

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ καὶ ΣΚΙΑ τοῦ Ἀδερφοῦ του.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

- Ἀπ' ὅσαις χάραις οὐρανός, γῇ μπορεμένη φύσι
γιὰ στόλισιν ἐβάλλθηκε τ' ἀθρώπου νὰ χαρίσῃ,
335 πλεῖ' ἄξια καὶ πλεῖα καλλίτερη δὲν τῷδωκε σὺν κείνῃ
τὸ ἀδυνατῆς ἀποκοτιᾶς, κρίνω σ' ἀληθοσύνη·
γιατὶ δὲν εἶναι μηδεμιὰ σὺν τούτῃ νὰ ψηλόνῃ
τὸ ἀθρώπους γληγορότερα καὶ νὰ τῇ μεγαλύνῃ·
τῷτ' ἤκοψε καὶ μάζωξε τὰ δέντρον κ' ἔκαμέν τα
340 καράβια, κ' εἰς τῇ θάλασσας τῇ στραταῖς ἔβαλén τα·
τούτῃ τῇ ποταμούς περνᾷ καὶ τὰ βουν' ἀναϊθαίνει,
τούτῃ μὲ πλείσια δύναμι τῇ ξένους κόσμους μπαίνει·
τούτῃ τὰ κάστρον πολεμᾷ, τούτῃ νικᾷ, καὶ τούτῃ
μόνια τῇ δίδει τῇ τιμαῖς καὶ τὰ μεγάλα πλούτῃ,
345 τούτῃ τὸ φόβο δὲν ψηφᾷ, τὸν ἄδῃ δὲ φοβᾶται,
κί ὅποιος τὴν ἔχει ζωντανός μόνο ἔς τῇ γῇ λογᾶται.
Τούτῃ καὶ μένα βασιλεῖδ μ' ἄξιωσε, τούτῃ μόνο
μ' ἔκαμε κ' εἰς τὴν κεφαλὴ στέμμα χρυσοῦ σηκώνω
καὶ μὲ μεγάλη μου τιμὴ τὴν Αἴγυπτον ὀρίζω,

Στ. 331. σά.

Βασιλέας, Ἀσκαά. στ. 333. γῇ ἢ. 335. δὲν εἶναι σὺν ἐκείνῃ. 337.
δὲν εἶν[αι] οὐδὲ μινὰ σὰ ἐτούτῃ. 340. καὶ ἔς τῇ... ἤβαλén. 342.
ἔς ὅλους τῇ τόπους μπ. 345. δέ. 347. μ' ἔκαμε. 348. μ' ἔξωσε καὶ
ἔς τὴν κεφ. 349. χαρὰ τὴν Αἴ.

κ' ἴσια μου καλορροϊζικο κανένα δὲ γνωρίζω· 350
 νίκαις καὶ πλούτῃ καὶ τιμαῖς πᾶσ' ὥρα μοῦ πληθαίνου,
 χαραῖς πολλαῖς 'ς τὸ σπίτι μου κ' εἰς τὴν καρδίᾳ μου μπαίνου.
 Μιὰ μόνο μοῦ βασάνιζεν ἔγνοια τὸ λογισμὸ μου,
 τῇ θυγατέρας μου ἡ παντρειά... τῶρα τὸ ροιζικὸ μου
 τήνε τελειώνει, σὰ θωρῶ, καὶ τούτῃ πλεῖ' ἀπὸ κεῖνο 355
 παρ' ἀποῦ λόγιαζα καλλιὰ· γιὰ τοῦτο δίκῃα κρίνω
 πῶς οὔδεμιὰ καλομοιριά μὲ τῇ δικῇ μου μοιάζει,
 μηδὲ τῇ μπόρεσίς μου πλεῖο μπόρεσι δὲν ταιριγιάζει.
 Μὰ πάγω τσ' Ἐρωφίλης μου, τ' ἀμμάτια καὶ τὸ φῶς μου,
 γι' αὐτὴ τὴν ἄξια τῇ παντρειά νὰ ξαναπ' ἀπατός μου. 360

Σ Κ Ι Α.

Ζεῦ ἀποῦ στέκεις τσ' οὐρανοῦς, κ' ἐδῶ 'ς τὸν κόσμον κάτῳ
 τσ' ἀθρώπους ὅλους συντηρᾷς, τὰ λόγια 'ποῦ καυχᾷτο
 καλὰ περίσσια γροίκησε καὶ κάμει δικηροσύνη
 γλήγορα... μὲ τὴν ἄργητα χειρότερος ἐγίνη! 365
 καὶ πρίκαις ἀπὸ δᾶ κι' ὀμπρὸς τοῦ δῶσε τοῦ θανάτου,
 κι' ἄς ἦν' αὐταῖς ἡ προξενιαῖς ἡγ' ὕστερη χαρά του.
 Κ' ἐσὺ ἐκ τὸν ἄδη, Πλούτωνα, πέψε φωτιά μεγάλη,
 'σὰ μ' ἔταξες, κι' ἄς ἄψουσι σὲ μιὰ μερὰ κ' εἰς ἄλλη
 μάνηταις, πρίκαις, βάσανα, κλάῦματα καὶ θανάτοι,
 κ' ἔρημ' ἄς γένη σήμερον ἐτοῦτο τὸ παλάτι! 370

Στ. 350. κιάνένα. 351. καθ' ὥρα. 352. ἐμπαίνου. 353. Μνιά. 357.
 μηδὲ μνιά καλομοιριά. 358. μπλεῖο... δέ. 359. ε. τῇ. 360. τῇ
 παντρειά νὰ ξαναπῶ.

'Ασκιὰ. στ. 361. Ζεῦς... τῇ ὀρανοῦς. 362. ἀποῦ ἐκαυχᾷτο. 363.
 ἐγροίκησες. 364. ὄργιτα? 366. ἦναι. 368. μοῦ 'ταξες, κι' ἄς κάψουσι
 σὲ μνιά. 370. μείνη.

(Εἰς τοῦτο βγαίνουνσι τρεῖς Φούριαις μὲ φωτιαῖς καὶ τρέχοντας σὲ μιὰ μερὰ κ' εἰς ἄλλη τῇ σένας στρεπιτάρους· καὶ λέσι).

ΦΟΥΡΙΑΙΣ.

Τί ὀρίζεις ἄλλο νὰ γενῇ;

Σ Κ Ι Α.

Κάτω στραφῆτε πάλι,
'ς τὸ σκότος τ' ἔδῃ ὀγλήγορα 'ς τὴν κρίσι τῇ μεγάλῃ!

Χ Ο Ρ Ο Σ μιλεῖ.

Τοῦ πλούτου ἀχορταγιά, τῇ δόξας πείνα,
τοῦ χρυσαφιοῦ ἀκριβεία καταραμένη,
375 πόσα γιὰ σᾶς καρμιὰ νεκρ' ἀπομεῖνα!
πόσοι ἔδικοι πολέμοι σηκωμένοι,
πόσαις συχναῖς μαλλιαῖς συναφορμά σας
γροικοῦνται ὀλημερνῆς 'ς τὴν οἰκουμένη!
'Σ τὸν ἔδην ἄς βουλήσῃ τ' ὄνομά σας,
380 κ' ὄξω 'ς τὴ γῇ μὴν ἔβγῃ νὰ παιδέψῃ
νοῦ πλεῖον ἄθροπινὸν ἢ ἀτυχία σας·
γιατὶ ἀποδεκεῖ, ὡς θωρῶ, σᾶς εἶχε πέψει
κάνεις 'ς τὸν κόσμον δαίμονας νέρθητε,
τὰ ἄθρόπους μετὰ σᾶς νὰ φαρμακέψῃ.
385 Ἐὗ λύπησι μισᾶτε, καὶ κρατεῖτε
μακρὰ τῇ δικηροσύνῃ ξωρισμένη,

... βγαίνουνσι ἀπὸ τὸν ἔδῃ τρία πνέματα, καὶ κάνου 'ς τὴ σένα τραβάγιας λέγωντας. — Πνέματα. — στ. 372. 'ς τὸ σκότος τὸ σκληρό.

Τέλος τῇ τρίτῃς πράξις. Χορός, ἄνευ τοῦ μιλεῖ.

Στ. 375. νεκρὰ ἐπομεῖνα. 377. πόσαις πολλαῖς ζηλειαῖς. 378. γα-
νοῦνται. 381. μὴδ' ἓνα πλεῖδ ἔθροπον. 382. ἀποκεῖ. 383. κινάνεις.

κι' οὐδὲ πρεπό, μὴδ' ὁμορφο θωρεῖτε.
 Γιά σᾶς οἱ οὐραν' εἶναι σφαλισμένοι,
 κ' ἐδῶ 'ς τὸν κόσμον κάτω δὲ μπορούσι
 νὰ στέκουν οἱ ἄθρῳποι ἀναπαύμενοι. 390
 μὲ τσ' ἀδερφούς τ' ἀδέρφια πολεμοῦσι,
 κ' οἱ φίλοι τῇ φιλιᾷς τῶν ἀπαρνοῦνται,
 καὶ τὰ παιδιὰ τὸν κύρην τῶς μισοῦσι.
 τοῦ Πόθου τὰ χαρίσματα χαλοῦνται
 συχνὰ συναφορμά σας, γι' αὐτῶς τόσοι 395
 γροικοῦνται στεναγμοὶ 'ς δυὸ π' ἀγαποῦνται.
 Φτωχιά χαριτωμένη, καὶ μὲ πόση
 γλυκύτη προσκαλεῖ καὶ συργουλίζει
 'ς τὴν κλίνη σου τὸν ὕπνο νὰ σιμώσῃ.
 πόσαις πολλαῖς ἀνάπαψες χαρίζεις 400
 δυὸ 'γαφτικῶ πιστῶ, καὶ πόσα πλεῖστα
 τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά τῶνε δροσίξεις.
 — τοῦτος δὲν εἶν' ὥσ' ἀν ἐμέναν ἴσα —
 δὲ λέσιν οἱ φτωχοὶ — τὸ νειὸν αὐτόνο
 μεγάλοι βασιλοὶ δὲν ἐγεννήσα — 405
 μὰ κεῖνο ἀπ' ἀρετῇ καὶ πόθος μόνο
 τσ' ὄρεξις προξενᾷ καὶ τῇ καρδιάς τῶς
 ζητοῦν γιαμιὰ καὶ παίρνουν δίχως πόνον.
 τόσαις δὲν εἶν' ζηλιαῖς ἀνάμεσά τῶς,
 γῇ λογισμοὶ ψηλοὶ νὰ πολεμοῦσι, 410
 μέσα 'ς τὴ λόχη νᾶχουν τὰ κορμιὰ τῶς.
 δεμένη μ' ἄλυσίδαις δὲν κρατοῦσι,

Στ. 391. τῇ. 392. φιλιᾷς τῶς. 401. ἀγαφτικῶ. 402. τῇ κ. 406.
 μὲ ἀγάπη παρευτὺς καὶ π. 407. ὄρεξις... καὶ ἡ πεθυμιά τῶς. 408.
 ζη-ῆ... παίρνει. 410. λ. πολλοὶ 411. νᾶχου. 412. δεμένα.

- τὴν γλῶσσα, μὰ τὸ θέλουσιν ἀλλήλως,
 μὲ σπλάχνος καὶ μ' ἀγάπη τὸ ζητοῦσι.
- 415 Πλούτη καταραμένα, ποίος σας φίλος
 μὲ ξένους, μὲ δικούς, μὲ τὴν καρδίαν του,
 δὲν εἶναι λυσσιασμένος κι' ἄγριος σκύλος;
 πότε' ἕνας ἀκριβὸς τὴν πεθυμιάν του
 χορταίνει μὲ τὰ πλούτη; πότες βάνει
- 420 τέλος ποτὲ 'ς τὴν τόσῃν ἀχορταγιάν του;
 Μὲ δίκηον οὐρανός, μὲ δίκηο πιάνει
 τόσο πολὺ θυμὸν ἀντίδικά τως,
 κ' εἰς πλείσiais παιδωμαῖς συχνὰ τσῆ βάνει·
 τὰ πλούτη τὰ μεγάλα, ἢ βασιλειά τως,
- 425 κ' ἢ δόξαις, κ' ἢ τιμαῖς των ἢ περισσais
 χάνονται καὶ σκορποῦν μὲ τὰ κορμιὰ τως·
 χίλια μεγάλα πάθη, χίλιαι κρίσεις
 πρὶν καταβοῦν 'ς τὸν ἄδην δοκιμάζου,
 κάνωντας τσ' ὀφθαλμοὺς κλαυμάτων βρύσες.
- 430 Φιλόγονε, τὰ πλείσιά σου σπουδάζου
 κρίματ' αὖτ' οὐρανοὺς νὰ σὲ παιδέψουν,
 καὶ δίκη ἀντιδικά σου μόνο κράζου·
 γλήγορα, σὰ θωρῶ, θὰ σ' ἀντιμέψουν
 τὰ 'χεις 'ς τὸν κόσμον τοῦτο καμωμένα,
- 435 γλήγορα παιδωμὴ θεὸς νὰ σοῦ πέψουν!
 Τοῦτα τ' ἀρπαξήμιά, τὰ 'ματωμένα
 πλούτη κ' ἢ βασιλειά σου δὲν μποροῦσι

Στ. 416. τὴ κ. 420. ἀχορταγιά. 423. συχνὰ. 425. τιμαῖς τως.
 426. σκορποῦ. 428. πρὶ κατ'αβοῦ... δοκιμάζου. 429. κλαυμάτων. 430.
 σπουδάζου. 431. παιδέψου. 432. γδίκηχ ἀντ... κράζου. 433. ἀντιμέ-
 ψου. 434. 'ς τό. 435. παιδωμῆς... πέψου.

ὄφελος νὰ σοῦ δώσουσι κανένα .

Μὰ 'ς τοῦτό σου τὸν κίνδυνο θωροῦσι

τ' ἀμμάτια μ', ὠχοῦμέ, καὶ τὴν κερά μου,
καὶ κλάυματα περίσσια κυματοῦσι.

440

'Σ τοῦτα τὰ παρακάλια τὰ κλιτά μου

λυπητερὰ τ' ἀμμάτια σ' ἄς στραφοῦσι,

καὶ κεῖν' ἀποῦ δειλιᾷ μέσα ἡ καρδιά μου,

'ς τοῦτο τὸ σπίτι, Ζεῦ, μὴδὲ γενοῦσι !

445

ΤΕΛΟΣ ΤΣΗ ΤΡΙΤΗΣ ΠΡΑΞΙΣ.

Στ. 438. ὄφελος... κανένα. 439. κίνδυνον? 442. Τοῦτα. 443.
ἄς γυρίσου.

INTERMEDIΟ ΤΡΙΤΟΝ.

Σολιμάνος ρήγας τῆ Αἴγυπτος, Ἀρμίντα, τρεῖς Τοῦρκοι,
Γοφρέδος καὶ Ρινάλδος.

(Ἡ Ἀρμίντα μιλεῖ).

ΑΡΜΙΝΤΑ.

- Ψηλότατέ μου βασιλειέ, μὴν τό'χης γιὰ μεγάλο
'ς τοῦτ' ἀνίσως τὸν πόλεμο ἤρθα κ' ἐγὼ νὰ βάλλω,
γιὰ τὴν πατρίδα μας μαζὶ κ' ὀγιά τὴν ἐδική μου
πίστι, γυναῖκα ὡς βρίσκομαι, 'ς κίνδυνο τὸ κορμί μου,
5 γιὰτ' εἶμαι βασιλαιοῦ παιδί κ' ἄξια πολλὰ 'ς τὴ μάχη·
πᾶσα καμμιὰ βασίλισσα τυχαίνει πάντα νὰ 'χη
κ' ὅποιοι ἀγαποῦν καὶ θέλουσι νὰ 'χουσι βασιλεία
τέχναις καὶ πράξεις βασιλαιοῦ νὰργάζουντ' εἶναι χρεῖα.
Γιαμιὰ γιαιμιὰ κατέχομεν πῶς σκῆπτρο καὶ μάχαϊρι
10 νὰ ρίξῃ καὶ νὰ πολεμᾷ δίδονται 'ς ἓνα χέρι·
κ' ἡ χεῖρα μου κ' ἐμὲ μπορεῖ κ' ἄξιό'ναι νὰ πληγόνῃ
κ' αἷμα νὰ βγάνῃ ἀπὸ τσ' ὀχθροὺς καὶ νὰ τσ' ἀποζυγόνῃ,
καὶ μοναχὰ τὸ σήμερο 'ς τὴ μάχη τ' ἄρματά μου.

Ἀρμίντα, Σολιμάνος ρήγας τῶν Ἱεροσολύμων, Ἀδραστος, Τισαφέρνος,
στρατηγοὶ Τοῦρκοι, Γοφρέδος καὶ Ρινάλδος.

Στ. 2. 'ς τοῦτο. 3. καὶ γιὰ. 5. πολλὰ τῇ. 6. αἰάμιὰ... πάντα
τυχαίνει. 7. ὅποιοι. 8. νὰ ἐργάζονται. 9. τὸ σκῆπτρο. 10. νὰ δρίξῃ.
12. ἐμέ? νὰ βγ... τῇ θανατόνῃ. 13. μοναχὰς τήν.

δὲν ἔφερα, μὰ πάντα μου τούτ' εἶν' ἡ πεθυμιά μου.
 Πόσους στρατιώταις ἤπιασα Ξτιανούς, κ' ἐσκληρώσά τση 15
 θυμᾶσαι, κ' εἰς τὰ χερίά σου δεμένους ἔφερά τση,
 κι' ἀκόμη θέλουν βρίσκεσθαι σὰν ξεύρεις σφαλισμένοι
 σὲ σκοτεινότετη φλακῇ ὅλοι καδενωμένοι,
 ἂν ὁ Ῥινάλδος ἄτυχος δὲν εἶχε θανατώσει 20
 τόσους στρατιώταις μ' ἀκριβούς, κ' ἐκείνους νὰ γλυτώσῃ.
 ὁποῖος Ῥινάλδος, ξεύρετε, τ' ὄνομα μόνο σώνει
 τση πρᾶξές τ' ὁλομόναχο 'ς τὸν κόσμον νὰ ξαπλώνῃ,
 ἐτοῦτος ἀνελύπητος ποῦ μ' ἔδλαψεν ἐτόσο,
 κι' ἀκόμη δὲν ἐμπόρεσα λίγο νὰ μ' ἐκδικήσω,
 κ' ἡ ἀτυχιάς του πλειότερα μὲ κάνου μανισμένη 25
 γιὰ νὰ μπορέσ' ὡς πεθυμῶ νὰ μένω γδικηωμένη.
 κι' ὀγλήγορα νὰ γδικηθῶ 'ς τοὺς οὐρανούς ἐλπίζω,
 γιὰτὶ τοὺς φταίσταις πῶς χαλοῦν καλότατα γνωρίζω.
 Τοῦτο τὸ χέρι, τοῦτό μου τ' ἀδυνατὸ δοξάρι,
 τοῦτό μου τὸ σπαθὶ θαρρῶ, τοῦτό μου τὸ κοντάρι 30
 τοῦ θέλουν πάρει τῇ ζωῇ· μ' ὅλον ἐτοῦτ' ἄλ λάχῃ
 κανεῖς 'ποὺ τση στρατιώταις σου δύναμι τόση νὰ 'χῃ
 τὴν κεφαλὴν του χάρισμα κομμένη νὰ μοῦ δώσῃ,
 μὲ μεγαλότατο 'ξιασμὸ θέλω τόνε πληρώσει,
 τὴν ἐμαυτὴ μ' ἀντίμεψι μὲ θησαυρὸ περίσσο, 35

Στ. 14. πάντα τση τοῦτο ἦτο ἡ πεθυμιά. 15. ἤπιασα Χριστιανούς. 16. ἤπεψά τση. 17. ἐθέλα βρίσκειται. 20. κι' αὐτοὺς νὰ λευτερώσῃ. 21. ποιός. 22. κόσμος. 23. εἶναι ἀλύπητος. 27. οὐρανούς. Ἐν στίχοις 26-27 παρεμβάλλονται.

τὰ μοῦ 'καμε νὰ δηγηθῶ γιάντα καὶρὸ δὲν ἔχω,
 σώνει με μόνο νὰ σοῦ πῶ γδίκηχ τὸ πῶς ξετρέχω.

Στ. 28. χαλοῦ. 31. θέλει τοῦ πάρει. 32. κιάνεις ἐκ τοὺς. 33. χάρισμα νὰ φέρῃ. 34. ξασμὸ. 35. ἐκυτῇ.

ἀν ἦναι καὶ ζητήξῃ μου, κάνω νὰ τοῦ χάρισω,
καὶ μάρτυρα τὸν οὐρανὸ καὶ σὲ τὸν ἴδιο βάνω,
ἀξιότατέ μου βασιλείε, πῶς τὸ ζημιὸ τὸ κάνω.

ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΥΡΚΟΣ.

- Κόρη, πότε μὴ κάμουςιν οἱ οὐρανοὶ νὰ σώσῃ
40 σαῖτ' ἀπὸ τῇ σπούρδα σου τέτοιου φονιά νὰ δώσῃ,
γιατὶ καρδιά χωργιάτικη ποτέ τῃ δὲν τυχαίνει,
σὺν εἶν' κεινοῦ, ἀπὸ λόγου σου νὰ μείνῃ πλερωμένη·
κ' ἡ χέρα ἡ εὐγενικὴ κανένα δὲ σκοτόνει,
μ' ἀπὸ τὸν ἔδῃ τῇ νεκροὺς δύνεται νὰ σηκόνῃ.
45 Σφαίνεις, νεράϊδά μ' ὁμορφῇ, σφαίνεις γιατί ἀμανίζεις
πολλὰ ὅσο θές, καὶ παιδωμὴ λογιάζεις πῶς χαρίζεις,
δὲν εἶν' ἡ παῖδα σου ποτέ παρὰ περίσσια χάρι,
καὶ σαῖτις πᾶσα καρδιά ζητ' ἀπὸ σὲ νὰ πάρῃ.
Σπαθί ἄλλοινοῦ τὸν ἄτυχον τοῦτον ἄς θανατώσῃ
50 κι' ἄς φέρῃ τὸ κεφάλιν του χάρισμα νὰ σοῦ δώσῃ,
ἐγὼ 'πληρέτης νὰ γενῶ τάσσω τῇ μάνιτάς σου,
κι' ἄς πάψῃ ὁ τόσος σου θυμὸς κ' ἡ θέρμη τῇ καρδιάς σου·
τάσσω σου τὸ κεφάλι του νὰ κόψω, καὶ νὰ βγάλω
τὴν ἀπονὴν του τὴν καρδιά σήμερο χωρὶς ἄλλο.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΟΥΡΚΟΣ.

- 55 Καὶ σύ, ἀπ' ὁμπρὸς τοῦ βασιλεῖοῦ κ' ἐμᾶς μιλεῖς, ποιὸς εἶσαι;
ποῖος 'ς τούτῃ γιὰ καλλίτερο 'ς τὴ μάχῃ προσκαλεῖ σε;

Στ. 36. καὶ γδικήσῃ, τάσσω νά.

'Αντὶ Πρῶτος Τοῦρκος — 'Αδραστος.

Στ. 40. τὸ καίμενον κακῶς φέρον, μου, διωρθώθη κατὰ Α. σου. 42. σὺν ἔκεινοῦ. 43. πληγὴ ποτέ ἐκ τὸ χέρι σου ποτέ τῇ δέ. 45. μανίζεις. 46. παιδωμάζ. 49. ἄτυχο. 53. κεφάλιν. — 'Αντὶ Δ. Τ. Τισαφένος. 55. ἐσὺ ἀπὸ.

κι' ἄλλ' εἶν' ἐδῶ, ποῦ τούττις σου τῇ καύχησες περνοῦσι
μ' ἀληθινὰ καμώματα, καὶ πάλι δὲ μιλοῦσι.

ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΥΡΚΟΣ.

Πάντα μου πλεῖα καμώματα παρὰ μιλιαις λογιᾶζω
πῶς ἔχω, καὶ τὸ βασιλεῖο μάρτυρα 'ς τοῦτο κρᾶζω
μὰ σένα, πρὶ μοῦ μίλησες εἰς τέτοιο τρόπο, μνόγω
πῶς εἶχα κάμει νὰ 'χουσι τὸν ὕστερό τως λόγο
τὰ χεῖλη σου τὸ σήμερο 'πὸ μὲν, ἂν ἐμπροστὰ μας
δὲν ἦτονε, καθὼς θωρεῖς, ὁ ἄξιος βασιλεῖᾶ μας.

60

(Εἰς τοῦτο τοὺς κάμνει ὁ βασιλεῖᾶς καὶ σωποῦσι, καὶ ἀπέ-
κεις λέγει πρὸς τὴν Ἀρμίντα).

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Κόρη περίσσια βγενική, ὡς εἶν' ἡ ὁμορφιά σου
πολλή, τόσ' εἶν' ἀπόκοτη κι' ἄδυνατ' ἡ καρδιά σου,
κι' ἄξιά'σαι νὰ θυμούνται γιὰ σέ καὶ νὰ μανίζου
τοῦτοι κι' ὅς' ἄλλοι στρατηγοὶ τοῦ κόσμου σέ γνωρίζουν,
κι' ὄντε τοὺς θεs ἀντίδικα τ' ἐχθροῦ σου τοῦ μεγάλου,
γιὰ σένα τῇ ζωῇ τανε σέ κίνδυνο νὰ βάλλου.

65

Τοῦτο λοιπὸ νὰ κάμετε ὅδετε καθὼς τυχαίνει,
κ' ἡ δύναμὶς σας μοναχὰ 'ς τοῦτο μεγάλ' ἄς γένη,
γιατὶ γδικηρόντ'ε κι' αὐτὴ τὴν κορασιάν, ἀντάμη
θέλετε καὶ γιὰ λόγου σας ὄφελος πλείσιο κάμει.

70

Στ. 58. ἄλλοι εἶναι. — Ἄδραστος. 60. τότε κρᾶζω. 61. ὁποῦ μοῦ μ.
μὲ τ. 62. νᾶχαι τὸν ὕστερόν. 63. τὴν σ... ὁμπροστὰς. 64. βασιλεῖᾶς.

Εἰς τοῦτο ὁ Σολιμάνος τὼς ἐκάνει νάτο μὲ τὸ χεῖριν του καὶ σω-
ποῦσι, κι' ἀπόκεις λέγει — Σολιμάνος. — 65. εὐγενική. 67. μανί-
ζου. 68. καὶ ὅσοι στρ... γνωρίζου. 69. ἡμέτερον ὅτι τοῦ, διορθωθὲν
κατὰ Λ. 70. ζωὴν. Μεταξὺ στίχων 70-71 παρεντίθενται: Τότες γυ-
ρᾷ πρὸς τῇ στρατηγού. 72. μοναχὰς. 73. αὐτὴ τὴ κορασιάν.

- 75 Πόσους ἐσκότωσ' ἀπὸ μᾶς στρατιώταις θυμηθῆτε,
 πόσα μᾶς κάμνει ὀλημερνῆς πολλὰ κακὰ θωρεῖτε·
 τὸ δάσος πῶς ἐμέρωσε ξεύστε μοναχός του,
 καὶ πόσος εἶν' ἐς τὴ χώρα μας ὁ χαλασμός δικός του·
 κ' ἔτσι πρεπό' ναι πᾶσα εἰς μ' ὅλη τὴν ὀρεξίν του
 80 νὰ πολεμήσῃ μετ' αὐτό, νὰ πάρῃ τὴν ζωὴν του,
 κι' ὅξ' ἀπὸ τὰ χαρίσματα τῇ κόρης τὰ μεγάλα,
 ὅποιος τὸ κάμη τάσσω του νὰ ἔχῃ ἀπὸ μένα κι' ἄλλα.

ΠΡΩΤΟΣ ΤΟΥΡΚΟΣ.

Μαζί του νᾶβγω σήμερο σοῦ τάσσω νὰ μαλλώτω,
 τὴν κεφαλὴν του χάρισμα θὰ φέρω νὰ σοῦ δώσω.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΟΥΡΚΟΣ

- 85 Κ' ἐγ' ἄλλο τόσο τάσσω σας, κόρη καὶ βασιλεῖᾶ μου,
 'δεῖ θέλετε τὴ μπόρεσιν ἀπ' ἔχουν τ' ἄρματά μου.

ΤΡΙΤΟΣ ΤΟΥΡΚΟΣ.

Κ' ἐμεῖς οἱ ἄλλοι σὰν κι' αὐτοὺς δὲ θέλομεν ἀφήσει
 τοῦτον τὸν ἀπιστότατο μιὰν ὥρα πλειὸ νὰ ζήσῃ.

A P M I N T A .

- Τὴ δύναμί σας ὀλονῶν καλότατα γνωρίζω,
 90 καὶ τὸ 'Ρινάλδο ἀπὸ σᾶς νὰ δῶ νεκρὸν ἐλπίζω.

Σ Ο Λ Ι Μ Α Ν Ο Σ .

Σὰ ζάλο μοῦ φανίσθηκε κ' ἐγγοίκησα περισσο..

Στ. 76. κάνει... κακὰ πολλὰ. 77. ξεύομε. 78. μόνιος εἶν' τῇ χώ-
 ρας. 79. γεῖς. 80. τῇ. 81. ὅξω' πού. -- 'Αδραστός -- 84. τὴ κ... νὰ
 φ. -- Τισαφέρνος. 'Εν Α. παραλείπεται τό: Τρίτος Τοῦρκος, οἱ δὲ στί-
 χοι θεωροῦνται ὡς συνέχεια τῆς διμιλῆς τοῦ δευτέρου Τοῦρκου (Τισα-
 φέρνου). 87. ὡσά. 88. τοῦτο... μιάν... πλειά. 'Εν Α. πικραλεπο-
 μένων τῶν προσώπων τοῦ Σολιμάνου καὶ 'Ρινάλδου οἱ στίχοι 91-94
 φέρονται ὡς συνέχεια λόγου τῆς 'Αρμίντης.. 91. Σὰ λίχο?

ΡΙΝΑΛΔΟΣ.

Χρειά 'ναι 'ς τὴ χώρα, στρατηγοί, μαζίσας νὰ γυρίσω,
κι' ὡς 'δοῦμε νάρθουν οἱ ἔχθροί νὰ μποῦ νὰ πολεμήσου,
θέλετε βγῇ καὶ σεῖς ζῆμιό ποῦ 'στε νὰ σᾶς γνωρίσω.

(Εἰς τοῦτο ἔρχεται ὁ Γοφρέδος καὶ λέγει).

[ΓΟΦΡΕΔΟΣ.]

Χρειά 'ναι κανεῖς νὰ πολεμᾷ καὶ νὰ μηδὲν ἀφίγη
τῇ δυνάμει του, καὶ τ' ἔχθρους πλειότερα νὰ πληθύνῃ.

95

Ῥινάλδο, πῶς ἐμέρωσες τὸ δάσο μοναχός σου,
τότ' ὅσο μοῦ 'ναι μπορετό, περισσὶς φηχριστῶ σου,
γιατὶ μποροῦμε πλειὰ καλλιὰ νὰ πολεμοῦμεν τώρα
τούτῃ τὴν δυνατώτατῃ κ' ἔτσι μεγάλη χώρα.

100

Κ' ἐκεῖνος ὁποῦ γέννησε κ' ἔβηλε 'ς τὴν καρδίᾳ μας
'ς τούτῃ τῇ μάχῃ νάρθωμε, ξεύρετε πῶς βοηθᾷ μας,
γιὰ ν' ἀπομείνουν ἀπὸ σᾶς τόσοι του σκλαβωμένοι
δοῦλοι ἀπὸ τὴ σκλαδιάν τωνε μὲν ὦρα λυτρωμένοι,
κι' ἁγίος του Τάφος ν' ἀνοικτῇ, μ' εὐλόγηις νάρθοῦσι
νὰ μπαίνουνσιν οἱ χριστιανοὶ νὰ τόνε προσκυνοῦσι.

105

Τώρα νὰ πολεμήσωμεν τυχαίνει 'ς τ' ὄνομά του,
καὶ πᾶσα εἰς μας νὰ βληθῇ νὰ χύσῃ ἐκ τὴν καρδίᾳ του
τόσ' αἷμα, ὅσον ἔχυσε κι' αὐτὸς γιὰ νὰ μᾶς βγάλῃ

Στ. 93. ἐχθροὶ νὰ θανά. 94. πχοί'στε γὰ σᾶς γνωρίσω. — Τότες
μισεύγουσι, καὶ προβαίνει ὁ Γοφρέδος μὲ τὸ Ῥινάλδο καὶ μὲ ἄλλους
στρατηγούς -- στ. 95. κι' ἀνείς. 96. δύναμι τοῦ ἐχθροῦ τωνε. 97. δά-
σος. 98. εὐχαριστῶ. Μεταξὺ στῆχ. 98-99 τὸ Λ. φέρει:

Κί' ὅλοι τως οἱ στρατιωτικῆς μου νὰ σοῦ 'ναι κρατημένοι
καὶ νὰ σοῦ δίδου πλειότερη πάντα τιμὴ τυχαίνει.

Στ. 99. πολεμοῦμε. 100. καὶ παινεμένη χ. 101. ἀποῦ γέμισε κ' ἡ-
βαλε 'ς τή. 102. βουηθῇ. 104. μινιά. 105. καὶ δ... νὰ μποροῦσι.
106. νὰ πηαίνουσιν. 108. τή. 109. ἤχυσεν ἐκεῖνος γιὰ.

ΛΡΗΤ. ΘΕΑΤΡ.

8

- 110 ἐκ τῶν δαιμόνων τῇ σκληρῇ ἐκείνῃ τῇ μεγάλῃ.
 Τέσσαρ' ἀπὸ λόγου σας πρὸς τὰ τειχί' ἄς σιμώσου
 κι' ἄς κράξουν ἄλλους τέσσαρους νὰ βγοῦσι νὰ μαλλώσου,
 κι' ὅχι νὰ μὴ δειλιόσινε τ' ἄλλους, μὰ νὰ μπορούσι
 μαζὶ σας δίχως ντήρησι 'ς τὴ μάχη νὰ βρεθοῦσι.
- 115 Πρὸς τὰ παθιόνια σέρνομαι, κι' ἀποδεκεῖ μπορούμε
 πῶς εἰς τὴ μάχη θέλετε διάξει νὰ συντηροῦμε.

ΡΙΝΑΛΔΟΣ.

- Γύρισ' ἀφέντῃ τὸ λοιπό, γιατί σὲ περιβόλι
 δὲν πάγουν περιδιάβαιν' ἄλλοι ποτὲ τὴ σκόλη
 τέτοι' αἰσ' λογιῶν κηλὸκαρδοι, καθὼς ἐμεῖς 'ς τὴ μάχη
- 120 πᾶμε κι' ὅ, τ' εἶναι τοῦ θεοῦ· ἡ δόξ' ἄς μᾶς ἐλάχη.

(Εἰς τοῦτο μισεύγει ὁ Γοφρέδος, καὶ ὁ Ῥινάλδος μὲ τῇ
 συντρόφῳ του παίζουν τὴ μορέσκα καὶ δίδουσι σημάδι 'ς τὰ
 τειχιά, καὶ τότε βγαίνουν οἱ Τοῦρκοι ἀπὸ μέσα ἑνα σκοῦδο).

ΡΙΝΑΛΔΟΣ.

Σημάδι μᾶς ἐδείξουσι πῶς ἔχουσι νὰ βγοῦσι,
 τὴν πόρτ' ἀνοῖξαν κ' ἔρχονται 'ς τὸν πόλεμο νὰ μποῦσι.

(Εἰς τοῦτο βγαίνουν τέσσαρες Τοῦρκοι, καὶ παίζοντας τὴ
 μορέσκα πέφτουν σκοτωμένοι οἱ Τοῦρκοι, καὶ ὁ Ῥινάλδος λέγει).

Στ. 110. τῶ δαιμόνω. 111. σας στρατιῶταις ἄς σιμ. 114. 'ς τὸν
 πόλεμο νὰ μποῦσι. 115. σέρνομαι. 118. δὲμ πάει γιὰ π. ἄλλος. 119.
 κηλὸκαρδος. 120. θεοῦ δόξα σὲ μᾶς ἄς λ. -- Εἰς τοῦτο μισεύγει ὁ
 Γοφρέδος, καὶ ὁ Ῥινάλδος μὲ τῇ συντρόφῳ του χορεύοντας δείχνου
 σημάδι πρὸς τὰ τειχιά, καὶ οἱ Τοῦρκοι τὼς ἐδείχνου ἀπὸ τὰ τειχιά
 ἑνα σκοῦτάρι γιὰ σημάδι, καὶ θωρῶντάς το ὁ Ῥινάλδος λέγει.

Στ. 122. ἐνοῖξ. -- Εἰς τοῦτο βγαίνουν ἀπὸ μέσα Τοῦρκοι καὶ
 χορεύουσι τὴ μορέσκα καὶ 'ς τὸ ὑπερο πέφτουσιν οἱ Τοῦρκοι σκο-
 τωμένοι, καὶ ὁ Ῥινάλδος λέγει πρὸς τὸ θεό.

ΡΙΝΑΛΔΟΣ.

Μόνον ἡ δόξα κ' ἡ τιμὴ ἐσέν' ἄς εἶν' δυσμένη
 τουνῆς τῇ νίκῃς σήμερο, Χριστέ, κ' οἱ σκοτωμένοι
 τοῦτοι τῶν ἀλλονῶν τῶνε τόση τρομάρ' ἄς δώσου
 νὰ μὴν ἀποκοτήσουσι πλείον τους νὰ μᾶς σιμώσου.

125

(Εἰς τοῦτο μισεύγει ὁ Ῥινάλδος μὲ τοὺς συντρόφους του,
 κ' ἔρχονται οἱ δαίμονες καὶ σηκώνουν τοὺς σκοτωμένους· καὶ
 τελειώνει τὸ Ἰντερμέδιο).

Στ. 123. μόνον ἐσέναν ἡ τιμὴ κ' ἡ δόξα ἄς. 126. ἀποκοτήσουνε
 πλειότως νὰ μᾶς μαλλώσου.

Ἡ μετὰ τὸν στίχον 126 σημείωσις λείπει παρὰ Α. σημειοῦντι μό-
 νον· καὶ ἔτσι φινίρει τὸ τρίτο Ἰντερμέδιο.

ΠΡΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Σ Κ Η Ν Η Π Ρ Ω Τ Η .

NENA καὶ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ .

N E N A .

Μὲ τόσο φόβο καὶ καῦμὸ τὰ πόδιά μου σκαλεύω,
ἐποῦ δὲ ξεύρω ποῦ πατῶ, κ' εἰς ποιά μερὰν ὀδεύω .
Φεύγω, καὶ ποῦ νὰ πᾶ χωστῶ, γῆ ποῦ νὰ πᾶ νὰ δώσω;
δὲ ξεύρω ἡ κακορροϊζικὴ σήμερ' ἂν ἐγλυτώσω!

- 5 ὦφου, καὶ γιάντα, μοῖρά μου, μ' ἐκράτεις τὴν καυμένη
τόσον καιρὸν ἀρίφνητο 'ς τὸν κόσμον φυλακμένη;
γιάντα δὲν ἔχανα τὸ φῶς, κιὰς νὰ μὴ δὲμποροῦσι
τ' ἀμμάτιά μου τὸ σήμερον τόσα κακὰ νὰ δοῦσι!

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

- Μεγάλ' ἀνακατώματα καὶ ταραχὴ περίσσω
10 μοῦ 'πασι πῶς 'ς τοῦ βασιλαιοῦ τὸ σπίτι ἐγροικῆσα,
κ' ἤρθα νὰ μάθω ποῖ ἀφορμὴ τὴν ἔχει καμωμένη .
μὰ τὴ Χρυστόνομη θωρῶ περίσσω πρικαμένη .

N E N A .

Ὁῦμένα, Ἐρωφίλη μου, καὶ πόσο φόβον ἔχω,
μόνο γιατί τὸν κύρη σου τόσ' ἄπονον κατέχω .

Στ. 2. ἀποῦ. 3. λείπει -- νὰ πᾶ. 5. ἐκράτεις. 7. ἔχανα. 8. τὴν
σήμερ. τόσο κακὸ. 10. σπίντιν.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Πῶς πάγει τοῦτο; δὲ μπορῶ παρὰ νὰ τσῆ σιμῶσω
νὰ τῇ ῥωτήξω, ποι' ἀφορμὴ τὴνὲ πρικαίνει τόσο. 15

N E N A.

Μὰ γιάντα στέχομ' ἐδεπᾶ, γιάντ' ἀποδῶ δὲ βγαίνω,
κί' ὅπου θωροῦν τ' ἀμμάτια μου νὰ πορπατῶ νὰ πηαίνω;
Μὰ πῶς ἡ κακορροϊζικη, πῶς ἤμπορῶ ν' ἀφῆσω,
τὴν Ἐρωφίλη μοναχὴ 'ς τόσον καὺμὸ περίσσο; 20

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Γιὰ ποι' ἀφορμὴ, Χρυσόνομη, κλαίγεις κί' ἀνκστενάζεις,
καὶ τσ' Ἐρωφίλης τ' ὄνομα 'ς τὰ κλάυματά σου κρᾶζεις;

N E N A.

Δὲ ξεύρεις ἴντα γίνηκε 'ς τοῦτο τὸ βουλισμένο
σπίτι; μ' ἀποὺ τὸ στόμα μου θέλεις τὸ πρικαμένο
νὰ τὸ γροικῆσης, σύμβουλε, πάλι γιὰ νὰ καγοῦσι 25
τὰ χεῖλη μου χειρότερα ὄντὲ σοῦ τὸ μιλοῦσι!

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Δυὸ βασιλειάδων προξενιχὲς πλούσων καὶ μπορεμένω,
πῶς μᾶς ἐφέρπ σήμερο μόν' ἔχω γροικημένο
γιὰ τσ' Ἐρωφίλης τὴν παντρειά· μὰ τοῦτο νὰ σοῦ δώση
χρρὰ' πρεπε, κί' ὄχι ποτὲ καὺμὸ καὶ πρίκα τόση. 30

N E N A.

Πρᾶμμ' ἄλλο μεγαλήτερο μὲ κάμνει καὶ θρηνοῦμαι,
καὶ τσ' Ἐρωφίλης, σύμβουλε, τὸ θάνατο φοβοῦμαι.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Σὲ χίλις μέρη μ' ἔκχμε; τὸ νοῦ μου νὰ σκορπίσω,
μὰ τὴν ἀλήθεια δὲ μπορῶ νὰ βρῶ καὶ νὰ γροικῆσω.

Στ. 15. πᾶσι. 26. ὄντχ. 27. βασιλειάδω... πλούσω. 30. πρέπει.

- 35 γιὰ τοῦτο σὲ παρακαλῶ, νὰ ζήσῃ τὸ κορμί σου,
τὸ πρᾶμμα σὲ κοντολογιά, 'σά στέκει, μοῦ δηγήσου.

N E N A.

- Τὸ πρᾶμμα ποῦ 'ναι φανερό 'ς τὸν κόσμον ἀπατόν του,
κουρφοῦ νὰ τὸ κρατῇ κάνεις δὲν πρέπει τῷ φιλῶν του·
πόθος μεγάλος καὶ πολὺς 'ς τὴν Ἑρωφίλη ἀντάμη
40 μὲ τὸν Πανάρετο χωστὰ νὰ παντρευτοῦ εἶχε κάμει,
καὶ σήμερον ὁ βασιλεῖός, δὲ ξεύρω 'ς ἴντα τρόπο,
τὸ γροίκησε, κ' ἐκ τὸ θυμὸ μὴδ' ἐς κανένα τόπο
χωρεῖ, μ' ὡς λειόντας πορπατεῖ, καὶ μοναχὰς μουγκᾶται,
καὶ θάνατο πολλὰ πρικὺ καὶ τῶν δυσὼν 'πονᾶται.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

- 45 'Οἰμένα, κ' ἴντα σοῦ γροικῶ, Χρυσόνομη... ἔσφαξές μου
μὲ τὸ μαντάτο τὴν καρδιά, ὁποῦρθεσ κ' ἔδωκός μου!

N E N A.

- Σύμβουλε, δὲν κατέχω πῶς τὰ μέλη μουμποροῦσι
σὲ τόση πρίκα καὶ καὺμὸ [τὴν] σήμερο καὶ ζοῦσι·
τὸ νοῦ μου κάτεχ' ἔχασα, κ' ὅλα τὰ λογικά μου,
50 κ' ἓνα μαχαῖρι δίστομον ἔσφαξε τὴν καρδιά μου·
γιατὶ ἔχω τσ' Ἑρωφίλης μου τὴν πρίκα τὴ μεγάλη,
κ' ἀπελπισμένη ὀλοτενιάς στέχω γιὰ μένα πάλη,
γιατὶ ὅσοι καὶ γροικῆσουσι τὸ πρᾶμμα, δὲμποροῦσι
παρὰ πῶς ἔβαλα κ' ἐγὼ 'ς τοῦτο βουλή νὰ ποῦσι·
55 κ' ἐγὼ, κατέχει τ' οὐρανὸς καὶ κεῖνος ἀπ' ὀρίζει

Στ. 37. κόσμον μοναχόν του. 38. κάνεις. 39. πολὺς τὴν. 40. τὸ
Π. 42. κιάνεν. 43. μὲ ὡς... μοναχός. 44. πολλὰ κακὸ καὶ τῶν
ἰδὺ ἀπονᾶται. 45. σ' ἀγροικῶ... ἔσφαξές μου. 46. ἀπ. 47. δέ. 49.
ἔχασα, κάτεχε. 50. δίστομο ἔσφαξε τή. 51. τὴ πρ. 52. ἐλότενα. 53.
κ' ἀγροικ. 54. ἔβαλα.

τὸν κόσμον, καὶ ὅλα τὰ κουρφαῖ πᾶσα καρδιάς γνωρίζει,
 πῶς μοναχὰς τὸ σήμερον, μεῖ ἄμετρή μου πρίκα,
 τοῦτο τὸ πρᾶμμα τ' ἄπρεπο τ' αὐτιά μ' ἀφουκραστῆκα.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

ὦρον, ποῖος τῷθελεν εἰπεῖ, 'ς τόσην ταπεινωσύνῃ,
 σὲ τόση τάξι κ' εὐγενιά, ποῦ 'χεν ἡ κόρη ἐκείνη, 60
 τσ' ἀγάπης πάθη καὶ φωτιαῖς Πόθου νὰ κατοικεῦσι,
 τ' ἀρμάτια νὰ κομπόνουσι νὰ μὴν τὰ συντηροῦσι;
 γῇ ποῖος γιὰ τὸν Πανάρετο 'ς τὸ νοῦν του τῶχε βάλει,
 ἀποῦ τον τόσα φρόνιμος, τετοιᾶς λογιῆς νὰ σφάλλῃ!

N E N A.

Τὸ ροιζικὸ καμμιά φορά τὸ νοῦν τ' ἀθρώπου παίρνει, 65
 κ' εἰς τοῦτα τὰ μπερδέματα, σύμβουλε, τότε φέρνει,
 γιὰ νὰ μπορῇ πᾶσα καλὸ κ' ἀνάπαψίν του πρώτη
 νὰ τοῦ γυρίσῃ σὲ κακὸ κ' εἰσὲ πολλὴν πικρότη.
 Νὰ ζῆς, μὴ δῆς τὸ κρεμάτως, πολλὰ παρακκλῶ σε,
 μὰ 'ς τὸ μπορεῖς καὶ δύνεσαι βοήθειαι τῶνε δῶσε. 70

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Μάρτυρα βάνω τὸν θεόν, τὸ πῶς ποτ' ἀπὸ μένα
 δὲ θέλω λείψει 'ς τὸ μπορῶ, γιὰτὶ ἔτσι καὶ τὸν ἕνα
 'σάν καὶ τὸν ἄλλον ἀγαπῶ 'ς τούτη μου τὴν ἀγκάλη,
 μπορῶ νὰ πῶ τσ' ἀνᾶθρεψα, μᾶν' ἡ δουλειὰ μεγάλη,
 κι' ὁ βασιλεὺς ἀψόθυμος, κι' ἀληθινὰ ν' ἀρχίσω 75
 τρομάσω 'ς τούτην τὴ δουλειὰ λόγο νὰ τοῦ μιλήσω.

Στ. 57. τὴν σήμ. 58. ἀφουκραστῆκα. 59. τίς τὸ 'θέλ. . . τόση. 62. καὶ
 ὅλους νὰ τσῇ κομπόνουσι νὰ μὴν τό. 64. 'το. 65. κι' ἀμμιά . . . τὸ
 νοῦ. 67. ἀναπαψίτου ἢ πρώτη. 68. πολλή. 69. τὸ σφάλλματως. 70.
 τῶς ἔτῳσε. 71. δίδω τὸ θεό. 72. 'ς τὰ μπ. 73. σὲ καὶ τὴν ἄλλαν
 ἀνᾶθρεψα 74. γιὰτὸς περὶ τσῇ ἀγαπῶ, μὰ 'ναι.

Μ' ὅλον ἐτοῦτο δὲ θαρρῶ τίβοτας νὰ τῶς κάμῃ,
 παρὰ νὰ πιάσῃ τῇ βουλῇ καὶ τῇ δικῇ μ' ἀντάμῃ,
 καὶ τότες θέλω βρῇ κάμμιά στράτα νὰ τῶς βοηθήσω,
 80 καὶ τὴν πολλήν του μάνιτα καὶ τὸ θυμὸ νὰ σβύσω.
 Μὰ 'πέ μου, 'ς τόση ταραχὴ τ' ἔχει ἀποκαμωμένο
 τὸ δόλιο τὸν Πανάρστο;

N E N A.

Σφικτὰ καδενωμένο

τόνε κρατεῖ 'ς μιὰ κάμερα μὲ βλέψησι μεγάλη,
 καὶ δὲν ἀφίνει οὐδεποσῶς νὰ τοῦ μιλήσουν ἄλλοι.
 85 καὶ τσ' Ἐρωφίλης ἄρχισε περίσση θυμωμένος
 νὰ λέγῃ χίλιαις ἐντροπαῖς, κ' ὥσάν ἀφωρμισμένος
 τὰ ροῦχά τ' ὅλα ξέσκισε, κ' ἡ μάνιτά του ἡ τόση
 πολλαῖς φοραῖς τὸν ἔφερε νὰ τήνε θανατώσῃ.
 Κ' ἐγὼ ἐκ τὸν φόβο μ' ἔφυγα τέτοιο θυμὸ περίσσο,
 90 καὶ τώρα πάλι στέκομαι ξοπίσω νὰ γυρίσω,
 γιὰτὶ δὲ μοῦ 'ναι μπορετὸ ν' ἀφήσω, σύμβουλέ μου,
 μόνιχα τὴν Ἐρωφίλη μου 'ς τόσον καῦμὸ ποτέ μου.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ.

'Σ τὴν Ἐρωφίλη γύρισαι ποῦρι, καὶ μὴ φοβᾶσαι
 'ς τούτῃ τῇ τὴν κακομοιργικὰ παρηγοριά τῇ νὰ 'σαι,
 95 καὶ θεὸς τσ' εἰπῆς ἐκ λόγου μου, πῶς τὸ θυμὸν αὐτῇνο
 τοῦ βασιλαιοῦ, ὡς κ' ἂν ἦν πολὺς, λογιᾶζω πῶς τοῦ σβύνω.

Στ. 78. νὰ πάρῃ. 79. κιἀμμιά... βοηθήσω. 88. μνιά. 85. ἄρχι-
 σε. 88. ἤφερε. 89. φόβον ἤφυγα 'ς τόσο. 90. πάλι, σύμβουλε, στέκο-
 μαι νά. 91. μπορετὸ ποτέ μου ἐγὼ ν' ἀφήσω. 92. καῦμὸ περίσσο. 95.
 ἀπὸ λόγου.

N E N A .

Σύμβουλε, μὲ τὰ λόγια σου πᾶ τὴν παρηγορήσω,
καλὰ καὶ στρέφω μὲ πολὺ φόβου μου καὶ περίσσο.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Πήγαине μὲ καλὴν καρδιά, κι' ἂν ἦτο μπορετό μου
νὰ τῶς βοηθῶ, κάμνω το καὶ μὲ τὸ θάνατό μου.

100

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ μοναχός.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Μηδὲ κανεῖς, καθὼς θωρῶ, φρόνεσιν ἔχει τόση
νὰ δύναται τὴν ὀρεξιν τινὸς ἄλλου νὰ γνῶση·
γιατὶ τὰ λόγια τὰ ψευστά, κ' ἡ ὄψι τοῦ προσώπου
τὰ πάθη καὶ τῇ λογισμοὺς χώνουσι πᾶς ἀθρώπου.
Σὲ πόση τάξι σήμερο, [ς] πόση ταπεινωσίνη,
'ς πόση περίσσαν εὐγενεῖα σφάλμα τοῦ Πόθου ἔγινη!
Ποιὸς [ς] τῇ πολέμους δυνατός, 'ς τὸν κόσμον γνωρισμένος,
τὸ' ἀγάπης τὰ μπερδέματα βρίσκειται σκληρωμένος!
καλὰ πολλὰ τὸ λέσινε, πῶς 'ς τᾶμωρφα χορτάρια
δράκοντες χώνονται ζημιὴ κι' ἀγριώτατα λειοντόρια·
κ' ἐκεῖ ποῦ τρέχουν ποταμοὶ μὲ δῖχως νὰ κτυποῦσι,
μὲ φόβου μεγαλείτερο πρέπει νὰ τῇ περνοῦσι.
Μὰ 'ς τοῦτο ἀπ' ἀνάμεσα τουνῶ τῶν δυῶν ἐγίνη
πλεῖα φταιγὲι κρίν' ὁ βασιλειός, παρὰ ποῦ φταιγὲι κεῖνοι.

105

110

Στ. 100. κάνω. 101. κιάνεις, ὥσά... φρόνεσιν. 103. ψευτά. 106.
ἐγίνη. 109. τὰ ὁμορφα. 111. ἀποῦ τρέχου οἱ ποτ... νὰ βροντοῦσι.
113. τοῦτον... τῶ δ. 114. ποῦ φταῖν' αὐτῆνοι.

- 115 γιατί ὅαν νά μὴν ἤθελεν ἔχει γυναίκα· γνώμη
 κ' ἡ θυγατέρα τ' ἐκείνου, μηδὲ ποτὲ τ' ἀκόμη
 ὅαν νά μὴ δὲν ἐκάτερε πόση φωτιά γεννοῦσι
 τοῦ νειοῦ τὰ χεῖλη ὄντ' αὖτις, τ' ἀμμάτια ὄντ' ἠωροῦσι
 ἔς τὸ λογισμὸ μιᾶς κορτσιᾶς, καὶ πῶς δὲ φτάν' ἡ γνῶσι
- 120 τ' ἀθρώπου ἀπὸ τῆ μπόρσσι τοῦ Πόθου νά γλυτώσῃ,
 τόσα τσ' ἐφῆκε θαρρετὰ κ' ἐσμίγα πάντ' ἀντάμα,
 ὥστ' ἀπ' ἀνάμεσά τωνε, τῶχε νά γίνη ἐκάμα.
 Μιὰ κορσιδ' εὐγενικὴ κ' ὁμοφοκαμωμένη,
 μὲ τόσα πλούτη ἔς ἀφεντιάς καὶ χάδι ἀναθρεμμένη,
- 125 τόσα συχνὰ ἔς μιὰ κατοικίᾳ νά πράσῃ καὶ νά σμίγῃ
 μὲ κοπελιάρην ὁμορφὸν σὲ βλέψησιν ὀλίγη,
 λωλὸς θέλ' εἶσται ὅποιος θαρρεῖ πῶς δὲ μπόρεῖ νά ζάψῃ
 φωτιά τσ' ἀγάπης μέσα τως τὰ μέλη τως νά κάψῃ.
 Τὸν Ἑρωτα κατέχομε πῶς πάντοτε γυρεύγει
- 130 μὲ τὸ δοξάρι κοικιστὸ τσ' ἀθρώπους νά δοξεύγῃ
 καὶ κεῖνοι πῶχουν τὴν καρδιά πέτρινη καὶ μποροῦσι
 τσῇ δύνاميς του τσῇ πολλῇς νά παραντισταθοῦσι,
 λίγοι ἔς τὸν κόσμον βρίσκονται, γιὰ κεῖνο δὲν τυγχίνει
 φωτιά μὲ τὰ λινόζυλα νᾶν ἀνκατωμένη.
- 135 Μὰ δῶ θωρῶ τὸ βρασιλεῖο περίσσο θυμωμένο,
 νά τοῦ σιμῶσω χάνομμι, κ' ὅλος ἀποκρυγίνω.

Στ. 117. πόσαις φωτιάς γεμοῦσι? 118. ἠνοῦς νειοῦ... μιλοῦ...
 ὄντε. 119. κορσιᾶς ποτὲ δὲ φτάνει. 120. μηδὲ κιὰμνιὰ ἐκ τῆ μπό-
 ρσσι. 121. ἐφῆκε. 124. κ' ἀφεντιάς. 126. ὀλίγη. 129. πάντα του.
 130. κοικιστός. 131. ἀπ' ἔχου. 133. γιὰ τοῦτο δέ. 135. Μὰ δέ?

Σ Κ Η Ν Η Τ Ρ Ι Τ Η .

ΒΑΣΙΛΕΑΣ καὶ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Πίστι, 'ς ποῖο τόπο βρίσκεσαι τὸ σήμερο χωσμένη,
 κ' εἰς ἄθροπο δὲ φαίνεσαι 'ς ὅλη τὴν οἰκουμένη!
 'ς ποῖα μάκρη τῆς Ἀνατολῆς, 'ς ποῖαν ἐξορίαν τῇ Δύσει;
 σου φάνηκε γιὰ παῖδα μας νὰ πᾶ νὰ κατοικήσης, 140
 κι' ἀπὸ τσ' ἀθρώπους πλεὺς κανεὶς μὴν ἀνημένη νὰ 'χῃ,
 παρὰ κακὸν ὀγίαν καλόν, παρὰ γι' ἀγάπη μάχη.
 Βλέπετε τὸν Πανάριστον τὸν εἶχ' ἀναθρεμμένο,
 'ς τόσο καλὸ ποῦ τῶκαμα πῶς μ' ἔχει ἀντιμεμένο;
 μὰ φκαριστῶ τὸν οὐρανὸ πῶς τῶμαθα νὰ δώσω 145
 πλέρωμαν ἄξιον σήμερον 'ς τὸ κρίμα του τὸ τόσο.
 Μὰ μὲ τὴν ὥρα συντηρῶ τὸν συμβουλάτορά μου,
 ν' ἀφουκροσθῇ τὴν πρίκα μου καὶ τὴν κακομοιργιά μου.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Ψηλότατέ μου βασιλεῖ, ἂν εἶναι καὶ δοσμένο
 τῶν δουλευτάδων τῶν καλῶν καὶ τῶν ἐμπιστεμένω 150
 τὴν πρίκα τ' ἀφεντός τῶνε καὶ κεῖνοι νὰ μαθαίνουν,
 γιὰ νὰμποροῦ 'ς τὸ δύνουνται νὰ τῶς τήνε λιγαίνουν,
 'πέ μου τὴν πρίκα ἀπὸ κρατεῖ τὴν ὄψι σ' ἀλλαμένη,
 γιὰτὶ κατέχεις πῶς πιστὰ θέλ' εἴσται φυλαμμένη.

Στ. 137. τὴν σήμερον. 139. ἐξορία. 140. φάνιστη... πᾶς. 141. μπλεὶδ κιάνεις. 146. ἄξιο... σφάλμα του. 149. κ' εἶν' ὁδομ. 150. τῶ δουλευτάδω τῶ καλῶ. 151. μαθαίνου. 152. ἐλιγαίνου. 154. γιὰτὶ σοῦ τάσσω πῶς π.

Β Α Σ Ι Α Ε Α Σ .

- 155 Σύμβουλε μπιστεμένε μου καὶ συνκινῶσθε μου,
τὴν πρίκα μοῦ νὰ πρεπὸ νὰ μάθῃς φαίνεται μοι,
γὰ νὰ γνωρίσῃς σήμερο πῶς μ' ἔχει πλεωμένα
τόσα καλὰ ὁ Πανάρετος ποῦ τῶχῳ καμωμένα·
καὶ πῶς ἡ θυγατέρα μου, ἀποῦ γὰ κείνη εὐάρρου
160 πῶς εἶχασιν ἡ ἔγνοιαίς μου νὰ πάψουν μονητάρου,
μ' ἔκαμεν ἐκ τὴν ἐντροπὴ νὰ μὴ μπορᾷ στραφοῦσι
τ' ἀμμάτια μου κανένα πλειὸ 'ς τὸ πρόσωπον νὰ δοῦσι.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

Πρικότατην ἀρχὴ γροικῶ, καὶ πρὶν τὴν τελειώσῃς,
βάνῳ 'ς τὸ νοῦ μ', ἀφέντη μου, ποιὰ πρίκα θὰ μοῦ δώσῃς.

Β Α Σ Ι Α Ε Α Σ .

- 165 Γροῖκα μου, σύμβουλε, λοιπὸ πλείσιχ νὰ μὲ πονέσῃς,
καὶ τὴν καῦμένη μου καρδιὰ λίγο νὰ μοῦ συστήψῃς,
γιατὶ τὴν ἀνεκάτωσεν ἡ ἄμετρή μου πρίκα,
κί ὁ λογισμὸς μου ἐχάθηκε, κί ὅζῳ τοῦ νοῦ μ' ἐβγῆκα.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

- Πρίκα δὲν εἶναι τὸ πρεπὸ μηδὲ καμμιὰ ν' ἀρήσῃ
170 τῆς ἀφεντιᾶς σου ἡ φρόνεψι ποτὲ νὰ τὴ νικήσῃ,
μὰ κατὰ τὸ συνῆθί τῃ πρέπει, ὅσν πρωτὰς πάλιν,
νὰ γνωρισθῇ γὰ δυνάτῃ παρὰ 'ς τὸν κόσμον ἄλλη.

Β Α Σ Ι Α Ε Α Σ .

Δὲν εἶν' ἡ πρίκα ἡ σημερνὴ ὅσν τὸ ἄλλαις, σύμβουλέ μου,
λόγιασαι, μεγαλείτερη δὲ μ' ἤρρηκε ποτὲ μου.

Στ. 160. ἔχουσιν... πάψου. 162. κανένα μπλειὸ 'ς τὸ πρόσωπο.
164. νὰ μοῦ δ. 166. συστήσῃς. 167. ἀνεκάτωτε. 171. τὸ πρωτὸ πρέπει
πάλι. 174. εὔρηκε.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Δ Ο Σ .

Μὲ φόβο κ' ἔγνοι' ἀμέτρητη στέκω νά τὸ γροικήσω, 175
γικτι τὸ πρᾶμμα δὲ μπορεῖ νά 'ναι παρὰ περίσσο.

Β Α Σ Ι Δ Ε Α Σ .

Θωρῶντας τόσα κλαῦματ' αἰς τούτῃ τῇ θυγατέρᾳ,
τὴν ἄτυχῃ καὶ τὴν κακῇ τῇ σημερινῇ ἡμέρᾳ,
'ὅσ' εἶπα κ' ἀποφάσισα καὶ θέλω χωρὶς ἄλλο
νά τὴν παντρέψω διχωστὰς ἄργητα πλεῖο νά βάλλω 180
'ς τὴ μέση, καὶ λογιάζωντας τὸ πῶς, γικτι ἐλυπᾶτο
τάχα νά μᾶς ξεχωριστῇ, τόσα πολλὰ θρηνᾶτο,
ἔστειλα τὸν Πανόρετο νά πᾶ νά τσῇ μιλήσῃ,
νά συβασθῇ νά παντρευτῇ... θῶρει ἀνὲν κ' ἡ φύσι
'ς τὸν κόσμον ἔκαμ' ἁλῶν ἄθροισμα σὺν ἐμένῃ, 185
κ' ἀνὲν καὶ πρέπῃ μου καλὰ τὰ μῶχει καμωμένα!

Σ Υ Μ Β Ο Υ Δ Ο Σ .

Μηδὲ σκοτύνεσαι, γικτι 'ς ἄλλο νά σοῦ γυρίσῃ
δὲν ὠλιπίζεις, καθὼς μπορεῖ κάθ' ἑνὸς νά γνωρίσῃ.

Β Α Σ Ι Δ Ε Α Σ .

Δὲν τ' ὠλιπίζα, μὰ βλέπω το, κ' εἶναί μου χρειὰ νά κλίνω
τὴν κεφαλή, τὸ θέλησεν ἡ τύχῃ νά πομείνω! 190
Μ' ἀπῆς αὐτὸς ἐδιάβηκε, 'ς λιγάκι ἀπ' ὀπίσω
νά ξαναπάγω ἐλόγισα κ' ἐγὼ νά τσῇ μιλήσω·
κ' ἐκίνησα ὀλομόναχος, καὶ σιγανὰ σιμόνω
'ς τὴν κάμερά τση, καὶ διχῶς μιλιὰ κάμμιὰ σηκώνω
τσῇ πόρτας ὅξω τὸ πανί, (ὄϊμέναν ὁ καϋμένος, 195

Στ. 175. ἔγνοιαν... τῇ ἀμετρῇ γροικ. 179. ἐποφάσισα, κ' ἤθελα. 180. τῇ... μὲ δίχως ἄργητα μπλεῖο. 182. μᾶς ἐχωριστῇ. 184. θῶργιε ἂν ἴτως καί. 185. ἤκαμε. 186. τό. 188. ἤλιπίζεις. 189. ὠρπιζα. 190. τύχης. 191. Ἀπῆς. 194. 'ς τῇ... κιαμμιὰ.

κιὰς ἤθελά 'στ' ὀλότυφλος, γῇ ποῦρι ἀποθαρμένους!)
 κ' εἰς ἓνα τσ' ἠῤῥηκα θρονί κ' ἐκάθουντα μὲ πλεῖσο
 θάρρος· καὶ κεῖν' ἀποῦ 'τονε, σύμβουλε, πλεῖα περίσσο,
 τὸ χέρι κράτις γεῖς τ' ἄλλου μ' ἀγάπη καὶ μὲ θάρρος·
 200 ὦρου, καὶ ποῦ 'τον ὀγιά μὲ τότες ὁ δόλιος; Χάρος!

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

ὦρου θωριά πρικότατη, χίλια κομμάτια κρίνω
 νάχε γενῇ πᾶσα καρδιά 'ς τὸ χαλασμόν ἐκεῖνο.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

ὦ; μ' εἶδασι 'χαθήκασι, κί ἄδυνατὰ 'τρομάξα,
 κ' ἡ ὄψεις τως καὶ τῶν δυὸ ζημιὸ ζημιὸν ἀλλάξα,
 205 κί ἀρχίξα νὰ σκεπάζουσι μὲ τρόπον ἓνα· κί ἄλλο
 καθὼς ἡ ὦρα τσ' ἔφταξε τὸ κρίμα τὸ μεγάλο.
 Μὲ ἀπῆντις ἐγνωρίσασι, πῶς λόγια νὰ μοῦ δώσου
 δὲν ἦτο μπορετόν τῶνε, νὰ μοῦ ξεφανερώσου
 τὸ σφάλμα τως· ἐβάλλησαν γονατιστοὶ ὀμπροσθέν μου,
 210 καὶ νὰ 'χω λύπησι 'ς αὐτοὺς 'ς τό'στερο λέγοντάς μου.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Ὀϊμένα, κ' ἴντα ἀμέτρητη πρίκα γροικᾷ ἡ καρδιά μου,
 φχαριστημένος ἤμουνε νὰ 'ναι κουφὰ τ' αὐτιά μου.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Λόγιασαι πῶς ἀπόμεινα, πρίχου τὸ πῶ ἀπατός μου,
 τὰ πόδια μου ἐκοπήκασι, καὶ θάμπωστε τὸ φῶς μου·
 215 ἐλόγιασα νὰ σκοτωθῶ, ἤρθέ μου νὰ γλακίσω,
 τὴν κεφαλή μου, σύμβουλε, 'ς τὸν τοῖχο νὰ ττακίσω.

Στ. 196. γῇ τυφλός. 198. σύμβουλε, ἀποῦ 'το τὸ περ. 199. ἐκράτις.
 202. στοχασμόν. 203. εἶδασι. 204. ὄψι... ἰδυὸ τότες γιαμὶν ἐλλά-
 ξα. 205. κί ἐρχίσα. 206. ἔφταξε. 213. ἐπόμενα. 214. τὰ λόγιά μου.

μὰ πάλι δὲν ἠθέλησα νὰ χάσω τὴ ζωὴ μου,
δίχως νὰ κάμω κ' εἰς τῇ δυὸ τέλεια τὴν δίκησί μου.

Ἔσ' ἔκκαμα καὶ πιάσαςι τὸν ἄπιστον αὐτόνον,
καὶ σφαλισμένο τὸν κρατῶ, γιὰ νὰ τοῦ δείξω μόνο 220
πῶς νὰ μὴν εἶχε γεννηθῇ ἤτον καλλίτερόν του,
γῆ, πρίχου μπῆ 'ς τὸ σπίτι μου, νὰ δῇ τὸ θάνατόν του.
Μὰ πρὶν τοῦ κάμω τίθοντας, νᾶρθῃς ἐμῆνυσά σου,
(κι' ἀποστολάτορας θαρρῶ νὰ 'ναι 'ς τὴν κατοικιά σου,) 225
γιὰ νὰ γροικήσῃς τὴ δουλειὰ τούτη, καὶ ναῦρῃς τρόπον
νὰ 'γδικηθῶ, κ' ἡ γδίκη μου ν' ἀρέσῃ τῶν ἀθρώπων.

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

Τὸ δὲν κατέχει ἀφέντης μου, δὲ γνῶθῃ οἱ δουλευτῆς του,
μ' ἀπῆς τ' αὐτιά τοῦ φαίνεται νὰ δώσῃ τῇ βουλῇς του,
θέλω συσφίξει τὴν καρδιά λίγο ν' ἀποκοτήσῃ, 230
τὴν αἰσθησι νὰ συσταθῇ, τὴ γλῶσσά νὰ μιλήσῃ
τὸ πρᾶμμα ποῦ μοῦ φαίνεται πῶς θέλ' εἶσται τιμὴ σου,
νὰ κάμῃς 'ς τὸν Πηνάρετο τώρα κ' εἰς τὸ παιδί σου.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Μίλειε, τί στέκεις καὶ θεωρεῖς;

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

Ἀρέντη, τὴν κερά μου,
βλέπω κλιτὴ πῶς ἔρχεται καὶ σράζει τὴν καρδιά μου.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

ὦφου, δὲ θέλω νὰ σταθῇ μηδεποσῶς ὀμπρός μου, 235
'πέ τση νὰ στρέψῃ, μὴ γενῇ πλειότερος ὁ θυμός μου.

Στ. 217. ἐθέλησα. 218. γδίκηωσι. 226. κ' ἐγδίκηωμα. 227. δέ.
231. ἐποῦ... τιμὴν του. 232. παιδίν του.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Τὸ θεὸν νὰ πῇ τσῆ γροίκησαι, νὰ ζήσῃ τὸ κεφάλι
 τῆς ἀφεντιᾶς σου τ' ἀκριβό, κ' ὕστερα κάμε πάλι
 ἐκεῖνο ἀποῦ σοῦ φανῇ καὶ πρέπει 'ς τὸ παιδί σου
 240 κ' εἰς τοῦτον ἀποῦ σοῦ 'φταιξε τὸ δόλιο δουλευτή σου.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Ὅχι γιὰ νὰ τὴ λυπηθῶ, μὰ γιὰ νὰ 'δῶ πῶς κλαίγει
 νὰ δροσισθῶ, θεὸν νὰ σταθῶ ν' ἀφουκρασθῶ τὰ λέγει.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΕΡΩΦΙΛΗ, ΒΑΣΙΛΕΑΣ, ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ, καὶ ΧΟΡΟΣ.

ΕΡΩΦΙΛΗ.

Κύρη, καλὰ καὶ τ' ὄνομα τοῦτο νὰ μὴν τυχαῖν
 ἀποῦ τὴν κακορροϊκὴν ἐμένα πλεῖδ νὰ βγαίνῃ,
 245 γιὰτὶ τὸ σφάλμα ποῦ 'καμῃ, καθὼς ἐπὶ τὸ κράζεις,
 νὰ μὴ δὲ μ' ἔχῃς γιὰ παιδί σὲ κάμνει καὶ λογιάζεις.
 Μ' ἀνὲν καὶ κλάῦματα ποτὲ λύπησις ἤθραν τόπο
 'ς τὸ στῆθος κ' εἰς τὸ λογισμὸ τῷ μχνισμέν' ἀνθρώπῳ,
 τὰ δάκρυα μου τὰ ταπεινὰ παρκαλῶ καὶ μένα
 250 τόπο νὰ βροῦσι λύπησις σήμερον εἰς ἐσένα,
 κ' ἐκεῖν' ἀπῶχῳ νὰ σοῦ πῶ ν' ἀφήσῃς νὰ μιλήσω,
 γιὰτὶ θεὸς δὴ πῶς φταίσιμο δὲν ἔκαμα περίσσο.

Στ. 239. ποῦ σοῦ φαίνεται. 242. ἴντα. -- 'Ερωφίλη, Χορός, Σύμβου-
 λος, Βασιλέας -- 246. νὰ λογιᾶζης. 247. ἂν ᾔν'... ἡῦρα. 248. ἀθρώ-
 πῳ. 252. ἔκαμῃ.

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Ζεῦ, κάμε νὰ τσ' ἀφουκρασθῇ, καὶ νάχουν τόση χάρι
τὰ λόγια τῇ τὰ ταπεινά, συχῶρσι νὰ πάρῃ .

Σ Υ Μ Β Ο Υ Λ Ο Σ .

Μὲ δίχως ταραχὴ τοῦ νοῦ τῇ γροίκεσαι, νὰ ζήσῃ
ἡ ἀφεντιά σου, τὸ θὰ πῇ .

255

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Ποιὸς τὴν κρατεῖ; ἄς μιλήσῃ!

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η .

Καλὰ κι' οὐδένας νὰ μπορῇ τῇ ὥρα τοῦ μανίσει
μέσα 'ς τὴ θέρμη τοῦ θυμοῦ τὸ δίχῃ νὰ γνωρίσῃ,
μ' ὅλον ἐτοῦτο ἡ φρόνεψι καὶ ἡ ἀγαθότητά σου,
(καλὰ κι' ἀμέτρητῇ θωρῶ πῶς εἶν' ἡ μάνιτά σου)
μὲ κάμνουσι ἀπόκοτῃ 'ς τόσον καῦμὸν ν' ἀρχίσω,
τὸ πρᾶμμι' ἀποῦ 'χω νὰ σοῦ πῶ λεύτερα νὰ μιλήσω .

260

Κύρῃ, μὲ τὸν Πανάρετο δίχως τὸ θέλημά σου
δὲν ἦτον τὸ πρεπὸ ποτὲ νὰ παντρευτῶ χωστὰ σου,
κατέχω το καὶ λέγω το, κ' εἶμαι μετὰγινωμένη,
καὶ τοῦτο μόνο σήμερο μὲ κάνει πρικαμένη,
καλὰ κι' ἂν πάψῃς τὸ θυμὸ λίγο κι' ἀφουκρατῇς μου,
παίνεμα ἐλπίζω, ἀρέντη μου, νὰ δώσῃς τῇ βουλῇς μου .

265

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Παίνεμα κι' ὅλας, ἄτυχῃ, γιὰτὶ ἓνα δουλευτὴ μου
χωστὰ μου πῆρες γι' ἄντρα σου μὲ τόσῃν ἐντροπῇ μου;
Ὀϊμένα, πῶς δὲ σκίζεσαι, καρδιά, πῶς δὲ λιγαίνεις
πνέμα μου τοῦ βαργυόμοιρου, ψυχὴ μου, πῶς δὲ βγαίνεις;

270

Στ. 253. Ζεὺς... νάχου. 254. τῇ ταπεινῇς. 261. μ' ἐκάμκιν... καῦ-
μὸν περίσσο. 269. δουλευτὴ σου. 270. ἐπῆρες ἄντρα... ἐντροπὴ σου
ΚΡΗΤ. ΘΕΑΤ.

Ε Ρ Ω Φ Ι Λ Η .

- Μὲ δίκῃ δὲν πρिकाίνεται γιὰ τοῦτο ἡ ἀρεντιά σου,
καὶ ζύγωξαι τὴν πρίκα σου, πάψαι τὴ μάνιτά σου,
275 νὰ τὸ γροικῆσῃς τὸ ζημιό. γιὰτὶ ἓνας ποῦ μαníζει
μέσα 'ς τὴ θέρμη τοῦ θυμοῦ τὸ δίκῃ δὲ γνωρίζει.
Δὲ θε νὰ πῶ, γιὰτὶ καλλιὰ τὸ ξεύρεις παρὰ μένα,
πῶς ὅλοι γεννηθήκαμε 'ς τὴ γῇ ἀπὸ κύρην ἓνα,
καὶ πῶς γυμνοὶ μᾶς ἔκαμε νὰ πέφτωμεν ἡ φύσι,
280 μόνο τσ' ἀθρώπους διαφορά γιὰ νὰ μὴ δὲ χαρίση,
γιὰ νὰ κοπιᾷ μὲ τσ' ἀρεταῖς, τσῇ στράταις νὰ γυρεύγῃ
πᾶσα κανεῖς 'ς τὸ δύνεται, τσ' ἄλλους νὰ περιτσεύγῃ
καὶ πῶς ἡ γνῶσι, κ' ἡ ἀντρεία, κ' ἡ χάριτες ἀντάμη
τσῇ βασιλειάδες μοναχὰς 'ς τὸν κόσμον εἶχε κάμει.
285 καλὰ κι' ἀλλάξαν οἱ καιροί, κ' ἡ τύχη ἀμποδίσῃ
τῷ ἀθρώπους ἀπῶ φρόνιμους κι' ἀδυνατοὺς γνωρίσῃ,
γιὰ κεῖνο δὲν τιμᾶται πλειὸ κανεῖς, ὡσὰν τυχαίνει,
κ' ἡ ἀρετή, 'σὰ βλέπομε, γυμνὴ 'ς τὸν κόσμο πηαίνει
μ' ἂν ἔναι καὶ τὸ σήμερο τοῦτο τὸ πρिकाμένο
290 καὶ τ' ἄτυχό μας ροιζικὸ τόσα πολλὰ χθρεμένο
δὲν ἤτονε μ' ὅσους γροικᾷ πῶς τσ' ἀρεταῖς βαστοῦσι,
καὶ μὲ τὸ δίκῃ νὰ θαρῇ ποῦ, πρέπει νὰ 'ν οἱ πλούσιοι,
νὰ ρίζῃ τοῦ Πανάρετου τὸν κόσμον εἶχε δώσει,
γιὰ τσ' ἀρεταῖς του τσῇ καλαῖς καὶ τὴν πολλήν του γνῶσι.
295 Κ' εἰς τοῦτο μόνο μάρτυρα θέλω τὸν ἑμαυτό σου

Στ. 274. σέυσε τὴ μ. 275. γνωρίσῃς τὸ ζημιό, κ' ἓνας ἀποῦ. 279-
γδυμνοὶ μᾶς ἤκαμε. 280. 'ς τσῇ ἀθ. Λεῖπουσιν οἱ στ. 281-282. 284.
τοὺς βασ. 285. ἀλλάξαν... τύχης ἀμποδίζει. 286. γνωρίζει. 287. κιάνεις
καθὼς τυχ. 288. γδυμνή. 289. εἶναι καὶ τὴν σ. 292. νὰ 'ναι πλούσιοι.
294. τσῇ πολλὰς καὶ τὴ περίσας γ. 295. ἐξυτό.

γιατί καλὰ κι' ἀπὸ μικρός, 'σά δοῦλος ἐδικός σου
'ς τὸ σπίτι σ' ἀνεθράφηκε, μ' ὅλον ἐτοῦτο ἢ τόσαις
χάρες ὅπου 'δες εἰς αὐτὸν κ' ἡ ἀρεταί, κ' ἡ γνῶσις
σ' ἐκάμαν κ' ἐκαμές τονε τοῇ τόπους σου νὰ ρίξῃ,
μ' ὅλον ἀποῦ 'τον τόσα νειός...

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Γιὰ κεῖνο τὸ γνωρίζει!

300

ΕΡΩΦΙΑΗ.

'Σ ἔντά 'σφαλα τὸ λοιπονίς, ἂν ἔναι καὶ παρμένο
ἐχὼ 'να νειὸν ὅγι' ἄντρα μου τόσα χαριτωμένο;
γιατί δὲν εἶναι βασιλειός; καὶ ποιὸς μᾶς ἐμποδίζει
νὰ κάμωμε ζημιὸν ζημιὸν τόπους πολλοὺς νὰ ρίξῃ;
Κύρη, κάλλιὰ 'ναι κάτεχε γεῖς χαμηλοβγαλμένος,
μὲ πλείσιαις διάξες κι' ἀρεταῖς καὶ χάρες στολισμένος,
παρὰ πᾶσ' ἓνα βρασιλειὸν πλουσιώτατ' ἀπὸ τόπους,
κι' ἀπ' ἀρεταῖς φτωχότερος παρὰ μικροὺς ἀθρώπους·
καλλίτερό 'ναι, ἀφέντη μου, καλλίτερό 'ν' ἐτοῦτος
ὁ νειός, ἀπῶκα μ' ἄντρα μου νὰ 'χῃ ἀστενεϊὰ πὸ πλοῦτος,
παρὰ τὰ πλούτη πῶχομε νὰ μείνου ἀστοχισμένα
ἀπ' ἄθρων ἀποῦ 'θελε μοῦ δώσ' ἡ τύχη ἓνα,
μὲ τ' ὄνομα τοῦ βασιλειοῦ μοναχὰς στολισμένο,
κι' ἀπ' ἀρεταῖς καὶ φρόνεσι γδυμνὸ καὶ ῥημασμένο,
πρᾶμμα ποῦ πλεὶν νὰ φτυάτουμε δὲν ἦτονε τὸ ἐξᾶς μας,
μὰ τ' ἄλλο νὰ τὸ 'σάσωμε στέκει 'ς τὸ θέλημά μας.

305

310

315

Στ. 297. ἐνεθράφηκε. 298. ἀποῦ 'δες εἰς αὐτό. 299. σὲ κάμει κ' ἡ-
καμες... ἐρξῇ. 301. ἦναι. 303. ἐμποδίζει. 306. χάρακις κι' ἀρεταῖς καὶ
διάξες. 307. καθ' ἓνα β. πλουσιώτατο. 308. φτωχότερο. 309. καλλίτερά
'ναι... καλλίτερά 'ναι. 313. στολισμένος. 314. κι' ἀπ' ἀρετῇ καὶ φρό-
νεσι γδυμνὸς καὶ ῥημασμένος.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ.

- Πέ μου, δὲν ἦτον πλειά καλλιὰ ἄντρα σου νᾶχες κάμει
 ἓναν ἀπῶχει κι' ἀρεταῖς καὶ βασιλειᾶν ἀντάμνη;
 Τοῦτοι ποῦ πέψα προξενεῖαῖς οἱ βασιλοὶ γιὰ σένα,
 320 πῶς εἶναι δίχως ἀρεταῖς τοὺς ἔχεις γροικημένα;

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η.

Καὶ ποιός, ἀφέντη μ' ἄκουσε 'ς τὸν ἓναν τως μιὰ χάρι,
 γιὰ νὰ μπορῇ νὰ πῇ ποτέ, κ' εἶν' ἄξιος νὰ μὲ πάρῃ;

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ.

Ὅπου τὰ πλούτη, ἢ ἀρεταῖς κ' ἢ χάρες κατοικοῦσι,
 κ' εἰς πᾶσα τόπο φρόνιμοι πάντα κρατοῦνται οἱ πλοῦσοι.

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η.

- 325 Τὴν εὐγενειάν, ἀφέντη μου, τὰ πλούτη δὲ γένοῦσι,
 καὶ δίχως γνῶσι φρόνιμοι ποτέ δὲν εἶν' οἱ πλοῦσοι,
 καλὰ κι' ὁ κόσμος τῇ τιμᾷ καὶ τῷ ἀτυχιαῖς τως κράζει
 χάρες, καὶ κεῖνα ποῦ μισᾷ 'ς τὸν οὐραν' ἀναιβάζει,
 γιὰτὶ τὰ γαλυφίσματα τῶρα γεννοῦν τῇ χάρι,
 330 κι' ὁ φόβος βάνει φανερά τῆς γλώσσας χαλινάρι.
 Μ' ἂν εἶναι κ' ἡ πλουσιότητα μπορεῖ 'ς τὴν ἀφεντιά σου
 τόσα πολλὰ, 'σὰν εἶχα πῇ, 'ς τὰ χέργια τὰ δικά σου
 βρίσκεται μόνον ἡ γιατρεία... εὐκόλα πλειά μεγάλη
 κάμνεις, ἂ θές, τὸ δοῦλό σου παρὰ κανέναν ἄλλο.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ.

- 335 Δὲν εἶναι μπορετὸ ποτέ! ποιός ἔχει τέτοια χάρι
 τὸ τσέλεγο νὰ κάμῃ ἀητό, καὶ τὸ λαγῶ λειοντάρι;

Στ. 318. τῇ ἀρεταῖς. 321. ἤκουσες πῶς ἔχει τόση χάρι. 323. κι' ἀρεταῖς καὶ χάρες. 324. κάθε τ. 327. ἀγνωστῆς τως. 330. τῇ γλ. 331. ἂν ἦναι κ' ἡ πλουσιότητα. 334. κιάνεναν. 335. τότε χ.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Μπορείς, ἄ θές, ἀφέντη μου, γιατί παιδί κανένα
 δὲν ἔχωντας τὸ σήμερο 'ς τὸν κόσμο, παρὰ μένα,
 νὰ τὸν ἀφήσης, κατὰ πῶς τὸν ἔχω κηλωμένο,
 μὲ τὴν εὐχή σου, ταῖρί μου· καὶ τότες μπορεμένο, 310
 πλούσιο, κ' ἀδυνατώτατο, καὶ βασιλειὸ μεγάλο
 θές τότε κάμει νὰ γενῇ παρὰ κανένα ἄλλο.
 Κι' ἀνέν καὶ δίχως σου βουλή γι' ἄντρα μου τὸν ἐπῆρα,
 'ς τὴ νειότη δὺς τὸ φταίσιμο κ' εἰς τὴ δική μου μοῖρα.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Δὲν εἶδα νειὸ νὰ γκρεμισθῇ γῇ μοῖρα νὰ μποδίσῃ, 345
 μὰ 'ς τέτοιον τρόπον βασιλειὸ θέλω τότε ψηφίσει,
 ἀποῦ νὰ πῇ πῶς ἦτονε καλλίτερον γιὰ κείνο
 νὰ μὴ δέ σ' ἤθελεν ἰδῇ ποτὲ 'ς τὸν κόσμον κρίνω.

ΧΟΡΟΣ.

Ἄπονη ἀπόφασι πολλὰ ἀπ' ἄπονο βγχλμένη!
 μ' ἄλλο ἀπ' ἓνα τύραννο κανεῖς μὴν ἀνημένη. 350

ΕΡΩΦΙΑΗ.

'ς τὰ χέργιά σου 'μεθα κ' οἱ δυό, κ' ἡ ἀφεντιά σου ἄς κάμῃ
 τώρα 'ς ἐμένα κ' εἰς αὐτὸ καθὼς ὀρίζει ἀντάμῃ.
 Μὰ τοῦτο σὲ πρκακλῶ, 'σὰ δούλῃ καὶ παιδί σου,
 τοῦ δόλιου τοῦ Πανάρετου τσῇ δούλεψες θυμῆσου,
 καὶ λόγιασαι τὸ φταίσιμο μόνο πῶς εἶν' δικό μου, 355
 γιατί ποτὲ δὲν ἔβαλα μέσα 'ς τὸ λογισμό μου,
 πῶς χαμηλόνω ἐγὼ ποσῶς, ψηλόνοντας αὐτῆνο,

Στ. 340. εὐχή σου ὄγι' ἄντρα μου. 341. πλοῦσο καὶ μπορεζάμενο.
 343. βουλή ἄντρα. 344. κακὴ μου μ. 346. μὸδο β... νὰ τότε ψ. 347.
 'ς ἐκείνο. 348. νὰ μὴ δὲν εἶχε γεννηθῇ. 350. τινὰς μὴν. 351. εἴμεστα.
 - Λεῖπουσιν οἱ στ. 353--440.

- γιατί κι' ὁ ἥλιος βλάψιμο ποτέ δὲν πιάνει, κρίνω,
 τὴν ὥρα ποῦ τὴ λάμπειν του 'ς τὰ σκοτεινὰ χαρίζει,
 360 μάλιος γιὰ τοῦτο μ' ἔπαινος 'ς ὅλη τὴ γῆ γυρίζει.
 Κι' ἀνὲν καὶ τοῦτο δὲν τὸ θές, βάλλε 'ς τὸ λογισμό σου
 πῶς εἶμ' ἐγὼ ἢ βαργυόμοιρη παιδάκι μοναχό σου,
 καὶ τοῦτο ἄς 'ξάζη πρὸς ἐσέ, καὶ τοῦτο ἄς μπορέση
 τὴν μάνιτά σου τὴν πολλὴ σήμερο νὰ κερδαίσῃ.
 365 Κι' ἂν ἔναι καὶ πρिकाίνεσαι, γιατί τὸ φταίσιμό μου
 τόσα θωρεῖς πῶς ἔκαμν βλάψιμον ἐδικό μου,
 γιὰ χάρι, κι' ὅχι βλάψιμο τῶχῳ ἢ φτωχῇ σιμά μου,
 κι' ἄφησε 'ς τέτοιο κόμπωμα νὰ χαίρετ' ἡ καρδιά μου,
 γιατί τσ' ἀρέσει τσῇ καρδιάς, κ' ἔχει το γιὰ μεγάλη
 370 καλομοιργιά ποῦ τὴν κρατεῖ παρὰ 'ς τὸν κόσμον ἄλλη.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ.

Τοῦτο τὸ κάνουν μοναχὰς τοῦ κόσμου οἱ ἀγωγιάροι,
 τὴν ἀφορμάγρην τῶς πολλοὶ κρατοῦσι γιὰ καμάρι·
 μ' ἀνὲν καὶ σέναν ἔβλαψε τὸ κόμπωμα αὐτόνο,
 καὶ μὲ καὶ σένα σήμερο σοῦ τάσσω πῶς γδικηθῶν.

Ε Ρ Ω Φ Ι Δ Η.

- 375 Κύρη, ἐπεὶδὴ λογαργιασμοὶ διώχνουντ' ἐκ τὸ θυμό σου,
 καὶ κεῖν' ἀποῦ 'ναι τὸ πρεπὸ δὲν πιάνει ὁ λογισμός σου,
 μὰ κεῖνα τὰ γλυκὰ φιλιὰ, μὰ κείναις ταῖς εὐχαῖς σου,
 ποῦ μῶδιδες καθημερνὸ τσ' ἀγκάλαις τσ' ἐδικαῖς σου
 τσῇ χρόνους ποῦ μ' ἀνάθρεψες, χωρὶς τὴν πρικαμένη
 380 μάννα μου ἀποῦ μ' ἄφηκε μικρὴ 'ς τὸν κόσμο ξένη,
 καὶ τ' ὄνομά τση μ' ἔκραξες γιὰ θύμῃσι ἐδική τση,
 κ' ἤλεγες πῶς τὴνέ θωρεῖς σὲ μένα τὸ παιδί τση,
 μὰ τὴ χαρὰν ἀποῦ 'παιρνες τὴν ὥρ' ἀποῦ 'γροικῆσθ
 τ' αὐτιά σου πῶς τὰ χεῖλή μου Κύρη μου σὲ λαλῆσα,
 385 μὰ τ' ὄνομ' ἀπῶ τὴν καρδιά μιλῶντάς το δροσίξει,
 κι' ὅλαις τσ' ἀγάπαις ἀπ' αὐταῖς ταῖς ἄλλαις ξεχωρίζει,

τ' ὄνομα κείνο τοῦ παιδιοῦ, λέγω τὸ ποιὸν χεὶ χάρι
 ζῆσι νὰ δώσῃ τοῦ κυροῦ, καὶ νὰ τοῦ τήνῃ πάρῃ,
 τὸ σφάλμα μου συχῶρεςσαι, καὶ κάμε νὰ γνωρίσω
 πῶς ὅσο θέλει φταισίμο νὰ ἔναι πολλὰ περίσσο, 390
 τὸ σπλάχνος κ' ἡ ἀγάπη σου μποροῦ νὰ τὸ νικήσου,
 καὶ τσῆ καρδιάς σου τὸ θυμὸ καὶ τὴν ὀργὴ νὰ σβύσου.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Λειοντάριν εἶν' ἀγριώτατο, ἀνέν καὶ δὲ γροικήσῃ
 ἔς τοῦτα τὰ λόγια λύπησι, τὴ μάνιτα νὰ σβύσῃ.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Τὰ σωθικά μου λύπησι τόσα πολλὴ γροικοῦσι,
 καὶ δὲ μποροῦν τ' ἀμμάτια μου τὰ δάκρυα νὰ κρατοῦσι·
 κλαίγει θαρρῶ κι' ὁ βασιλειός, γιὰ κείνο δὲ σηκώνει
 τ' ἀμμάτια του νὰ τήνῃ ἔδῃ, κι' ὅσο μπορεῖ τὰ χώνει. 395

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Γύρισ' ἀφέντη μου, νὰ ζῆς, γύρισαι πρὸς ἐμένα
 τ' ἀμμάτια ποῦ κρατεῖς ἔς τὴ γῆ περίσσις θυμωμένῃ, 400
 γύρισαι, δός μου μιὰ γλυκειὰ θωριὰ νὰ ξορισθοῦσι
 ἔσ' νέφχλα ἐκ τὸν ἄνεμον οἱ φόβοι ποῦ κρατοῦσι
 τὸ νοῦ μου τσῆ βεργυρόμοιρης μεσοξετρουμισμένο,
 κι' ἀπὸ τὸ φόβο ζωντανὴ ἔς τὸν ἄδῃ καταβιβαίνω.
 Κι' ἀνέν καὶ τούτῃ δὲ μπορῶ τὴ χάρι νὰ γνωρίσω, 405
 κιὰς ἄφῃς με τὰ πόδια σου νὰ σκύψω νὰ φιλήσω,
 γιὰ ν' ἀποθάνω σήμερο σ' ἀσπλάγῃ ἀγοραστῇ σου
 ἔς τὴ χάρι σ', ἄξιε βασιλειέ, κι' ὄχι καθὼς παιδί σου.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Μηδὲ παιδί, οὐδὲ σκλάβος μου θέλω νὰ σ' ἔχω πλειά μου,
 καὶ γέιρου γλήγορ' ἀπ' ἐδῶ, μίσεψ' ἀπὸ σιμά μου! 410

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Δυνάμωσαι τὰ δάκρυά σου, δίπλωσαι παρακάλια,
 γιχτι κ' ἡ πέτρα ἔς τὸ νερὸ τρώγετ' ἀγάλλι ἀγάλλια.

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η.

- ᾽Ω μάννα μου γλυκώτατη, ὦ μάννα μ' Ἐρωφίλη,
 γιάντα δὲν εἶσαι ζωντανή, μὲ πρικαμένα χεῖλη
 415 ν' ἀναστενάζῃς σήμερο, πολλὰ νὰ μὲ πονέσης,
 κι' ὀμπρὸς 'ς τὰ πόδια ταπεινὴ τ' ἀφέντη μου νὰ πέσης,
 νὰ κάμῃς μὲ τὰ δάκρυά σου μιὰ πρικαμένη βρύσι
 νὰ τρέξῃ, καὶ τὴ μάννιτα τὴν πλεῖσα νὰ τοῦ σβύσῃ!
 Μ' ἀπῆς ἐκεῖνη βρίσκεται χῶμα κρυγὶδ' 'ς τὸν ἄδην,
 420 κ' ἐκεῖ τσῇ πόνους μου γροικᾷ μὲ τσῇ δικούῃ τσῇ ὁμάδι,
 κλάψετ' ἐσεῖς, κοράσιά μου, τώρα ἀντὶς ἐκεῖνη,
 καὶ ταπεινὰ ζητήξετε σὲ μὲν ἐλεημοσύνη.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

- ᾽Σ τὸ πῆσμα τῶν γονάτω μας, νὰ 'τόνε μπορεμένο,
 νὰ βροῦμ', ἀφέντη, τὴν ὀργὴ καὶ τὸ θυμὸ σδυμένο
 425 τῆς ἀφεντιᾶς σου, νὰ μποροῦν τὰ δάκρυα τὰ δικὰ μας
 νὰ κάμου νὰ 'χῃς λύπησι 'ς τὸν πόνο τσῇ κερά μας.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ.

- Μηδὲ κοπιᾶτε παρχμπρός, μὴ περισσομιλῆτε,
 'γερθῇτε γλήγορ' ἀπ' ἐδῶ, κί ὅθ' οὐρθατε διαβῇτε.
 Γείρου καὶ σύ, καὶ πῆγαινε, κί ἀνήμεν' ἀπὸ μένα
 430 πῶς θέλω κάμει τὰ πρεπὰ σὲ κεῖνο κ' εἰς ἐσένα.

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η.

Γυναῖκες, ἄς μισέψωμε, γιατί εὐκαιρα κοπιοῦμε
 'ς τέτοια σκληρότατη καρδιὰ λύπη καμμιὰ νὰ βροῦμε.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

- Βασίλισσα κι' ἀφέντρα μας, κατὰ τὴν ἐμιλιάν του
 πρικώτατη ἀπόφασι φυλάγει 'ς τὴν καρδιάν του.
 435 Μὰ σὲ ζωή, κ' εἰς θάνατο θέλομε νὰ κατέχῃς
 πῶς δούλαις καὶ συντρόφισσαις πᾶσα καιρὸ μᾶς ἔχεις.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Ὅϊμένα, κορασίδές μου, κ' ἔντα πολλά τρομάσω
 σήμερο με τὸ ταῖρι μου ἔς τὸν ἄδη μὴν περάσω!
 Μάνν' ἀκριβή μου κιᾶς, ἐσὺ ἔς τοῦτο συμπάθησέ μου
 τὸ φταίσιμον ὅπου ἄκαμα, καὶ τόπον ἄδειασαί μου
 κάτω ἔς τὸν ἄδη, νὰ μπορῶ νὰ στέλω μετὰ σένα,
 δυὸ πρικαμέναις νὰ ἔμεστα, μ' ὄνομα μόνον ἕνα.

440

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ καὶ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Σύμβουλε, πῶς σοῦ φαίνεται; εἶδες ποτέ σου τόση
 ἔς ἄλλη γυναῖκ' ἀποκοτιά!

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Τόση δὲν εἶδα γνῶσι,
 ἑλεύθερα θέλω νὰ τὸ πῶ, κί ἄς μοῦ τὸ συμπάθησῃ
 ἡ ἀφρεντιά σου· κί ἄς σταθῇ λίγο νὰ μοῦ γροικήσῃ,
 θέλω τὴν κάμει νὰ τὸ πῇ κ' ἐκείνη μοναχὴ τση,
 καὶ νὰ μὴν κάμῃ τίβοτας κακὸ τοῦ δουλευτῆ τση,
 μὴδὲ τσῆ θυγατέρα τση, μὰ νὰ θελήσῃ κρίνω
 νὰ συγκλιθῇ τὸ σήμερο ἔς ὅλο τὸ πρᾶμμ' ἐκεῖνο
 ἀποῦ θελῆσαν οἱ θεοὶ κ' ἐκάμασι στανιό τση,
 κί ὄχι γιὰ πλειὰ χειρότερο, μὰ γιὰ καλλίτερό τση.

445

450

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Μὴδὲ με κάμῃς, σύμβουλε, με λόγια ψωματένα
 νὰ χάσω τὴν ἀπομονή τώρα καὶ μετὰ σένα.

Στ. 448. μή... τίβοτσι. 450. τὴν σήμ. 451. ἐποῦ.

- 455 τῇ νύκτα μέρα βούλεσαι, ἴσά νά 'μουν τυφλωμένος,
γῇ μονητάρου δίχως νοῦ, λωλὸς καὶ ξεπεσμένος
πῶς εἶμαι, νά μοῦ πῆς καὶ σύ!

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

- Τῇ φρόνεσι τὴν τόση
τῆς ἀφεντιᾶς σου ξεύρω τῇ καὶ τὴν περίσσα γινῶσι·
καὶ κείνη πάλι ξεύρει ἐμέ περίσσα μπιστεμένο,
460 καὶ λόγον ὡς τὸ σήμερο, λογιάζω, ψωματένο
νά μὴ μοῦ ἔγροϊκῃσε ποτέ· κ' ἔτσι ἄς χαλινώσῃ
τῇ μάνιτα καὶ τὸ θυμό, κ' εἰς τὸ θά πῶ νά δώσῃ
τ' αὐτιά τῇνέ παρακαλῶ, γιατί ὁ θυμὸς τυφλόνει
τὸ νοῦ, κι' ὡς ἄγρια θάλασσα χοχλάζει καὶ φουσκώνει.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

- 465 Θυμὸ καὶ πλειότερην ὀργὴ καὶ μάνιτ' ἄλλην τόση
τὸν οὐρανὸ παρακαλῶ σήμερο νά μοῦ δώσῃ,
γιὰ νά μπορέσω κατὰ πῶς ζητᾷ τὸ θέλημά μου
ἔγδικῃα νά κάμω κ' εἰς τσῇ δυό, νά ἔλαφρωθ' ἡ καρδιά μου!

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

- Παρακαλῶ σ' ἀφέντη μου, λίγο νά ξεμανίσῃς,
470 κ' ἐκεῖν' ἀποῦ ἔχω νά σοῦ πῶ ν' ἀφήσῃς νά γροικῆσῃς,
κι' ἂ δὲ σέ κάμω φανερά νά ἔδῃς πῶς τὸ παιδί σου
ἔχει βουλὴ καλλίτερη, παρὰ τὴν ἐδική σου,
παίρονοντας τὸν Πανάρετο, κι' ὅχι ἀπ' αὐτοὺς κανένα
ἀποῦ σοῦ πέψαν προξενειαῖς, θέλω καὶ μετὰ μένα,
475 ὁποῦ διαλέξῃεν ἤθελα μόνο γιὰ τὴν τιμὴ σου
χίλιαις φοραῖς νά σκοτωθῶ, νά σβύσῃς τὴν ὀργή σου.

Στ. 459. ξεύρει με... ἐμπιστεμένο. 460. ψωματένιο. 468. γδίκῃα
νά πιάσω. 472. εἶχε καλλίτερη βουλή. 473. τὸ Π. 474. πέψα.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Σὲ μοῦ τὸ δείξης θέλω 'πεῖ, σύμβουλε, πῶς μποροῦσι
τὰ 'λάφι' ἁπάνω τσ' οὐρανοῦς τὰ ὕψη νὰ πετοῦσι.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Δώσέ μου μόνο θέλημα λεύτερα νὰ μιλήσω.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Μίλιε, γιὰτὶ μ' ἀπομονή στέκω νὰ σοῦ γροικῇσω.

480

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Γυναῖκα 'θέλ', ἀφέντη μου νὰ πάρουν τὸ παιδί σου
δυὸ βασιλειᾶδες ποῦ 'σανε πᾶσα καιρὸν ἐχθροὶ σου,
κί ἀποῦ 'ρθασίνε κἄποτες κ' οἱ δυὸ τῶνε σμιμμένοι
'ς τούτη τῇ χώρᾳ μὲ πολλὰ φουσάτα θυμωμένοι,
καὶ τόσον αἶμα 'χύσασι τῶν ἐδικῶ σ' ἀθρώπω,

485

καὶ τόσο 'βασανίσασι τοῦτο τὸ δόλιον τόπο,
ἀπῶθε κ' ἂν περάσωμε γροικουμ' ἀκόμη ὡς τώρα
κλάμματα κί ἀναστεναμμοὺς 'ς τὴν ἐδική μας χώρᾳ.
Καὶ κείνη δὲ τσ' ἠθέλησε, κί ἄντρά τση ἐπῆρ' αὐτόνο
ἀποῦ τοὺς ἐδιωξ' ἀπὸ 'δῶ, κ' ἐσκόλασε τὸ φόνο,

490

τὸ φόνο καὶ τὴν ἐζημιᾶ καὶ τὴ φωτιά τὴν τόση,
μὲ τὴν περίσσα δύναμι καὶ τὴν πολλήν του γνῶσι.

Καὶ πάλι δὲ σοῦ φαίνεται νὰ τῶ'χη καμωμένο
πολλὰ καλὰ; μὰ βλέπω σε γιὰ τοῦτο θυμωμένον!
τῶ' μάχαις τῶνε τσ' ἄδικαις 'ς τὸ νοῦ σου πῶς δὲ βάνεις;
μὰ τόσα ταρχί'ζεσαι καὶ τόσην πρίκα πιάνεις,
γιὰτὶ δικούς δὲν τσ' ἔκαμες, βάνωντας τὸ παιδί σου
σὲ χέρι' ἀθρώπω ποῦ 'σανε πᾶσα καιρὸν ἐχθροὶ σου;

495

Στ. 478. 'ς τοῦ οὐρανοῦ. 481. ἐθέλα... πάρου. 482. κάθα και-
ρόν. 483. τῶς ἐσμιμμένοι. 486. τόσα. 487. κί ἀπ' ὅπου κί ἔν. 489.
μά? ἄντρα νὰ πάρῃ. 490. ἔδιωξε. 492. τὴν πολλήν του δύναμι καὶ
τὴ περίσσα γνῶσι. 497. ἐδικούς.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

- Καὶ τοῦτο εἶν' ἀποῦ πονεῖ καὶ μένα πλειὰ περίσσο,
 500 γιὰτὶ τσῇ μάχαις ἔλπιζα καὶ τσ' ἐχθριταὶς νὰ σθούσω
 μὲ τέτοιον τρόπο μιὰ φορὰ, κί' ἀγάπη 'ς τὸ λαό μου
 ν' ἀφήσω μὲ τὸ γάμο τσῇ κιὰς εἰς τὸν θάνατόν μου.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

- Λοιπὸ θαρρεῖς, ἀφέντη μου, τὸ πῶς τὰ χέργια κεῖνα
 ὁποῦ τὸ αἶμα ἔτσ' ἄπωνα τῶν ἐδικῶ σ' ἐχῦνα,
 505 κ' ἔχου νὰ χύσουν ἀκομὴ κί' ἄλλο γιὰ νὰ γδικήσω
 τσ' ἀθρώπους ἀποῦ 'χάσασι, ποτέ τωνε νὰ δώσου
 καμμιὰ καλὴν ἀνάπαψι γι' ἀγάπη τοῦ λαοῦ σου,
 τ' ἐχθροῦ τως τοῦ παντοτινοῦ, γῇ ἐσένα τοῦ μυτοῦ σου;
 πλειὰ γληγορότερα 'ς φωτιά τὸ χιόνι πῶς νὰ στρέψῃ,
 510 πᾶρ' ἔτοιο πρᾶμμα νὰ γενῇ ποτ' ἤθελα πιστέψῃ.
 "Ὡφου, καὶ πῶς μοῦ φαίνεται καὶ ἴθωρον ἄνω κάτω
 τὴν ἐπαρχιά σου, ὡς ἤκουσα τέτοιας λογιῆς μαντάτο,
 κί' ἀνήμενα νὰ σοῦ τὸ 'πῶ, τάχα νὰ τὸ γροικίσου
 κ' οἱ ἄλλοι συμβουλάτοροι νὰ δοῦ νὰ σ' ἀμποδίσου,
 515 γιὰτὶ πολλὰ φοβούμενε μήπως καὶ θενὰ σταῖσου
 σὲ τοῦτο τὸ συγγενικὸ βρόχιν νὰ μᾶς μπερδέσουν,
 καὶ κεῖνο μᾶς ἐπάρουσι μὲ τέχνη, ἀπῶ θωροῦσα
 τὸ πῶς ποτέ μὲ δύναμι νὰ πάρουν ἐμποροῦσα.
 Καλὸ μὴ γδέχετ' αὖ κανεὶς ποτ' ἀπὸ τὸν ἐχθρόν του,

Στ. 499. Κ' ἐτοῦτον. 500. ἤρπιζα καὶ τσ' ὀχθριταὶς. 502. σκιὰς.
 505. ἀκομὴ μόνο γιὰ. 506. ἐχάσασι πῶς ἔχουσι νὰ. 507. κιὰμμιὰ...
 'ς τὸ λαό. 508. γῇ καὶ 'ς τὸν ἐκυτό σου. 509. εἰς φ. 512. ἔτοιαις.
 513. κί' ἐνήμενα. 514. τὸ ἀμποδίσου. 515. ἐφοβήθηκα ἥπως... σταί-
 σου. 516. μπερδέσου. 517. νὰ σοῦ πάρουσι. 519. κιὰνεὶς ποτέ ἀπ' τόν.

μάλιστα ὅσο πλειὰ θωρεῖ κλιτὸ τὸ πρόσωπόν του 520
 καὶ τὴν ἀγάπην πεθυμᾷ καὶ τὴ φιλιὰ γυρεύγει,
 θὰ τότε τρέμῃ πλειότερα, καὶ νὰ τὸν ἐξωφεύγῃ.
 ὦ, πόσον εἶν' καλλίτερο, γαμπρὸ νὰ πάρῃς ἕνα
 νὰ λέγῃ πῶς τὴ βασιλειᾶν ἐπῆρεν ἀπὸ σένα,
 παρ' ἕνα ᾧ ἔχει τὸ ζημιὸ νὰ πάρῃ στανικό σου 525
 τὴν ἐπαρχιά σου ὅαν ἐχθρός, κ' ὅχι καθὼς γαμπρός σου,
 κ' ἀλύπητος κ' ἀδιάκριτος πάντα νὰ σὲ πειράζῃ,
 καὶ τῇ ζωῇ σου τ' ἀκριβοῦς τὸ τέλος νὰ σπουδάζῃ.
 Ὡς τὰ γέρα σου ἔναι τὸ περὶ κιᾶς τὸ κορμί σου νὰ ᾔχῃ
 ἀνάπαψ', ὅχι πείραξιν, ἀγάπῃ, κ' ὅχι μάχῃ. 530

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Ὅποιος μὲ τρόπο πορπατεῖ καὶ τὸ δὲν εἶν' φοβᾶται,
 πρᾶμ' ἄξιον δὲν ἐργάζεται, μηδὲ ποτὲ τιμᾶται.

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ.

Καὶ κεῖνος πάλι, ἀφέντη μου, ὅπου δὲ θέλει νὰ ᾔχῃ
 φόβον ὥς ἐκεῖνο τὸ κκὸ ὅπου μπορεῖ νὰ λάχῃ,
 βρίσκεται πάντα πλειὰ φοραῖς περισσὰ κομπωμένος, 535
 κ' ἂν ἀπομείνῃ ζωντανός, μένει μεταγνώμενος.
 Μὰ δίκως τοῦτο λόγιασαι, γδίκηον ἂν θὲς νὰ πιάσῃς
 ἀπάνω τοῦ Πανάρετου, πῶς μέλλεται νὰ χάσῃς
 τὴ βασιλείαν σ' ὀλοτενιάς· γιατί' ἂν τὸν σκοτώσῃς,
 ὦ τιμημένε βασιλεῖ, πρέπει ζημιὸ νὰ γνώσῃς 540
 τὸ πῶς ἡ θυγατέρα σου σφάζεται, κ' ἀπομένεις
 μὲ διχωστάς κληρονομία· κ' ἔντ' ἄλλο ἀνημένεις,
 παρὰ μιὰν ὥραν νὰ σφαγῇς καὶ σύ, γιὰ νὰ τελειώσῃ
 ἡ πρὶν ἀπώχῃς ὥς τό ὅτερο τὸ νοῦ σου νὰ πλακώσῃ;

Στ. 520. μάλιστα. 521. ἀγάπην πολεμᾷ. 523. νὰ κάμῃς. 529.
 σκιάς. 533. ἀπὸ 535. βρίσκεται? δλαὶς τῇ πλειᾷ. 536. μετανοιω-
 μένος. 538. ὥς τοῦ Π. 539. ὀλότενα. 542. ἄλλον.

- 545 Πᾶς τῇ βουλῇ μ' ἀφέντη μου, καὶ κάμε νὰ νικήσῃ
τῇ μάνιτά σου ἢ φρόνεσι, καὶ τότες θές γροικῆσαι
τόση καλὴ θεράπαψιν, ἀποῦ νὰ ὀφχαριστήσῃς
τὴν ὥραν ὅπου βάλθηκες νὰ τότε συμπαθήσῃς.
Κι' ἀνὲν καὶ ταραχίζεσαι, γιὰτὶ ἀπὸ βασιλειαδες
550 δὲν καταιβαίνει, ἢ τάξες του κ' ἢ γνῶσές του χιλιάδες
ξάζουσιν ἄλλους βασιλειούς· μὰ ποίος μπορᾷ κατέχει,
ἀνὲν κι' ἀπὸ βασιλικὴ ρίζα κι' αὐτόνος τρέχει;
Μὰ θές μοῦ πῃ, τὸ βγενικὸ αἷμα 'ς φτωχὸ δὲ ξίζει,
παρὰ ὅς ῥόδο μὲ χωρὶς φύλλ' ἀποῦ δὲ μυρίζει·
555 οἱ φρόνιμοι, ἄξιε βασιλειέ, φτωχεῖα συντροφιασμένη
μὲ διάξες κι' ἀρεταῖς κρατοῦν πλειότερα τιμημένη,
παρὰ πολλὴ πλουσότητα καὶ βασιλειὰ μεγάλη,
γυμνὴ ἀπὸ πᾶσαν ἀρετὴ καὶ δίχως χάριν ἄλλη·
γιὰτὶ τὰ ἔχει τὰ πολλὰ καὶ τὰ περίσσα πλούτη
560 δὲν εἶν' τσ' ἀθρώπους πάντοτες, ἀρμ' ὥραις τὰ ἔχουν τοῦτοι,
κι' ὥραις ξαφνίδια χάνονται καὶ παίρνουσί τὼς τ' ἄλλοι,
καὶ πάντα πηαίνουν κ' ἔρχονται ὅσ' ἀν κῦμα 'ς περιγιάλι·
γιαῦτως τσῇ πλούσιους βλέπομε συχνὰ τὸ πῶς φτωχαίνου,
καὶ τσῇ φτωχοὺς κάμμια φορὰ πῶς βασιλοὶ ἀπομένου.
565 Μὰ σ' ἔχεις τὴν πλουσιότητα, ὅσ' ἀν τῶπε τὸ παιδί σου,
καὶ τσῇ φτωχιά; του τῇ γιατρεῖα δὸς μὲ τῇ φρόνεσί σου.
Κι' ὥς τῶστερο, ἀφέντη μου, τάχα λησμονησμένη
ἔχεις τὴν ὥρα τὴν πρικιὰ καὶ τὴν πολλὰ καυμένη,
ἀποῦ τριγύρου τοὺς ἐχθροὺς εἴχαμε 'ς τὰ τειχιὰ μας,

Στ. 545. νὰ γροικῆσῃ? 547. ὁποῦ. 549. ἀνέ... ἐκ τοῦ β. 550.
καταιβαίνου ἢ διάξες του κ' ἢ χάρες του ἢ χ. 551. ξίζουσι γι' ἄλλους.
553. κ' ἢ εὐγενεῖα 'ς ἕνα φ. 555. φτωχά. 556. πέρνου πλ. 559. με-
γάλα πλ. 563. συχνά. 564. κάμμια. 566. φτωχεῖα.

Λέγουσιν οἱ στίχοι 567--600.

κ' ἐλπίδα πλεῖν δὲν ἦτονε κάμμιᾶ τσῇ λευτεριᾷ μας, 570
 γιατί ἄθρωπος δὲν ἦτονε μηδένας νά θελήσῃ
 μὲ τέτοιους δυνατοὺς ἐχθροὺς νά ἔγῃ νά πολεμήσῃ·
 καὶ τοῦτος ὁ Πανάρετος, μόνο γιὰ τὴν τιμὴ σου
 τὸ θάνατο δὲ χρῆζωντας, οὐδὲ γιὰ τὴ ζωὴ σου
 μηδὲ ποσῶς δὲν ἔχωντας βλέπῃσι ἔς τὴν δικήν του, 575
 ἐβγήκεν ὀλομόναχος, καὶ μὲ τὴ δύνάμειν του
 τσ' ἐχθροὺς ἀποῦ βαστούσανε φωτιά νά μᾶς κεντήσου
 καὶ μὲ τὴ βασιλείαν σου νά πάρουν τὴ ζωὴ σου,
 ἔδιωξε, κ' ἔδραμε ἔς αὐτοὺς τόσα πολλὶ ἀνδρειωμένους,
 ἀποῦ θαρροῦσα κ' ἦτονε ἔς τὴ γῆ καταιβασμένους 580
 γῆ τῶν ἀρμάτων ὁ θεός, γῆ ἄλλος κανεῖς βοηθός σας,
 κ' εἰς τόσο κίνδυνον πολὺν εὐρέθη λυτρωμός σας.
 Τὰ τεῖχη τοῦτα συντηρῶ, τσῇ πόρταις, τσῇ κολώναις,
 θέατρα, τσῇ ψηλοὺς ναοὺς, καὶ τῶ θεῶ τσ' εἰκόνες,
 καὶ φαίνεται σου κλαίεινε κί ὁμάδι μετὰ μένα, 585
 θυμῶντας πῶς γιὰ χάριν του δὲν εἶναι χαλασμένα·
 « παρακαλοῦμέν σε πολλὰ μ' ὅλη τὴν ἄλλη χώρα
 τὴν ἀφέντιά σου λύπησι νά ᾔχῃ ἔς αὐτόνο τώρα! »
 γιατί εἶναι δίκιο καὶ πρεπτό καὶ κείνον ἀποῦ μπῆκε
 ἔς τόση φωτιά γιὰ λόγου τως καὶ νικητὴς ἐβγήκε, 590
 γιὰ χάριν τῶνε καὶ κεινῶ σήμερο νά θελήσῃ
 ἡ ἀφεντιὰ σου τὸ θυμὸ καὶ τὴν ὀργὴ ν' ἀφήσῃ,
 κί ὥς βασιλεὺς λυπητερός κί ἄξιός νά συγχωρήσῃ
 τὸ σφάλμ' ἀποῦ τὸν ἔχαμεν ἡ νειότης του νά πέσῃ·
 Κάμε τ' ἀφέντη μου λοιπό, συμπάθῃς τως, νά ζήσης, 595
 γιατί σοῦ τάσσω ἔς τῶστερο νά παραξεμανίτης,
 τόσα περίσσια νά χαρῆς γιὰ τέτοια καλοσύνη,
 ἀποῦ τὴν πρίκα ἔς τῶστερο μὲ τὴν χαρὰν ἐκείνη
 νά χάσῃ, καὶ νά κράζεσαι περίσσια καλομοίρης,
 τὸ πῶς ἐγίνης πεθερός τέτοιου κορμιοῦ καὶ κύρης. 600

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

- Σύμβουλε, τά μοῦ μίλησες καλὰ ἔχω γροικημένα,
 καὶ τὸ θὰ κάμω κ' εἰς τσῇ δυὸ ἔχ' ἀποφασισμένα,
 κ' ἀπάνω ἔς τοῦτο λόγο πλεῖο μὴδὲ μοῦ δευτερώσης,
 γιὰτὶ δὲν εἶν' ἡ πρώτη σου ἀπῶχεις νὰ μὲ γνώσης.
 605 Ὡς τὴν κατοικιά σου γύρισαι, κ' ἄσαι με μοναχό μου
 νὰ κλαίγω καὶ νὰ δύρωμαι τὸ πρικορροϊζικό μου.
 (Εἰς τοῦτο μισεύγει ὁ Σύμβουλος, καὶ ὁ βασιλεὺς λέγει).
 Στρατιῶταίς μου πιστότατοι, τοῦτο τὸν ἄντροπιασμένο
 μοῦ φέρετε ὅς βρίσκεται σφικτὰ καδενωμένο·
 κάμετε νᾶρθουσι μαζὶ καὶ κείνοι ἀποῦ τελειόπου
 610 τῇ δικηροσύνῃ κ' ἄπονα τσ' ἄτυχους θανατόπου.

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ μοναχός.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

- Τὰ γερατεῖα ἐλωλάνησι, θαρρῶ μὰ τὴν ἀλήθεια,
 τὸ σύμβουλο καὶ κάθεται καὶ λέγει παραμύθια,
 λογιάζωντας πῶς μετ' αὐτὰ τὸ νοῦ μου νὰ σκοτίσῃ,
 τέτοιο μεγάλο φταίσιμο ἀγδίκηωτο ν' ἀφήσῃ·
 615 μὲν ἂν τὸ πιστεύῃ ὀλοτενιάς, νὰ 'κουζουλάθῃ κρίνω,
 καὶ πάλι ἐγὼ λωλότερος εἶχά' ὅστι παρὰ κείνο,
 ἀνὲν κ' ἀκούσῃ τοῦ 'θελα, γιὰτὶ ἄθρῳπο κενένα
 ἔς τὸν κόσμον τόσα πελελὸ δὲν ἔχω γνωρισμένα
 μὲ λόγια καὶ παραβολαῖς νὰ θέλῃ ν' ἀπομείνῃ,

Στ. 605. κ' ἄρης με. 606. θρήνωμι.

Λέπει: εἰς τοῦτο -- λέγει. 613. σκοτίσω. 614. ἀφήσω. 615. ὀ-
 λότενα. 616. ἀπὸ κ. 617. ἀνέ.... κιάνένα.

μένωντας δίχως γδίκηωσι μιάν έντροπή 'σάν κείνη. 620
 Μ' άπητι λίγο θέλ' είσται 'ς τὸ κρίμα του τὸ τόσο
 θάνατον άτυράννιστο σήμερο νά τοῦ δώσω!
 τόση 'ς τὸ νοῦ μου παιδωμὴ στέκω καὶ λογαργιάζω,
 ἀπ' άλλονοῦ νά δόθηκε 'ς τὸν κόσμον δὲ λογιάζω.
 Σήμερο θέλω πᾶσα εἶς νά 'δῃ τὴ μπύρσσί μου, 625
 γιὰ νά φοβᾷτ' ὥστε νά ζῇ περίσσια τὴν ὀργή μου,
 γιὰτ' ἡ ντροπὴ ποῦ μοῦ καμε, ἔστοντας νά 'ναι τόση,
 δίχως περισσίαν άπονιὰ δὲν ἤμπορᾷ γλυτώσῃ.
 Μὰ πῶς νά διάζω 'ς τὴν κακὴ κί ἄτυχῃ θυγατέρα;
 ν' άναμουρδώσω τάχατες τὴν πρικαμένη χέρᾳ 630
 'ς τὸ ἴδιο αἷμα τὸ λοιπὸ τό'θελε 'ς τὸ θεό μου!
 μ' άνέν καὶ με δίχως; 'αὐτὸ τέλειο τὸ γδίκηωμό μου
 μπορῶ νά κάμω μετ' αὐτή, δὲν εἶν' καλλιὰ ν' ἀρήσω
 νά ζῇ σὲ πρίαν άμετρῃ, κ' εἰσὲ καῦμὸ περισσο;
 Καλλίτερά μοῦ φαίνεται τοῦτο, πρὶν νά δώσω 635
 τέλος, γιὰμιά τοῦ πόνου τῇ, 'σάν τήνε θανατώσω.
 κρίνω 'σὰ δῇ τὰ μέλη του νεκρὰ καὶ χωρισμένα,
 πάντα τὰ φυλλοκάρδια τῇ νά στέκουσι καῦμένα,
 τὸ θάνατο νά πεθυμᾷ, νά κλαίγῃ, νά θρηνᾷται,
 νά μεταγνώθῃ ὥστε ζῇ, καὶ νά μηδὲ 'φελᾷται. 640
 Μὲ τέτοιον τρόπο τὸ λοιπὸ 'ς ἐτοῦτο κ' εἰς ἐκείνη
 θὰ πιάσω 'ς τὸ μοῦ φτιάσας σήμερο γδικησύνῃ.
 γιὰτὶ ἔναν ὁποῦ βλάψας, καὶ καίγος τ' ἀπομένει

Στ. 620. σήμερο δίχως. 621. μ' άπητις... κρίμαν. 622. με δίχωςτας
 τυράννισι νά τότε θανατώσω. 626. ζῷ. 628. δίχως μεγάλῃν.... δὲν
 ἤμπορεῖ νά γλυώσῃ. 629. κί ἄτυχῃ θ. 631. ἰδιόν του αἷμα. 632. μ'
 ἂν ἔναι καὶ δίχωςτας. 633. κ' εἰς αὐτή. 635. Καλλίτερο. 636. σά.
 640. μετανόηση ὥστε νά ζῇ. 641. τέτοιο. 642. 'ς τὰ μοῦ φτιάξαι.
 643. ἁποῦ βλάψουσι.

ΚΡΗΤ. ΘΕΑΤ.

10

νὰ τότε ξαναβλάψουσι, χειρότερ' ἀνημένει.

- 645 Μ' αὐτὸ τὸ σκύλλο συντηρῶ καὶ φέρνουςι δεμένο...
 θωρῶντάς τονε μοναχὰς ἄφτ' ὅλος καὶ κρυαίνω

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ, ΧΟΡΟΣ, καὶ ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ καδενωμένος.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ.

Καλῶς τὸν ἄξιό μου γαμπρό, καλῶς τονε, νὰ κάμω
 καθῶς τυχαίνει σήμερο τὸν ὁμορφόν του γάμο.

Γιὰ ποιὰ φορμὴ τ' ἀμμάτια σου κρτεῖς χαμηλωμένα;

- 650 νὰ τὰ γυρίσης ντρέπεσαι μὲ θάρρος πρὸς ἐμένα!
 Ἀνέγνωρε κι' ἀδιάκριτε κι' ἄτυχε, τὸ ψευτὸ σου
 σκῆμα καὶ ταπεινότητα δὲν εἶναι 'ς ὄφελός σου.

Πέ μου, παιδί μικρότατο κι' ἀπὸ μικροῦς ἄθρῳπους,
 σ' ἀνάθρεψα 'ς τὸ σπίτι μου, κ' εἰς ὅλους μου τσῆ τόπους

- 655 σ' ἔκαμα μεγαλειότερο παρ' ἄθρῳπο κανένα,
 γιὰ νὰ 'χω τὴν ἀντίμεψι-ἐτούτην ἀπὸ σένα;

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Ζεῦ, δός του χάρι, ἀπόκρισι φρόνιμη νὰ τοῦ δώσῃ,
 τὴν ἀγριεμένην του καρδιάν, ἂν τύχῃ, νὰ 'μερώσῃ!

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ.

- Σ τὰ χέργιά σου μ' ἀνάθρεψες, μέγαλον ἔκαμές με,
 660 πολλαῖς κι' ἀρίφνηταις τιμαῖς, ἀρέντη μ', ἄξιωσές με,
 καὶ πάντα μου τὸ 'γνώριζα, πάντα φχαρίστησά σου,
 καὶ μπιστικῶς 'ς τὸ 'δύνουμου πάντα μου δοῦλεψά σου.

Στ. 641. χ. τυχαίνει. 646. κρυαίνω. 652. σκῆμα... 'ς ὄφελός σου.
 655. κι' ἀνέναν. 657. Ζεὺς. 659. ἔκαμες. 660. ἄξιωσές. 661. εὐχάριστι-
 ζῶ. Λαίπει. δ. 662. στίχος.

μά'σφαλα, μολογῶ σού το, κ' ἔμεινα νικημένος
 ἀπὸ τὸν Πόθο, κατὰ πῶς πάντα συνειθισμένος
 εἶναι τσ' ἀθρώπους νά νικᾷ· δὲν ἤμουν μὲ τσ' ὀχθρούς σου 655
 πρυδότης σου, δὲν ἔδωκα τσῇ τόπου, τσῇ δικούς σου
 τῶχθροῦ σου· νειότης κι' ὁμορφιά, σπλάχνος καὶ καλοσύνη
 μοῦ κάμασίνε τὴν καρδιά 'ς τὸν Πόθο νά συγκλίνη.
 Μ' ἀπῆ σέ τοῦτο μ' ἔφερεν ἡ τύχ' ἡ ἐδική μου,
 θὲ νά σοῦ πῶ τὸ σήμερο τίνος κυροῦ παιδ' ἡμου, 670
 γιὰ νά γνωρίσης πῶς πολὺ δὲν ἦτονε ν' ἀφήση
 τὸν Πόθο βασιλαιοῦ παιδί τὸν νοῦν του νά νικήση,
 μ' ἄλλο παιδί 'νοῦς βασιλαιοῦ, στέκωνται πάντ' ὁμάδι
 'ς μιὰ κατοικιὰ τόσους καιροὺς ἀπὸ ταχὺ ὡς βράδυ.
 Ξεῦρε λοιπὸ πῶς εἶμι γυιὸς τοῦ βασιλαιοῦ τοῦ πλούτου 675
 τσῇ Τσέρτσας, τοῦ Θρασύμαχου τοῦ φίλου τοῦ δικοῦ σου·
 κ' ἡ τύχη 'σάν ἠθέλησε κ' ἔμεινε νικημένος
 ἀπὸ τσ' ὀχθρούς σας καὶ τῷ θυ, κ' ὕστερα σκοτωμένος,
 μ' ἔφερεν εἰς τὸ σπίτι σου κ' εἰς τὴν δική σου χέρη,
 γιὰ ν' ἀποθάνω σὰ θωρῶ τὴ σημερινὴν ἡμέρα. 680
 Μ' ἂν εἶναι κ' εἶσαι βασιλεῖς, σὰ σ' ἔχω γνωρισμένο,
 καὶ τ' ὄνομά σου βρίσκεται 'ς τὸν κόσμον ξαπλωμένο,
 κάμ' ὅλον καίνο ἀπάνω μου ἀπὸ ὕελες θελήσει
 κ', εἰς τὸ παιδί σου νά γενῇ, ἅς σ' εἴχαι νικήσει
 'ς τὴ μάχη 'σὰ τὸν κύρη μου κ' ἐσέαν οἱ ὀχθροί σου, 685
 κι' ὡτὰν ἐμὲ εἰς χέρι' ἄλλοῦ νά λάχη τὸ παιδί σου.

Στ. 668. ἤμεινα. 665. 'ς τσ' ὀχθρούς. 668. ν' ἀπομείνη. 669. ἀ-
 πῆς... ἡ τύχης ἢ δική. 670. τὴν σήμερο. 672. τὸν Πόθο? νά γροι-
 κήση. 676. Τζήρτσας. 677. κι' ἀπῆς ἡ τύχη ἐθέλησε κ' ἤμεινε. 67.
 τσῇ ὀχθρούς. 679. μ' ἔφερεν ἐμὲ 'ς τὸ σπ. 680. τὴν σήμερον ἢ. 681.
 Μ' ἂν ἴτως κ' εἶσαι. 683. κάμε ὅλο ἐκαίνο. 685. καὶ σὲνα σὰ τὸ κύρη
 μου 'ς τὴ μάχην οἱ ὀχθροί σου. 686. νά δώσῃ

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Μεγάλο πρᾶμμι' ἀκούγομε, κι' ἀλήθεια τὸ κρατοῦμε,
γιατί πολλά βασιλικαῖς τῇ χάρες του θαροῦμε.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Τούτο ὅσκις φοραῖς τὸ πῆς, τὸ λέγεις ψώματά σου,
690 μὰ σέ ποτέ δὲν ἦτονε βασιλικ' ἡ γενειά σου!
μὰ μετ' αὐτά τὰ ψώματα θεὸς ἔχει κομπωμένη
τὴν Ἐρωφίλην ἀκομή τὴν τρισκαταραμένη.
Πιστεύω μάλιστα παιδί πῶς νᾶσαι 'νοὺς ὀχθοῦ μου,
'νοὺς κακοθελητῇ πολλὰ ἐμέ καὶ τοῦ παιδιοῦ μου,
695 κ' ὅφι μικρὸ σ' ἀνάθρεψα γιὰ νὰ μὲ φαρμακέψης,
καὶ πῶς ὀχθρὸς δὲ γίνεται φίλος νὰ μ' ἀρμηνέψης.

Π Α Ν Α Ρ Ε Τ Ο Σ .

Τοῦτό 'ν' ἀλήθεια, βασιλειέ, κι' ἀνὲν καὶ θεὸς σημάδι
πῶς εἶμαι τοῦ Θρασύμαχου καὶ μαρτυριαῖς ὁμάδι,
τῶνα καὶ τ' ἄλλο σήμερο σοῦ τάσσω νὰ σοῦ δώσω.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

700 Καὶρὸ 'ς τὴν τόση σ' ἀτυχιά μὲν ὦρα δὲ θὰ δώσω.

Π Α Ν Α Ρ Ε Τ Ο Σ .

Θυμήσου κιᾶς, ἀφέντη μου, πῶς μοναχός μ' ἐμπῆκα
'ς τόσους ὀχθροὺς πολλὰς φοραῖς καὶ νικητῆς ἐβγήκα.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Πᾶσά σου δούλεψι καλὰ νὰ μείνῃ πλερωμένη
σοῦ τάσσω δίχως ἄργητα τώρα, καθὼς τυχαίνει.

Στ. 688. τῇ διᾶξες. Οἱ στίχοι 691-692. φέρονται ἐν τέλει τοῦ λόγου. 691. τὰ ψώματα θεὸς νὰ 'χης. 693. μάλιος λογιᾶζω πῶς; παι-
δι θεὸς νὰ 'σαι 'νοὺς ἐχθοῦ. 696. ἐχθρός. 697. κί ἂν ᾦν'. 699. ὁ στί-
χος οὗτος φέρεται ἐν τῷ στόματι τοῦ βασιλέως... νὰ πλερώσω. 700.
μνὴν. 701. σκιᾶς. 702. ἐχθοῦς.

Κρατεῖτέ τονε, στρατηγοί, κ' ἐλάτε μετὰ μένα 705
διπλοῦ νά τ' ἀντιμέψωμε τὰ μῶχει καμωμένα.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Μέ μάνιταν ἐμίσεψε καί μέ θυμὸ μεγάλο,
γιαῦτως λογιᾶζω τῇ ζωῇ τοῦ πέρνει δίχως ἄλλο.
Θεέ μου, βοήθησέ του σύ, γιατί ἄλλοι δὲν μπορούσι
ς τὰ χεργι' ἀποῦ τότε κρατοῦν βοηθοί του νά γενοῦσι. 710

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Ἀκτῖνα τ' οὐρανοῦ χαριτωμένη,
ἀποῦ μέ τῇ φωτιά σου τῇ μεγάλῃ,
ἔς ὅλη χαρίζεις φῶς τὴν οἰκουμένη,
τὸν οὐρανὸ στολίζει ἔς μιὰ κ' εἰς ἄλλη
μερὰ κι' ὅλη τῇ γῇ ἡ πόρπατηξιά σου, 715
δίχως ποτὲ τῇ στράτῃ τῇ νά σράλλῃ.
κι' ὄντ' αἶμας ἐμακρύνῃς τῇ θωριά σου,
μέ χιόνια καί βροχαῖς τῇ γῇ ποτίζεις,
γιὰ νά μπόρῃ νά ζιοῦν τὰ πλάσματά σου.
καί πάλι ἔσ' αἰμώσης κι' ἀρχηνίσῃς 720
τὰ χιόνια νά σκορπᾷ, καί νά ζεσταίνῃς
τὸν κόσμ', ὅλη τῇ γῇ μ' αἰθροὺς γεμίζεις,
τὰ φύτρ' ἀναγαλλιᾷς, καρποὺς πληθαίνεις,
μεστόνεις πωρικά, γεννᾷς λιθάρια
πολλῶ λογιῶ, κ' εἰς δόξα πάντα μένεις. 725

Στ. 705. πρὸς ἐμένα. 709. βοήθησε. 710 κρατοῦ βοηθοί του
Πρὸ τοῦ Χοροῦ « Τέλος τῇ τετάρτῃ πράξει. » 717. κι' ὄντε αἶμας ἐ-
μακρύνῃς. 719. πλάσματά σου, προτιμηθὲν τοῦ ἡμετέρου πλου-
μιστά.

- διακάντια καὶ ρουμπιά, μαργαριτάρια
 καὶ ὄλαις τῇ πέτραις τὸ ἄλλαις μοναχὸς σου
 πῶς κάμνεις, ὅλοι βλέπομε καθάρια.
 Τὰ δὲ θωρεῖ ἔς τὴ γῆ ποτὲ τὸ φῶς σου,
 730 εὐρίσκονται ἔς τὰ βάρη φυλακμένα,
 καὶ ὅσα καὶ ἂν ᾔν' ὀμπρὸς τῶν ὀμματιῶν σου,
 γῆ σὺ τὰ κάνεις ὅλα, γῆ ἀπὸ σένα
 θρέφονται καὶ κρατιοῦνται καὶ πληθαίνουν,
 καὶ νὰ χαθῇ ποτὲ μπορεῖ κανένα.
 735 Ἦλιέ μου φωτερέ, τοῦ περχσμένου
 καιροῦ τὰ πάθη 'ποῦ ἔχαμε θυμοῦμαι,
 καὶ ὀλόκρυγα τὰ μέλη μου ἀπομένου.
 τῇ ποταμοῦς πῶς εἶδαμε μποροῦμε
 ἔς τούτους τῇ δόλιου, τόπους τὸ ἐδικού μας,
 740 νὰ κυματίζουν αἶματα νὰ ποῦμε.
 τριγύρου ἔς τὰ τειχιά ἔχαμε τὸ ὀχθροῦ μας,
 καὶ οὐδὲ κάμμι' ἄλλ' ἐλπίδ' ἀπόμεινέ μας
 ἔς τὴ μάχη τὴν πολλὴ τοῦ βσιλαιοῦ μας.
 καὶ τῷ θεῶν ἡ χάρι ἐδόθησέ μας
 745 κ' ἐνοῦ μας στρατηγοῦ χέρ' ἀντρωμένη,
 καὶ ἀπὸ τὴ μάχη αὐτὴν ἐλύτρωσέ μας.
 Ὄφου, πρικιά του μοῦρ' ἀσβολωμένη,
 τί τῶξιζε τὸ ὀχθροῦ μας νὰ κερδαίσῃ,
 καὶ κεῖνος τὸ ἐρωτιᾷ σκλάβος νὰ γένῃ;

Στ. 727. καὶ ὄλαις ταῖς ἄλλαις πέτραις μοναχὴ. 729. ποσῶς. 730.
 μὲ βρίσκονται. 731. ὀμματιῶ. 736. θυμοῦμαι, προτιμηθὲν τοῦ
 ἡμετέρου θυμοῦ μας. 740. κυματοῦσιν. 741. εἶχαμε προτιμηθὲν
 τοῦ ἡμετέρου χάμα. 742. καμμιὰ ἄλλη ὀλπίδα ἐπόμεινε. 744. τοῦ
 θεοῦ... ἐδόθησε. 748. μάχη ἐκαίνη. 748. τοῦτ' ἔξωτε.

'ς τὸν Πόθο τῇ κεφαλῇ μας εἶχε πέσει, 750
 καὶ ὄντ' ἀκρατιέτο πλεῖσ' ἀγαπῶμενος,
 'ς ἀμετρῆς λόχης ἔπεσε 'ς τὴν μέσην.
 Τώρα 'ς τὴν φυλακὴν καδενωμένος,
 θάνατον ἐκ τοῦ θυμοῦ τοῦ βασιλείου μας
 σκληρότατ' ἀνημένει ὁ πικραμένος! 755
 Ἦλιε μου, τὸ λοιπὸν 'ς τὰ κλαῦματά μας
 λυπητερόν το φῶς σου ὡς σκοτεινιάσῃ,
 γῆ 'ς ἄλλα μέρη στείλῃ το μακρὰ μας,
 νέφος σκοτεινισμένο ὡς σκεπάσῃ,
 καὶ αὐτοῦ το παλάτι ὡς χαλάσῃ. 760
 μὲ χίλιας ἀστραπαῖς τὸ μανισμένο
 κάμῃ τὸ βασιλεῖόν μας νὰ τρομάξῃ,
 νὰ μὴ χαλάσῃ τέτοιο νεῖδ' ἀντριωμένο.
 μὲ φοβεραῖς βρονταῖς κάμῃ ν' ἀλλάξῃ 765
 τὸ λογισμὸν τοῦ τὸν κακὸν 'ς ἀγάπην,
 καὶ ὡς κύρης ἀγαθὸς τώρα νὰ πράξῃ
 'ς αὐτήν, καὶ εἰς ἐκεῖνον τὸν ἀζάπην!

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ ΠΡΑΞΕΩΣ.

Στ. 752. ἀμετρῆς λόχης προτιμηθὲν τοῦ ἡμετέρου ἀμετρῆ
 λόχῃ. 755. πικραμένος. 756. Ἠλιέμου, τὸ φῶς σου. 757. λυπητερῶς
 ἔφυγε ὡς σκοτεινιάσῃ. 758. στείλῃ τὴν πικράθμην.

Ἐνταῦθα τελευτᾷ τὸ τοῦ Λεγρανδίου χειρόγραφον.

INTERMEDIΟ ΤΕΤΑΡΤΟΝ .

Γοφρέδος, Ῥινάλδος, Μαντατηφόρος, καὶ Σολιμάνος .

ΓΟΦΡΕΔΟΣ .

- Μικρός, καθὼς τὸ βλέπετε στρατιωταῖς μ' ἀντρωμένοι,
τῇ χώρᾳ νὰ κερδαίσωμε κόπος μᾶς ἀνημένει,
γιατὶ ἐκ τὰ παλληκαριά τῃ λίγα τῆς ἀπομείνα
καὶ τὰ τειχιά τῃ ἐπέσασι 'ς τόπους πολλοὺς καὶ κεῖνα .
- 5 κ' ἔτσι πᾶς ἓνας σήμερο πρέπ' ἀπὸ σᾶς νὰ βάλλῃ
'ς τὸ λογισμό του ποι' ἀφορμὴ μᾶς, ἔκαμε μεγάλη
ν' ἀφήσωμεν τῇ τόπους μας, τὰ σπίτια, τὰ παιδιὰ μας,
κ' ἔτσι μακρὰ νὰ φέρωμεν ὅλοι μας τὰ κορμιά μας .
Δὲν ἤρθαμ' ἄξιοι στρατηγοί, δὲν ἤρθαμε γιὰ πλοῦτη,
- 10 μὴδὲ γιὰ περιδιάβασι 'ς τὴν ἐξοριὰν ἐτούτη,
μὰ γιὰ νὰ ξεσκληλώσωμε τὸν Τάφο τοῦ Χριστοῦ μας
κ' εἰς λευτεριά νὰ βάλλωμε τόσους πιστοὺς δικούς μας,
τοῦτο μᾶς ἔφερεν ἐδῶ, τοῦτο μᾶς εἶχε κάμει
τόσαις φορὰς 'ς τὸν πόλεμον ὅλοι νὰμποῦμ' ἀντάμῃ,
- 15 καὶ γιὰ τὴ χάριν του κεινοῦ, ποῦ ῥθεν ἐδῶ νὰ δώσῃ
θάνατ', ἀπὸ τὸ θάνατο γιὰ νὰ μᾶς λευτερώσῃ,
πάντα μὲ νίκη ἐβγήκαμεν, καθὼς καὶ τώρα πάλι
μὲ νίκη θέλωμεν ἐβγῆ καὶ μὲ τιμὴ μεγάλη,
μόνο νὰ μὴ θελήσωμε νὰ λείψωμ' ἀπατοί μας
- 20 σὲ κεῖν' ἀπῶ τὸ σήμερο πρέπει ὅγι' ἀντὶς τιμῆς μας .
Δέτε, στρατιωταῖς μου, λοιπὸ 'σάν εἴστε μαθημένοι
νὰ κάμετε τὸ δύνεστε 'ς τὴ μάχῃ ἀπ' ἀπομείνει,

νὰ τελειωθοῦν οἱ κόποι μας καὶ τὰ τασσίματά μας,
 νὰ πᾶμε νὰ κρεμάσωμεν ὅλοι μας τ' ἄρματά μας
 'ς τὸν ἅγιο Τάφο τοῦ Χριστοῦ, ποῦ βρῆκε χάρι τόση 25
 νεκρὸν ἐκεῖνον πῶδ' ὡς ζῆσι ἀλλῶν νὰ δώσῃ,
 κι' ἄξια 'ς τὴ γῆ κ' εἰς τσ' οὐρανούς καὶ πλερωμὴ καὶ χάρι
 σᾶς τάσσω 'ς τὰ κοπιάσετε πᾶς ἕνας σας νὰ πάρῃ.
 Δέτε λοιπὸ νὰ δώσετε σημάδι τοῦ πολέμου,
 κι' ἂν εἶδαι τ' ἁμμάτιά μου κανένα σας ποτέ μου 30
 νὰ πολεμήσῃ μὲ τσ' ὀχθρούς μ' ὅλη τὴν ὀρεξίν του,
 ἂς δεῖξῃ καὶ τὸ -σήμερο πάλι τὴ δύναμίν του.

ΡΙΝΑΛΔΟΣ.

Πάντα κάνεις καμώματα πλείσια τυχαίνει νὰ 'χῃ
 καὶ λίγα λόγια ὅσο μπορεῖ περιττοπλεῖα 'ς τὴ μάχῃ,
 γιὰ τοῦτο μὲ λιγώτερὰ λόγια ποῦ νὰ μπορούμε 35
 τῆς ἀρεντιᾶς σου τάσσομε 'ς τὸν πόλεμο νὰ μποῦμε
 μ' ἀποκοτιὰν καὶ μ' ὀρεξί καὶ δύναμι μεγάλη,
 κ' ἐλπίζω νὰ γυρίσωμε μὲ πλείσις δόξα πάλι.

ΓΟΦΡΕΔΟΣ.

Μὴ στέκετε τὸ λοιπονίς, κάμετε τὸ σημάδι
 τσῇ μεγαλείτερης μαλλιᾶς ὅπου μπορεῖτ' ὁμᾶδι. 40
 (Εἰς τοῦτο κάνουνσι σημάδι τοῦ πολέμου).

ΡΙΝΑΛΔΟΣ.

Τὴν πόρταν εἶδα κι' ἄνοιξε, κ' ἕνα θωρῶ καὶ βγαίνει
 ξαρματωμένο, τίθοτας μαντάτο μᾶς ἐφέρνει.

ΓΟΦΡΕΔΟΣ.

Σταθῆτε ν' ἀγροικήσωμε τί θέλει νὰ μιλήσῃ,
 κι' ἁμμὴ ἐρχεται μοῦ φίνεται σύβαςι νὰ ζητήσῃ.

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ.

Τέσσερης μέσ' τὴ χώρα μας στρατιῶταις ἀντρωμένοι 45
 βρίσκουνται νὰ μαλλώσουσι πολλὰ πεθυμισμένοι
 μὲ τὸ 'ΡΙνάλδο καὶ μ' αὐτοὺς τσ' ἴδιους ἐκεῖνους τσ' ἄλλους

- ποῦ μᾶς σκοτῶσιν τέσσερης στρατιωταῖς μας μεγάλους·
 κι' ἂν ἔναι καὶ νικήτουν καὶ τούτους, νὰ σᾶ; δῶτῃ
 50 τῇ χώρᾳ τάσσει ἀφέντης μου, μὲ δίχως νὰ μαλλώσῃ
 πλειόν του σᾶ; μνόγει· μ' ἂν ἴσως, καθῶς; ἐλπίζει, λάχῃ
 νὰ βγοῦσιν οἱ στρατιωταῖς του μὲ νίκην εἰς τὴ μάχῃ,
 θέλει καὶ σὺ νὰ μὴ μπορῇς πλειὸ νὰ τονέ μαλλώσῃς,
 μ' ἀποδεπᾶ τὰ τόσα σου φουσάτα νὰ σηκώσῃς.

Γ Ο Φ Ρ Ε Δ Ο Σ .

- 55 Γύρισαι τὸ γοργότερο καὶ πὲ 'ς τὸ βασιλεῖό σου
 νὰ στείλῃ τσῇ στρατιώταις του γλήγορα νὰ μαλλώσω,
 κι' ἂμ μὲ νίκησῃ τάσσω του τὴν χώρᾳν του ν' ἀφήσω
 λεύτερη, κ' εἰς τὸν τόπο μας μ' ἔλου μας νὰ γυρίσω·
 μ' ἂν νικηθοῦσι, τὸ ζημιὸ τῇ χώρᾳν ἂς μοῦ δώσῃ,
 60 μὴ τότε κάμω πλειότερη κακομοιργιὰ νὰ γινῶσῃ.
 Ρινάλλδο καὶ στρατιωταῖς μου πολλὰ μ' ἀγαπημένοι,
 τόση μεγάλη προθυμιὰ σᾶ; ἔχω γνωριτμένη,
 κ' ἔτσι σᾶς ξεύρω δυνάτους, ἀποῦ τῇ μάχῃ βάνω
 τούτῃ, καθῶς; τὸ βλέπετε, τσῇ νόμους σας ἀπάνω,
 65 κ' ἔτσι δὲν πρέπει νὰ σᾶ; πῶ καὶ νὰ σᾶς ἐθυμήσω
 τ' εἶναι πρεπὸ νὰ κάμετε, γιὰτ' εἶχ' ἔσται περίσσο·
 'ς τὸν πόλεμο μὲ τὴν εὐχὴ καὶ τὴν περίσσια χάρι
 σᾶς; στέλλω μόνο τοῦ Χριστοῦ, καὶ κάμετε νὰ πάρῃ
 τιμὴ καὶ δόξα μετὰ σᾶς, καὶ τόσοι σκληρωμένοι
 70 δοῦλοί του ν' ἀπομείνουσι τῶρα λευτερωμένοι.
 Σέρνομαι πάλι 'ς μιὰ μερὰ μόνον ὀγιὰ νάρθοῦσι
 μὲ δίχως ντήρησι οἱ ὀχθροὶ 'ς τὸν πόλεμο νὰ μποῦσι,
 κι' ὡς νικηθοῦσιν ἀπὸ σᾶς, καθῶς; θερρῶ κι' ὀλπίζω,
 'ς τῇ χώρᾳ νᾶμπω νικητὴς πασίχαρος γυρίζω.

Ρ Ι Ν Α Λ Λ Ο Σ .

- 75 Καθῶς; μ' ἀποκοτιὰ πολλὴ καὶ μ' ὄρεξι· μεγάλη
 'ς τούτῃ τῇ μάχῃ σήμερο πᾶ ξαναμποῦμε πάλι,

τέτοιας λογῆς παρακαλῶ καὶ τοῦ θεοῦ τῇ χάρι
νὰ κάμῃ τὸν πᾶσ' ἕνας μας νίκη τσ' ὀχθροὺς νὰ πάρῃ.

(Εἰς τοῦτο ἔρχονται καὶ παίζουν τῇ μορέσῃα μὲ τ' ἄρμα,
καὶ πέφτουν οἱ Τοῦρκοι, καὶ ὁ Ῥινάλδος λέγει).

ΡΙΝΑΛΔΟΣ.

Πάντοτ' ἄς εἶναι τοῦ Χριστοῦ τ' ὄνομα δοξασμένο,
πειδὴ ἀπὸ σᾶς τὸν Τάφον του βλέπω λευτερωμένο.

80

ΓΟΦΡΕΔΟΣ.

Στρατιωταίς μου, 'ς τὸν ἄμετρο κόπον τὸν ἐδικό σας
ὅσο μπορῶ καὶ δύνομαι περισσὶα φχαριστῶ σας,
καὶ μετὰ σᾶς τὸ σήμερον χαίρομαι, 'σάν τυχαίνει,
γιατὶ 'ς τὸν κόσμον ἐμείνετε περισσὶα δοξασμένοι,
κι' ἀθάνητ' ἀπομένουσι 'ς τὴ γῇ τὰ νόματά σας
γιὰ τὴν πολλή σας δύναμιν καὶ τὴν παλληκαριά σας.

85

ΡΙΝΑΛΔΟΣ.

Τὴ νίκη μᾶς ἐχάρισεν ἡ τύχ' ἡ ἀγαθὴ σου
μόνον, ἀφέντη, κ' ἡ τιμὴ κ' ἡ δόξ' ἄς εἶν' δική σου.

ΓΟΦΡΕΔΟΣ.

'Αργοῦ νὰ βγοῦσι τὰ κλειδιά τσῇ χώρας νὰ μᾶς δώσου·
τὰχα λογιᾶζου θέλουσι πῶς νὰ μᾶς ἐκομπώσου.

90

(Εἰς τοῦτο τῶνε κάνουνσι σημάδι καὶ βγαίνει ὁ Σολι-
μάνος μὲ τσ' ἄλλους καὶ λέγει).

ΣΟΛΙΜΑΝΟΣ.

Γοφρέδο, βλέπω φανερά πῶς κόποι δὲ μποροῦσι,
μηδὲ βολαῖς, μηδ' ἄρματα ποτὲ ν' ἀντισταθοῦσι
τ' ὠρίσκειν οἱ οὐρανοί, κ' ὡς ἄξιο νικητὴ μου
σὲ προσκυνῶ καὶ δέχομαι κλίνωντας τὴν κορφή μου.
Τσῇ χώρας μου 'ναι τὰ κλειδιά τοῦττα, καὶ τοῦτο τ' ἄλλο
τὸ θησαυρό μου κάτεχε σφαλίζει τὸ μεγάλο,
κ' ἄς εἶν' τῶν ἄξιῳ σ' ἀρετῶ, κ' ἄς εἶν' τσῇ δυνάμει σου
μὲ τὰ κορμιά μας ὁλονῶν κέρδος καὶ πλεωμὴ σου.

95

- Μὰ 'ς τούτῃ σὲ παρακαλῶ τὴν τύχῃ μὴν ἀφῆσθαι
 100 πῶς ἐγεννήθης ἄθρῳπος καὶ σὺ νὰ λησμονήσῃς,
 κι' ὁ σκλαβωμὸς κ' ἡ μοῖρά μου κι' ἐτούτ' ἡ δόλια χώρα
 ξόμπλι ἄς γενοῦν παντοτινὸ τοῦ λογισμοῦ σου τώρα,
 γιὰ νὰ μὴν ᾗς ἀλύπητος 'ς τοὺς ἐπιασεῖς 'ς τὴ μάχῃ,
 γιὰτὶ τὸ μῶλαχεν ἐμὲ μπορεῖ καὶ σὲ νὰ λάχῃ.

Γ Ο Φ Ρ Ε Δ Ο Σ .

- 105 Συνῆθι μοῦ 'ναι, Σολιμάν, πάντα μου νὰ γυρεύγω
 τσῆ ταπεινοὺς νὰ λεημονῶ, τσῆ ἄγριους νὰ παιδεύγω,
 'σάν τῶχουν τοῦτοι ὅλοι τῶς 'ς τὴ μάχῃ γνωρισμένο,
 κ' ἐκ τὸ συνηθί μου ποτέ, κάτεχε, πῶς δὲ βγαίνω.
 Σηκῶς' ἀπὸ τὰ πόδιξ μου, τίβοτας μὴ φοβᾶσαι,
 110 φίλος μου, κι' ὄχι σκλάβος μου πάντα σου θέλω νὰ 'σαι.
 γυναῖκες, δοῦλοι καὶ παιδιὰ κι' ὅλος ὁ θησαυρός σου
 κι' ὅλ' οἱ στρατιῶταις ἀκομὴ χάρισμ' ἄς εἶν' δικό σου,
 κι' ὅπου τὰ θὲς ἐλεύθερος τὰ πάρε μετὰ σένε,
 σώνει μας μόνο νὰ 'χωμε τὴ χώρα κερδαιμένα.

Σ Ο Δ Ι Μ Α Ν Ο Σ .

- 115 Τὸν οὐρανὸ παρακαλῶ δόξαις νὰ σοῦ χαρίξῃ
 καὶ μὲ τιμαῖς ἀθάναταις πάντα νὰ σὲ στολίζῃ,
 γιὰτὶ ἔχεις χάρι μετὰ σέ, ἀπ' ὅλοι οἱ ὀχτροί σου
 τιμοῦν καὶ προσκυνοῦσί σε καὶ θέλουν τὴν ζωὴ σου.
 Μ' ἄς πᾶμ' ἀφέντῃ, τὸ λοιπὸ τὴ χώρα νὰ σοῦ δώσω,
 120 τὴν ὕστερη κακομοιριά τούτῃ μου νὰ τελειώσω.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ INTERMEΔΙΟΥ .

Π Ρ Α Ξ Ι Σ Π Ε Μ Π Τ Η .

Σ Κ Η Ν Η Π Ρ Ω Τ Η .

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ καὶ ΧΟΡΟΣ .

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ .

*Ω σπíti τρισκατάρατο, σπíti καταραμένο,
γιατί 'ς τὰ βάθη τοῦ γιᾶλου δὲν εἶσαι βουλισμένο;
παλῆά φωλεῖα τῆς ἀπονιᾶς, καὶ κατοικιᾶ τοῦ φόνου,
βρύσι τῷ δάκρυω καὶ σχολιῷ τῇ πρίκας καὶ τοῦ πόνου,
πῶς δὲ θυμῶνετ' οὐρανός, κ' ἡ γῆς πῶς δὲν τρομάσει, 5
πῶς ἡ ὕργῃ δὲν ἔρχετχι τοῦ Ζεῦ νὰ σὲ χαλάσῃ!
πῶς σκοτεινὰ δὲν πέφτουνσι νέφη νὰ σὲ πλακώσου,
κι' ἀπὸ τ' ἀμμάτια καθ' ἐνὸς σήμερο νὰ σὲ χώσου!
'Σ ποιὰ δόση βρίσκουντχι ποτέ, 'ς ποιὰ σπήληχ κατοικοῦσι
Οεργιὰ τόσ' ἄγρια κι' ἄπονα, θεργιὸ νὰ μὴ σὲ ποῦσι, 10
'σὰ δὲν πονοῦσιν ἄθρωπο μὴδὲ ποσῶς κενένα
οἱ σκυλοκόρδοι κι' ἄτυχοι, ποῦ κατοικοῦ σὲ σένα!

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Ποιὸς κλαίγει δῶ, ποιὸς θρήνηται, ποιὸς εἶν' ἀποῦ γεμίζει
τοῦτο τὸ σπíti κλάῦματχι κι' ὅλο τ' ἀναμυγίζει;
πρᾶμμα πολλὰ λυπητερὸ τοῦ δίδει αἰτιὰ καὶ κλαίγει, 15
κι' ἄπονο δίχως ντήρησι τοῦτο τὸ σπíti λέγει .

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ .

Ἦλιε, πῶς δίδεις σήμερο 'ς τούτῃ τῇ γῇ τὸ φῶς σου,
καὶ ὀχμπωμένος καὶ κλιτὸς δὲν πηκίνει; 'ς τὴν ὁδό σου;

- Ὠφρου, κακώτατοι κχιροί, ψυχροί καὶ πικραχμένοι,
20 κί ὤ; πότε δύνατ' οὐρανὸς πλειὸ νά σᾶς ὑπομένη;

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Φίλε, γιατί τόσα πολλὰ κλαίγεις κί' ἀναστενάζεις,
κί' ἄπονο δέχως ντήρησι τοῦτο τὸ σπίτι κρᾶζεις;

Μ Α Ν Τ Α Τ Ο Φ Ο Ρ Ο Σ.

- Ὅσα μαλλιά 'ς τὴν κεφαλὴ βχστώ, χιλιάδες τόσαις
'ς τοῦτο τὸ στόμ' ἂν ἦτανε τὸ πρικχμένο γλῶσσας,
25 καὶ σίδερη τὴν ἐμιλιά, νᾶβγανα τὸν καῦμό μου,
σωστά νά πῶ, κοράσια μου, δὲν εἶναι μπορετό μου·
τώρα μὲ μιὰ λογιάσετε, πῶς δύνομι ν' ἀρχίσω
τῶδασι τὰ καμμένα μου μάτια νά σᾶς μιλήσω.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

- Πέ μάς το κατὰ πῶς μπορεῖς, πέ μας λιγάκι μόνο,
30 γιά νά συγκλάψωμε κ' ἐμεῖς τόσο σου πλείσια πῶνο.

Μ Α Ν Τ Α Τ Ο Φ Ο Ρ Ο Σ.

- Ἄν ἔναι καὶ μιλῶντάς το δὲ φρίζ' ἡ ἀνχπνοιά μου,
γῆ δὲ χαθῇ τὸ πνέμα μου, γῆ δὲ σχισθ' ἡ κχρδιά μου,
πρᾶμμα πρικὺ σᾶς θέλω πεῖ, πλείσια νά λυπηθῆτε,
κί' ὀγιάντχ νά τὸ διγηθῶ, 'ς τό 'στερο νά μοῦ πῆτε·
35 μὰ κεῖν' ὁποῦ μπρξέσαι τ' ἀμμάτια μου νά δοῦσι
κρίνω τ' αὐτιά σα; δὲ μποροῦν ποτέ ν' ἀφουκρχστοῦσι,
γιατ' εἶναι τόσ' ἀδυνατό, ἀποῦ μπορεῖ νά σβύσῃ
τὸν ἥλιο μὲ τὴ λάψιν του, τὸ φέγγος νά κχυρίσῃ.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

- Σωπῶντάς το μᾶς τυραννᾶς, κί' ἀργῶντάς το μᾶς δίνεις
40 διπλὸν καῦμό... κί πέ μας το, πλειότερχ μὴ μᾶς κρίνης.

Μ Α Ν Τ Α Τ Ο Φ Ο Ρ Ο Σ.

Ἵ τὴν πλειὰ βχθύτερη μερὰ 'ς τοῦ παλχτιοῦ τὸν πάτο,
'ς τοῦ πύργου τοῦ ψηλοῦ ἐτουνοῦ τὸ βᾶθος ἀπὸ κάτω,

σὲ μέρη τόσα μοναχὰ κ' ἔτσι σκοτεινισμένα,
 ἀπῷ ἡλίου ἀκτῖνες, μὴδὲ φῶς δὲν ἔχουσι δοσμένον,
 εἷς ἄγριος τόπος βρίσκεται, κ' ἐκ' εἶναι μαθημένοι
 οἱ βασιλεῖδες ὅλοι τως, τοῦτος κ' οἱ περαιομένοι,
 τοῦ θυμωμένου Πλούτωνος νὰ κάμουν θυσία
 μὲ τῶν ἀνθρώπων τὰ κορμιά κουρφέα, κατὰ τὴ χρεῖα·
 κ' ἐκεῖ 'καμεν ὁ βασιλεὺς καὶ πῆγαν δεμένο
 τὸ δόλιο τὸν Πανάρετο, καὶ θάνατο κρυμμένο
 τοῦ 'δωκε τόσ' ἀποῦ ποτὲ 'ς ἄθρωπο πλεῖο κανένα
 νὰ δόθηκε χειρότερος δὲν ἔχω γροικημένα.

45

50

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Πρικιὰν ἀθιβολὴ ἄρχισες, μὰ τέλειωσαι, νὰ ζήσης,
 κὶ ὅ, τ' εἶδαι τ' ἀμμάτιά σου τίβοτας μὴν ἀρήσης.

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ.

Σὰν ἔφταξεν ὁ βασιλεὺς 'ς τοῦτο τὸ πρικομένο
 τόπον ἀποῦ γροικήσετε, μὲ πρόσωπ' ἀγριεμένο
 'ς ἓνα θρονὶν ἐκάθησε, καὶ κείνον ὀμπροστά του
 τοῦ 'πῆγαν οἱ 'πηρεταί του· κὶ ὡς ἦτον ἡ καρδιά του
 γεμάτη τὴν πρικότητα καὶ τὸ πολὺ φαρμάκι,
 στρέφεται καὶ θεωρεῖ τονε, καὶ κνογελεῖ λιγάνι,
 κ' ἦτον τὸ γέλοιόν του σκληρό, 'σάν ὄντε θὰ χιονίστη
 καὶ θαμπωθοῦν οἱ οὐρανοὶ 'ς ἀνατολὴ καὶ δύσι,
 καὶ τότες ἥλιος διχαστὰς ζέστη χλωμὸς ἐβγαίνει,
 καὶ ὅποιος στραφῇ καὶ 'δῇ τονε, κακὸ καιρ' ἀνημένει.

55

60

Μ' ἀπῆς τὸ γέλειον τῷδωκε τῇ κακασύνῃ τόπο,
 κ' ἡ ὄψι τ' ἄψε κ' ἐσθυσε, νὰ λέγῃ 'ς τέτοιον τρόπο
 πρὸς τὸν Πανάρετ' ἄρχισε, ποῦ στέκετο 'σάν ἓνα
 ἀητὸν ὄντ' αὐτὰ πόδια του καὶ τὰ φτερά δεμένα
 κοπέλια τῷχουσι μικρὰ καὶ δὲ μπορεῖ πετάξῃ,
 μᾶναι 'ς τὴ διάκρισιν τῶνε μὲ φόβο καὶ μὲ τάξι·

65

70

— σκύλε, δοξάζω τὸν θεὸν πῶς, σὲ θωρῶ μπροστά μου,

- γδίκηα νά πιάσ' ἀπάνω σου 'σάν πεθυμά ἡ καρδιά μου·
 μὰ ποιὰ τυράννησι μπορῶ σήμερο νά σοῦ δώσω,
 'ς τόσο μεγάλο φταίσιμο νά μὲ παραγδικηώσω;
- 75 χίλιας ψυχᾶς, χίλια κορμιά, χίλιας ζωᾶς, ὀϊμένα,
 γιάντ'α δὲν ἔχεις, πῖβουλε, σήμερο μετὰ σένα,
 νά στέκω νά σὲ τυραννῶ, μιὰ μιὰ νά σοῦ σηκόνω,
 γιὰτὶ δὲ φτάνει 'ς τόσο μου θυμὸ ἡ ζωὴ σου μόνο!
 Καὶ λέγωντάς το, τοῦ 'δωκε μὲ μάνιτ'α μεγάλη
- 80 'ς τὸ πρόσωπο, ἀποῦ ποτὲ ντροπὴ δὲν εἶχεν ἄλλη,
 πεντέξ'η μὲ τὸ σκῆπτρόν του μ' ὅλη τὴ δύναμίν του,
 καὶ τότες πάλι ἐγύρισε κ' ἔκκασε 'ς τὸ θρονίον του.
 Κ' εἰς τοῦτο ὁ Πανάρετος τοῦ λέγει — δὲν ἐθάρρου
 τούτῃ ἀπὸ σέν' οἱ κόποι μου τὸν πλερωμὴ νά πάρου·
- 85 μὰ σβύσαι ποῦρι, ἀλύπητε, ἄπιστε, τὴν ὀργή σου
 μ' ὅση κι' ἂ θέλῃς ἀπονιά 'ς ἐμέ κι' εἰς τὸ παιδί σου·
 μ' ἂν ἔναι δίκῃος οὐρανός, ποτὲ δὲ θέλει ἀφήσει
 παρὰ μιὰν ὥρα γδίκηωσι πλείσια νά μᾶς χαρίσῃ.
 Καθὼς πληθαίνει μιὰ φωτιά, ὄντ'ε κανεῖς τσῆ βάλλῃ
- 90 κλαδιά καὶ ξύλα πλειότερα, κ' ἡ λόχ'η τση μεγάλη
 'ς τὰ ὕψη ἀπάνω τ' οὐρανοῦ μαύρους καπνοὺς σηκώνει,
 καὶ σπῖθαις μὲ πολλὴ σπουδὴ τὰ τρίγυρα γεμόνει,
 τέτοι'ας λογιῆς ἐπλήθυνε καὶ πλειὰ μεγάλη ἐγένῃ
 ἡ μάνιτ'α τοῦ βασιλειοῦ 'ς τὴν ἐμιλιὰν ἐκείνη·
- 95 ὅλος ἐξεκοκκίνησε, καὶ φαίνεται σου ἐρρίχ'να
 χίλιας φωτιαῖς τ' ἀμμάτιά του, κ' ἡ ἐμιλιαῖς του εἰδείχ'να
 πῶς ἦτον πλεῖ' ἀγριώτερη παρὰ θεργιὸ ἡ καρδιά του,
 'ς τόσον ἀπ' ἐτρομάξαμεν ὅς' ἡμεστ'α κοντά του,
 κι' ἄγρια περίσσια φώνιαζε — 'πηρεταῖς μου καὶ δοῦλοι,
- 100 χαμαὶ τότε ξαπλώσατε, καὶ δεῖρετέ τον οὐλο!
 Σὰ σκύλοι, ὄντ'α πεινούσινε καὶ τὸ φαγὶ θωροῦσι
 καὶ νά τσῆ λύσου μοναχὰς στέκουν καὶ καρτεροῦσι,

νά τρέξου νά τ' ἀρπάξουσι μέ μουγγισμὸ μεγάλο,
 κι' ἀποὺ τῇ βιάν τω; τὴν πολλὴ σποδώνει γεῖς τὸν ἄλλο,
 τέτοιαις λογῆς κ' οἱ ἄπονοι καὶ σκυλοκάρδοι δοῦλοι 105
 μέ βιά πρὸς τὸν Πανάρετο ζημιὸν ἐτρέξαν οὔλοι,
 κι' ἄλλος 'ς τὸ πρόσωπο γροθιαῖς, κι' ἄλλος εἰς τὸ κεφάλι
 κι' ἄλλος 'ς τὴ ράχη τοῦ 'κρουγε, κι' ἄλλος θωρεῖ νά βγάλλῃ
 τὰ ροῦχά του, κι' ὀλόγδυμο 'ς τὴν γῇ τὸν ἐξαπλώσῃ,
 κι' ὅση τυράννησι μπορεῖ νά πῇ κανεὶς τοῦ δῶσῃ 110
 ποῖος τοῦ 'δερνε τὰ πόδια του, ποῖος τὸ λαϊμόν του ἐπάτιε,
 ποῖος τοῦ 'σερνε καὶ κόρδιζε τὴ χέραν ἀποῦ κράτιε,
 ποῖος τοῦ 'δερνε τῇ πλάταις του, ποῖος τῇ πατούχαις κάτω,
 ποῖος τοῦ 'φρασσε μέ τὸ πανί τὸ στόμ' ἀποῦ 'μουγγᾶτο,
 τόσ' ἀποῦ 'θώρεις 'ς μιὰ μερὰ κ' εἰς ἄλλῃ τῇ χιονάταις 115
 σάρκες, περίσσια μελαναῖς καὶ πληγωμοὺς γεμάταις·
 κ' ἐκεῖνα ποῦ τοῦ κρούγασι τὰ βούνευρα στραγγίξῃ,
 κι' ἀναιδοκαταβαίνοντας αἵματα μᾶς ἐγιομίζῃ,
 κ' εἶδα πολλὰ χαμικί 'ς τὴ γῇ νά πέφτουνι νά σποῦσι,
 γιὰτ' εἵχασινε λύπησι τέτοιου κορμιοῦ νά κροῦσι. 120
 Μὰ λύπησι τὸ βασιλεῖδ νά 'χῃ καμμιὰ δὲν εἶδῃ,
 μ' ἄλλοιῶς τὸ θρόνον τ' ἄφηκε, κ' ἐκ τῇ χαράν του ἐπῆδῃ
 λέγωντας — δοῦλοί μου πιστοί, δοῦλοί μ' ἀγαπημένοι,
 τῇ γδικησάμην καί μετε σωστῇ καθὼς τυχαίνει!
 καὶ δέκα τὸ ἄλλαξε φορεῖς, μόνον γιὰ νά μπόρουσι 125
 'ς τὸ κκχορροῖζικο κορμί πλεῖα δυνατὰ νά κροῦσι.
 Μ' ἀπῆντι; δὲν ἐμπόργιε πλεῖο τῇ πόνους ν' ἀπομένῃ,
 μιὰ λιγομάρῃ τοῦ 'δωκε, κι' ὅλος ἀποκρυαίνει,
 κι' οὐδένα μέλι ἐτάλευγε, τόσ' ἀπὼ μονητάρου
 τὸ πῶς ἀπόμεινε νεκρὸς 'ς τὰ χέργιά των ἐθάρρου. 130
 Τότες σκολάζουν τὸ δαρμό, κι' ὁ βασιλεῖδ; σιμῶνει,
 κ' ἐλπίζωντάς τονε νεκρό, περίσσι μετ' ἀγώνει
 πῶς τέτοιο τοῦ 'δωκε δαρμό μεγάλο ν' ἀποθάνῃ.

κ' εἶδ' αὖτον ἐκ τῇ μάνιτα τὰ γένειά του νὰ βγάνη.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

135 Λύπησ' ἀργὰ κί' ἀνέφελος, μεταγνώμῃς περίσσα.

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ.

Λύπη τ' αὐτιά σας οὐδὲ μιὰ κρίνω νὰ μοῦ γροικῆσα·

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Μὰ γιάντα ἐμετάγνωσε;

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ.

Γιατί τὸ νεκρωμένο

κορμί νὰ γνῶθῃ πόνου πλεῖο δὲν ἦτο μπορεμένο.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Ὡφου, καρδιά σκληρότατη κί' ἄπονη, πῶς ἐμπόριε

140 τόση περίσσια παιδωμὴ 'ς τέτοιο κορμί καὶ θῶριε;

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ.

Μὰ κεῖνος ἀπ' ὀλοτενιάς δὲν ἦτ' ἀποθαμένος,

μ' ἀπὸ τσῇ πόνους τσῇ πολλοὺς 'σάν εἶπα, λιγωμένος,

'ς λιγάκιν ἐσυνήφερε, καὶ λέγει — μὴν ἀφήσης,

παρὰ νὰ δώσης μετὰ μὲ τσ' ἀλύπητῆς σου φύσις

145 τροφή, καθὼς τὴν πεθυμᾷ· μ' ἂν ἔναι δικησύνῃ

'ς τοὺς οὐρανοὺς τῇ γδίκη μου σκιᾷ θέλουν κάμει ἐκεῖνοι!

'Σ τοῦτο φωνιάζει ὁ βασιλεὺς μὲ πλεῖα θυμό, κί' ἀρποῦσι

τὴν γλῶσσάν του, καὶ βγάνουν τὴν καὶ χάμαι τὴν πατοῦσι·

καὶ μετὰ τοῦτα τσ' ἄκουσα τ' αὐτιά νὰ πῇ — Ἐρωφίλη!

150 τὴν ὦρ' ἀποῦ τὴν ρίξαι 'ς τῇ γῆν ἐκεῖν' οἱ σκύλοι.

Καὶ τότε; καὶ τ' ἀμμάτιά του τοὺς ὥρισε κ' ἐδγάλα,

κ' εἰς σὲ μιὰ κοῦπα ὀλόχρυσον μέσα ζῆμιό τὰ βάλει,

καὶ μὲ μεγάλῃν του χαρὰ τὰ πιάνει, καὶ θεωρεῖ τα,

κ' ὕστερα πάλι τᾶρριξε 'ς τὸ χῶμα, καὶ πατεῖ τα!

155 καὶ πλεῖ' ἄγριος· εἰς τὴν χαρὰ, τῶν ἔκαμε σημάδι

καὶ τὰ καυμένα χέργιά του τοῦ κόψαισιν ὁμάδι.

Κί' ὥσταν τὸν ἔκαμε καθῶ; γροικᾶτε, τοῦ τιμόνει

κί' ὅσον ἐμπόριε πλειὰ ψηλὰ τὰ χέργιά του σηκώνει,
 καί τὸ μαχαῖρι τ' ἄπονο 'ς τὰ σωθικά του βάνει,
 κί' ἀλύπητα τὸν ἔσφαξε· μὰ πρίχου ἀποθάνη,
 'σὰ λειόντας ἐμουγγίστηκε, καί τὰ πρικιά του χεῖλη
 δυὸ τρεῖς φοραῖς ἀνοίξασι νὰ ποῦσιν — 'Ερωφίλη!
 τσ' ὕστερους ἀναστεναμμούς, μὰ λείπωντας ἡ γλῶσσα,
 τῶνομα κεῖνο τὸ γλυκὺ δίχως λαλιὰν ἐδῶσα·
 κί' ὅς' εἶχα λύπη 'ς τὴν καρδιά κί' ἀγάπην ἐγνωρίσα
 πῶς 'Ερωφίλη λέγασι, καλῶτατα ἐγροικῆσα.

160

165

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Πέτρινην ἔχει τὴν καρδιά τὰ λόγ' αὐτὰ ποῦ ἀκούσει,
 καί τὸ ζημιὸ τ' ἀμμάτιά του βρύσας νὰ μὴ γενοῦσι.

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ.

'Σὰ ῥόδον ὄντα κόφτεται κ' ἐκ τὸ κλωνάρι βγαίνη,
 καί μαραμμένο καί χλωμὸ σοῦ φαίνεται ἀπομένει,
 τέτοιας λογῆς τὸ πρόσωπο κί' ὅλο τ' ἀπομονάρι
 κορμὶ ἔμεινε 'ς τὰ χέργιά τω, δίχως τὴν πρώτη χάρι.
 Κ' εἶδα τὸν πύργον νὰ σεισθῇ, τσῇ τοίχους νὰ τρομάξου,
 τῇ γῇ ν' ἀνοίξῃ, καί κορμιὰ νεκρά ν' ἀναστενάξου,
 καί ταῖς εἰκόνες τῷ θεῷ παρέκει νὰ στραφοῦσι,
 τόση μεγάλη ἀπονιά γιὰ νὰ μὴδὲ θωροῦσι.

170

175

[Χ Ο Ρ Ο Σ] (*).

Πρικώτατην ἀθιβολὴ καὶ τέλος πρικαμένο
 γι' αὐτὸ τὸν κακορροϊζικο καὶ τὸν πολλὰ καῦμένο
 σήμερ' ἀφουκραστήκαμε.

(*) Ἡμαρτημένως τὰ ἐντυπα φέρουσι τοὺς μὲν στίχους 177-178 ἐν τῷ στόματι τοῦ Μαντατοφόρου, οἱ δὲ 179-180 ἐν τῷ τοῦ Χοροῦ, ἐν ᾧ τὸ ἐννεπὸν (ὡς καὶ διορθοῦνται) δηλοῖ ἡ ἐννοια.

[ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ.]

Ἵς τὸ τέλος, μὴ θαρρῆτε
180 πῶς ἤρθαμε τῆς ἀπονιᾶς, ἵτουνης, ν' ἀφουκραστῆτε.

[ΧΟΡΟΣ.]

Πῶς, δὲν τελειώνει ὁ θάνατος πᾶσα καὶ μὸ καὶ πόνο;
βοτάνι τότε κράζουσι ποῦρι Ἵς τὰ πάθη μόνον.

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ.

Τελειώνει ναί, κ' ἐνοῦς κορμιοῦ τὰ πάθη ὅπ' ἀκούσι,
θλίβονται καὶ πρικαίνονται τὴν ὥρ' ἀποῦ θωροῦσι
185 τὸ πῶς, ξεσκίζουν τὰ κορμιὰ πάλιν τ' ἀποθαμμένα
χέργι' ἄπονα τῷ ζωντανῷ, ὅσ' ἐῖδα τὰ καὶ μὲνα
τ' ἀμμάτιά μου τὸ βασιλεῖο τὰ μέλη νὰ ξεσκίζῃ
τοῦ δόλιου τοῦ Πανάρετου, καὶ νὰ τοῦ τὰ χωρίζῃ.

Χ' ΟΡΟΣ.

Πέμας, νὰ ζήσης, φίλε μου, κ' ἐκεῖν' ὅπ' ἀπομένει,
190 γιὰτὶ ποτὲ τέτοι' ἀπονιὰ δὲ ἔχομι ἀκουσμένη.

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ.

Σὺν εἶδε πῶς ἀπόμεινε νεκρός, ζῆμιον ἀρχίζει
σὲ χίλια μέρη τὸ κορμὶ τὸ δόλιο νὰ χωρίζῃ·
τὴν κεφαλὴν τοῦ τῷκοψε, καὶ τὴν καρδίαν τοῦ βγάνει,
κ' ὁμάδι μετὰ τὰ χέργιά του Ἵς ἓνα χρυσὸ τὰ βάνει
195 βατσέλι, κ' ὅλο τ' ἄλλο τοῦ κορμι τ' ἀπομονάρι
τῷ λεινταριῶν τοῦ τῷδωκε, γιὰ νὰ μὴν εὕρῃ χάρι
σκιᾶς νὰ τὸ θάψουσι Ἵς τῇ γῇ, κ' ἐκεῖνα ἐπετακτῆκα
καὶ θυμωμέν' ἀλλήλως τως ζῆμιὸ τὸ μοιρασθῆκα.
Καὶ τ' ἄλλ' ὅπ' ἀπομείνασι τὰ μέλη τὰ καὶ μὲνα
200 μετὰ μιὰ μαγνιά τὰ σκέπασε κ' ἔχει τα φυλαμμένα,
καὶ κατὰ πῶς τοῦ γροίκεσα κ' ἤλεγε, θὰ τὰ δώτῃ
κνήσκι τσ' Ἐρωφίλης τοῦ, γιὰ νὰ τὴ θανατώσῃ.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Πινάρετε βργγύμοιρε, κερά μας πρικαμένη,
 καί πόσον εἶν' τὸ χάρισμα πικρὺ ποῦ σ' ἀνημένει!
 Πῶς νὰ τὸ δοῦν τ' ἀμμάτιά σου, κί ἀπάνω του ν' ἀπλώσουν 205
 τὰ χέργικ σου, καί τὸ ζημιὸ νὰ μὴ σε θανατώσουν!

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ.

Τὸ τέλος ἐγροικήσετε, κοράσια τιμημένα,
 τοῦ δόλιου τοῦ Πινάρετου, καθὼς τὰ πρικαμένα
 τῶδαν ἐμέ τ' ἀμμάτιά μου μὲ πρίκα μου περίσσα
 καί δάκρυ' ἀπὸ τῇ λύπησι 'σά βρύσε; ἐκινήσα. 210

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Ὦ θάνατε πικρώτατε, τοὺς σμίγει ὁ Πόθος γιάντα
 σ' ἀρέσει τόσ' ἀλύπητα νὰ ξεχωρίζης πάντα;
 γιάντα ἐκεῖνος τσῇ φιλιᾷ; φίλος, καί σὺ τσῇ μάχῃ;
 γιάντα σπουδάζει; καί κοπιᾷ, καί 'πεθυμιὰ παντὰ 'χει;
 πᾶσα γλυκύ του χάρισμα, πρίκα νὰ κατασταίνης, 215
 κί' ὅπου ἀγάπη κατοικᾷ, γιὰ χλασμόν τσῇ μπαίνει;
 Μὲ μάκρητα πολλοῦ καιροῦ, μὲ συργουλιᾷ; καί κόπο
 γυρεύγει ὁ Πόθος τσῇ καρδιᾷ; καί σμίγει τῶν ἀθρώπων,
 καί κάμνει μιὰ τσῇ δυὸ καρδιᾷ, καί τὰ ξεχωριτμένα
 κορμιὰ 'ς τὸν κόσμον ζούσινε μόνο μὲ πνέμα ἓνα, 220
 κί' οὐδέναν ἄλλο δὲ μπορεί πρᾶμμα νὰ τὰ μποδίσῃ,
 μόν' ἡ κακὴ σου, θάνατε, κί' ἀλύπητή σου φύσι.

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ.

Γυναῖκές μου, τὸ βσιλειὸ θωρῶ τὸ σκυλοκάρδη,
 κί' ἄς φύγωμεν ἀπὸ δεπᾶ, μὴ μᾶ; ἐφτάζῃ ὁμάδι.
 Τ' ἀμμάτιά μου μὴδὲ ποσῶ; νὰ τότε 'δοῦ μπουροῦσι, 225
 κί' ἄς πηαίνωμει ἀπὸ δεπᾶ, μὴδὲ μοῦ τυρλωθοῦσι.

Ἐν στίχῳ 222 τὰ ἐντυπα; οἱ καχοῖσου θάνατοι. — Πιθανῶς
 οἱ στίχοι 225-226 ἀνήκουσιν εἰς τὸν Χορὸν.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ μετὰ κείνους ἀποῦ βαστοῦσι τὰ μέλη
τοῦ ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

- Βάλε το 'ς τοῦτο τὸ θρονί, γυρίσετ' ὅλοι ὀπίσω,
γιατὶ τῇ θυγατέρας μου μόνος μου θὰ μιλήσω·
νᾶρθη δεπᾶ τῇ μήνυσσά, κι' ὅπου κι' ἂν εἴν' προβαίνει,
230 τ' ἄξιό νά δῇ τὸ χάρισμα ὁποῦ τὴν ἀνημένει.
Τώρα λογοῦμαι βασιλειός, τώρα τὴν ἐντροπή μου
μπορῶ νά πῶ πῶς ἔλυωσεν ἡ χέρα ἡ ἐδική μου·
τώρα εἶδεν ὁ Πανάρετος λογιᾶζω πῶς τυχαίνει
τῷ βασιλειάδων ἡ τιμὴ νά στέκη βλεπτημένη·
235 κι' ἂν ἔναι καὶ δὲν εἴν' τυφλοί, μπορούσι νά θεωροῦσι
κ' οἱ ἄλλοι ποῦ 'ς τῷ βασιλειῷ τὰ σπίτια κατοικοῦσι,
τὸ θάνατόν του τὸ σκληρό, νά τρέμου 'σὺν καλάμι·
δὲν παίζουσι μὲ τοὺς βασιλειοὺς μὲ τέτοιο τρόπ' ἀντάμη!
θέλου μερκοί, γεῖς βασιλειός, πάντα μὲ καλωσύνη
240 κι' ὅχι ποτὲ μὲ μάνηττα πᾶσα δουλιὰ νά κρίνη,
κι' ἀπάνω 'ς ὅλα λέςινε, πῶς πρέπει νᾶν' γνοιασμένος,
ἀνέν κι' ἀπ' ἄλλους πεθυμᾷ νά στέκη ἀγαπημένος,
φόβο κανεῖς νά μὴ βασιτᾶ μὴδὲ ποσῶς 'ς αὐτῆνο·
μὰ 'γὼ τὸ πρᾶμμ' ἄλλοιᾶς λογῆς 'ς τὸ λογισμό μου κρίνω,

Ἐν στίχῳ 238 κακῶς φέρουσι τὰ ἐντυπα: νὰ παίζου, διορθωθὲν
κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ στίχου 258. Ἐν στίχῳ 241 τὰ ἐντυπα: νὰ
γνοιασμένος.

ὁ φόβος, πῶς τῇ βασιλείῳ φυλάσσει λογαργιάζω, 245
καί δίχως του τῇ βασιλείᾳ τίθετας δὲ χρειάζω·
δὲ χρήζω νὰ μ' ὀργίζονται, πούρι νὰ μὲ φοβοῦνται
ὅλοι τῆς ἐπαρχίας μου! γιχιμὰ γιχιμὰ γεννοῦνται
'σὰ δυὸ παιδι' ἀπὸ μιὰν κοιλιὰ, φόβος καὶ βασιλεία,
κί' ὅποιος νὰ τότε τρέμουσι τόση δὲν ἔχει χρεία, 250
μὴ χρήζῃ νὰ 'ναι βασιλείος, καὶ δουλευτῆς ἄς γένη,
καὶ τότες ὅλαις τσ' ἐντροπαῖς τοῦ κόσμ' ἄς ἀπομένῃ·
ὁ φόβος πῶς τῇ βασιλείῳ φυλάσσει, λογαργιάζω,
καὶ δίχως του τῇ βασιλείᾳ τίθετα δὲν τὴν κράζω.
Πόσα περίσσια χαίρομαι, Πικτί 'ς τὰ γερατειά μου 255
ἔκαμα πρᾶμμα ἄξιό μου, κ' ἔφτυασα τὴν καρδιά μου,
καὶ βασιλείῳ ἀληθινὸς ἐφάνηκα 'ς καθ' ἓνα,
νὰ μὴν ἀποκοτᾷ τινὰς νὰ παίζῃ μετὰ μένα.
Μὰ πόσον εἰχά'σται λωλός, ἂν ἤθελα γροικῆσαι
τοῦ σύμβουλό μου τὴν βουλή, νὰ 'θελα συμπαθήσῃ 260
τοῦ πῖβουλου Πανάρετου, κί' ἀγδίκηωτῃ ν' ἀφήσω
τὴν ἐντροπὴ ποῦ μοῦ 'καμε καὶ τέτοιο κρίμα πλεῖστο,
'σὰ νὰ μὴν ἤθελα γροικᾷ καλλίτερ' ἀπ' αὐτόνο,
πῶς ἡ γιαιτρειά τῆς ἐντροπῆς εἶναι ἡ γδίκη μονο,
καὶ πῶς ἡ αἵματοχυσαῖς κ' οἱ ἄπονοι θανάτοι 265
σημάδιν εἶναι μιᾷς καρδιᾷς πᾶσα τιμῆς γεμάτη.
Μὰ δῶ τὴν ντροπιασμένη μου κί' ἄπονη θυγατέρα...
τί ξίζω θέλ' ἰδεῖ κί' αὐτὴ τὴν σήμερον ἡμέρα.

Ἐν στίχ. 245 τὰ ἐντυπα: τὸ φόβο, διορθωθὲν κατὰ τὴν ἔννοιαν τῶν
στίχων 253-254 κατὰ λάθος ἴσως καὶ ἐνταῦθα ἐπαναλαμβανομένων·
ἐν ταῖς τελευταίαις τούτοις στίχοις τὰ ἐντυπα κακῶς φέρουσι λογαρ-
γιάζου — κράζου.

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

ΕΡΩΦΙΑΗ, ΝΕΝΑ, καὶ ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Νένα, τὰ πρικαμένα μου μέλη γροικῶ κομμένα,
 270 κί ὁ νοῦς μου τῇ βργυόμοιρῃ δὲν εἶναι μετὰ μένα·
 τὰ σωθικά μου σφάζονται, κί ἀπολιγαίν' ἡ ψύ μου,
 κί ὡσάν τὸ φυλλοκάλυμο τρομάσει, τὸ κορμί μου·
 λιγοθυμιαῖς μοῦ δίδουσι καὶ πόνοι τοῦ θανάτου,
 καὶ πλεῖα παρὰ ποτὲ δειλιῶ τὸ τέλος τοῦ πρᾶμμάτου.

ΝΕΝΑ.

275 Μῆδὲ πρικαίν' ἀφέντρα μου, καὶ γι' ἄλλο δὲ σὲ κράζει
 ὁ βασιλεῖδς σπουδακτικά, παρὰ γιατί λογιάζει,
 τὸ φταίσιμ' ὅπου κάμετε νὰ σᾶς ἐσυμπαθήσῃ,
 τὸ πρᾶμμα δὲ μπορῶντας πλεῖδ ξοπίσω νὰ γυρίσῃ.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Μ' ἄλλοιῶς γιατί μοῦ μήνυσε μὲ τὸν Ἀρμόδῃ, κρίνω
 280 (γίαντὶ ἄθρωπο χειρότερο δὲν ἔχομ' ἀπὸ καῖνο,)
 πῶς ἔκαμεν ἀπόφασι κακὴ γιὰ μᾶς περίσσα,
 κί ἀπῶστεν ἤλθε κ' εἶπέ μου, τὰ σωθικά μ' ἐλύσα,
 τὸ πνέμα μ' ὅλο χάθηκε, καὶ δὲ μπορᾶ μιλήσω,
 καὶ δυὸ ἂν πάγω ζάλα ὁμπρός, τέσσερα στρέφ' ὀπίσω.
 285 Νένα καὶ μάννα μ' ἀκριβή, τάχα νὰ χωριστοῦμε;
 σήμερο μιὰ τὴν ἄλλη μας τάχατες νὰ μὴ 'δοῦμε;
 γιατί κατέχω σήμερο πῶς ἔχω ν' ἀποθάνω,
 καὶ πῶς σ' ἀφίνω δίχως μου 'ς τοῦτο τὸν κόσμ' ἀπάνω·
 πρᾶκαλῶ σε, νένα μου περισσ' ἀγχηπημένη,
 290 κελῶς μ' ἀγέπας ζωντανή, μ' ἀγάπ' ἀποθνημμένη,

καὶ τ' ὄνομά μου τὸ γλυκὺ κάμμιά φορὰ νὰ λέγῃς,
καὶ τὸν πρικὺ μου θάνατο λυπητερά νὰ κλαίγῃς.

N E N A.

Μὴν κλαίγῃς, θυγατέρα μου, σῶπασ' ἀμίρησά μου,
γιατὶ μὲ δίχως ἀφορμὴ μου καίγεις τὴν καρδιά μου·
πρὶ δῆς τὸ τέλος τῇ δουλιᾷς, νὰ ζήσῃ τὸ κορμί σου,
τέτοια παρατηρήματα μὴν κάμνης ἀπάτῃ σου.

295

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Νένα, 'ποθαίνω λέγω σου, κί ἂν εἶναι μπορετό σου
'ς μιὰν ἄρκλα μὲ τὸ ταῖρί μου τὰ χέργια σ' ἄς μὲ χῶσου·
τὰ κακορροϊζικα κορμιά, τ' ἀδικοσκοτωμένα
χῶμα 'ς τὸν ἄδην ἄς γενοῦν τὸν πρικαχμένον ἓνα,
καθὼς τὰ δυὸ μὲ μιὰ ψυχὴ 'ς τὸν κόσμ' ἀπάνω ἐζοῦσα,
κί ἀγαπημένα πάντα τως μιὰ θέλῃσι κρατοῦσα·
κί ὅσο γλυκὺ μ' ἐπότισες γάλα, παρκαλῶ σε,
τόσα νεκρῆς τὸ σήμερο δάκρυα πρικιά μου δῶσε.
"Ἄλλο δὲν ἔχω νὰ σοῦ πῶ, παρὰ νὰ σὲ φιλήσω,
νένα μ' ἀγαπημένη μου, νὰ σ' ἀποχαιρετήσω.

300

305

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Τί πράμμα συντυχαίνουσι, κί ἀργοῦσι νὰ σιμῶσου;
κάμμιά, θαρρῶ, γυρεύγουσι στράτα νὰ μὲ κομπῶσου.

N E N A.

"Ὀφου, καὶ πῶς τὰ λόγι' αὐτὰ σφάζουν τὰ σωθικά βου,
καὶ νὰ κρατήξω δὲ μπορῶ ποσῶς τὰ κλάυματά μου!
Τάσσω σου, θυγατέρα μου, νὰ 'μιστα πάντ' ὁμάδι
γῆ ἐδῶ 'ς τὸν κόσμο ζωνταναῖς, γῆ καὶ νεκραῖς 'ς τὸν ἄδην·
δὲ θέλ' ἀφήσει ν' ἀκουσθῇ κί ἀπόθκνες, κερά μου,
κ' ἐμέ τὸν ἥλιο νὰ θωροῦν τ' ἀμμάτια τὰ δικά μου.

310

ΕΡΩΦΙΑΗ.

'Σ τὸν κόσμο πάλι νὰ 'σαι σύ, παρακαλῶ σε, νένα,
νὰ σ' ἔχου ἢ κορτσιδες μου θάρρος τως 'σάν καὶ μένα.

315

N E N A.

Κάτεχε, θυγατέρα μου, κάτεχε πῶς τὸν ἄδην
διαβαίνω γὼ προτύτερα.

Β Α Σ Ι Δ Ε Α Σ.

Ἦ πῶς συγκλαῖσι ὁμάδι!
τὸ τέλος τοῦ Πανάρετου τάχ' ἔχασι γροικῆσει;

N E N A.

- 320 Τοῦ βασιλίου μου φάνηκε κ' ἄκουσα νὰ μιλήσῃ,
γλήγορα, θυγατέρα μου, πάψαι τὰ κλάυματά σου,
τὸ πρόσωπό σου μέρωσαι, σύστεψαι τὰ μαλλιά σου,
γιατὶ θωρῶ τὸ βασιλεῖο περίσσε μερωμένο,
κί' ὀλόχαρος σὲ καρτερεῖ, κ' εἰς ἔγνοια πλειὸ δὲ μπαίνω.

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η.

- 325 Ἔτσι καὶ τ' ἄγρια κύματα τὸ κάνουν τῇ θαλάσῃ σου,
ἄν πνίξουσιν τὸν ἄθροπο, πάφτου καὶ κατατάσσου.
Τὸν ὀρισμὸν ἐγροίκησα τῆς ὑψηλότητά σου,
κ' ἤρθα νὰ μάθω τὸ ζημιὸν τ' εἶναι τὸ θέλημά σου.

Β Α Σ Ι Δ Ε Α Σ.

- 330 Καλῶς τῇ θυγατέρα μου τὴν πολλαγαπημένη,
ἀποῦ ποτ' ἐκ τὸν ὀρισμὸν τ' ἀφέντη τῇ δὲ βγαίνει.
Τόπο μᾶς δός, Χρυσόνομη, κ' ἔλα λιγάκι πάλι,
γιατὶ δὲ θέλω τὸ θά' πῶ νὰ τὸ γροικῆσουν ἄλλοι.

Ε Ρ Ω Φ Ι Α Η.

Μισεύ' ἡ νένα μ' ἀπὸ δῶ, καὶ πλειότερα τρομάσω,
παρὰ νὰ σκοτεινιάζουμου μόνικα μου ἔς ἄγριο δάσο.

Β Α Σ Ι Δ Ε Α Σ.

- 335 Καλὰ καὶ ταρχὴ πολλὴ μῶδωκε, θυγατέρα,
τὸ σφάλμα σου τ' ἀμέτρητο τῇ σημερινῇ ἡμέρᾳ,
κί' ὁ νοῦς μου νὰ σκοτείνισε καὶ νᾶψεν ἡ καρδιά μου,
καὶ νὰ ἔλεγχ τὸ πῶς ποτὲ δὲ πάρτ' ἡ μάνητά μου,

μὲ ὅλον ἐτοῦτο βάνωντας ἔς τὸ λογισμό μου πάλι
 τὸν πόνον τὸν ἀξείκαστο, τὴν πρίκα τὴ μεγάλη, 340
 ἀποῦ ἔχα πάρειν ἔς τὸ ἴστερο ἴσά σ' εἶχα θανατώσει,
 σὲ καλωσύνην ἔστρεψα τὴ μάνητα τὴν τόση,
 κί ἀγδίκητω ἀποφάσιτα ν' ἀφήσω τὸ θυμό μου,
 κ' ἐκείνον ἀποῦ μῶφτεξε νά κάμω καὶ γαμπρό μου.
 ἔτσι δεκεῖ, ποῦ βρίσκετο κί ἀνήμενε νά σώσω 345
 τυραννισμένο θάνατο κί ἄπονο νά τοῦ δώσω,
 ἐπῆγα κ' ἠῦρηκά τονε, κ' ἔκαμα νά γροικήση
 μὲ σπλάγγχνος μεγαλώτατο, πῶς τοῦ ἔχα συμπαθήσει.
 καὶ κεῖνο ποῦ δὲν ἤξευρε, μηδ' ἄκουσά το πλέα,
 πῶς εἶναι τοῦ Θρασύμαχου παιδί τοῦ βασιλέα 350
 μοῦ ἔπε, τὸ ποῖο προτήτερας ἂν ἤθελα γροικήσει,
 τόσα περίσσια καὶ πολλὰ δὲν ἤθελα μανίσει.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Μὰ τὴν ἀλήθει', ἀφέντη μου, ποτέ του τέτοιον πρᾶμμα
 δὲ μοῦ ἔπε, καὶ γροικῶντάς το τῶχω μεγάλο θᾶμα.
 κί ὅχι γιὰτ' εἶναι βασιλειοῦ, παιδί, γιὰτ' ἔτσι χάρι 355
 νά ἔχη δὲν ἤμπορεῖ παρὰ βασιλικὸ κλωνάρι,
 μὰ μοναχὰς γιὰτὶ κουρπὸ τόσον καιρὸ τὸ κράτιε,
 καὶ δίχως περηφάνεσι τὸν κόσμον ἐπορπάτιε.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Ἔτσι εἶναι, θυγατέρα μου, καὶ φκαριστῶ τὴ μοῖρα
 κιὰς ἀποῦ μ' ἔκαμε παιδί ἑνοῦ βασιλειοῦ κ' ἐπῆρα. 360
 Γιὰ κεῖνο ἔκραξα καὶ σέ, γιὰ νά σοῦ συμπαθήσω,
 ἴσάν καὶ κεινοῦ συμπαθήσα ἔς τὸ σφάλμα του τὸ πλεῖστο.
 Τὸ πρᾶμμ' ἀποῦ ἔκαμες λοιπὸ στασιῶς μου συγχωρῶ σου,
 κί ἄντρας σ' ἄς ἦν Πανάρετος, ἴσάν τότε θεὸς δικός σου,
 κί ἄς εἶναι τ' ὅχι θέλημα, κί ὄρεξι τὸ στασιό μου, 365
 προξενητὴς ὁ πόθος σας, βοηθὸς τὸ ροιζικό μου.
 Κκι γιὰ νά γνώσης, πλεῖα καλλιὰ πῶς ἐσυμπάθησά σου,

- θέλω γι' ἀγάπη μ' ἀκομή νά πάρης χάρισμά σου
τὰ πράμματα' ἀποῦ βρίσκονται 'ς ἐτοῦτο τὸ βχτσέλι·
370 σίμωσαι, δέξαι, χάρισμα πλείσο φανῇ σου θέλει.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

- Σημάδι μεγαλείτερο 'ς τὸ σπλάχνος τὸ περίσσο
τῆς ἀφεντιᾶς σ', ἀφέντη μου, δὲ χρήζω νά γνωρίσω,
'σάν τὸ συμπάθειο ποῦ 'λαβα σήμερο ἀπὸ σένα
'ς τὸ φταίσιμο τ' ἀμέτρητον ἀπῶχω καμωμένα.
375 Μ' ὄλον ἐτοῦτο ταπεινά σκύφτω τὴν κεφαλὴ μου
καὶ τὸ μου δίδεις δέχομαι μ' ὅλη τὴν ὁρεξί μου.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

- Κάμνεις, καθὼς τὰ φρόνιμα παιδιὰ 'ναι κρατημένα,
γιὰ κεῖνο πάντα τὴν εὐχὴ θὲς ἔχει ἀπὸ μένα.
Σίμωσαι τώρα τὸ λοιπό, ξεσκέπασαι καὶ δέ τα,
380 καὶ μετὰ σέναν ἔπαρ' τα, κι' ἄγωμε στέρεψά τα.
Τί στέκεις, θυγατέρα μου... πιάσ' τα, καὶ μὴ φοβᾶσαι,
γιατὶ συναφορμάς τῶνε πασίχαρη θὲ νᾶσαι.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

- Τρεμ' ἡ καρδιά μου καὶ κτυπᾷ, τ' ἀμμάτια μου δειλιοῦσι,
καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ χάρισμα τρομάσου νά στρεφούσι·
385 κ' ἡ χέρυ μου μὴδὲ ποσῶς δὲ θέλει νά σιμώσῃ,
κι' ὡς ὄφεις ἄγριος νά 'τονε, τρεμάσει νά τ' ἀπλώσῃ.
'Ὡφ, ὀχοῦμένα! τί θωρῶ... τί συντηρῶ ἡ καϋμένη...
καὶ τίνος εἶν' ἡ κεραλὴ ἀποῦ 'ναι δῶ κομμένη;

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

- Τ' ἀγαφτικοῦ σου τοῦ καλοῦ, μὲ τῇ δικῇ μου χέρα
390 κομμένη, 'σάν τοῦ τύχαιεν, ἄπονη θυγατέρα.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

- 'Ὀφου, κανίσκι ἀλύπητο, κανίσκι πρικαμένο...
καὶ πῶς ἀπὸ τὸ νοῦ μου, ὅτμέ, θωρῶντάς το δὲ βγκίνω!

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Τὸ ἴδιο ποῦ μ' ἐπλήγωσε, σ' ἔσφαξε, κάτεχέ το,
 κι' ἂν εἶναι δίκιο καὶ πρεπτό, 'ς τὸ νοῦ σου μέτρησαί το.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

- 415 Γιατί δὲ μ' ἔσφαξες ἐμὲ πρῶτας... γιατί ν' ἀφήσης
 τόσο κακὸ τ' ἀμμάτια μου νὰ 'δοῦσινε, νὰ ζήσης!

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Γιατί καὶ σὺ τόσ' ἐντροπὴ μ' ἔκαμες νὰ γνωρίσω
 σὲ τοῦτο τὸ λιγούτσικο καιρὸ ποῦ θὲ νὰ ζήσω.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

- Γλυκώτατό μου πρόσωπο, κεφάλι τιμημένο,
 420 ποῦ 'ναι τ' ἀπομονάρι σου κορμί τὸ σκοτωμένο;

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

Τρρρὴ ἐγίνη τῷ σκυλιῷ, τῷ λειονταριῷ μου βρῶσι,
 γιατί δὲν ἦτον τὸ πρεπτό χῶμα νὰ τὸ κουκλώσῃ.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

ᾠρ, ὦχ ὀϊμένα τί γροικῶ! ψυχὴ, πῶς δὲ χωρίζεις
 ἀπὸ τὸ δόλιο σου κορμί; καρδιά, πῶς δὲ ράτεις;

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

- 425 Καὶ γὰρ 'κ τὴν τότῃ μου χαρά, τὸ πῶς δὲ ξανανειόνω,
 πῶς εἰς τὰ ὕψη τ' οὐρανοῦ μὲ τὴν κορφή δὲ σώνω;

ΕΡΩΦΙΑΗ.

Ἢ πρίκα μου τὸ λοιπονίς, κύρη, χαρὰ σοῦ κάνει,
 κι' ἡ λύπη μου τόση δροσιὰ 'ς τὰ σωθικά σου βάνει;

ΒΑΣΙΛΕΑΣ.

- Ὅσο σὲ βλέπω, κάτεχε, περίστιχ πρικαμ' νη,
 430 τόσο μοῦ κάνεις τὴν καρδιά πασέχαρη καὶ μένει.
 Μὰ κλαῖγε, καὶ τὰ κλάυματ' α ποτέ σου μὴ σκολάσης,
 κι' ἀπὸ τὴν πρίκα, τὸν θεὸν περχκαλῶ, νὰ σκάσης!
 Τ' ἀγαπημένο πρόσωπο συντήρη τοῦ κελοῦ σου,
 κι' ὅσο μπορείς εὐχαριστιαῖς δίδε τοῦ ροιζικοῦ σου,

πῶς τέτοιον ἄντρον σοῦ ἔδωκε ἄξιο τῆς εὐγενειᾶς σου...
καὶ γιὰ νὰ κλαίγῃς πλείότερα, μισεύγ' ἀπὸ κοντά σου.

435

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΕΡΩΦΙΑΗ μοναχή.

ΕΡΩΦΙΑΗ.

*ὦ κύρη μου... μὰ κύρη πλείο γιάντα νὰ σ' ὀνομάζω,
κι' ὄχι θεργιὸ ἀλύπητο κι' ἄπονο νὰ σὲ κράζω,
'πειδὴ περνᾷς 'ς τὴν ὄρεξι πᾶσα θεργιὸ τοῦ δάσου,
καὶ πλεῖ' ἄγρια παρὰ λέοντος μῶδειξες τὴν καρδιά σου;
Θεργιὸ λοιπὸν ἀλύπητο παρὰ θεργιὸ κανένα,
γιὰ ποι' ἀφορμὴ δὲν ἔσφαξες τὴν ταπεινὴν ἐμένα;
Μὰ κεῖνο ποῦ δὲν ἔλαμε τὸ χέρι τ' ἄπονό σου,
θέλω τὸ κάμει μόνια μου, κιὰς μὲ τὸ στανικὸ σου,
γιατὶ δὲν εἶναι μπορετό, μηδὲ ποτὲ τυχαίνει
μιὰν ὥρ' ἀπὸ τὸ ταῖρι μου νὰ ζιῶ ξεχωρισμένη.
Ταῖρι ἀκριβό μου καὶ γλυκύ, φῶς καὶ παρηγοριά μου,
καὶ πῶς σὲ βλέπουν τσῆ φτωχῆς τ' ἀμμάτια τὰ δικά μου,
καὶ μ' ὅλον τοῦτο δύνουνται τὰ μέλη μου καὶ ζιοῦσι,
τ' ἀμμάτια μου καὶ βλέπουσι, τὰ χεῖλη καὶ μιλοῦσι!
Πάντ', ἀκριβό μου ταῖρι μου, μ' ἔτρεφεν ἡ καρδιά σου,
τώρα 'ς τὸν ἔδη τῇ φτωχῇ μὲ βάν' ἡ ἀσκημιὰ σου,
κι' ἄλλοῦ τ' ἀμμάτια μ', ὦχ ὀϊμέ, στανιώ τως συντηροῦσι,
γιατὶ ἔτσι 'σὰ σ' ἐκάμασι, τρέμου νὰ σὲ θεωροῦσι.
Πανάρετέ μ' ἀφέντη μου, ποῦ τὰ πολλὰ σου κάλλη,
ποῦ κείν' ἡ νόστιμη θωριά, καὶ πᾶσα χάρι σ' ἄλλη;
ποῦ 'ναι τ' ἀμμάτια τὰ γλυκά... ποιὸν ἄπονο μαχαῖρι
σοῦ τᾶβγαλε κ' ἐτύφλωσεν, ὀϊμέ ἀκριβό μου ταῖρι!
στόμα μου νοστιμώτατο καὶ μοσχομυρισμένο,

440

445

450

455

- 460 βρύσι όλων τῶν ἀρετῶ, ζαχαροζυμωμένο,
 γιάντα τὰ πλουμισμένα σου καὶ τὰ γλυκά σου χεῖλη
 τῇ δούλῃ σου δὲν κράζουσιν, ὀτμέ, τὴν Ἐρωφίλῃ;
 γιάντα σωπᾶς ᾿ς τὸν πόνο μου; γιάντα ᾿ς τὰ κλαῦματά μου
 δὲ συντυχαίνεις δυὸ μικρὰ λόγια παρηγοριά μου;
- 465 Μὰ δίχως γλῶσσ' ἀπόμεινες, καὶ πῶς νὰ μοῦ μιλήσης!
 πῶς τὴν πολλὰ βραγυόμοιρῃ νὰ μὲ παρηγορήσης;
 πῶς νὰ μοῦ παραπονεθῇς, πῶς νὰ μοῦ πῇς — ψυχὴ μου,
 γιὰ σένᾳ μόνον θάνατον ἐπῆρε τὸ κορμί μου!
 Κ' ἐσᾶς, χεράκιά μ' ἀκριβὰ, ποιά χέρι' ἀποκοτῆσα
- 470 κι' ἄπονα 'ποῦ τὸ δόλιό σας κορμί σᾶς ἐχωρίσῃ;
 χέργια, ποῦ σᾶς ἐτύχαινε σκῆπτρο νὰ σᾶς βραχύνῃ,
 καὶ μοναχὰς νὰ δίδετε νόμον ᾿ς τὴν οἰκουμένη,
 γιὰ ποὶ ἀφορμὴ δὲν πιάνετε τὰ χέργια τὰ δικά μου;
 γιάντα ᾿ς τὸ στήθος σπλᾶχνικὰ κι' ἀπάνω ᾿ς τὴν καρδιά μου
- 475 δὲ ᾿γγίζετε, νὰ λαφρωθῇ, τῇ πόνου, τῇ νὰ χάσῃ,
 κ' ἐτούτῃ τὴν τρομάρᾳ τῇ τὴν τότε νὰ σχολάσῃ;
 Καὶ σὺ καρδί' ἀνθρωμένη μου, τοῦ Πόθου φυλακτάρι,
 ποῖδ' ἦτον κεῖνο τ' ἄπονο κι' ἀγριώτατο λειοντάρι
 ποῦ σ' ἐβγαλ' ἐκ τὸν τόπο σου, καὶ ματοκυλισμένη
- 480 τ' ἀμμάτιά μου νὰ συντηροῦ μ' ἔκαμε τὴν καυμένη;
 καρδιά μ' ἀγαπημένη μου, γλυκώτατῃ καρδιά μου,
 πόσα τοῦ Πόθου βάσανα εἶχες γιὰ ὄνομά μου!
 πάντ' ἔχεις μ' ἀναστεναγμούς, καὶ θρέφουσου μὲ πρίκαις,
 κ' εἰς τῶστερ' ἀνασπᾶστηκες, κ' ἐκ τὸ κορμί σ' ἐβγῆκες,
- 485 γιὰ νὰ μπορῶ τριγύρου σου νὰ δῶ πῶς εἶν' ᾿γρημμένο
 τ' ὄνομα τσ' Ἐρωφίλης σου τὸ πολλαγαπημένο!
 Ὡφου, πικύ μου ροιζικὸ κι' ἀντίδική μου μοῖρᾳ,
 τόσα γοργὸ μ' ἐκάμετε νύφη γιαμιὰ καὶ χήρᾳ!
 μοῖρᾳ κακῇ, γιὰ λόγου μου κομπώτρᾳ κι' ὠχθρεμένη,
- 490 ᾿ς ποῖδ' τέλος; μ' ἐκχτάφες; τὴν πολυπρικυμένη!

ποῖο πρᾶγμα μ' ἔκαμες νὰ δῶ, ποῖαν πρίκα νὰ γνωρίσω,
 ποῖαν παιδωμὴ, ποῖο βάσανο, ποῖον πόνο νὰ γροσκήτω;
 ποῦ κείνα ποῦ ἔλεγε; τοῦ νοῦ, ποῦ κείν' ὅπ' ἀπὸ σένα
 τ' ἀμμάτια μ' ἀνημέναις νὰ δοῦσι τὰ καυμένα;
 495 χάρες, περίσσαις μου ἔτσες, καὶ πρίκαις μὲ γεμόνεις,
 ζῆσι καὶ ἀνάπαψι πολλή, καὶ θάνατο μ' ἀξιόνεις!
 λαμπρὸ τὸν ἥλιο μου ἔδειξες, κ' ἔλπιζα καλοσύνη,
 μὰ τὸ ζημιὸ θαμπώθηκε, καὶ ἄγριος καιρὸς ἐγίνη.
 Χρυσὸ στεφάνι ἔβαλες, ἀπάνω 'ς τὴν κορφή μου,
 500 καὶ ὄφρις ἐγίνηκε ζημιὸ κ' ἐπῆρε τὴ ζωὴ μου.
 πολλὴ δροσιὰ μ' ἐπότισες, μᾶτον φαρμακεμένη,
 καὶ ὀλπίζοντας πῶς τρέφομαι, μένω θανάτωμένη.
 τὴν πόρτα τοῦ παράδειτος μ' ἀνοιξες, καὶ ἀπὸ κείνη
 'ς τὴν κόλπει μ' ἐπέρασες, καὶ ἀλύπητα μὲ κρίνεις.
 505 ψευτὸ καλὸ μου χάρισε, καὶ ὡς ὄνειρον ἐχάθη,
 'σὰ χόρτον ἐξεράθηκε, 'σὰ ῥόδον ἐμαράκη,
 'σὰν ἀστραπὴ ἦψε καὶ ἔσθυσε, καὶ ἔλυσε 'σὰν τὸ χιόνι,
 σὰ νέφελον ἐσκόρπισε, 'ς τὸν ἄνεμο 'σὰ σκόνι!
 Μὰ δὲ φυχῆς τὰ πάθη μου, δὲ μου λιγαίνεις, πρίκα,
 510 καὶ οἱ πόνοι μου καὶ ἡ κρίτης μου, παντοτινὰ γενῆκα!
 καὶ πλειότερη τὴν παιδωμὴ γιὰ νᾶχω καὶ τὰ βάρη,
 τὰ πάθη μου δὲν ἔχουσι νὰ μὲ σκοτάσου χάρι.
 Μὰ κείνο ποῦ δὲ δύναται τόσοσ καὶ μὲς νὰ κάμῃ,
 θέλει τὸ κάμ' ἢ χέρα μου καὶ τὸ μαχαῖρι ἀντάμῃ!
 515 'ς τὸν ἄδην νὰ μὲ πέψουσι, καὶ ὁ κύρης ἀπονός μου
 τὴ βσιλειάν τ' ἂς χαίρεται καὶ τοῦ χαράς τοῦ κόσμου.
 Στήθός μου κακορροῖζικο, καρδιά μου πρικαμένη,
 πόσά 'τ' οὐ καλλίτερο ποτὲ μου γεναμένη
 'ς τὸν κόσμον νὰ μὴν εἶχά 'σται... πόσά 'τ' οὐ καλλιά μου
 520 λάμψ' ἡλίου νὰ μὴ δοῦσινε τ' ἀμμάτια τὰ δικὰ μου!
 Τὸ πνέμα σου, Πανάρετε, ταῖρι γλυκύτατό μου,

παρκαλῶ σε νά δεκτῇ τὸ πνέμα τὸ δικό μου·
 ἔς ἓνα νά στεκομέσθανε τόπο καὶ μιὰ ὁμάδι
 κόλασι, γῇ παράδεισο νά γνώθωμε ἔς τὸν ἄδη.

- 525 Πανάρετε, Πανάρετε, Πανάρετε ψυχὴ μου,
 βοήθα τῇ βραγυόμοιρῃ, καὶ δέξου τὸ κορμὶ μου!
 (Ἐδῶ πιάνει τὸ μαχαῖρι, ὁποῦ ἦτονε ἔς τὸ βιττέλι, καὶ
 σφάζεται, καὶ πέφτει σκοτωμένη· καὶ εἰς λιγάνιν ἔρχονται
 ἡ κορασίδες τῇ, γυρεύοντάς τινε).

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΚΟΡΑΣΙΔΕΣ, ΧΟΡΟΣ, καὶ ΝΕΝΑ.

ΚΟΡΑΣΙΔΕΣ.

- Ἄς πᾶμε νά γροικήσωμε τί γένῃν ἡ κερά μας.
 Μὰ ποιά 'ναι τούτῃ ποῦ νεκρὴ κεῖτετ' ἐδῶ σιμά μας;
 ὀϊμένα, κ' ἔντα συντηρῶ, κερά μ' ἀγκηπημένη,
 530 τ' ἔχεις καὶ χάμαι κεῖτεσαι ὥσ᾽ ἀποθαμμένη;
 Βασίλισσά μου, μίλησαι, βασίλισσα, σηκώσου,
 γύρισαι λίγο πρὸς ἐμᾶς τ' ἀργυροπροσωπό σου...
 ὀϊμέν', ὀϊμέ, σκοτώθηκε! βοηθᾶτέ μου τῇ ξένης!

ΧΟΡΟΣ.

Πιάσ' τινε, πιάσ' τῇ γλήγορα, τί στέκεις κ' ἀνημένεις;

ΚΟΡΑΣΙΔΕΣ.

- 535 Δέ βλέπεις, πῶς ἐσφάγηκε, κ' ἀκόμῃ τὸ μαχαῖρι
 τ' ἄπονο σφίγγ' ἡ χέρα τῇ πρὸς τῇ καρδίᾳ; τὰ μέρη;
 ὦφου, κακὸν ἀμέτρητο, ὦφου, κακὸ περίσσο,
 βοηθήσετε, γυναῖκες μου, λίγο νά τῇ γυρίσω·
 ὦ κακομοίρα μας κερά, καὶ γιάντα θανατώθης,
 540 γιὰ ποιά μεγάλην ἀφορμὴν σήμερον ἐσκοτώθης;

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Δὲν τῇ θωρεῖς τὴν ἀφορμὴ; Τοῦτο τὸ χωρισμένο
κεφάλι τοῦ Πανάρετου τὸ ῥατοκυλισμένο
μόνο θεὸν νᾶν ἡ ἀφορμὴ!

Κ Ο Ρ Α Σ Ι Δ Ε Σ .

ὦ νεῖε χαριτωμένε,
στολὴ τοῦ κόσμου καὶ ὁμορφιά, Πανάρετε καυμένε·
ὦ πλείσι ἀγαπημένη μας καὶ σπλαγχνικὴ κερά μας,
πῶς ὁλονῶ μᾶ; ἐσφαξες σήμερον τὴν καρδιά μας!

545

Ν Ε Ν Α .

Γιὰ ποί ἀφορμὴ, γυναῖκές μου, κλαίγετε καὶ θρηνᾶτε,
γιάντα σκληρὰ σκοτώνεστε; γιάντα μοιρολογᾶστε;

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Δὲν συντηρᾷς Χρυσόνομη, δὲ βλέπεις τὴν κερά μας,
πῶς σκοτωμένη κείται, μὰ τί ἔχομε ῥωτᾷ μας;

550

Ν Ε Ν Α .

Ὅϊμένα, Ἐρωφίλη μου, ὀϊμέν', ὀϊμέν', ὀϊμένα,
ὀϊμέ, κακὸν ἀπῶπαθα!

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Πιάστε τῇ τὰ καυμένα
χέργιά νᾶ μὴ σκοτώνεται.

Ν Ε Ν Α .

Ὅϊμένε, θυγατέρα,
κ' ἵντα κακὴ ξημέρωσε τούτῃ γιὰ μὲν ἡμέρα.
Γιὰ ποί ἀφορμὴν ἐσφάγηκες, γιὰ ποί ἀφορμὴ, κερά μου,
νεκρὴ σὲ βλέπουν τῇ φτωχῆς τ' ἀμμάτια τὰ δικά μου;

555

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Τὰ χέργιά καὶ τὴν κεφαλὴν δὲ βλέπεις χωρισμένε
τοῦ δόλιου τοῦ Πανάρετου μέσῃ; βχτσέλιν ἔνε;

N E N A .

Τούττη θὲ νᾶν ἡ ἀφορμὴ, κ' ἐσράγηκε καὶ τούττη,
 560 τούττη τση τὴν ἀπόφασι σήμερον εἶπε μού τη.

X O P O Σ .

ὦ ἄπονο κι' ἀλύπητο τοῦ βσιλαιοῦ τὸ χέρι,
 γιάντα νὰ πέψη σήμερο ᾽ τὸν ἄδη τέτοιο ταῖρι;

N E N A .

Ὁϊμένα, Ἐρωφίλη μου, κι' ὀγιάντα δὲμποροῦσι
 τ' ἀμμάτια μου τὰ σκοτεινὰ δυὸ βρύσες νὰ γενοῦσι
 565 νὰ σοῦ ξεπλύνου τὴν καρδιά τὴν καταματωμένη,
 κ' ὕστερα μὲ τὴ χέρα μου κ' ἐγώ, καθὼς τυχαίνει,
 τὴν ἐδικὴ μ' ἀλύπητα κι' ἄπονα νὰ πληγώσω
 κι' ὡσὰν ἐσένα θάνατο κακὸ κ' ἐγὼ νὰ δώσω!
 Ὁϊμένα, Ἐρωφίλη μου, καὶ πῶς νὰ καταιβοῦσι
 570 ᾽ τὸν ἄδη τόσαις ὁμορφιαῖς, καὶ χῶμα νὰ γενοῦσι;
 πῶς νὰ μαδῇσου τὰ μαλιὰ τὰ παραχρυσωμένα,
 πῶς νὰ λυθοῦν τ' ἀμμάτια σου ᾽ τὴ γῆ τὰ σαφειρένα;
 πῶς τῷμορφό σου πρόσωπο κ' ἡ μαρμαρένια χέρα,
 τροφὴ σκουλήκω νὰ γενῇ, χρουσὴ μου θυγατέρα!
 575 ὀϊμένα, Ἐρωφίλη μου, τὸν ἄδη πῶς πλουταίνεις
 μὲ τὸ ὁμορφιαῖς σου τση πολλὰς, κι' ὅλη τὴ γῆ πτωχαίνεις!
 τὸν ἥλιο ἀφίνεις δίχως σου σβυστὸ καὶ θαμπωμένο,
 κι' ὅλο τὸν κόσμον σκοτεινὸ καὶ παραπονεμένο.
 Ἰσὴ χάρες ἐθανάτωσε, καὶ μετὰ σέν' ἀμάδι
 580 σήμερον, Ἐρωφίλη μου, τὸ ἐπῆρε; εἰς τὸν ἄδη.
 Ὁϊμένα, ἡ βεργυόμοιρη κ' ἡ πολυπρικαμένη,
 πῶς βρίσκομαι ᾽ τὸ θάρρος σου σφαλτὴ καὶ κομπωμένη!
 ᾽ τὴν κεφαλὴ σου ἐλόγιασα στεφάνι νὰ φιλήσω,
 κ' ἐδᾷ σφαιμμένη σὲ θωρῶ, καὶ τρέμω, νὰ σοῦ ᾽γγίσω.
 585 παιδάκι σου ἐλογάργιαζα τὰ χέργιά μου νὰ πιάσου,
 τὰ ἴνα ἀναθρέψω σπλαχνικά, νὰ ᾽δῶ κληρονομία σου,

κ' ἐγὼ σὲ θάψω σήμερο, κί ὁμάδι μετὰ σένα
τὰ μέλη μ' ἐθανάτωσες τὰ πολυπρिकाμένα.

ᾠφου, καί πῶς τὸ κόβου σου, πῶς τῶθανες 'ς τὸ νοῦ σου,
πῶς τ' ὄνειρό σου τὸ πρικὺ σήμερο ἐφοβούσου!

590

πῶς τῶξευρες, ἀφέντρα μου, κί' ἀποχαιρέτησές με,
καί σπλαγχχνικά 'ς τὸ πρόσωπο, 'σά μάννα, φίλησές με.

Μὰ νᾶρθω τάσσω σου κ' ἐγὼ 'ς τὸν ᾄδη μετὰ σένα,
δούλη σου πάλι νᾶμ' ἐκεῖ κί' ἀγαπημένη νένα,

595

'σά θάψω τοῦ Πανάρετου τοῦτα τὰ λίγα μέλη
μὲ τὸ κορμί σ', ἀφέντρα μου, καθὼς ἡ τύχη θέλει.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Χρυσόνομη, τὸν ἄπονο θωρῶ τὸ βασιλέα,
καί σκόλασαι τὰ κλάῦματτα, γιὰτὶ θά κάμω πλέα
'ς τοῦτο τὸν κόσμον νᾶ μὴ ζῇ· μ' ἀφῆτε νᾶ σιμώση,
πρικὺ νᾶ τόνε κάμωμε τὸ θάνατο νᾶ γνώση.

600

Ν Ε Ν Α.

Μή, μή, γυναῖκες τοῦ θεοῦ, τῇ γδίκηωσιν ἀφῆτε,
κ' εἰς τέτοιο κρῖμα σήμερο μὴ θέλετε νᾶ μπῆτε.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Νὰ ζῇ ναι κρῖμ' ἀλύπητος 'ς τὸν κόσμον πλεὶς μιὰν ὥρα...
μὰ πάψετε τὰ κλάῦματα, γιὰτὶ σιμά 'ναι τώρα.

Σ Κ Η Ν Η Ε Κ Τ Η.

ΒΑΣΙΛΕΑΣ, ΝΕΝΑ, ΚΟΡΑΣΙΔΕΣ, καὶ ΧΟΡΟΣ.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ.

Μεγάλα κλάῦματτα γροικῶ, κί' ὅλα θε' νᾶ γιὰ κεῖνο
τὸν ἄπιστ' ὅπ' ἀπόθανε... Γυναῖκες, τέτοιο θρῆνον
καί τέτοιον ἀμοιβή γιὰτὶ κάνετ' ἀνάμεσά σας,
'σάν νᾶ στοχάζεσθε καὶ σεῖς τὸ θάνατ' ὁμπροστά σας;

605

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Ἀφέντη, τὴν καϋμένη μας κυρὰ τὴν πρικαμένη,
610 σάν ἤθελεν ἡ μοῖρά μας βλέπομε σκοτωμένη.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ.

Καὶ τίς τὴν ἐθανάτωσε;

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Τοῦτα καὶ τὸ μαχαῖρι
τὴν θανατῶσ' ἀφέντη μου μὲ τὸ δικό τῃ χέρι.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ.

Κι' ὁμπρὸς σας ἐσκοτώθηκε;

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Χαμαὶ ξεψυχημένη
τὴν ἡῤαμ' ὄντεν ἤρθαμε.

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ.

Δὲν πρέπει ν' ἀνημένη
615 γεῖς ἀπ' ἐργάζεται κακὰ, παρὰ τὸ τέλος νά ᾔχῃ
κακὸ περίσσια κι' ἄτυχο 'ς ὅποια μερὰ κι' ἂ λάχῃ.
Θλιβομαι καὶ πρικαίνομαι πῶς; χάνω τὸ παιδί μου,
μὰ πῶς; τελειόνοι μετ' αὐτὴ σήμερ' ἡ ἐντροπή μου
χαίρομαι τόσ' ἀποῦ ποσῶς; τὴν πρίκ' αὐτὴ δὲ χρῆζω,
620 μάλιστα πλειὰ πασίχαρος πκρά ποτὲ γυρίζω,
γιατὶ μὲ διχωστάς τιμὴ, τὰ πλούτη δὲ φελοῦσι,
κι' ὅποι' ἀπομένου μ' ἐντροπή δὲν ἤμπορᾷ κρακτοῦσι
'ς τοῦτο τὸν κόσμον ζωντανοί.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Τὸ πρᾶμμα ὅπου κρίνει
τῆς ἀφεντιᾶς σου ἡ φρόνησι μὴδένας τ' ἀντιτείνει,
625 μὴδὲ τυχαίνει, οὐδὲ μπορεῖ· μ' ἄλλοι, παρὰ παιδί σου,
τόση μεγάλη βρασιλεῖά θὰ νά κληρονομήσου
καῖμα πολὺ μοῦ φαίνεται· κ' ἔχω καὶ γροικημένο
πῶς; τὸ συμπάθειο μοναχὰς 'ς τὸν κόσμον γεναμένο

βρίσκετ' ἀπὸ τὸ φταίσιμο, κί ἀλύπητους καλοῦσι
τσ' ἀθρώπους ἀποῦ φταίσιμο δὲ θεὸ νά συμπαθοῦπι.

630

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Τοῦτο μπορέσειν ἤθελε νά λέγεται γιά τσ' ἄλλους,
κί ὄχι ποτέ γιά βασιλειοὺς τόσα 'ς τῇ γῇ μεγάλους·
μ' ἀνέν καί κληρονόμος μου, δὲ βρίσκεται παιδί μου,
τ' ὄνομα κληρονόμος μου θέλ' εἶσται κ' ἡ τιμή μου,
καί σώπασαι τὰ λόγια σου, γῇ τάσσω σου καί σένα,
(γιατ' ἦρθες τῇ δασκάλισσα νά κάμης μετὰ μένα)
πῶς τσῇ κερᾷ σου συντροφιά 'ς τὸν ἄδῃ νά σέ πέψω,
κί ἄλλα νά λέγῃς φρόνιμα λόγια νά σ' ἀρμηνέψω.

635

Ν Ε Ν Α .

Κλιτή, ὡς μοῦ 'ναι μπορετό, 'ς τὰ πόδια τσ' ἀρεντιᾶς σου
πέφτω ἢ φτωχή, καί ταπεινά τὴν ὑψηλότητά σου
παρακαλῶ, 'ς τὰ μίλησα συμπάθειο νά μοῦ δώσῃ,
γιατί σέ τοῦτο μ' ἔφερε μόνον ἡ πρίκκ ἡ τόση.

640

(Εἰς τοῦτο γονατίζοντας, κάμνει ἀτή τση πῶς ἀγκαλιάζει
τὰ ποδιά του νά τᾶ φιλήσῃ, καί κείνη τὰ σφίγγει, καί ρί-
κτει τονε χάμυι· ἀπέχεις κράζει ὄλαις νά ράξουν γιά νά το-
νέ σκοτώσουσι).

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Γυναῖκές μ' ὄλαις τρέξετε νά κάμωμεν ὁμάδι
τοῦτο τὸν ἀπονώτατο νά καταιβῇ 'ς τὸν ἄδῃ!
(Ἐδῶ ράσουσιν ὄλαις, καί κολλοῦσίν του).

Β Α Σ Ι Λ Ε Α Σ .

Βοηθήσετέ μου, δοῦλοί μου, τρέξετε στρατηγοί μου,
κί ἄπονα με πληγόνουσι, καί παίρνουν τῇ ζωῇ μου.

645

(Ἐδῶ τονέ σκοτόνουσι· κ' εἰς τοῦτο βγάνει ἡ σκιά τοῦ
ἀδερφοῦ του καί σταίνεται ἀπὸ πάνω του, καί λέγει).

Σ Κ Ι Α.

Τοῦτο ἐστέκουμου νά δῶ τὸ τέλος 'ς τὸ κορμί σου,
 τὴν ἄς καταίβῃ μετὰ μέ 'ς τὸν ἄδην ἢ ψυχὴ σου,
 νά 'χῃς κ' ἐκεῖ τῇ παιδωμαῖς πάντα, καθὼς τυχαίνει
 650 τὴν μεγάλη σ' ἀτυχίᾳ νά μείνῃ πλερωμένη.

NENA, ΚΟΡΑΣΙΔΕΣ, καὶ ΧΟΡΟΣ.

N E N A.

Γυναῖκές μου, τὴν ἀπονιὰ σχολάσετε τὴν τύση,
 θάνατο μετὰ τὸ θάνατο σώνετε σὺς νὰ πλερώσῃ.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Ἄπονος καὶ ἀνελύπητος εἶν' ὅποιος τὸ κατέχει,
 καὶ εἰς τοῦτ' ἀποῦ τοῦ κάμαμε λύπησι λίγην ἔχει.

N E N A.

655 ὦ βασιλεῖ κακότης, ὦ πλείσις κακομοῖρῃ
 παρὰ κανέναν ἄθροπο, παρὰ κανένα κύρη,
 σήμερον πέτας τὸ οὐρανούς, καὶ ἔθανες εἰς τὸ νοῦ σου
 τιμαῖς καὶ κλορορρίζικαῖς ἐσὲ καὶ τοῦ παιδιοῦ σου,
 καὶ ἐσένα πρίκις σ' ἤρρασι, θάνατοι σὲ πλακῶσα,
 660 καὶ τ' ὄνομά σου λυώσας, τὴ δόξα σου τελειῶσα.

Χ Ο Ρ Ο Σ.

Τί στεχομέσται πλειὸν ἐδῶ; τί καρτεροῦμε πλειὰ μᾶς;
 'ς τὴν κάμερά τῇ ἃς πάγωμε τῇ δόλιας τῇ κεῖ μᾶς,
 τὸ ξόδι τῇ νὰ κάμωμε μετὰ πόνο καὶ μετὰ θλίψη,
 καὶ οὐδὲ κάμμι' ἀπὸ λόγου μᾶς τιμὴ νὰ μὴ τῇ λείψῃ.

665 Κ' ἐτούτῳ ἄς ἀφήσωμε τὸν ἄπονον, νὰ βγοῦσι
 σκύλοι, ἂν εἶναι τὸ πρεπτό, νὰ τὸν μοιραστοῦσι.
 Πάστε τὴν, κορασίδες μου, πιδέξτε ὅσο μπορεῖτε...
 Μάτια μου κακορρίζικα, καὶ ἔντ' ἔναι τὰ θωρεῖτε!

(Εἰς τοῦτο τὴν σηκόνουσιν ἢ κορασίδες τῇ καὶ πᾶσι μέσα
 μὲ τὴν νένα, καὶ ὁ Χορὸς τῶν γυναικῶν ἀπομένωντας καὶ
 λέγωντας τὰ κατωγεγραμμένα βέρσα σέρνουν καὶ τὸ βασιλεῖδ
 μέσα καὶ χάνεται).

Χ Ο Ρ Ο Σ .

Ω, πόσα κακορροϊζικούς, πόσα λωλοὺς νὰ κρᾶζου,
 τυχαίνει κείνους ἀποῦ δῶ κάτω 'ς τὴ γῆ λογιᾶζου
 πῶς εἶναι καλορροϊζικοὶ κ' εἰς τ' ἄστρα πῶς πετοῦσι
 γιὰ πλοῦτος, δόξαις, καὶ τιμαῖς, ἀποῦ 'ς αὐτοὺς θωροῦσι·
 γιατί ὅλαις ἢ καλομοιριαῖς τοῦ κόσμου καὶ τὰ πλούτη,
 μιὰ μόνον σκιά 'ναι 'ς τὴ ζωὴ τὴν πρικαμένη τούτῃ,
 μιὰ φουσκκλίδα τοῦ νεροῦ, μιὰ λάβρα ποῦ τελειώνει
 τόσα γοργ' ὅσο πλειά ψηλὰ τῇ λόχαις τῇ σηκόνει.

670

675

ΤΕΛΟΣ Τῆς ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ Τῆς ΕΡΩΦΙΑΗΣ.

